५१२१

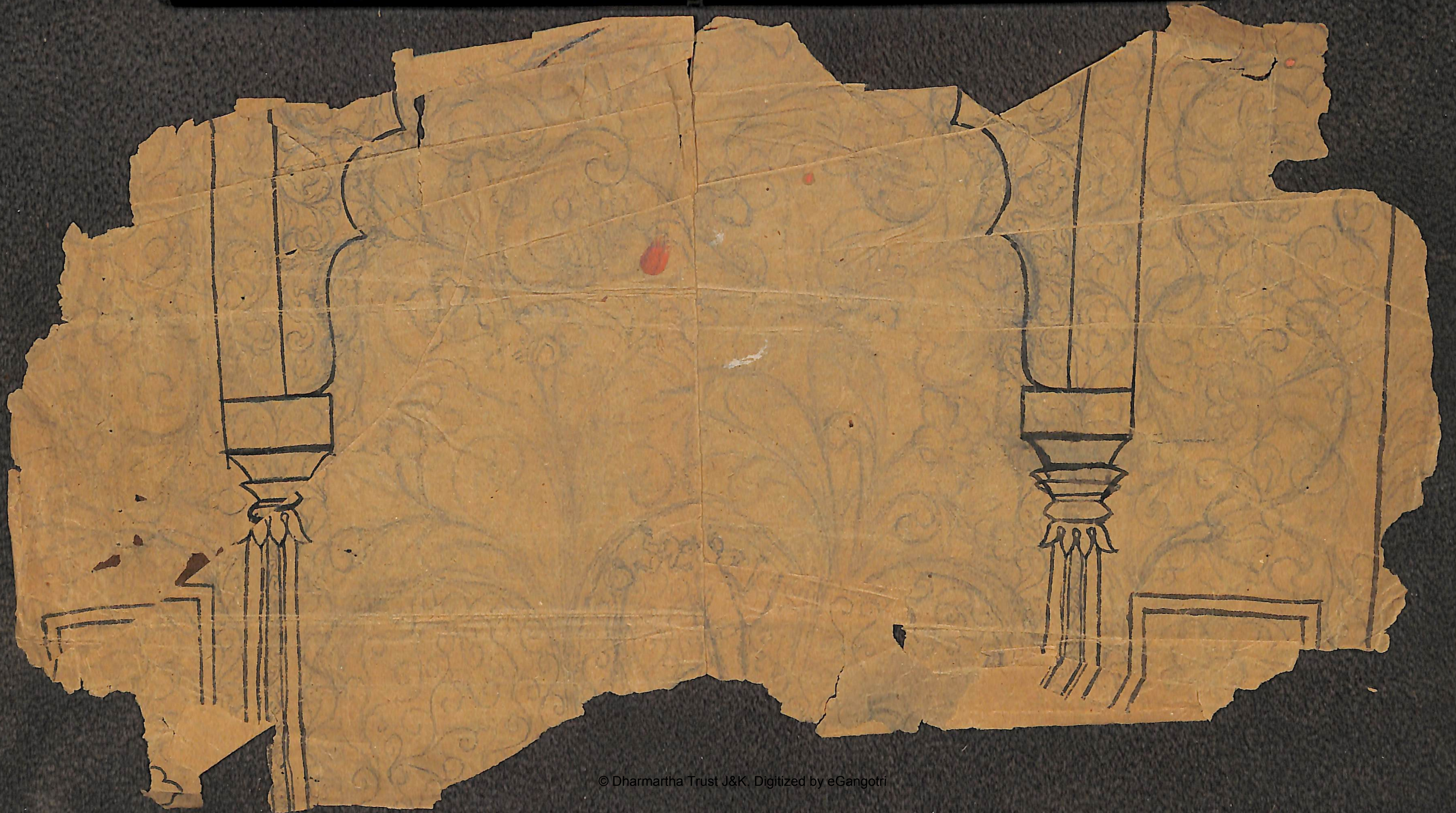
नं० ५१२१

नाम- वाजसनेयि संहिता

कर्त्ता- ×

पत्र संख्या -५८ पत्राणि सं०—— ×

विषयः - संहिता

पदद्वयं परिक्रम्य व्युत्क्रम्य क्रमवत्पुनः। जटां पठंति [illegible]
वेदज्ञाश्चतुर्वर्गफलाप्तये ॥१॥

४००० जरा

श्रीमंतं १

॥ॐ॥ श्रीवेदपुरुषाय। श्रीगणेशं तदनु च महतीं कालिकां मां च वाणीं साष्टांगं विप्रान्नम्याथ वरगुरुगणं

श्रीमतो याज्ञिकस्य। आर्कैः पुत्रो लविष्णोऽनलपरिचरणो योऽजगन्नाथनामा शुद्धं व्याख्याय चद्वं हिलि

खति यजुःपुस्तकं श्रीजटायाः॥१॥ ॐ म्। इषे त्वा त्वेषे इषे त्वा। त्वोर्जे ऊर्जे त्वो त्वोर्जे। ऊर्जे त्वा त्वोर्जे

ऊर्जे त्वा। वा वायवो वायवस्त्वा त्वा वायवः। वायवस्थ स्थ वायवो वायवस्थ। स्थ देवो देवस्थ स्थ देवः।

देवो वो वो देवो देवो वः। वः सविता सविता वो वः सविता। सविता प्र प्र सविता सविता प्र। प्रार्पय

त्वर्पयतु प्र प्रार्पयतु। अर्पयतु श्रेष्ठतमाय श्रेष्ठतमायार्पयत्वर्पयतु श्रेष्ठतमाय। श्रेष्ठतमा

य कर्मणे कर्मणे श्रेष्ठतमाय श्रेष्ठतमाय कर्मणे। श्रेष्ठतमायेति श्रेष्ठ। तमाय। कर्मण

आप्यायध्वमाप्यायध्वं कर्मणे कर्मण आप्यायध्वम्। आप्यायध्वम्। आप्यायध्वमघ्न्या अघ्न्या आप्यायध्वमाप्यायध्वमघ्न्या

अघ्न्या इन्द्रायेन्द्रायाघ्न्या अघ्न्या इन्द्राय। इन्द्राय भागं भागमिन्द्रायेन्द्राय भागम्। भागं प्र ॥१॥

जावतीः प्रजावतीर्भागं भागं प्रजावतीः। प्रजावतीरनमीवा अनमीवाः प्रजावतीः प्रजावतीरन

र्मा ह्वार्मा दृꣳह दृꣳहस्व मा मा दृꣳहस्व दृꣳहस्व मा । मा ह्वा ह्वार्मा मा ह्वाः । ह्वार्मा मा ह्वार्ह्वार्मा । मा
ते ते मा मा ते । ते यज्ञपतिर्यज्ञपतिस्ते ते यज्ञपतिः । यज्ञपतिर्ह्वार्षीद्ध्वार्षीद्यज्ञपतिर्यज्ञपतिर्ह्वा
र्षीत् । यज्ञपतिरिति यज्ञ । पतिः । ह्वार्षीच्छतधारꣳ शतधारꣳ ह्वार्षीद्ध्वार्षीच्छतधारम् ॥ २ शत
धारꣳ सहस्रधारꣳ ~~शतधा~~ सहस्रधारꣳ शतधारꣳ शतधारꣳ सहस्रधारम् । शतधारमिति शत । धा
रम् । सहस्रधारं देवो देवः सहस्रधारꣳ सहस्रधारं देवः । सहस्रधारमिति सहस्र । धारम् ।
देवस्त्वा त्वा देवो देवस्त्वा । त्वा सविता सविता त्वा त्वा सविता । सविता पुनातु पुनातु सविता सवि
ता पुनातु । पुनातु वसोर्वसोः पुनातु पुनातु वसोः । वसोः पवित्रेण पवित्रेण वसोर्वसोः प
वित्रेण । पवित्रेण शतधारेण शतधारेण पवित्रेण पवित्रेण शतधारेण । शतधारेण सुप्वा सुप्वा
शतधारेण शतधारेण सुप्वा । शतधारेणेति शत । धारेण । सुप्वा कां काꣳ सुप्वा सुप्वा काम् । काम सुप्वेति सु । प्वा
धुक्षो ऽधुक्षः कां कामधुक्षः । अधुक्षः सा साधुक्षो ऽधुक्षः सा ॥ ३ सा विश्वायुर्विश्वायुः सा सा विश्वा
युः । विश्वायुर्विश्वकर्मा विश्वकर्मा विश्वायुर्विश्वायुर्विश्वकर्मा । विश्वायुरिति विश्व । आयुः

मीवाः। प्रजावतीरिति प्रजाऽवतीः। अनमीवाऽअयक्ष्माऽअयक्ष्माऽअनमीवाऽअनमीवाऽअयक्ष्माः।
अयक्ष्मा मा माऽयक्ष्माऽअयक्ष्मा मा॥ मा वो वो मा मा वः। वः स्तेनः स्तेनो वो वः स्तेनः। स्तेन ईशत ईशत स्तेनः
स्तेन ईशत। ईशत मा मेशत ईशत मा॥ माघशंसो घशंसो मा माघशंसः। अघशंसो ध्रुवा ध्रुवाऽअघ
शंसो घशंसो ध्रुवाः। ध्रुवाऽअस्मिन्नस्मिन् ध्रुवा ध्रुवाऽअस्मिन्॥ अस्मिन् गोपतौ गोपतावस्मिन्नस्मिन्
गोपतौ। गोपतौ स्यात स्यात गोपतौ गोपतौ स्यात। स्यात बह्वीर्बह्वीः स्यात स्यात बह्वीः। बह्वीर्यजमा
नस्य यजमानस्य बह्वीर्बह्वीर्यजमानस्य। यजमानस्य पशून् पशून् यजमानस्य यजमानस्य पशून्।
पशून् पाहि पाहि पशून् पशून् पाहि। पाहीति पाहि। १ वसोः पवित्रं पवित्रं वसोर्वसोः पवित्रं। पवित्रं
मस्यसि पवित्रं पवित्रमसि। असि द्यौर्द्यौरस्यसि द्यौः। द्यौः पृथिवी पृथिवी द्यौर्द्यौः पृथिवी। पृ
थिवी मातरिश्वनो मातरिश्वनः पृथिवी पृथिवी मातरिश्वनः। मातरिश्वनो घर्मो घर्मो मातरिश्वनो
घर्मः। घर्मो विश्वधा विश्वधा घर्मो घर्मो विश्वधाः। विश्वधाः परमेण परमेण विश्वधा विश्वधाः परमेण। वि
श्वधा इति विश्वऽधाः। परमेण धाम्ना धाम्ना परमेण परमेण धाम्ना। धाम्ना दृंहस्व दृंहस्व धा
विश्वधा घर्मो

गोपतौ वितिगोपतौ प

मातरिश्व

२

विश्वकर्मा । विश्वधसया । विश्वधाया विश्वकर्मा । विश्वकर्मा विश्वधायाः । विश्वकर्मेति विश्वा कर्मा

। विश्वधसयाइन्द्रस्यो इन्द्रस्य विश्वधाया विश्वधायाइन्द्रस्य ॥ विश्वधायाइति विश्वाधायाः । इन्द्र

स्य त्वा त्वेन्द्रस्ये इन्द्रस्य त्वा । त्वा भागं भागं त्वा त्वा भागं । भागऽं सोमे न सोमेन भागं भागऽं सो

मेन । सोमेनातनच्मि तनच्म्यासोमेन सोमेनातनच्मि । आतनच्मि । तनच्मि विष्णो वि

ष्णो तनच्मि तनच्मि विष्णो । विष्णो हव्यऽं हव्यं विष्णो विष्णो हव्यं । विष्णो इति विष्णो । हव्यऽं

रक्ष रक्षः हव्यऽं हव्यऽं रक्ष । रक्षेति रक्ष ॥४ अग्ने व्रतपते व्रतपते ग्ने ग्ने व्रतपते । व्रतपते

व्रतं व्रतं व्रतपते व्रतपते व्रतं । व्रतपत इति व्रत । पते । व्रतं चरिष्यामि चरिष्यामि व्रतं व्र

तं चरिष्यामि । चरिष्यामि तत्तच्चरिष्यामि चरिष्यामि तत् । तच्छकेयऽं शकेयं तत्तच्छकेयं ।

शकेयं तत्तच्छकेयऽं शकेयं तत् । तन्मे मे तत्तन्मे । मे राध्यताऽं राध्यतां मे मे राध्यतां । राध्यता

मिदमिदऽं राध्यतामिदऽं राध्यतामिदं । इदमहमहमिदमिदमहं । अहमनृतादनृतादहमहम

हमनृतात् ॥ अनृतात्सत्यऽं सत्यमनृतादनृतात्सत्यं । सत्यमुपाप सत्यऽं सत्यमुप । उपै

म्यस्तुपोप्येमि। एमिकः कएमि मिकः।५ कस्त्वां चाकः कस्त्वा। त्वायुनक्ति युनक्ति त्वा त्वा युनक्ति। युनक्ति
सस युनक्ति युनक्ति सः। सकस्मै कस्मै सस कस्मै। कस्मै तस्मै तस्मै कस्मै कस्मै तस्मै। तस्मै कर्म्मणे
कर्मणे तस्मै तस्मै कर्म्मणे। कर्मणे वां वां कर्मणे कर्मणे वां। वां वेषाय वेषाय वां वां वेषाय।
वेषाय वां वां वेषाय वेषाय वां। वां प्रत्युष्टं प्रत्युष्टं वां वां प्रत्युष्टं॥६ प्रत्युष्टꣳ रक्षो रक्षः प्रत्यु
ष्टं प्रत्युष्टꣳ रक्षः। प्रत्युष्टमिति प्रति। उष्टं। रक्षः प्रत्युष्टाः प्रत्युष्टा रक्षो रक्षः प्रत्युष्टाः। प्रत्युष्टा
अरातयो रातयः प्रत्युष्टाः प्रत्युष्टा अरातयः। प्रत्युष्टा इति प्रति। उष्टाः। अरातयो निष्टप्तं
निष्टप्तमरातयो रातयो ~~रातयो~~ निष्टप्तं॥ निष्टप्तꣳ रक्षो रक्षो निष्टप्तं निष्टप्तꣳ रक्षः। निष्ट
प्तमिति निः। तप्तं। रक्षो निष्टप्ता निष्टप्ता रक्षो रक्षो निष्टप्ताः। निष्टप्ता अरातयो रातयो नि
ष्टप्ताः निष्टप्ता अरातयः। निष्टप्ता इति निः। तप्ताः। अरातय उरु उर्वरातयो रातय उरु।
उर्वन्तरिक्षमन्तरिक्षमुरु उर्वन्तरिक्षं। अन्तरिक्षमन्वन्वन्तरिक्षमन्तरिक्षमनु। अन्वेम्ये

म्यन्व म्यन्वं न्वेमि। एमि धूः धूरेम्येमि धूः॥७॥ धूरस्यसि धूर्धूरसि। असि धूर्व धूर्वास्यसि धूर्व

३

वो। धूर्व धूर्वन्तं धूर्वन्त धूर्व धूर्व धूर्वन्तं। धूर्वन्त धूर्व धूर्व धूर्वन्तं धूर्वन्त धूर्व। धूर्व तन्तं धूर्व
धूर्व तं। तं यो यस्तं तं यः। यो स्मानस्मान्यो यो स्मान्। अस्मान् धूर्वति धूर्वत्यस्मानस्मान् धूर्वति। धूर्व
ति तं तं धूर्वति धूर्वति तं। तं धूर्व धूर्व तं तं धूर्व। धूर्व यं यं धूर्व धूर्व यं। यं वयं वयं यं यं वयं।
वयं धूर्वामो धूर्वामो वयं वयं धूर्वामः। धूर्वामो देवानां देवानां धूर्वामो धूर्वामो देवानां। देवा
नामस्यसि देवानां देवानामसि। असि वह्नितमं वह्नितममस्यसि वह्नितमं। वह्नितमं सस्नितमं
सस्नितमं वह्नितमं वह्नितमं सस्नितमं। सस्नितमं वह्नितममिति वह्नि। तमं। सस्नितमं पप्रितमं पप्रित
मं सस्नितमं सस्नितमं पप्रितमं। सस्नितममिति सस्नि। तमं। पप्रितमं जुष्टतमं जुष्टतमं प
प्रितमं पप्रितमं जुष्टतमं। पप्रितममिति पप्रि। तमं। जुष्टतमं देवहूतमं देवहूतमं जुष्ट
तमं जुष्टतमं देवहूतमं। जुष्टतममिति जुष्ट। तमं॥ देवहूतममह्रुतं ह्रुतं देवहूतमं दे
वहूतममह्रुतं। देवहूतममिति देवहू। तमं। ॥८॥ अह्रुतमस्यस्यह्रुतमह्रुतमसि। असि
हविर्धानं हविर्धानमस्यसि हविर्धानं। हविर्धानं [struck through, illegible] हविर्धानं हविर्धानं

मर

स्थं॑ विष्णु स्त्वा॥ त्वा विष्णु विष्णु स्त्वा॥ त्वा क्रमन्तां क्रमन्तां त्वा त्वा क्रमन्तां। क्रमन्तामुरु उरु क्रमन्तं क्रमन्तामुरु
उरु वाताय वाताय उरु उरु वाताय। वाताय अपहतं अपहतं वाताय वाताय अपहतं। अपहतं रक्षो रक्षो
अपहतं अपहतं रक्षो। अपहतमित्यपऽहतं। रक्षो यच्छन्तां यच्छन्तां रक्षो रक्षो यच्छन्तां। यच्छन्तां पं
चपंच यच्छन्तां यच्छन्तां पंच। पंचेति पंच॥ देवस्य त्वा त्वा देवस्य देवस्य त्वा। त्वा सवितुः सवितुः
त्वा त्वा सवितुः। सवितुः प्रसवे प्रसवे सवितुः सवितुः प्रसवे। प्रसवे अश्विनोरश्विनोः प्रसवे प्रसवे अश्विनोः। प्रसवे॥ सवे।
अश्विनो र्बाहुभ्यां बाहुभ्यामश्विनो रश्विनो र्बाहुभ्यां। बाहुभ्यां पूष्णः पूष्णो बाहुभ्यां
बाहुभ्यां पूष्णः। बाहुभ्यामिति बाहुभ्यां। पूष्णो हस्ताभ्यां हस्ताभ्यां पूष्णः पूष्णो हस्ताभ्यां। हस्ता
भ्यामग्नये अग्नये हस्ताभ्यां हस्ताभ्यामग्नये। अग्नये जुष्टं जुष्टमग्नये अग्नये जुष्टं। जुष्टं गृह्णामि गृह्णा
मि जुष्टं जुष्टं गृह्णामि। गृह्णाम्यग्नीषोमाभ्यामग्नीषोमाभ्यां गृह्णामि गृह्णाम्यग्नीषोमाभ्यां।
अग्नीषोमाभ्यां जुष्टं जुष्टमग्नीषोमाभ्यामग्नीषोमाभ्यां जुष्टं। जुष्टं गृह्णामि गृह्णामि जुष्टं जुष्टं गृ
ह्णामि। गृह्णामि भूताय भूताय गृह्णामि भूताय। भूताय त्वा त्वा भूताय भूताय त्वा। त्वा नान
रातये। नारातये रातये न नारातये। अरातये स्वः स्वररातये रातये स्वः। स्वरभि विख्ये

४

षमभिविख्येषं स्वः स्वरभि । अभि विख्येषम् । अभिविख्येषं दृंहन्तामभिविख्येषमभिविख्येषं दृंहन्ताम् । अभिविख्येषमित्य
भि । विख्येषम् । दृंहन्तां दुर्या दुर्या दृंहन्तां दृंहन्तां दुर्याः । दुर्याः पृथिव्यां पृथिव्यां दुर्या दुर्याः पृथिव्याम् । पृथि
व्यामुरूरु पृथिव्यां पृथिव्यामुरु । उर्वन्तरिक्षमन्तरिक्षमुरूर्वन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षमन्वन्वन्तरिक्षमन्तरिक्षमनु । अन्वेम्ये
म्यन्वन्वेमि । एमि पृथिव्याः पृथिव्या एम्येमि पृथिव्याः । पृथिव्यास्त्वा त्वा पृथिव्याः पृथिव्यास्त्वा । त्वा नाभौ नाभौ त्वा त्वा नाभौ । नाभौ
सादयामि सादयामि नाभौ नाभौ सादयामि । सादयाम्यदित्या अदित्याः सादयामि सादयाम्यदित्याः । अदित्या उप
स्थ उपस्थेऽदित्या अदित्या उपस्थे । उपस्थेऽग्नेऽग्न उपस्थ उपस्थेऽग्ने । उपस्थ इत्युपऽस्थे । अग्ने हव्यं हव्यमग्नेऽग्ने हव्यम् । हव्यं र
क्ष रक्ष हव्यं हव्यं रक्ष । रक्षेति रक्ष ॥ ११ ॥ पवित्रे स्थः स्थः पवित्रे पवित्रे स्थः । स्थो वैष्णव्यौ वैष्णव्यौ स्थः स्थो वैष्णव्यौ । वैष्ण
व्यौ सवितुः सवितुर्वैष्णव्यौ वैष्णव्यौ सवितुः । सवितुर्वो वः सवितुः सवितुर्वः । वः प्रसवे प्रसवे वो वः प्रसवे । प्रसव
उत्पुनाम्युत् प्रसवे प्रसव उत् । प्रसव इति प्रऽसवे । उत्पुनामि पुनाम्युदुत्पुनामि । पुनाम्यच्छिद्रेणाच्छिद्रेण पुनामि पुनाम्यच्छि
द्रेण । अच्छिद्रेण पवित्रेण पवित्रेणाच्छिद्रेणाच्छिद्रेण पवित्रेण । पवित्रेण सूर्यस्य सूर्यस्य पवित्रेण पवित्रेण सूर्य
स्य । सूर्यस्य रश्मिभी रश्मिभिः सूर्यस्य सूर्यस्य रश्मिभिः । रश्मिभिर्देवीर्देवी रश्मिभी रश्मिभिर्देवीः । रश्मिभिरिति रश्
मिऽभिः । देवीरापो अपो देवीर्देवीरापः । आपो अग्रेगुवो अग्रेगुव आपो आपो अग्रेगुवः । अग्रेगुवो अग्र

व्य८द

ग्नेडु वोग्नेडु वोग्नेपु वोग्नेपु वो अग्नेडु वः । अग्नेपु व इत्यग्नेपु वः । अग्नेडु वोग्ने ग्नेडु वोग्ने डु वोग्ने । अग्नेडु व इत्यग्नेडु वः ।

इ२ अग्नेमिमि म ग्नग्न इम । इम मघाद्यम मिमघा । अघ यज्ञं यज्ञ मघाघ यज्ञम् । यज्ञन्नयत नयत यज्ञं यज्ञं नयत । नयताग्नेग्ने

म२ नयत नयताग्ने । अग्ने यज्ञपतिं यज्ञपति मग्ने ग्ने यज्ञपतिम् । यज्ञपतिं सुक्रातुं सुक्रातुं यज्ञपतिं यज्ञपतिं सुक्रातुं । यज्ञप

यज्ञपतिमिति यज्ञापतिम् । सुक्रातुं यज्ञपतिं यज्ञपतिं सुक्रातुं सुक्रातुं यज्ञपतिम् । सुक्रातुमिति सुक्रातुं । यज्ञपतिं न्दे

व युवं दे व युव यज्ञपतिं यज्ञपतिं न्देव युवां यज्ञपतिमिति यज्ञापतिम् । न्देव युव युषायुषादवादव युवं युषा

ःादव युवमिति दवा युवो । रयुषाः इडू इड्डोयुषायुषा इड्डोः । इड्डो दत्तीताव दत्तीते डू इड्डो दत्तीता । अदत्ती

त वृत्र तूर्ये वृत्र तूर्ये दत्तीताव दत्तीत वृत्र तूर्ये । वृत्र तूर्ये दयं दयं वृत्र तूर्ये वृत्र तूर्ये दयं । वृत्र तूर्य इति

वृत्रा तूर्ये । दयमिति इमिद्वं दयं दयमिद्वं । इडु मदत्तीधमदत्तीधमिद्रु मिद्रु मदत्तीधं । अदत्तीधं वृत्र तू

र्ये वृत्र तूर्ये दत्तीधमदत्तीधं वृत्र तूर्ये । वृत्र तूर्ये श्रोक्षितां श्रोक्षिता वृत्र तूर्ये वृत्र तूर्ये श्रोक्षिताः । वृत्र

तूर्य इति वृत्रा तूर्ये । श्रोक्षिता स्थ स्थ श्रोक्षिताः श्रोक्षिता स्थ । श्रोक्षिता इति प्रा उक्षिताः । स्थाग्नये ग्नये स्थ स्थाग्नये ।

अग्नये त्वा त्वाग्नये ग्नये त्वा । त्वा जुष्टं जुष्टं त्वा त्वा जुष्टम् । जुष्टं प्र प्र जुष्टं प्र जुष्टं प्र । प्रोक्षामि सुक्षामि प्र

प्रोक्षामि । उक्षाम्यग्नीषोमाभ्यामग्नीषोमाभ्यां सुक्षामि सु । ग्नीषोमाभ्याम् । अग्नीषोमाभ्यां न्दे व्याय दव्यायग्नी

क्षाम्य ५

षामो [illegible] पुवो [illegible] देवयायकर्म्मणा कर्म्मणेदि [illegible] अग्रायकर्म्मणा। कर्म्मणा शुंधध्वं शुंधध्वं कर्म्मणा कर्म्मणा
शुंधध्वं शुंधध्वं देवयज्यायै देवया [illegible] ज्यायै शुंधध्वं शुंधध्वं देवय [illegible] यज्ञाद्देवयज्यायै यद्वो देवयज्यायै देवयज्यायै यत्
देवयज्यायाशुद्धा देवयज्यायै [illegible] पतिम [illegible] वो अशुद्धा अत्रावोवोशुद्धाः अशुद्धाः पराजघ्नुः पराजघ्नुरशु
द्धा अशुद्धाः पराजघ्नुः पराजघ्नुरिदं [illegible] पराजघ्नुः पराजघ्नुरिदम्। पराजघ्नुरितिपरा। जघ्नुः। इदं वो वइदमिदं
वः। वस्तद्वो वस्तत्। तच्छुंधामि शुंधामि तच्छुंधामि [illegible] शुंधामीति शुंधामि॥१२॥ शर्म्मास्यसि शर्म्मशर्म्मासि। अस्य
वधूतमवधूतमस्यस्यवधूतम्। अवधूतं रक्षो रक्षोवधूतमवधूतं रक्षः। अवधू [illegible] धूतम्। रक्षोवधूता अवधू
ता रक्षो रक्षो वधूताः। अवधूता अरातयोरातयोवधूता अवधूता अरातयः। [illegible] धूताः। अरातयो दि
त्या अदित्या अरातयोरातयोदित्याः। अदित्यास्त्वक् त्वगदित्या अदित्यास्त्वक्। त्वगसि त्वक् त्वगसि। असि प्रति प्रत्यस्यसि
प्रति। प्रति त्वा त्वा प्रति प्रति त्वा। त्वादितिरदितिस्त्वा त्वादितिः। अदितिर्वेत्तु वेत्त्वदितिरदितिर्वेत्तु [illegible]
त्वद्रिरद्रिर्वेत्तु [illegible] त्वद्रिः। अद्रिरस्यस्यद्रिरद्रिरसि। असि वानस्पत्यो [illegible] स्यसि वानस्पत्यः वानस्पत्यो ग्रावा ग्रावा वा
नस्पत्यो वानस्पत्यो ग्रावा। ग्रावास्यसि ग्रावासि। असि पृथुबुध्नः पृथुबुध्नोस्यसि पृथुबुध्नः पृथुबुध्नः प्रति पृ
प्रति पृथुबुध्नः प्रति पृथुबु [illegible] प्रति पृथुबुध्न इति पृथुबुध्नः प्रति त्वा त्वा प्रति प्रति त्वा। त्वादि [illegible] त्वा त्वादि [illegible] अ

वानस्पत्यो

त्या अदित्या

...गुवोऽग्नेः

दित्यास्त्वक्त्वगादित्या अदित्यास्त्वक्। त्वग्वेत्तु ... वेत्तु। वेत्वग्नेरग्नेर्वेत्तु वेत्वग्ने ॥१४॥ अग्नेस्तनूस्तनूरग्नेरग्ने स्तनूः।

तनूरस्यसि तनूस्तनूरसि। असि वाचो वाचोऽस्यसि वाचः। वाचो विसर्जनं विसर्ज... वाचो वाचो विसर्जनं। विसर्जनं देव

वीतये देववीतये विसर्जनं देववीतये। विसर्जनमिति वि सर्जनं। देववीतये त्वा त्वा ... ववीतये। त्वा गृह्णामि त्वा त्वा गृह्णा

मि गृह्णामि बृहद्ग्रावा गृह्णामि गृह्णामि बृहद्ग्रावा। बृहद्ग्रावास्यसि बृहद्ग्रावा बृहद्ग्रासि। बृहद्ग्रा... वेति बृहत्। ग्रावा। असि वा

नस्पत्योऽस्यसि वानस्पत्यः। वानस्पत्यः स स वानस्पत्यो वानस्पत्यः सः। स इदमिदं स स इदम्। ...इदं देवेभ्यो देवेभ्य इदमि

दं देवेभ्यः। देवेभ्यो हविर्हविर्देवेभ्यो देवेभ्यो हविः। हविः शमीष्व शमीष्व ... शमि। शमीष्व सु ... शमि। शमीष्व हविर्हवि

ष्व सु शमि। शमि ष्वेति शमि ष्व। सु शमि शमीष्व शमीष्व सु शमि सु शमि ... शमीष्व सु ... हविष्कृदेहि ... हविः ... ता। एहि। इहि

... शमीष्व शमीष्व हविष्कृत। शमिष्वेति शमिष्व। हविष्कृदेहीत्या... ... मो। असि मधुजिह्वो मधुजिह्वो मधुजिह्वोऽस्य। स्यसि

कुक्कुटः। कुक्कुटः ... कुक्कुटः ॥१५॥ कु... कृताः ... कृतास्त ... मधु। जिह्वः। इषमूर्जमूर्जमिषमिषमूर्जम्। आ ऊर्जमा

मधुजिह्व इषमिष मधुजिह्व ... त्वौ चातु ... त्वा त्वा ... यां वयं वयं त्वया त्वया वयं। वयं संघातं संघा

वद वदोर्ज मूर्जमा वद। आवद ... त्वा ... मग्नौ ... मा ... नुत ... तं ... संघातं संघातं संघातं सं

...तं वयं व

१५ वानस्पत्यो

६

५ वानस्पत्यो

...तं स्यात्ः प्रणक्। प्रण स्मर्त्यस्य मर्त्यस्य प्रणव

दित्यास्य द्यु ग दि त्या ...स्मिणो ब्रह्मणो नो नो ब्रह्मणः। ब्रह्मणस्पते प... मर्त्यस्य। मर्त्यस्येति मे रुद्रस्यो रुग्वे स त्नः।

त ह रस्य सि त ...णाम्महि महि त्रीणाम्। त्रीणामवो वस्त्रीणा त्रीणामृतज्... ब्रह्मणो ब्रह्मणस्पते। पत ऽइति पते ॥३०॥

वीतये। द व वी... त्रस्य मित्रस्य द्यु द्यु हन्धक ह मित्रस्य। मित्र... अवो स्तु स्तु वो वोऽस्तु। अस्तु ... द्य हन्धक ह मस्त

मि... महि त्रीणाम्। वरुणस्य वरुणस्य दुराधर्षं दुराधर्षं व... त्यो र्यम्णो र्यम्णो मित्रस्य मित्रस्यार्यम्णः। अर्यम्णः

खुद्य ह म्। ... न्नेषां न्नहि न हि ते षाम्। तेषाममा मा... णस्य। दुराधर्षमिति दुः। आधर्षम्। वरुणस्येति व

इत्यर्यम्णः। दुराधर्षं न नाधस्तु। अधस्तु वारणे ष्टु वारणे... तेषां न्नेषाममा। अमा वन वनामामा वन। वनन

रुणस्य ॥३१॥ न हि तेषु रिपुरीश ऽईशो रिपुः। रिपुरघ... ष्ठ अस्त्वध स्तु वारणे ष्टु। अधस्त्वित्यध। स्तु। वारणे

न वन वनन। नाधः ३२॥ ते हि हि ते ते हि। हि पुत्रासः पुत्रा... शंसो घशंसो रिपू रिपुरघशंसः। अघश

ष्विति वारणे ष्टु। ऽदितेः प्र प्रादितेरदितेः प्र। प्र जीवसे जीव... सो हि हि पुत्रासः। पुत्रासो ऽदितेरदितेः पुत्रास

ंसः ऽइत्यघ। शं। तेमर्त्याय ज्योति... त्रिय छन्ति ज्यो... प्र प्र जीवसे। जीवसे मर्त्याय मर्त्याय जीवसे जी

पुत्रासो ऽदितेः ... त्या ... र्य छन्ति। यच्छन्त्यजस्त्रमजस्रं ग छन्ति

वसे मर्त्याय। मर्त्या अंघ ... तज्जेप ... छ ... म्छा स

३२

६

५ धा

ते। च्वदितऽएहीत्या
एतऽइतेतीत। मरि
मधरणङ्कामधर
रणं सोमानं सोम
णुहि ह्रणुहि ब्रह्म
वन्तं यः। यऽऔशिज
न्यो यो रेवान्रेवा
सुवित्। अमी
षित्। पुष्टि

तेदितऽएदि। एदिऽइहि काम्याः काम्याऽइह
सोम खिम खिव: । व: कामधरणङ्कामधर
स्मूयात्। कामधरणमिति काम। धरणम्
मानं णं स्वरणम्। स्वरणं ह्नुणुहि ह्नुणुहि स्वर
णः। ब्रह्मणस्पते पते ब्रह्मणो ब्रह्मणस्पते
ऽन्औशिजो यो यऽऔशिजः। औशिजऽइ
। योऽअमीवहामीवहा यो योऽअमीवह
अमीवहा। वसुवित्पुष्टिवर्द्धनः पुष्टिवर्द्ध
नऽइति पुष्टि। वर्द्धनः। स नो नः स स नो नः सि
तिसिसक्तु। यस्तुरस्तुरो यो यस्तुरः। तुरऽइ
ःसोऽररुषोररुषः शंसः शंसो

म्याः। काम्याऽएते ता काम्याः काम्याऽएते।
बीवः कामधरणम्। कामधरणस्मूयाद्भूयाका
स्तुयादिति ह्नुयात्॥२७॥ सोमानं णं स्वरणं णं स्व
णं शुं स्वरण ह्नुणुहि। ह्नुणुहि ब्रह्मणो ब्रह्मणः स
पतऽइति पते। कक्षीवन्तं यो यः कक्षीवन्तऽइः ही
औशिजः॥२८॥ यो रेवान्रेवान्यो यो रेवान्। रे वा
अमीवहा वसुविद्वसुविदमीवहामीवहा व
नो अमीवहा वसुविद्वसुवित्पुष्टिवर्द्धनः। वसुविदिति वसु
नो वसुविद्वसुवित्पुष्टिवर्द्धनः। सिषक्तु यो यः सिषक्तु
क्तु सिषक्तु नो नः सिषक्तु। सिषक्तु यो यः सिषक्तु
...र:॥२९॥ मा नो नो मा मा नो नः शंसः
अररुषो धूर्तिर्धूर्तिररुषो
...मपर्हाज्जम्। उर्जमा

सोऽररुषो धूर्ति... वयं त्वया त्वया वयं वयं संघातं संघा
...त ...सघातं सघातं सघात स

स्यति
द
नाम्प

...ः। काम्याऽ एते ता काम्याः काम्याऽ रते।
...

यजामहे वाव यजामहे। यजामहे स्वाहा स्वाहा यजामहे यजामहे स्वाहा। स्वाहेति स्व।
...यजामहे वाव यजामहे। यजामहे स्वाहा। स्वाहा यजामहे यजामहे स्वाहा। स्वाहेति स्वा।
...इन्द्रा च ऽ इन्द्र इन्द्रा च। इन्द्रा च ऽ इन्द्रा च। अ...
...मो ऽ इतिमो। स्तु नः। न ऽ इन्द्र इन्द्र नो न ऽ इन्द्र। इन्द्रा च च इन्द्र इन्द्रा च। अ...
...नः सुमो मो सुनः। मो ऽ इति मो। सुनः। न ऽ इन्द्रे द्रो नो न ऽ इन्द्र। इन्द्रा च...
...देवैर स्त्यस्ति देवै देवि रस्ति
...पृथ्सु पृथ्सु देवै देविः पृथ्सु पृथ्सु देवैः। पृथ्स्विति पृथ्सु। सु। देवैर स्त्यस्ति देवै देविर स्ति
...पृथ्सु पृथ्सु च च पृथ्सु। पृथ्सु देवै देविः पृथ्सु पृथ्सु देवैः। पृथ्स्विति पृथ्सु। शुभिन्नवयाऽ अव
न पृथ्सु पृथ्सु च च पृथ्सु। पृथ्सु। स्मा ते ते स्म स्मा ते। त शुभि शुभिस्त ते शुभिन्। शुभिन्नवयाऽ अव
...स्ति हि हि स्त्य स्ति हि। हि ष्म स्म हि हि ष्म। स्मा ते ते स्म स्मा ते। त शुभिं शुभिस्ते ते शुभिन्। शुभिन्नवयाऽ अव
प्रस्ति हि ह्य स्त्य स्ति हि। हि ष्म स्म हि हि ष्म। ...। महश्चिच्चिन्महो मह श्चित्। चिद्यस्य यस्य चिच्चिद्यस्य। यस्य मीढु
...ः शुभि शुभिन्नवयाः। अवयाऽ इत्यवयाः। महश्चिच्चिन्महो मह श्चित्। चिद्यस्य यस्य चिच्चिद्यस्य। यस्य मीढु
...मीढुषो यस्य यस्य मीढुषस्त मीढुषो यद्या यद्या मीढुषो मीढुषो यद्या। यद्या हविष्मतो हविष्मतो यद्या यद्या
...मीढुषो यस्य यस्य मीढुषस्त मीढुषो यद्या यद्या मीढुषो मीढुषो यद्या। यद्या हविष्मतो हविष्मतो यद्या यद्या
५ धान ...मीढुषो यस्य यस्य मीढुषस्त मीढुषो यद्या यद्या मीढुषो मीढुषो यद्या। यद्या हविष्मतो हविष्मतो यद्या यद्या
ष्मतः। हविष्मतो मरुतो मरुतो हविष्मतो हविष्मतो मरुतः। मरुतो वन्दते वन्दते मरुतो मरुतो वन्द
...न्दते गीर्गीर्वन्दते वन्दते गीः। गीरिति गीः॥ ४५॥ अक्रन्कर्म कर्माक्रन्नक्रन्कर्म। कर्म कर्मकृतं कर्म
...कर्मकृतः कर्म कर्मकृतः। कर्मकृतः सह सह कर्मकृतः कर्मकृतः सह। कर्मकृत ऽ इति कर्म कृतः। स
कृतः कर्म कर्म कर्मकृतः। कर्मकृतः सह सह कर्मकृतः कर्मकृतः सह। कर्मकृत ऽ इति कर्मकृतः। सह
ह वाचा वाचा सह सह वाचा। वाचा मयो भुवा मयो भुवा वाचा वाचा मयो भुवा। मयो भुवेति मयः। भुवा।
वेन्यः कर्म कर्मादेवेन्यो देवेन्यः कर्म। कर्मकृत्वा कृत्वा कर्म कर्मकृत्वा। कृत्वास्तमस्तं कृत्वा कृत्वा।

३५

स्यसि

...ऽ सङ्घात ऽ सं...
...त ऽ सङ्घात ऽ सङ्घात ऽ स

यात्र ... काम्याः काम्याग्स्ते।
... कीलालं कीलालमुपक्षितः कीलालं कीलालमुपक्षितः ...
...न्नस्य कीलालः कीलालोन्नस्यान्नस्य कीलालेन कीलालमुपक्षितामुपक्षितः ... हे ष्णुनो नोष्टहे ष्णुष्टहे ष्णुनः ...
...उपक्षितोष्टहे ष्णुष्टहे ष्णुपक्षितामुपक्षितोष्टहे ष्णु। उपक्षितम् इत्युपाक्षितः ... शाश्यै प्रप्रशाश्यै शाश्यै प्रा प्रपद्ये पद्ये प्रप...
...तिनः ... शाश्यै शाश्यै वो वः शाश्यै ... शंयोः शंयोः शंयोः...
...प्रद्ये शिवं शिवं ... शिवम्। शिव ... ग्म ... शिवं शिवं ... ग्म ... शंयोः ... प्रघासि...
शंयोः। शंयोः शंयोः शंयोः ... शंयोः ... शंयोरिति शम्। योः ... शंयोरिति शम्। योः ॥४२॥ प्रघासि...
... प्रघासिनो ... प्रघासिन इति प्र। घासिनः। हवामहे मरुतो मरुतो
... हवामहे हवामहे प्रघासिनः प्रघासिनो हवामहे। प्रघासिन इति प्र। घासिनः ... रिशादसः। रिशादस...
... वामहे हवामहे मरुतो मरुतश्च मरुतो मरुतश्च। च रिशादसो रिशादसश्च च रिशादसः। रिशादस...
... इति रिशादसः। करम्भेण सजोषसः सजोषसः करम्भेण करम्भेण सजोषसः। सजोषस इति स। जोषसः ॥४३॥
... यामे यामे यद् ... यामेरण्ये रण्ये यामे यामे रण्ये। अरण्ये सत्नायाम् ... सत्नायामरण्ये अरण्ये सत्नायाम्।
... इन्द्रिये इन्द्रिये सत्नायाम् सत्नायाम् इन्द्रिये। इन्द्रिय इतीन्द्रिये। एनश्चकृम ... एनश्च...
... इदं ... इदमिदं वयम्। वयमिदमिदं वयं वयमिदम्। इदमेतत् ... इदमेतत् ... सञ्जातम् ...
... संहितात् संहितात् ...

वस्त्रेवतिवस्त्रा। इव। विक्रीणावहै क्रीणवैहै वि विक्रीणावहै। क्रीणा

वस्त्रेव ष्व ... ।वा। न्नस्य कीलालं कीला

षमूर्जमिषमूर्जमूर्जमिषमिषमूर्जमू। ऊर्जं शतक्रतो शतक्रतो

षक्रीणावहै क्रीणावहा इ षमू। इषम्

तुपह्नतो यूहे ... दहि मिमेमे दहि दहि मे। मे ददा मिद दा मिमेमे दहा

... ऊर्जं शतक्रतो। शतक्रतोऽ इति शत। क्रतो॥४८॥ दहि मिमेमे दहि दहि मे। मे ददा मि ददा मिमेमे दहा

तिन: ... निमेमेनिनिमे। मा धहि धहि मे मे धहि। धहि निनि धेहि धेहि

मि। ददामितेते ददा मिददामिते। ते निनि तेते नि। निमेमेनि

नि। नितेते निनिते। ते दधे दधते तेदाध। दधऽइति दधा। निहारस्त्वव निहारन्नि हारं त्वा। निहारमिति नि। हार

मू। वहरासि हरा मिवन्त्व हैरासि। हरा सिमेमे हरासि हरासि मे। मे निहारन्नि हारम्मेमे निहारमू। निहारन्नि

मू। नि निहारन्नि हारन्नि। निहारमिति नि। हारमू। नि हराणि हराणि निनि हराणि। हराणि तेते हराणि हरा

नि निहारन्नि हारन्नि। निहारमिति नि। हारमू। निहराणि दराणि निनि हराणि। हराणितेते हराणि हरा

णिते। तेस्वाहा स्वाहा तेते स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥४९॥ अहन्नमीमदन्नामीमदन्ना हन्न दन्नमीमदन्ना। अमी

मदन्न हिह्यामीम दन्नामीमदन्न हि। ह्यवावहिह्यव। अवप्रियाः प्रियाऽअवावप्रियाः। प्रियाऽअधूषता धूषत

प्रियाः प्रियाऽअधूषत। अधूषतेत्यधूषत। अस्तोषत स्वभानवः स्वभानवोस्तोषता स्तोषत स्वभानवः। स्वभा

वो विप्रा विप्राः स्वभानवः स्वभानवो। विप्राः स्वभानव इति स्वभानवः। विप्रान विष्ठयान विष्ठया

... धयं संस्फ्रातं संस्फ्रा

तं ... सद्धातं सद्धातं सद्धातं स

बद धा... मा ... आ ५

...तं वयं ध

प्रेतेतप्रप्रेत। इतसचाभुवः सचाभुवऽइततसचाभुवः। सचाभुवऽइ॥ ॥ सचा। भुप

॥ नूत्रेस्तम्य प्रास्तमस्तम्प्रा। अवहुथेत्यव। हुथ। निचुम्पुण न्निःवरुन्निःसि

वहुथावह्यथनिचुम्पुण। अवहुथनिचुम्पुण निचुम्पुणा वहुथा वहुथ निचुम्पुण। निचेरुरसि। निचेरुरि

॥४६॥ अवहुथनिचुम्पुण निचुम्पुण। निचुम्पुणेतिनि। चुम्पुण॥ निचेरुरस्यसि निचेरुन्निःचेरुरसि। निचेरुरि

रुन्निचुम्पुण निचुम्पुण निचेरुः। निचुम्पुणऽइतिनि। चुम्पुणः। अवदेवैर्देवैरवाव

तिनि। चेरुः। असि निचुम्पुणो निचुम्पुणोऽस्यसि निचुम्पुणः। देवकृतमेनः। देवकृतमितिदे

देवैः। देवैर्देवकृतन्देवकृतन्देवैर्देवैर्देवकृतम्। देवकृतमेनऽएनोदेवकृतन्देवकृतमेनः। देवकृतमितिदे

वाकृतम्। एनोयासिषमयासिषमेनऽएनोयासिषम्। अयासिषमवावायासिषमयासिषमव। अवमर्त्यैर्म

र्त्यैरवावमर्त्यैः। मर्त्यैर्मर्त्यकृतम्मर्त्यकृतम्मर्त्यैर्मर्त्यैर्मर्त्यकृतम्। मर्त्यकृतम्पुरुराव्णः पुरुराव्णोमर्त्यकृत

मर्त्यकृतम्पुरुराव्णः मर्त्यकृतमितिमर्त्य। कृतम्। पुरुराव्णोदेवदेवपुरुराव्णः पुरुराव्णोदेव। पुरुराव्णऽइ

तिपुरु। राव्णः। देवरिषोरिषोदेवदेवरिषः। रिषस्पाहिपाहिरिषोरिषस्पाहि। पाहीतिपाहि॥ ४७॥ पुत्रसंदि

याम्येयामेय दृह्णसंदिदृह्णे। दर्विपरापरादर्विर्दर्विपरा। परापतपतपरापरापत। पतसुपूर्णासुपूर्णापितपतसु

...षिद्विषऽइत्यन्निनःसुपूर्णापिपूर्णापिपुनः। सुपूर्णेतिसु। पूर्णा॥ पुनरापतनपता। पुनः पुनरापत। आपता। प

... नःत ... तातत ...

... यं ... धियं संहोत संहो

... मन्नःसमावयमूर्जम्। ...

... वदवदोर्जम्मूर्जमावदः ... तन्त्रोपभ उपभसंछात संछात संछातसं

... स ... तं वयं ...

॥ नात्रा...वध्र्यमतीमतीन विध्र्यानविध्र्यामती। मतीयोजायोजमतीमतीयोज। योजानुनुयो
जयोजानु। न्विन्द्रेन्द्रनुन्विन्द्र। इन्द्रतेतऽइन्द्रेन्द्रते। तेहरीहरीतेतेहरी। हरीऽइतिहरी॥ ५०॥ सुसन्दृशन्त्वा त्वा सु
सन्दृशं सुसन्दृशन्त्वा। सुसन्दृशमितिसु। सन्दृशम्। त्वा वयं वयन्त्वा त्वा वयम्। वयम्मघवन्मघवन्वयं वयम्म
घवन्। मघवन्वन्दिषीमहि वन्दिषीमहि मघवन्मघवन्वन्दिषीमहि। मघवन्नितिमघ। वन्। वन्दिमूहीतिवन्दि
षीमहि। प्रनूनन्नूनम्प्रप्रनूनम्। नूनम्पूर्णवन्धुरः पूर्णवन्धुरो नूनन्नूनम्पूर्णवन्धुरः। पूर्णवन्धुरस्स्तुतस्स्तुतः
पूर्णवन्धुरः पूर्णवन्धुरस्स्तुतः। पूर्णवन्धुरऽइति पूर्ण। वन्धुरः। स्तुतोयासियासिस्तुतस्स्तुतोयासि। यासिवशाँ
वशाँन्यासियासिवशान्। वशाँ २॥ ऽअन्वनुवशान्वशाँ २॥ ऽअनु। अन्वित्यनु॥ ५१॥ मनोन्वनुमनोमनोनु।
न्वाह्वामहेह्वामहेन्वाह्वामहे। आह्वामहे। ह्वामहेनाराशंसेननाराशंसेन ह्वामहेह्वामहेनारा
शंसेन। नाराशंसेनस्तोमेनस्तोमेननाराशंसेननाराशंसेनस्तोमेन। स्तोमेनेतिस्तोमेन। पितृणा
ञ्च पितृणाम्पितृणाञ्च। चमन्मभिर्मन्मभिश्चचमन्मभिः। मन्मभिरितिमन्म। भिः॥ ५२॥ आनोनऽआन
नऽएत्वेतुनोनऽएतु। एतुमनोमनऽएत्वेतुमनः। मनः पुनः पुनर्मनोमनः पुनः। पुनः क्रत्वे क्रत्वे पुनः पुनः

पी ४

५ धा

६

ऋतवे। उन रितिउनेः ऋतवेदक्षाय दक्षाय ऋतवे ऋतवेदक्षाय। दक्षाय जीवसे जीवसे दक्षाय दक्षाय जीवसे। जी

वसऽइति जीवसे। ज्योक् च ज्योग्ज्योक्। च सूर्य्यं सूर्य्यञ्च च सूर्य्यम्। सूर्य्यन्दृशे दृशे सूर्य्यं सूर्य्यन्दृशे। दृशऽ

इति दृशे॥ ५३॥ उन नर्नि पुनः पुनर्नः। नः पितरः पितरो नो नः पितरः। पितरो मनो मनः पितरः पितरो मनः।

मनो ददातु ददातु मनो मनो ददातु। ददातु दैव्यो दैव्यो ददातु ददातु दैव्यः। दैव्यो जनो जनो दैव्यो दैव्यो जनः।

जनऽइति जनः। जीवं व्रातं व्रातञ्जीवञ्जीवं व्रातम्। व्रातं सचेमहि सचेमहि व्रातं व्रातं सचेमहि। सचेमही

ति सचेमहि॥ ५४॥ वयं सोम सोम वयं वयं सोम। सोम व्रते व्रते सोम सोम व्रते। व्रते तव तव व्रते व्रते तव। त

व मनो मनस्तव तव मनः। मनस्तनूषु तनूषु मनो मनस्तनूषु। तनूषु बिभ्रतो बिभ्रतस्तनूषु तनूषु

बिभ्रतः। बिभ्रतऽइति बिभ्रतः। प्रजावन्तः सचेमहि सचेमहि प्रजावन्तः प्रजावन्तः सचेमहि। प्रजावन्त

इति प्रजाऽवन्तः। सचेमहीति सचेमहि॥ ५५॥ एष ते ते एष एष ते। ते रुद्र रुद्र ते ते रुद्र। रुद्र भागो भागो

रुद्र रुद्र भागः। भागः सह सह भागो भागः सह। सह स्वस्रा स्वस्रा सह सह स्वस्रा। स्वस्राम्बिकयाम्बिक

[illegible]न्द्रियेन्द्रे [illegible]। अम्बिकया तं तमम्बिकयाम्बिकया तम्। तं जुषस्व जुषस्व तं तं जुषस्व। जुषस्व

[illegible] पुनरापत पत पुनः पुनरापत। आपत प

३७

स्वाहा स्वाहा जुषस्व जुषस्व स्वाहा । स्वाहाखुराखुः स्वाहा स्वाहाखुः । आखुस्तेत ऽ आखुराखुस्ते । तेपशुः पशुस्ते
ति पशुः । पशुरिति पशुः ॥ ५९ ॥ अवरुद्रं रुद्रमवावरुद्रम् । रुद्रमदीमह्यदीमहि रुद्रं रुद्रमदीमहि । अदी
मह्यवावादीमह्यदीमह्यव । अवदेवं देवमवावदेवम् । देवत्र्यंबकं त्र्यम्बकं देवं देवं त्र्यम्बकम् ॥
त्र्यम्बकमिति त्रि । अम्बकम् । यथानोनो यथा यथा नः । नोवस्यसो वस्यसो नो नो वस्यसः । वस्यसस्करत्करद्व
स्यसो वस्यसस्करत् । करच्छ्रेयसः श्रेयसस्करत्करच्छ्रेयसः । श्रेयसो व्यवसाययाद्व्यवसाययाच्छ्रेयसः श्रेयसो
व्यवसाययात् । व्यवसाययादिति वि । अवसाययात् ॥ ६० ॥ भेषजमस्यसि भेषजं भेषजमसि । असि भेष
जं भेषजमस्यसि भेषजम् । भेषजं गवे गवे भेषजं भेषजं गवे । गवेऽश्वायाश्वाय गवे गवेऽश्वाय । अश्वा
य पुरुषाय पुरुषायाश्वायाश्वाय पुरुषाय । पुरुषाय भेषजं भेषजं पुरुषाय पुरुषाय भेषजम् । भे
षजमिति भेषजम् । सुखं मेषाय मेषाय सुखं सुखं मेषाय । सुखमिति सु । खम् । मेषाय मेष्यै मे
ष्यै मेषाय मेषाय मेष्यै । मेष्या ऽ इति मेष्यै ॥ ६१ ॥ त्र्यम्बकं यजामहे यजामहे त्र्यम्बकं त्र्यम्बकं यजाम
हे । त्र्यम्बकमिति त्रि । अम्बकम् । यजामहे सुगन्धिं सुगन्धिं यजामहे यजामहे सुगन्धिम् । सुगन्धि

मुष्टिवर्द्धनम्पुष्टिवर्द्धनं सुगन्धिं सुगन्धिम्पुष्टिवर्द्धनम् । सुगन्धिमिति सु । गन्धिम् । पुष्टिवर्द्धनमिति पु
ष्टि । वर्द्धनम् । उर्वारुकमिव बन्धनाद्बन्धनादुर्वारुकमिवोर्वारुकमिव बन्धनात् । उर्वारुकमिवेत्युर्वा
रुकम् । इव । बन्धनान्मृत्योर्मृत्योर्बन्धनाद्बन्धनान्मृत्योः । मृत्योर्मुक्षीय मुक्षीय मृत्योर्मृत्योर्मुक्षीय ॥
मुक्षीय मा मा मुक्षीय मुक्षीय मा । मामृतादमृतान्मा मामृतात् । अमृतादित्यमृतात् । पतिवेदनमितऽइतः पति
वेदनम्पतिवेदनमितः । पतिवेदनमिति पति । वेदनम् । इतो मुक्षीय मुक्षीयेतऽइतो मुक्षीय । मुक्षीय
मा मा मुक्षीय मुक्षीय मा । मामुतो मुतो मा मामुतः । अमुतऽइत्यमुतः ॥ प ५ ॥ एतत्तेतऽएतदेतत्ते । ते रु
द्र रुद्र ते ते रुद्र । रुद्रावसमवसं रुद्र रुद्रावसम् । अवसान्नेन तेनावसमवसन्तेन । तेन परः परस्तेन
तेन परः । परो मूजवतो मूजवतः परः परो मूजवतः । मूजवतोऽत्यति मूजवतो मूजवतोति । मूजवतऽइ
ति मूज । वतः । अतीहीह्यत्यतीहि । इहीतीहि । अवततधन्वा पिनाकावसः पिनाकावसोऽवततधन्वावे
ततधन्वा पिनाकावसः । अवततधन्वेत्यवतत[illegible]ता । धन्वा । पिनाकावसः कृत्तिवासाः कृत्तिवासाः पिना
कावसः पिनाकावसः कृत्तिवासाः । पिनाकावसऽइति पिनाक । अवसः । कृत्तिवासाऽअहिंसन्नहिं
[illegible] यातध्वनाव [illegible] वपा ॥ बपा
[illegible] मुर्वसंनाबयमृाघयामस [illegible] जुषस्व जुषस्व तत्तज्जुषस्व । जुषस्व
[illegible] नोदद५ । [illegible] तत्ता [illegible]

स्पुष्टिवर्द्धनम्पुष्टिवर्द्धनं सुगन्धिं सुगन्धिम्पुष्टिवर्द्धनम्। सुगन्धिमिति सु। गन्धिम्। [illegible]
ष्टि। वर्द्धनम्। [illegible]
मृ[illegible]। बिभ्रद्वोवो बिभ्रद्बिभ्रद्वः। वः सुमनाः सुम नावोवः सुमनाः। सुमनाः सुमेधाः सुमेधाः सुमनाः सुमेन
सुमेधाः। सुमनाऽइति सु। मनाः। सुमेधागृहान्गृहान्त्सु मेधाः सुमेधागृहान्। सुमेधाऽइति सु। मेधाः। गृहान्। नैम्यै
म्यागृहान्गृहान्नेमिऽएमि। एमि मनसा मनसैम्येमि म नसा। मनसामोदमानो मोदमानो मनसा मनसामोदमानाः
ः। मोदमानऽइति मोदमानः॥४०॥ येषामध्येत्यध्येति षां येषामध्येति। अध्येति प्रवसन्प्रवसन्नध्येत्यध्येति प्रव
सन्। अध्येतीत्यधि। एति। प्रवसन्येषु येषु प्रवसन् न्। येषु। प्रवसन्निति प्र। वसन्। येषु सौमनसः सौमन
सो येषु येषु सौमनसः। सौमनसो बहुर्बहुः सौम [illegible] सौमनसो बहुः। बहुरिति बहुः। गृहानुप उपगृहान्
हा[illegible]नुप। उपह्वयामहे ह्वयामह उपोपह्वया [illegible] ह्वयामहे ते ते ह्वयामहे ह्वयामहे ते। ते नो नस्ते ते नः
नो जानन्तो जानन्तो नो नो जानन्तो जानन्तो जानन्ते तो जानन्तो जानन्तो जानतः। जानतऽइति जानतः॥४१॥
उपहूताऽइहेहोपहूताऽउपहूताऽइह। उ [illegible]प। इहूताः। इहेह गावो गावऽइहेह गावः। गावऽउ
पहूताऽउपहूता गावो गावऽउपहूताः। उपहू [illegible] वयो जावयऽउपहूताऽउपहूताऽअजावयः। उप
हूताऽइत्युप। हूताः। अजावयऽइत्यजावयः [illegible] न्नस्यान्नस्याथो ऽ[illegible] तस्य। अथो [illegible]
[illegible] वसना बयमा घयाम [illegible] जुषस्व जुषस्व तन्नस्तन्नो जुषस्व। जुषस्व
ना:स [illegible] नो। दद्या [illegible] ततना

५ घ

२६

२८

[illegible] नमितितु

त्।सम्राडितिसम्ऽराट्।अनिद्यम्मन्द्याम्ममत्युनिद्य [illegible] मम्मत्युनिद्यम्मन्द्याम्मा [illegible]

सहः।सहऽआयच्छस्वयच्छस्वासहःसहऽआयच्छस्व। [illegible] आयच्छस्व।यच्छस्वेतियच्छस्व॥३८॥अयमग्निरग्निरयम

यमग्निः।अग्निर्गृहपतिर्गृहपतिरग्निरग्निर्गृहपति [illegible] गृहपति [illegible] र्गार्हपत्योगार्हपत्योगृहपतिर्गृहपतिर्गार्हप

त्यः।गृहपतिरितिगृहऽपतिः।गार्हपत्यःप्रजा [illegible] याःगार्हपत्योगार्हपत्यःप्रजायाः।गार्हपत्यऽइतिगा

र्हपत्यः।प्रजायावसुवित्तमोवसुवित्तमःप्रजाः [illegible] वसुवित्तमः।प्रजायाऽइतिप्रऽजायाः।वसुवित्तमऽइ

तिवसुवित्ऽतमः।अग्नेगृहपतेगृहपतेऽग्नेऽग्नेगृहप [illegible] गृहपतेभूरीणिभूरीण्यग्नेगृहपतेगृहपतेभूरीण्य [illegible]

हपतऽइतिगृहऽपते।भूरीण्योरयिमावयिमान्भूरी [illegible] रीण्योरयिमान्।रयिमान्पुष्टिवर्द्धनःपुष्टिवर्द्धनोर

यिमावयिमान्पुष्टिवर्द्धनः।रयिमानितिरयि।मान् [illegible] पुष्टिवर्द्धनऽइतिपुष्टि।वर्द्धनः।अग्नेभूरीणिभूरीण्यग्ने

ग्नेभूरीणि।भूरीणीतिभूरीणि॥३९॥गृहामामागृहाः [illegible] मा।माविनीतविनीतमामाविनीत।विनीतमामावि

नीतविनीतमा।मावपर्ध्वम्वपर्ध्वम्मामावपर्ध्वम्।वपर्ध्वम् [illegible] ऊर्जम्वपर्ध्वंवपर्ध्वमूर्जम्।ऊर्जम्बिभ्रतोबिभ्रतऽऊ

र्जमूर्जम्बिभ्रतः।बिभ्रतऽएमसीमस्यबिभ्रतो। [illegible] सि।एमसि।इमसीतीमसि।ऊर्जम्बिभ्रद्बिभ्रद्ऊ

का।वसःपिना। [illegible] स्वजुषस्वतन्नञ्जुषस्व।जुषस्व

[illegible] न्नाददा। [illegible] ततना [illegible]

५ धा

२८

अहिँ७सन्नोनोहिँ७सन्नहिँ७

सन्नः। न्निवासाः न्निवासाऽ अहिँ७सन्नः। न्निवासाऽइति न्नि। वासाः। अहिँ७सन्नः। न्निवासाऽइतिन्नि। वासाः। इहीतीहि। इहीतीहि॥ ५॥ च्या

सन्नः। नः शिवः शिवोनोनः शिवः। शिवोत्यति शिवः शिवोति। अतीहीत्यत्यतीहि। इहीतीहि॥ ५॥ च्या

सन्नः। नः शिवः शिवोनोनः शिवः। शिवोत्यति शिवः शिवोति। आयुषमितिति। आयुषम्। जमदग्नेः कश्यपस्य

युषञ्जमदग्नेर्जमदग्नेस्त्र्यायुष त्र्यायुषञ्जमदग्नेः। त्र्यायुषमितिति। आयुषम्। जमदग्नेः। कश्यपस्य त्र्यायुष त्र्यायुषं कं

युषञ्जमदग्नेर्जमदग्नेस्त्र्यायुष त्र्यायुषञ्जमदग्नेः। त्र्यायुषमितिति। जमतू। अग्नेः। कश्यपस्य त्र्यायुष त्र्यायुष कं

कश्यपस्यजमदग्नेर्जमदग्नेः कश्यपस्य। जमदग्नेरिति जमतू। अग्नेः। कश्यपस्य त्र्यायुष त्र्यायुष कं

कश्यपस्यजमदग्नेर्जमदग्नेः कश्यपस्य। जमदग्नेरितिजमतू। अग्नेः। कश्यपस्य त्र्यायुष त्र्यायुष कं

श्यपस्य कश्यपस्य त्र्यायुषम्। त्र्यायुषमितिति। आयुषम्। यद्देवेषु देवेषुयद्यद्देवेषु। देवेषु त्र्यायु

श्यपस्य कश्यपस्य त्र्यायुषम्। त्र्यायुषमितिति। आयुषम्। यद्देवेषु देवेषुयद्यद्देवेषु। देवेषु त्र्यायु

षन्त्र्यायुषन्देवेषुदेवेषु त्र्यायुषम्। त्र्यायुषन्नस्त्र्यायुषन्त्र्यायुषन्नम्। त्र्यायुषमितिति। आयुषम्॥

षन्त्र्यायुषन्देवेषुदेवेषु त्र्यायुषम्। त्र्यायुषन्नस्त्र्यायुषं त्र्यायुषमस्त्वस्तु त्र्यायुषम्। त्र्यायुषमिति

तन्नोनस्तत्तन्नः। नोऽअस्त्वस्तुनोनोऽअस्तु। अस्तु त्र्यायुष त्र्यायुषमस्त्वस्तु त्र्यायुषम्। त्र्यायुषमिति

ति। आयुषम्॥ ६॥ शिवोनामनामशिवः शिवोनाम। नामास्यसिनामनामासि। असिस्वधितिः स्वधि

तिरस्यसिस्वधितिः। स्वधितिस्तेते स्वधितिः स्वधितिस्ते। स्वधितिरितिस्व। धितिः। तपिता पितातेतेपि

ना। पितानमोनमः पिता पितानमः। नमस्तेतेनमोनमस्ते। तेऽअस्त्वस्तुतेतेऽअस्तु। अस्तुमामास्तुमा।

मा। मामा। माहिँ७सीर्हिँ७सीर्मामाहिँ७सीः। हिँ७सीरिति हिँ७सीः। निवर्त्तयामिवर्त्तयामिनि

स्व २

।।म।। वर्त्तयाम्यायुषऽ आयुषे वर्त्तयामि वर्त्तयाम्यायुषे। आयुषेन्नाद्यायान्नाद्यायायुषऽ आयु
षेन्नाद्याय। अन्नाद्याय प्रजननाय प्रजननायान्नाद्यायान्नाद्याय प्रजननाय। अन्नाद्यायेत्यन्न। अद्याय।
प्रजननाय रायो रायः प्रजननाय प्रजननाय रायः। प्रजननायेति प्र। जननाय। रायस्पोषाय पोषाय रायो रा
यस्पोषाय। पोषाय सुप्रजास्त्वाय सुप्रजास्त्वाय पोषाय पोषाय सुप्रजास्त्वाय। सुप्रजास्त्वाय सुवीर्याय सुवी
र्याय सुप्रजास्त्वाय सुप्रजास्त्वाय सुवीर्याय। सुप्रजास्त्वायेति सु। प्रजाः। त्वाय। सुवीर्यायेति सु। वीर्याय।।
।।६२।। इति वाजसनेये क्रमजटायां तृतीयोध्यायः समाप्तः।।३।। छ।। श्रीमंतं श्रीगणेशं तं दनुजमहंतीकांति
कांमां चवांचं। साष्टांगं वै प्रणम्याथ वरगुरुगणं श्रीमतो याज्ञिकस्य। आर्कोः पुत्रो लघिष्ठो न लपरिसरणो
याऽजगन्नाथनामा।। हृदयस्थ वेनिस्वति हि यजुषः पुस्तकं श्रीजटायाः।। छ।। गोविंदनी पुस्तिका।।।
।।छ।। ओं नमः।। एदमिदमेदम्। इदमगन्मागन्मेदमिदमगन्म। अगन्म देवयजनन्देवयजनमगन्मागन्म देवयजनम्। देवयजनम्पृथिव्याः पृथिव्या देवयजनन्देवयजनम्पृथिव्याः। देवयजनमिति देव। यजनम्। पृथिव्या यत्र यत्र पृथिव्याः पृथिव्या यत्र। यत्र देवासो देवासो यत्र यत्र देवासः। देवासो अजुष

३१

॥ ...मा।बृहत्यासीदेवासोऽअनुषन्त।अनुषन्तविश्वेविश्वेनुषन्तानुषन्तविश्वे।विश्वऽइतिविश्वे।त्वनु

षन्ताद्याय।त्वरन्त्वं।सत्वरन्त्वऽत्वरस्वामामान्याम्नरस्वामामान्याꣳसत्वरन्त्वः।त्वरस्वामामान्यामित्यक्र।सामान्यो

प्रजनन्

न्तोयजुर्भिर्यजुर्भिःसत्वरन्त्वःसत्वरन्तोयजुर्भिः।सत्वरन्त्वऽइतिसम्।तरन्त्वः।यजुर्भीरायोरायोयजुर्भि

र्भीरायः।यजुर्भिरितियजुः।भिः।रायस्पोषेणपोषेणरायोरायस्पोषेण।पोषेणसꣳसम्पोषेणपोषेणसम्

समिषेषासꣳसमिषा।इषामदेममदेमेषेषामदेमामदेमेतिमदेम।इमाऽआपऽआपऽइमाऽइमाऽआपः।आ

पःशꣳशमापऽआपःशम्।शमुमेमेऽउशꣳशमुमे।उँऽइत्युम्।मेसन्तुसन्तुमेमेसन्तु।सन्तुदेवीर्देवीःसन्तुस

न्तुदेवीः।देवीरोषधऽओषधेदेवीर्देवीरोषधे।ओषधेत्रायस्वत्रायस्वौषधऽओषधेत्रायस्व।त्रायस्वस्वधितेस्वधि

तेस्वधितेत्रायस्वत्रायस्वस्वधिते।स्वधितेमामास्वधितेस्वधितेमा।स्वधितऽइतिस्व।धिते।मैनमेनम्मामैन

म्।एनꣳहिꣳसीर्हिꣳसीरेनमेनꣳहिꣳसीः।हिꣳसीरितिहिꣳसीः॥१॥आपोऽअस्मानस्मानापऽआपोऽअस्मा

न्।अस्मान्मातरोमातरोऽस्मानस्मान्मातरः।मातरःशुन्धयन्तुशुन्धयन्तुमातरोमातरःशुन्धयन्तु।शुन्धयन्तु

घृतेनघृतेनशुन्धयन्तुशुन्धयन्तुघृतेन।घृतेननोनोघृतेनघृतेनेनः।नोघृतप्वोघृतप्वोनोनोघृतप्वः।घृ

ऊर्म्मूर्जोति...त।।वप्र...

...न्ता।ददाम... तत्ना...

...मिति तु

बः पुनान्विति तिर्यन्तु। विश्वं हं हि हि विश्व वि वि

पुनः पुनन्तु पुनन्तु घृत घो घृत वः पुनन्तु घृत घृ इति घृत। वः पुनान्विति तिर्भनन्तु। विश्वं हं हि हि विश्व वि वि

हि। हि रिप्रं रिप्रं हि हि रिप्रम्। रिप्रम्प्रवहन्ति प्रवहन्ति रिप्रं रिप्रम्प्रवहन्ति। प्रवहन्ति देवीर्देवीः प्रव

हन्ति प्रवहन्ति देवीः। प्रवहन्तीति प्र। वहन्ति। देवीरुदु देवीर्देवीरुत्। उदिदिदुदुदित्। इदाभ्य आभ्य

इदिदाभ्यः। आभ्यः शुचिः शुचिराभ्य आभ्यः शुचिः। शुचिरापूतः पूत आ शुचिः शुचिरापूतः। आपूतः पूत

एम्येमि पूतः पूत एमि। एमीत्येमि। दीक्षातपसोस्तनूस्तनूर्दीक्षातपसोर्दीक्षातपसोस्तनूः। तनूरस्यसि

तनूस्तनूरसि। असि तान्तामस्यसि ताम्। तान्त्वा त्वा तान्तान्त्वा। त्वा शिवां शिवान्त्वा त्वा शिवाम्। शिवां श

ग्मां शग्मां शिवां शिवां शग्माम्। शग्माम्परि परि शग्मां शग्माम्परि। परि दधे दधे परि परि दधे।

दधे भद्रं भद्रन्दधे दधे भद्रम्। भद्रं वर्णं वर्णम्भद्रम्भद्रं वर्णम्। वर्णम्पुष्यन्पुष्यन्वर्णं वर्णम्पुष्यन्। पुष्यन्निति

पुष्यन्॥२॥ हृत्रस्यास्यसि हृत्रस्य हृत्रस्यासि। असि कनीनकः कनीनकोस्यसि कनीनकः। कनीन

यजनम्। हविश्चक्षुर्दीः कनीनकः कनीनकश्चक्षुर्हीः। चक्षुर्दा असस्यसि चक्षुर्दा असि चक्षुर्दा असि। चक्षुर्दा

...चक्षुरस्यसि चक्षुः। चक्षुर्मेमे चक्षुश्चक्षुर्मे। मे देहि देहि मे मे देहि। देहीति देहि।

...इति देवानामु अजुष

...त्वन्तान...

५ धा

४९

३९

मितितु

॥ तित्यतिरिति

माहुनाउहुनाउमामामाहुनः जनुनोउबाकाति

यजुस्यजस्वम्॥ अजस्वमित्यजस्वम्॥ ३३॥ कदानन वाकितिर्द्वि॥ वाकातिरितिवाकू॥ पतिः

स्यसिस्तारीस्तरीर सि॥ असिननास्य सिना॥ नेन्दैन्नु तेतेतस्य तस्यते॥ तपवित्रपते पवित्रपात

षेहास्तुषेस्यसिस्य सिहास्तुषे॥ दास्तुषइतिहास्तुषे पवित्रपते पवित्रप्तस्य॥ पवित्रपतः

नु॥ नुमघवन्मघवन्नुनु मघवन्॥ मघवन्नू योनु सोमपवित्रप्तस्ययत्कामः॥ पवित्रप्तस्ये

नूयइत्॥ इन्नु न्वेदिन्नु॥ नुतेतेनुनुते॥ तेदानः॥ यत्कामइतियत्॥ कामः॥ तुनेतन्नतुनेतुने

॥ ४॥ आवोवआवः॥ वोदेवासोदेवासोवोवो

वस्यइच्यतेइच्यतेदेवस्यदेवस्यइच्यते॥ इ मंवाममीमहइमहेवामम्॥ वाममध्य

वित्तुर्वरेण्यंवरेण्यंसवितुःसवितुर्वरेण्यम्॥ ॥ प्रयतीतिप्रायति॥ अध्वरइत्यध्वरे॥ आवो

वस्यनगोनिगोदिवस्य॥ दिवस्यधीमहि धीमहि आशिषोदेवासोदेवासः आशिषः आशि

षोयज्ञियासायोज्ञय॥ सोनोनोयोयोनः॥ नःप्रवोदयात्प्रचोदय ॥ आशिषइत्या॥ शिषः यज्ञियासोहवामाह

वीः प्रव

...सुप्रजाः प्रजाभिः ... ...मितितु

तीहहती। विश्वशंभुवः। विश्वशंभुवो द्यावापृथिवी द्यावापृथिवी विश्वशंभुवो वि[illegible]शंभुवो द्यावापृथिवी।
विश्वशंभुवऽइति विश्वऽशंभुवः। द्यावापृथिवीऽउरोऽउरो द्यावापृथिवी द्यावापृ[illegible]ीऽउरो। द्यावापृथिवीऽ
इति द्यावापृथिवी। उरोऽअन्तरिक्षान्तरिक्षोरोऽउरोऽअन्तरिक्ष। उरोऽइत्युरो। अन्तरिक्षेत्यन्तरिक्ष। बृह
स्पतये हविषा हविषा बृहस्पतये बृहस्पतये हविषा। हविषा विधेम विधेम हविषा हविषा। वि
धेम। विधेम स्वाहा स्वाहा विधेम विधेम स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥७॥ विश्वो देवस्य देवस्य विश्वो वि
श्वो देवस्य। देवस्य नेतुर्नेतुर्देवस्य देवस्य नेतुः। नेतुर्मर्त्तो मर्त्तो नेतुर्नेतुर्मर्त्तः। मर्त्तो वुरीत वुरी
त मर्त्तो मर्त्तो वुरीत। वुरीत सख्यं सख्यं वुरीत वुरीत सख्यम्। सख्यमिति सख्यम्। विश्वो रायेरा
विश्वो विश्वो राये। रायऽइषुध्यतीषुध्यति राये रायऽइषुध्यति। इषुध्यतीतीषुध्यति। द्युम्नं द्युम्नमिषुध्य
षुध्यति द्युम्नम्। द्युम्नं वृणीत वृणीत द्युम्नं द्युम्नं वृणीत। वृणीत पुष्यसे पुष्यसे वृणीत [illegible]
ते स्वाहा स्वाहा पुष्यसे पुष्यसे स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥८॥ [illegible]रस्मामयोः [illegible]थासो हवामहे
...रस्मामयोरित्युक्रा। साम...

तीबृहती। विश्वशम्भुवः। विश्वशम्भुवा॰ द्यावापृथिवी द्यावापृथिवी विश्वशम्भुवो विश्वशम्भुवो द्यावापृथिवी।
विश्वशम्भुवऽइति विश्वाशम्भुवः। द्यावापृथिवीऽअन्तरोऽन्तरो द्यावापृथिवी द्यावापृथिवीऽन्तरो। द्यावापृथिवीऽ
इति द्यावापृथिवी। उरोऽअन्तरिक्षान्तरिक्षोरोऽन्तरोऽअन्तरिक्ष। उरोऽइत्युरो। अन्तरिक्षेत्यन्तरिक्ष। बृह
स्पतये हविषा हविषा बृहस्पतये बृहस्पतये हविषा। हविषा विधेम विधेम हविषा हविषा॰ वि
धेम। विधेम स्वाहा स्वाहा विधेम विधेम स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥७॥ विश्वो देवस्य देवस्य विश्वो वि
श्वो देवस्य। देवस्य नेतुर्नेतुर्देवस्य देवस्य नेतुः। नेतुर्मर्त्तो मर्त्तो नेतुर्नेतुर्मर्त्तः। मर्त्तो वुरीत वुरी
त मर्त्तो मर्त्तो वुरीत। वुरीत सख्यꣳ सख्यं वुरीत वुरीत सख्यम्। सख्यमिति सख्यम्। विश्वो राये
विश्वो विश्वो राये। रायऽइषुध्यतीषुध्यति राये रायऽइषुध्यति। इषुध्यति द्युम्नन्द्युम्नमिषुध्यती
षुध्यति द्युम्नम्। द्युम्नं वृणीत वृणीत द्युम्नन्द्युम्नं वृणीत। वृणीत पुष्यसे पुष्यसे वृणी[illegible] नन्त्यध त्यधरे। आवो
ते स्वाहा स्वाहा पुष्यसे पुष्यसे स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥८॥ [illegible]रक्षामयो[illegible] आशिषः आशि
[illegible]रक्षामयो रित्यक्। साममस्यो [illegible]शिषेऽइत्या। शिषन्न यज्ञियासो हवामहे

यस्वमादयस्वमघवन्मघवन्मादयस्व । मघवन्निति मघ । वन् । मादयस्वो दानायो दानाय मादयस्व माद
यस्वो दानाय । उ दानाय त्वा त्वो दानायो दानाय त्वा । उ दानायेत्युत् । आनाय । त्वेति त्वा ॥ ५ ॥ आ वायो वा
यो ऽआ वायो । वायो हृष हृष वायो वायो हृष । वायो ऽइति वायो । हृष शुचिपाः शुचिपा हृष हृष शुचिपाः । शु
चिपा ऽउपोप शुचिपाः शुचिपा ऽउप । शुचिपा ऽइति शुचि । पाः । उप नो न ऽउपोप नः । नः सहस्रं सहस्रं नो नः
सहस्रम् । सहस्रं ते ते सहस्रं सहस्रं ते । ते नियुतो नियुतस्ते ते नियुतः । नियुतो विश्ववार विश्ववार नि
युतो नियुतो विश्ववार । नियुत ऽइति नि । युतः । विश्ववारेति विश्व । वार । उपो ते त ऽउपोपो ते । उपो ऽ
इत्युपो ॥ ते ऽअन्धो अन्धस्ते ते ऽअन्धः । अन्धो मद्यम्मद्यमन्धो अन्धो मद्यम् । मद्यमयाम्ययामि मद्यम्मद्यमयामि ।
अयामि यस्य यस्यायाम्ययामि यस्य । यस्य देव देव यस्य यस्य देव । देव द● धिषे दधिषे देव देव दधिषे ।
दधिषे पूर्वपेयम्पूर्वपेयं दधिषे दधिषे पूर्वपेयम् । पूर्वपेयं वायाव वायाव पूर्वपेयम्पूर्वपेयं वाय
व । पूर्वपेयमिति पूर्व । पेयम् । वायाव त्वा त्वा वायाव वायाव त्वा । त्वेति त्वा ॥ ६ ॥ इन्द्रवायू ऽइम ऽइमा ऽ
इन्द्रवायू ऽइन्द्रवायू ऽइमे । इन्द्रवायू ऽइतीन्द्र वायू । इमे सुताः सुता ऽइम ऽइमे सुताः । सुता ऽउपा

पसुताऽसुताऽस्व पा। उप प्रयोभिः प्रयोभिरुपोप प्रयोभिः। प्रयोभिरागतऽङ्गतमा प्रयोभिः प्रयोभिरागत
म्। प्रयोभिरिति प्रयःऽभिः। आ गतम्। गतमिति गतम्। इन्दवो वां वामिन्दव इन्दवो वाम्। वामुशन्त्युश
न्ति वां वामुशन्ति। उशन्ति हि ह्युशन्त्युशन्ति हि। हीति हि। वायव इन्द्रवायुभ्यामिन्द्रवायुभ्यां वायवे वा
यवऽइन्द्रवायुभ्याम्। इन्द्रवायुभ्यां त्वा त्वेन्द्रवायुभ्यामिन्द्रवायुभ्यां त्वा। इन्द्रवायुभ्यामितीन्द्रवायु।
भ्याम्। त्वेषऽएष त्वा त्वेषः। एष ते तऽएषऽएष ते। ते योनिर्योनिस्ते ते योनिः। योनिः सजोषोभ्यां सजोषो
भ्यां योनिर्योनिः सजोषोभ्याम्। सजोषोभ्यां त्वा त्वा सजोषोभ्यां सजोषोभ्यां त्वा। सजोषोभ्यामिति स
जोषःऽभ्याम्। त्वेति त्वा॥ ७॥ अयं वां वामयमयं वाम्। वां मित्रावरुणा मित्रावरुणा वां वां मित्रावरुणा। मि
त्रावरुणा सुतः सुतो मित्रावरुणा मित्रावरुणा सुतः। सुतः सोमः सोमः सुतः सुतः सोमः। सोमऽऋतावृध
ऽऋतावृधः सोमः सोमऽऋतावृधः। ऋतवृधेत्यृतऽवृधः। ममेदिन्मम ममेत्। इदिहेह इदिदिह। इह श्रुत
ं श्रुतमिहेह श्रुतम्। श्रुतं हवं हवं श्रुतं श्रुतं हवम्। हवमिति हवम्। मित्रावरुणाभ्यां त्वा
त्वा मित्रावरुणाभ्यां मित्रावरुणाभ्यां त्वा। त्वेति त्वा॥ ८॥ राया वयं वयं राया राया वयम्। वयं ससवा

ꣳसः ससवाꣳसो ब्रूयं ब्रूयꣳ ससवाꣳसः । ससुवाꣳसोमदेममदेमससवाꣳसः ससवाꣳसोमदेम ।
ससवाꣳसऽइतिसस । वाꣳसः । मादमहद्येनहद्येनमदेममादमहद्येन । हद्येनदेवादेवाहद्येनहद्ये
नदेवाः । देवायवसेनयवसेनदेवादेवायवसेन । यवसेनगावोगावोयवसेनयवसेनगावः । गावऽइ
तिगावः । तान्धेनुन्धेनुन्तान्तान्धेनुम् । धेनुम्मित्रावरुणामित्रावरुणाधेनुन्धेनुम्मित्रावरुणा । मित्रावरु
णायुवंयुवम्मित्रावरुणामित्रावरुणायुवम् । युवन्नोनोयुवंयुवन्नः । नोविश्वाहाविश्वाहानोनोविश्वाहा
विश्वाहाधत्तन्धत्तंविश्वाहाविश्वाहाधत्तम् । धत्तमनपस्फुरन्तीमनपस्फुरन्तीन्धत्तन्धत्तमनपस्फुरन्ती
म् । अनपस्फुरन्तीमृतायुन्त्यामृतायुन्त्यामनपस्फुरन्तीमनपस्फुरन्तीमृतायुन्त्याम् । अनपस्फुर
न्तीमित्यनप । स्फुरन्तीम् । ऋतायुन्त्यान्त्वायऽऋतायुन्त्यामृतायुन्त्यान्त्वा । ऋतयुन्त्यामित्यृतयु । न्त्याम्
त्वेतित्वा ॥ ५ ॥ यावांवांयायावाम् । वाङ्कशाकशावांवाङ्कशा । कशामधुमतीमधुमतीकशाकशामधु
मती । मधुमत्यश्विनाश्विनामधुमतीमधुमत्यश्विना । मधुमतीतिमधु । मती । अश्विनासूनृतावतीसूनृ
तावत्यश्विनाश्विनासूनृतावती । सूनृतावतीतिसूनृता । वती । तयायज्ञंयज्ञन्तयातयायज्ञम् । यज्ञ

रागत

न्मिमिक्षत न्मिमिक्षतं यज्ञं यज्ञन्मिमिक्षतम्। मिमिक्षत मिति मिमिक्षतम्। अश्विन्या त्वा त्वाश्विन्या मश्विन्या। न्यस्त्रा
त्वा। अश्विन्या मित्यश्वि। न्या मू। त्वा माध्वीन्याम्माध्वीन्या न्त्वा त्वा माध्वीन्याम्। माध्वीन्या त्वा त्वा माध्वीन्याम्मा
ध्वीन्या त्वा। त्वेति त्वा॥१०॥ तम्प्रत्नथा प्रत्नथा तन्तम्प्रत्नथा। प्रत्नथा पूर्वथा पूर्वथा प्रत्नथा प्रत्नथा पूर्वथा। प्र
त्नथेति प्रत्नऽथा। पूर्वथा विश्वथा विश्वथा पूर्वथा पूर्वथा विश्वथा। पूर्वथेति पूर्वऽथा। विश्वथेमथेम
था विश्वथा विश्वथेमथा। विश्वथेति विश्वऽथा। इमथा ज्येष्ठताति ज्येष्ठतातिमिमथेमथा ज्येष्ठताति
म्। इमथेतीमऽथा। ज्येष्ठताति म्बर्हिषदम्बर्हिषदञ्ज्येष्ठताति ज्येष्ठताति म्बर्हिषदम्। ज्येष्ठताति
मिति ज्येष्ठऽताति म्। बर्हिषदं स्वर्विदं स्वर्विदम्बर्हिषदम्बर्हिषदं स्वर्विदम्। बर्हिसदमिति
बर्हि। सदम्। स्वर्विदमिति स्वः। विदम्। प्रतीचीनं वृजनं वृजनम्प्रतीचीनम्प्रतीचीनं वृजनम्। वृज
नन्दोहसे दोहसे वृजनं वृजनन्दोहसे। दोहसे धुनिन्धुनिन्दोहसे दोहसे धुनिम्। धुनिमाशुमाशु
न्धुनिन्धुनिमाशुम्। आशुञ्जयन्तञ्जयन्तमाशुमाशुञ्जयन्तम्। जयन्तमन्वनु जयन्तञ्जयन्तमनु।
अनु यासु यास्वन्वनु यासु। यासु वर्द्धसे वर्द्धसे यासु यासु वर्द्धसे। व[illegible]र्द्धसऽइति वर्द्धसे। ग्रा[illegible]य

स्त्रा वा

५ धा

८१

॥मा॥

त्वा त्वा शाण्डाय शाण्डाय त्वा। त्वा वीरतां वीरतान्त्वा त्वा वीरताम्। वीरताम्पाहि पाहि वीरतां वीरताम्पाहि।
पाह्यपमृष्टो ऽपमृष्टः पाहि पाह्यपमृष्टः। अपमृष्टः शाण्डः शाण्डोऽपमृष्टो ऽपमृष्टः शाण्डः। अपमृष्ट इत्यप
मृष्टः। शाण्डो देवा देवाः शाण्डः शाण्डो देवाः। देवास्त्वा त्वा देवा देवास्त्वा। त्वा शुक्रपाः शुक्रपास्त्वा त्वा शुक्र
पाः। शुक्रपाः प्र प्र शुक्रपाः शुक्रपाः प्र। शुक्रपा इति शुक्र। पाः। प्र णयन्तु नयन्तु प्र प्र णयन्तु। नयन्त्वना
धृष्टा नाधृष्टा नयन्तु नयन्त्वनाधृष्टा। अनाधृष्टास्यस्यनाधृष्टा नाधृष्टासि। असीत्यसि ॥१॥ सुवीरो वीरा
न्वीरान्त्सुवीरः सुवीरो वीरान्। सुवीर इति सु। वीरः। वीरान्प्रजनयन्प्रजनयन्वीरान्वीरान्प्रजनयन्।
प्रजनयन्परि परि प्रजनयन्प्रजनयन्परि। प्रजनयन्निति प्र। जनयन्। परीहीहि परि परीहि। इह्य
भ्यभी ही ह्यभि। अभि रायो रायो ऽभ्यभि रायः। रायस्पोषेण पोषेण रायो रायस्पोषेण। पोषेण यजमा
नं यजमानम्पोषेण पोषेण यजमानम्। यजमानमिति यजमानम्। सञ्जग्मानो दिवा दिवा सञ्जग्मा
नः सञ्जग्मानो दिवा। सञ्जग्मान इति सम्। जग्मानः। दिवा पृथिव्या पृथिव्या दिवा दिवा पृथिव्या। पृ
थिव्या शुक्रः शुक्रः पृथिव्या पृथिव्या शुक्रः। शुक्रः शुक्रशोचिषा शुक्रशोचिषा शुक्रः शुक्रः शुक्रशो

विषा। शुक्रः शो विषा निरस्तो निरस्तः शुक्रशो विषाः शुक्रशो विषा निरस्तः। शुक्रशो विषेति शुक्र। शो वि

षा। निरस्तः शाण्डः शाण्डो निरस्तो निरस्तः शाण्डः। निरस्त इति निः। अस्तः। शाण्डः शुक्रस्य शुक्रस्य शा

ण्डः शाण्डः शुक्रस्य। शुक्रस्याधिष्ठानमधिष्ठानं शुक्रस्य शुक्रस्याधिष्ठानम्। अधिष्ठानमस्यस्य

धिष्ठानमधिष्ठानमसि। अधिष्ठानमित्यधि। स्थानम्। असीत्यसि॥ १२॥ अच्छिन्नस्य ते ते छिन्नस्या

छिन्नस्य ते। ते देव देव ते ते देव। देव सोम सोम देव देव सोम। सोम सुवीर्यस्य सुवीर्यस्य सोम सोम सु

वीर्यस्य। सुवीर्यस्य रायो रायः सुवीर्यस्य सुवीर्यस्य रायः। सुवीर्यस्येति सु। वीर्यस्य। रायस्पोष

स्य पोषस्य रायो रायस्पोषस्य। पोषस्य ददितारो ददितारः पोषस्य पोषस्य ददितारः। ददितारः स्या

मस्याम ददितारो ददितारः स्याम। स्यामेति स्याम। सा प्रथमा प्रथमा सा सा प्रथमा। प्रथमा संस्कृ

तिः संस्कृतिः प्रथमा प्रथमा संस्कृतिः। संस्कृतिर्विश्ववारा विश्ववारा संस्कृतिः संस्कृतिर्विश्ववारा।

विश्ववारा स स विश्ववारा विश्ववारा सः। विश्ववारेति विश्व। वारा। स प्रथमः प्रथमः स स प्रथमः। प्र

थमो वरुणो वरुणः प्रथमः प्रथमो वरुणः। वरुणो मित्रो मित्रो वरुणो वरुणो मित्रः। मित्रोऽग्निरग्नि

८३

म्नित्रो मित्रोऽग्निः। अग्निरित्यग्निः॥१३॥ स प्रथमः प्रथमः स स प्रथमः। प्रथमो बृहस्पतिर्बृहस्पतिः प्रथमः
प्रथमो बृहस्पतिः। बृहस्पतिश्चिकित्वांश्चिकित्वान्बृहस्पतिर्बृहस्पतिश्चिकित्वान्। चिकित्वांस्तस्मै तस्मै चि
कित्वांश्चिकित्वांस्तस्मै। तस्मा इन्द्रायेन्द्राय तस्मै तस्मा इन्द्राय। इन्द्राय सुतं सुतमिन्द्रायेन्द्राय सु
तम्। सुतमा जुहोत जुहोता सुतं सुतमा जुहोत। आ जुहोत। जुहोत स्वाहा स्वाहा जुहोत जुहोत स्वाहा॥
स्वाहेति स्वाहा। तृप्यन्तु होत्रा होत्रास्तृप्यन्तु तृप्यन्तु होत्राः। होत्रा मध्वो मध्वो होत्रा होत्रा मध्वः। मध्वो या या
मध्वो मध्वो याः। याः स्विष्टाः स्विष्टा या याः स्विष्टाः। स्विष्टा या याः स्विष्टाः स्विष्टा याः। स्विष्टा इति सु इष्टाः।
याः सुप्रीताः सुप्रीता या याः सुप्रीताः। सुप्रीताः सुहुताः सुहुताः सुप्रीताः सुप्रीताः सुहुताः। सुप्रीता इति सु।
प्रीताः। सुहुता यद्यत्सुहुताः सुहुता यत्। सुहुता इति सु हुताः। यत्स्वाहा स्वाहा यद्यत्स्वाहा। स्वाहाया
ड्यात्स्वाहा स्वाहायाट्। अयाडग्नीदग्नीदयाडयाडग्नीत्। अग्निदित्यग्नीत्॥१४॥ अयं वेनो वेनोऽयमयं
वेनः। वेनश्चोदयच्चोदयद्वेनो वेनश्चोदयत्। चोदयत्पृश्निगर्भाः पृश्निगर्भाश्चोदयच्चोदयत्पृश्निगर्भाः।
पृश्निगर्भा ज्योतिर्जरायुर्ज्योतिर्जरायुः पृश्निगर्भाः पृश्निगर्भा ज्योतिर्जरायुः। पृश्निगर्भा इति पृश्नि।

३

गर्त्ताः। ज्योतिर्जरायू रजसो ज्योतिर्जरायु ज्योतिर्जरायू रजसः। ज्योतिर्जरायुरिति ज्योतिः जरायुः। रजसो
विमाने विमाने रजसो रजसो विमाने। विमान इति विऽमाने। इममपामपामिमम् इममपाम्। अपां स
ङ्गमे सङ्गमेपामपां सङ्गमे। सङ्गमे सूर्यस्य सूर्यस्य सङ्गमे सङ्गमे सूर्यस्य। सङ्गम इति सम्। गमे। सू
र्य्यस्य शिशुं शिशुं सूर्यस्य सूर्यस्य शिशुम्। शिशुन्न न शिशुं शिशुन्न। न विप्रा विप्रा न न विप्राः। विप्रा
मतिभिर्मतिभिर्विप्रा विप्रा मतिभिः। मतिभी रिहन्ति रिहन्ति मतिभिर्मतिभी रिहन्ति। मतिभिरिति मतिभिः। त्रि:
रिहन्तीति रिहन्ति। मर्क्कायित्वा त्वा मर्क्काय मर्क्कायित्वा। त्वेति त्वा॥ ५॥ मनो न न मनो मनो न। न येषु येषु न न
येषु। येषु हवनेषु हवनेषु येषु येषु हवनेषु। हवनेषु तिग्मं तिग्मं हवनेषु हवनेषु तिग्मम्। ति
ग्मं विपो विपस्तिग्मं तिग्मं विपः। विपः शच्या शच्या विपो विपः शच्या। शच्या वनुथो वनुथः शच्या शच्या
वनुथः। वनुथो द्रवन्ता द्रवन्ता वनुथो वनुथो द्रवन्ता। द्रवन्तेति द्रवन्ता। आयो यऽआयः। यः शर्य्याभिः शर्य्या
भिर्य्यो यः शर्य्याभिः। शर्य्याभिस्तुविनृम्णस्तुविनृम्णः शर्य्याभिः शर्य्याभिस्तुविनृम्णः। शर्य्याभिरिति शर्य्याभिः। तुविनृम्णोऽस्या
स्य तुविनृम्णस्तुविनृम्णोऽस्य। तुविनृम्ण इति तुवि नृम्णः। अस्याश्रीणीताश्रीणीतास्यास्याश्रीणी

८४

ना। अश्रीणीतादिशमादिशमश्रीणीताश्रीणीतादिशम्। आदिशङ्गन्तस्तौ गन्तस्तावादिशमादिशङ्ग

न्तस्तौ। आदिशमित्यादिशम्। गन्तस्तौ प्रजाः प्रजागन्तस्तौ गन्तस्तौ प्रजाः। प्रजाः पाहि पाहि प्रजाः प्र

जाः पाहि। प्रजा इति प्रजाः। पाह्यपमृष्टोपमृष्टः पाहि पाह्यपमृष्टः। अपमृष्टो मर्को मर्कोऽपमृष्टोपमृ

ष्टो मर्कः। अपमृष्ट इत्यप। मृष्टः। मर्को दिवा देवा मर्को मर्को दिवाः। देवास्त्वा त्वा देवा देवास्त्वा। त्वाम

न्थिपा मन्थिपास्त्वा त्वा मन्थिपाः। मन्थिपाः प्रप्र मन्थिपा मन्थिपाः प्र। मन्थिपा इति मन्थि। पाः। प्रणेष

न्तु नयन्तु प्रप्रणेयन्तु। नयन्त्वनाधृष्टानाधृष्टा नयन्तु नयन्त्वनाधृष्टा। अनाधृष्टास्यस्यनाधृष्टाना

धृष्टासि। असीत्यसि॥१६॥ सुप्रजाः प्रजाः प्रजाः सुप्रजाः सुप्रजाः प्रजाः। सुप्रजा इति सु। प्रजाः प्रजा

प्रजनयन्प्रजनयन्प्रजाः प्रजाः प्रजनयन्। प्रजा इति प्र। जाः। प्रजनयन्परि परि प्रजनयन्प्रजनय

न्परि। प्रजनयन्निति प्र। जनयन्। परीहि हि परि परीहि। इह्यत्युत्तीहि ह्यति। अति रायो रायो त्युति

रायः। रायस्पोषेण पोषेण रायो रायस्पोषेण। पोषेण यजमानं यजमानम्पोषेण पोषेण यजमानम्

यजमानमिति यजमानम्। सञ्जग्मानो दिवा दिवा सञ्जग्मानः सञ्जग्मानो दिवा। सञ्जग्मान इति

सम्राड् जग्मानः। दिवा पृथिव्या पृथिव्या दिवा दिवा पृथिव्या। पृथिव्या मन्थी मन्थी पृथिव्या पृथिव्या मन्थी। मन्थी म
न्थिशोचिषा मन्थिशोचिषा मन्थी मन्थी मन्थिशोचिषा। मन्थिशोचिषा निरस्तो निरस्तो मन्थिशोचिषा मन्थि
शोचिषा निरस्तः। मन्थिशोचिषेति मन्थि। शोचिषा। निरस्तो मर्को मर्को निरस्तो निरस्तो मर्कः। निरस्त इति
निः। अस्तः। मर्को मन्थिनो मन्थिनो मर्को मर्को मन्थिनः। मन्थिनो ऽधिष्ठानमधिष्ठानं मन्थिनो मन्थिनो ऽधि
ष्ठानम्। अधिष्ठानमस्यस्यधिष्ठानमधिष्ठानमसि। अधिष्ठानमित्यधि। स्थानम्। असीत्यसि॥ १७॥
ये देवासो देवासो ये ये देवासः। देवासो दिवि दिवि देवासो देवासो दिवि। दिव्येकादशैकादश दिवि
दिव्येकादश। एकादश स्थ स्थैकादशैकादश स्थ। स्थ पृथिव्यां पृथिव्यां स्थ स्थ पृथिव्याम्। पृथिव्या
मध्यधि पृथिव्यां पृथिव्यामधि। अध्येकादशैकादशाध्यध्येकादश। एकादश स्थ स्थैकादशैकादश
स्थ। स्थेति स्थ। अप्सुक्षितो महिना महिनाप्सुक्षितो ऽप्सुक्षितो महिना। अप्सुक्षित इत्यप्सु। क्षितः। महि
नैकादशैकादश महिना महिनैकादश। एकादश स्थ स्थैकादशैकादश स्थ। स्थ ते ते स्थ स्थ ते। ते देवा
सो देवासस्ते ते देवासः। देवासो यज्ञं यज्ञं देवासो देवासो यज्ञम्। यज्ञमिममिमं यज्ञं यज्ञमिमम्। इमं जु

षध्वञ्जुषध्वमिममिमञ्जुषध्वम् । जुषध्वमिति जुषध्वम् ॥ १८ ॥ आग्रयणोस्यस्याग्रयण आग्रयणोसि । असि
स्वाग्रयणः स्वाग्रयणोस्यसि स्वाग्रयणः । स्वाग्रयणः पाहि पाहि स्वाग्रयणः स्वाग्रयणः पाहि । स्वाग्रय
णऽ इति सु । आग्रयणः । पाहि यज्ञं यज्ञम्पाहि पाहि यज्ञम् । यज्ञम्पाहि पाहि यज्ञं यज्ञम्पाहि । पाहि य
ज्ञपतिं यज्ञपतिम्पाहि पाहि यज्ञपतिम् । यज्ञपतिं विष्णुर्विष्णुर्यज्ञपतिं यज्ञपतिं विष्णुः । यज्ञपतिमिति
यज्ञ । पतिम् । विष्णुस्त्वान्त्वां विष्णुर्विष्णुस्त्वाम् । त्वामिन्द्रियेणेन्द्रियेण त्वान्त्वामिन्द्रियेण । इन्द्रियेण पातु पात्वि
न्द्रियेणेन्द्रियेण पातु । पातु विष्णुं विष्णुम्पातु पातु विष्णुम् । विष्णुन्त्वन्त्वं विष्णुं विष्णुन्त्वम् । त्वम्पाहि पाहि त्व
न्त्वम्पाहि । पाह्यभ्यभि पाहि पाह्यभि । अभि सवनानि सवनान्यभ्यभि सवनानि । सवनानि पाहि पाहि
सवनानि सवनानि पाहि । पाहीति पाहि ॥ १९ ॥ सोमः पवते पवते सोमः सोमः पवते । पवते सोमः सोमः
पवते पवते सोमः सोमः पवते पवते सोमः सोमः पवते । पवतेऽस्मा अस्मै पवते पवतेऽस्मै । अस्मै ब्रह्मणे
ब्रह्मणेऽस्मा अस्मै ब्रह्मणे । ब्रह्मणे क्षत्राय क्षत्राय ब्रह्मणे ब्रह्मणे क्षत्राय । क्षत्राय सुन्वते सुन्वते क्षत्राय
क्षत्राय सुन्वते । सुन्वते यजमानाय यजमानाय सुन्वते सुन्वते यजमानाय । यजमानायेषऽ इषे यजमा

नाय यजमानायेषे। इषऽऊर्ज्जे। ऊर्ज्जऽइषऽइषऽऊर्ज्जे। ऊर्ज्जेऽद्भ्यो ऽद्भ्यऽऊर्ज्जेऽऊर्ज्जेऽद्भ्यः। अद्भ्यऽओषधी
भ्यऽओषधीभ्योऽद्भ्यो ऽद्भ्यऽओषधीभ्यः। अद्भ्यऽइत्यत्ऽभ्यः। ओषधीभ्यो द्यावापृथिवीभ्यां द्यावापृथिवीभ्यामो
षधीभ्यऽओषधीभ्यो द्यावापृथिवीभ्याम्। द्यावापृथिवीभ्यां सुकृताय सुकृताय द्यावापृथिवीभ्यान्द्या
वापृथिवीभ्यां सुकृताय। सुकृताय विश्वेभ्यो विश्वेभ्यः सुकृताय सुकृताय विश्वेभ्यः। सुकृतायेति सु
कृताय। विश्वेभ्यस्त्वा त्वा विश्वेभ्यो विश्वेभ्यस्त्वा। त्वा देवेभ्यो देवेभ्यस्त्वा त्वा देवेभ्यः। देवेभ्यऽइति देवेभ्यः॥
॥२०॥ इन्द्राय त्वा त्वेन्द्रायेन्द्राय त्वा। त्वा बृहद्वते बृहद्वते त्वा त्वा बृहद्वते। बृहद्वते वयस्वते वयस्वते
बृहद्वते बृहद्वते वयस्वते। बृहद्वतऽइति बृहत्ऽवते। वयस्वतऽउक्थाव्यमुक्थाव्यं वयस्वते वय
स्वतऽउक्थाव्यम्। उक्थाव्यङ्गृह्णामि गृह्णाम्युक्थाव्यमुक्थाव्यङ्गृह्णामि। उक्थाव्यमित्युक्थ। अव्यम्। गृ
ह्णामीति गृह्णामि। यत्ते ते यद्यत्ते। तऽइन्द्रेन्द्र ते तऽइन्द्र। इन्द्र बृहद्बृहदिन्द्रेन्द्र बृहत्। बृहद्व
यो वयो बृहद्बृहद्वयः। वयस्तस्मै तस्मै वयो वयस्तस्मै। तस्मै त्वा त्वा तस्मै तस्मै त्वा। त्वा विष्णवे [illegible]
विष्णवे त्वा त्वा विष्णवे। विष्णवे त्वा त्वा विष्णवे विष्णवे त्वा। त्वोक्थेभ्यऽउक्थेभ्यस्त्वा त्वोक्थेभ्यः। उक्थेभ्य

स्त्वा। वो छेन्त्यऽनु छेन्त्य स्त्वा। वो देवेभ्यो देवेभ्य स्त्वा। वो देवेभ्यः। देवेभ्य स्त्वा वो देवेभ्यो देवेभ्य स्त्वा। वो
देवाव्युन्देवाव्युन्त्वा वो देवाव्युम्। देवाव्युं यज्ञस्य यज्ञस्य देवाव्युन्देवाव्युं यज्ञस्य। देवाव्युमिति दे
वाऽव्युम्। यज्ञस्यायुषऽआयुषे यज्ञस्य यज्ञस्यायुषे। आयुषे गृह्णामि गृह्णाम्यायुषऽआयुषे गृह्णा
मि। गृह्णामि मित्रावरुणाभ्याम्मित्रावरुणाभ्याङ्गृह्णामि गृह्णामि मित्रावरुणाभ्याम्॥२१॥ मित्रावरु
णाभ्यामिन्द्रायेन्द्राय मित्रावरुणाभ्याम्मित्रावरुणाभ्यामिन्द्राय। इन्द्रायेन्द्राग्निभ्यामिन्द्राग्निभ्या
मिन्द्रायेन्द्रायेन्द्राग्निभ्याम्। इन्द्राग्निभ्यामिन्द्रावरुणाभ्यामिन्द्रावरुणाभ्यामिन्द्राग्निभ्यामिन्द्राग्निभ्या
मिन्द्रावरुणाभ्याम्। इन्द्राग्निभ्यामि[illegible]तीन्द्राग्नि। भ्याम्। इन्द्रावरुणाभ्यामिन्द्राबृहस्पतिभ्यामिन्द्राबृह
स्पतिभ्यामिन्द्रावरुणाभ्यामिन्द्रावरुणाभ्यामिन्द्राबृहस्पतिभ्याम्। इन्द्राबृहस्पतिभ्यामिन्द्रावि
ष्णुभ्यामिन्द्राविष्णुभ्यामिन्द्राबृहस्पतिभ्यामिन्द्राबृहस्पतिभ्यामिन्द्राविष्णुभ्याम्। इन्द्राबृहस्पतिभ्या
मितीन्द्राबृहस्पति। भ्याम्। इन्द्राविष्णुभ्यामितीन्द्राविष्णु। भ्याम्॥२२॥ मूर्द्धानन्दिवो दिवो मूर्द्धान
म्मूर्द्धानन्दिवः। दिवोऽअरतिमरतिन्दिवो दिवोऽअरतिम्। अरतिम्पृथिव्याः पृथिव्याऽअरतिमर

तिम्पृथिव्याः। पृथिव्या वैश्वानरं वैश्वानरम्पृथिव्याः पृथिव्या वैश्वानरम्। वैश्वानरमृतऽऋते वैश्वानरं वै
श्वानरमृते। ऋतऽआजातञ्जातमाऽऋतऽऋतऽआजातम्। आजातम्। जातमग्निमग्निञ्जातञ्जातमग्निम्॥
अग्निमित्यग्निम्। कविँ सम्राजँ सम्राजङ्कविङ्कविँ सम्राजम्। सम्राजमतिथिमतिथिँ सम्राजँ सम्रा
जमतिथिम्। सम्राजमिति सम्ऽराजम्। अतिथिञ्जनानाञ्जनानामतिथिमतिथिञ्जनानाम्। जनाना
मासन्नासञ्जनानाञ्जनानामासन्। आसन्नापात्रम्पात्रमासन्नासन्नापात्रम्। आपात्रम्। पात्रञ्जन
यन्त जनयन्त पात्रम्पात्रञ्जनयन्त। जनयन्त देवा देवा जनयन्त जनयन्त देवाः। देवाऽइति देवाः॥
॥२३॥ ध्रुवोस्यसि ध्रुवो ध्रुवोसि। असि ध्रुवक्षितिर्ध्रुवक्षितिरस्यसि ध्रुवक्षितिः। ध्रुवक्षितिर्ध्रुवा
णान्ध्रुवाणान्ध्रुवक्षितिर्ध्रुवक्षितिर्ध्रुवाणाम्। ध्रुवक्षितिरिति ध्रुव। क्षितिः। ध्रुवाणान्ध्रुवतमो ध्रु
वतमो ध्रुवाणान्ध्रुवाणान्ध्रुवतमः। ध्रुवतमोऽच्युतानामच्युतानान्ध्रुवतमो ध्रुवतमोऽच्युतानाम्।
ध्रुवतमऽइति ध्रुव। तमः। अच्युतानामच्युतक्षित्तमोऽच्युतक्षित्तमोऽच्युतानामच्युतानामच्युत
क्षित्तमः। अच्युतक्षित्तमो वैश्वानराय वैश्वानरायाच्युतक्षित्तमोऽच्युतक्षित्तमो वैश्वानराय। अच्यु

८१

तस्मिन्तमऽइत्यच्य । तस्मिन् । तमः ॥ बिश्वानरायत्वात्वाबिश्वानरायवैश्वानरायत्वा ॥ त्वेतित्वा ॥ आव
न्धुरेणाध्रवेणाऽऽवन्धुराऽवन्धुरेणाध्रवेणमनसामनसाध्रवेणध्रवेणमनसा । मनसाबाचाबा
चामनसामनसाबाचा । बाचासोम७ँसोमम्बाचाबाचासोममम् । सोममवाव सोम७ँसोममव । अवन
यामिनयाम्यवावनयामि । नयामीतिनयामि । अथानोनोथाथानः । नऽइन्द्रऽइन्द्रोनोनऽइन्द्रः ।
इन्द्रऽइदिदिन्द्रऽइन्द्रऽइत् । इद्विशो बिशऽइदिद्विशः । बिशोऽसपत्नाऽअसपत्नाबिशोबिशोऽसप
त्नाः ॥ अऽसपत्नाःसमनसःसमनसोऽसपत्नाऽअसपत्नाःसमनसः । समनसस्करत्करत्समनसः
समनसस्करत् । समनसऽइतिसमनसः । करदितिकरत् ॥ २४ ॥ यस्तेतेयोयस्ते । तेद्रप्सोद्रप्स
स्तेतेद्रप्सः । द्रप्सस्कन्दतिस्कन्दतिद्रप्सोद्रप्सस्कन्दति । स्कन्दतियोयस्कन्दतिस्कन्दतियः । यस्तेते
योयस्ते । तेऽअ७ँशुर७ँशुस्तेतेऽअ७ँशुः । अ७ँशुर्यावच्युतोयावच्युतो७ँशुर७ँशुर्यावच्युतः । या
वच्युतोधिषणयोर्धिषणयोर्यावच्युतोयावच्युतोधिषणयोः । यावच्युतऽइतियाव । च्युतः ॥ धि
षणयोरुपस्थादुपस्थाद्धिषणयोर्धिषणयोरुपस्थात् । उपस्थादित्युपऽस्थात् । अध्वर्योर्वावाध्व

य्यैरिघु र्य्यौर्घ्री। वापरि परिवावापरि। परिवावापरिपरिवा। वायोयोवावायः॥ यःपवित्रौत्पवित्रा द्यो

यःपवित्रौतू। पवित्रा त्तन्नम्पवित्रौ त्पवित्रात्तमू। तन्नेतेतत्तन्ने। तेजुहोमिजुहोमितेतेजुहोमिजु

होमिमनसामनसाजुहोमिजुहोमिमनसा। मनसा बषट्कृतं बषट्कृतम्मनसामनसाबषट्कृतम्।

बषट्कृतं स्वाहा स्वाहा बषट्कृतं बषट्कृतं स्वाहा। बषट्कृतमितिबषट्कृतम्। स्वाहादेवानान्देवा

नां स्वाहा स्वाहा देवानाम्। देवानामुत्क्रमणमुत्क्रमणन्देवानान्देवानामुत्क्रमणम्। उत्क्रमण

मस्यस्युत्क्रमणमुत्क्रमणमसि। उत्क्रमणमित्युत्। क्रमणम्। असीत्यसि॥ २५॥ प्राणायमेमे

प्राणाय प्राणायमे। मेबर्चोदा बर्चोदा मेमे बर्चोदाः। बर्चोदा बर्चसे बर्चसे बर्चोदा बर्चोदा बर्चसे।

बर्चोदा इति बर्चः। दाः। बर्चसे पवस्व पवस्व बर्चसे बर्चसे पवस्व। पवस्व ब्यानाय ब्यानाय पव

स्वपवस्व ब्यानाय। ब्यानायो दानायो दानाय ब्यानाय ब्यानायो दानाय। ब्यानायेति वि। आनाय।

उदानाय बाचे बाच उदानायो दानाय बाचे। उदानायेत्युत्। आनाय। बाचे क्रतूदक्षाभ्यां

क्रतूदक्षाभ्यां बाचे बाचे क्रतूदक्षाभ्याम्। क्रतूदक्षाभ्यां श्रोत्राय श्रोत्राय क्रतूदक्षाभ्यां क्र

४८

दह्नान्त्याणिं श्रोत्राय। श्रोत्राय वह्नुन्त्यां ह्निह्नुन्त्याणिं श्रोत्राय श्रोत्राय वह्नुन्त्यामि। वह्नुन्त्यामिमे वह्नुन्त्याह्नि
ह्नुन्त्यामि। वह्नुन्त्यामिति वह्नुः। न्त्याम्। मे वर्च्चोदसौ वर्च्चोदसौ मेमे वर्च्चोदसौ। वर्च्चोदसौ वर्च्चसे वर्च्चसे व
र्च्चोदसौ वर्च्चोदसौ वर्च्चसे। वर्च्चोदसाविति वर्च्चः। दसौ। वर्च्चसे पवेथामपवेथां वर्च्चसे वर्च्चसे पवेथाम्। प
वेथामात्मनऽआत्मने पवेथामपवेथामात्मने॥२६॥ आत्मनऽर्नुजिसर्नुजिसऽआत्मनऽआत्मनर्नुजि
सोर्नुजिसऽआयुषऽआयुषर्नुजिसोर्नुजिसऽआयुषे। आयुषे विश्वान्त्यो विश्वान्त्यऽआयुषऽआयुषे
विश्वान्त्यः। विश्वान्त्यो मेमे विश्वान्त्यो विश्वान्त्यो मे। मे प्रजान्त्यः प्रजान्त्यो मेमे प्रजान्त्यः। प्रजान्त्यऽइति
प्रजान्त्यः॥२७॥ कोस्यसि कः कोसि। असि कतमः कतमोस्यसि कतमः। कतमः कस्य कस्य कत
मः कतमः कस्य। कस्य कः कः कस्य कस्य कः। को नाम नाम कः। को नाम। नामेति नाम। यस्य ते ते य
स्य यस्य ते। ते नाम नाम ते ते नाम। नामामन्महि अमन्महि नाम नामामन्महि। अमन्महि यं यमम
न्महि अमन्महि यम्। यं त्वा त्वा यं यं त्वा। त्वा सोमेन सोमेन त्वा त्वा सोमेन। सोमेनातीतृपामातीतृपा
म सोमेन सोमेनातीतृपाम। अतीतृपामेत्यतीतृपाम॥२८॥ मध्वे त्वा त्वा मध्वे मध्वे त्वा। त्वा माध

वायमाधवायत्वात्वामाधवाय। माधवायशुक्रायशुक्रायमाधवायमाधवायशुक्राय। शुक्रायशुचये
शुचयेशुक्रायशुक्रायशुचये। शुचयेननसेननसेशुचयेशुचयेननसे। ननसेननस्यायनन
स्यायनन्नसेननसेननस्याय। ननस्यायेषऽइषेननस्यायनन्नस्यायेषे। इषऽऊर्ज्जेऽऊर्ज्जेऽइष
इषऽऊर्ज्जे। ऊर्ज्जेसहसेसहसऽऊर्ज्जेऽऊर्ज्जेसहसे। सहसेसहस्यायसहस्यायसहसेसहसेसह
स्याय। सहस्यायतपसेतपसेसहस्यायसहस्यायतपसे। तपसेतपस्यायतपस्यायतपसेतपसे
तपस्याय। तपस्यायाꣳहसस्पतयेऽꣳहसस्पतयेतपस्यायतपस्यायाꣳहसस्पतये। अꣳह
सःपतयऽइत्यꣳहसः। पतये॥२८॥ इन्द्राग्नीऽआगतङ्तमिन्द्राग्नीऽइन्द्राग्नीऽआगतम्। इन्द्राग्नी
ऽइतीन्द्राग्नी। आगतम्। गतꣳसुतꣳसुतङ्गतङ्गतꣳसुतम्। सुतङ्गीर्भिर्गीर्भिःसुतꣳसुतङ्गीर्भिः
गीर्भिर्नोनोगीर्भिर्गीर्भिर्नः। गीर्भिरितिगीः। नः। ननोवरेण्यंवरेण्यन्नोनोवरेण्यम्।
वरेण्यमितिवरेण्यम्। अस्यपातम्पातमस्यास्यपातम्। पातन्धियाधियापातम्पातन्धिया। धियेषि
तषिताधियाधियेषिता। इषितेतीषिता। इन्द्राग्निभ्यान्त्वात्वेन्द्राग्निभ्यामिन्द्राग्निभ्यान्त्वा। इन्द्राग्नि

८५

घायेयेघघाये। येऽअग्निमग्निंयेयेऽअग्निम्। अग्नि
त्यामितीन्द्राग्नि। त्याम्। त्वेतित्वा॥३०॥ आघघाघ। घायेयेघघाये। येऽअग्निमग्निंयेयेऽअग्निम्। अग्नि
मिन्धतऽइन्धतेऽग्निमग्निमिन्धाते। इन्धतेस्तृणन्तिस्तृणन्तीन्धतऽइन्धतेस्तृणन्ति। स्तृणन्तिबर्हिर्बर्हिः
स्तृणन्तिस्तृणन्तिबर्हिः। बर्हिरानुषगानुषग्बर्हिर्बर्हिरानुषक्। आनुषगित्यानुषक्। येषामिन्द्रऽ
इन्द्रोयेषांयेषामिन्द्रः। इन्द्रोयुवायुवेन्द्रऽइन्द्रोयुवा। युवासखासखायुवायुवासखा। सखेतिस
खा। अग्नीन्द्रात्योन्त्वात्वाग्नीन्द्रात्यामग्नीन्द्रात्योन्त्वा। त्वेतित्वा॥३१॥ ओमासश्चर्षणीधृतश्चर्षणीधृतऽओ
मासऽओमासश्चर्षणीधृतः॥ चर्षणीधृतोविश्वेविश्वेचर्षणीधृतश्चर्षणीधृतोविश्वे। चर्षणीधृतऽइतिच
र्षणि। धृतः। विश्वेदेवासोदेवासोविश्वेविश्वेदेवासः। देवासऽआगतगतादेवासोदेवासऽआगत।
आगताऽगतेतिगत। दाश्वांसोदाशुषोदाशुषोदाश्वांसोदाश्वांसोदाशुषः। दाशुषःसुतं
सुतन्दाशुषोदाशुषःसुतम्। सुतमितिसुतम्॥३२॥ आशृणुतामेमेश्रृणुतशृणुतामे। मऽइममिमम्मे
मऽइमम्। इमंहवंहवमिममिमंहवम्। हवमितिहवम्। एदमिदमेदम्। इदम्बर्हिर्ब
र्हिरिदमिदम्बर्हिः। बर्हिर्निनिबर्हिर्बर्हिर्नि। निषीदतसीदतनिनिषीदत। सीदतेतिसीदत॥३३॥

॥इन्द्र मरुत्वो मरुत्व इन्द्रेन्द्र मरुत्वः। मरुत्व इह इह मरुत्वो मरुत्व इह। इह पाहि पाहीह इह पाहि। पा
हि सोमꣳ सोमम्पाहि पाहि सोमम्। सोमं यथा यथा सोमꣳ सोमं यथा। यथा शार्य्याते शार्य्याते यथा य
था शार्य्याते। शार्य्याते अपिबो पिबः शार्य्याते शार्य्याते अपिबः। अपिबः सुतस्य सुतस्यापिबो
पिबः सुतस्य। सुतस्येति सुतस्य। तव प्रणीती प्रणीती तव तव प्रणीती। प्रणीती तव तव प्रणीती प्रणीती तीत
व। प्रनीतीति प्र। नीती। तव शूर शूर तव तव शूर। शूर शर्म्मञ्छर्म्मञ्छूर शूर शर्म्मन्। शर्म्मन्ना विवा
सन्ति विवासन्त्या शर्म्मञ्छर्म्मन्ना विवासन्ति। आ विवासन्ति। विवासन्ति कवयः कवयो विवासन्ति
विवासन्ति कवयः। कवयः सुयज्ञाः सुयज्ञाः कवयः कवयः सुयज्ञाः। सुयज्ञा इति सु। यज्ञाः।
इन्द्राय त्वा त्वेन्द्रायेन्द्राय त्वा। त्वा मरुत्वते मरुत्वते त्वा त्वा मरुत्वते। मरुत्वत इति मरुत्वते॥३४॥
॥मरुत्वन्तं वृषभं वृषभम्मरुत्वन्तम्मरुत्वन्तं वृषभम्। वृषभं वावृधानं वावृधानं वृषभं वृषभं वावृ
धानम्। वावृधानमकवारिमकवारिं वावृधानं वावृधानमकवारिम्। वावृधानमिति वावृध
नम्। अकवारिन्दिव्यन्दिव्यमकवारिमकवारिन्दिव्यम्। अकवारिमित्यकवा। अरिम्। दिव्यꣳ

श्रासꣳ श्रासन्दिद्युन्दिद्युꣳ श्रासम्। श्रासमिन्द्रमिन्द्रꣳ श्रासꣳ श्रासमिन्द्रम्। इन्द्रमितीन्द्रम्। वि
श्वासाहमवसेवसे विश्वासाहं विश्वासाहमवसे। विश्वसहमितिविश्वासहम्। अवसेन्नूतनायनूत
नायावसेवसेन्नूतनाय। नूतनायोग्रमुग्रन्नूतनायनूतनायोग्रम्। उग्रꣳ सहोदांꣳ सहोदामुग्रमुग्रꣳ स
होदाम्। सहोदामिहेह सहोदांꣳ सहोदामिह। सहोदामितिसहः। दाम्। इहतन्नमिहेहतम्। तꣳ हुव
म हुवेमतन्नꣳ हुवेम। हुवेमेतिहुवेम। मरुतात्वात्वामरुताम्मरुतात्वा। त्वौजसऽओजसेत्वात्वौजसे। ओज
सऽइत्योजसे॥३५॥ सजोषाऽइन्द्रेन्द्रसजोषाः सजोषाऽइन्द्र। सजोषाऽइतिस। जोषाः। इन्द्रसगणः सग
णाऽइन्द्रेन्द्रसगणः। सगणोमरुद्भिर्म्मरुद्भिः सगणः सगणोमरुद्भिः। सगणऽइतिस। गणः। मरु
द्भिः सोमꣳ सोमम्मरुद्भिर्म्मरुद्भिः सोमम्। मरुद्भिरितिमरुत्। भिः। सोमम्पिबपिबसोमꣳ सो
मम्पिब। पिबवृत्रहावृत्रहापिबपिबवृत्रहा। वृत्रहाशूरशूरवृत्रहावृत्रहाशूर। वृत्रहेतिवृत्र।
हा। शूरविद्वान्विद्वाञ्छूरशूरविद्वान्। विद्वानितिविद्वान्। जहिशत्रूँञ्छत्रूँञ्जहिजहिशत्रून्।
शत्रूँ२ऽरपापशत्रूँञ्छत्रूँ२ऽरप। अपमृधोमृधोऽपापमृधः। मृधोनुदस्वनुदस्वमृधोमृधोनुद

स्वानुदस्वाथाथनुदस्वनुदस्वाथ। अथाभयमभयमथाथाभयम्। अभयङ्कृणुहि कृणुह्यभयमभयङ्कृ
णुहि। कृणुहि विश्वतो विश्वतः कृणुहि कृणुहि विश्वतः। विश्वतो नो नो विश्वतो विश्वतो नः। नऽइति नः॥
॥३६॥ मरुत्वाँ२॥ऽइन्द्रेन्द्र मरुत्वान्मरुत्वाँ२॥ऽइन्द्र। इन्द्र वृषभो वृषभऽइन्द्रेन्द्र वृषभः। वृषभो रणा
य रणाय वृषभो वृषभो रणाय। रणाय पिब पिब रणाय रणाय पिब। पिबा सोमं सोमं पिब पिबा सो
मम्। सोममनुष्वधमनुष्वधं सोमं सोममनुष्वधम्। अनुष्वधं मदाय मदायानुष्वधमनुष्वधं मदाय।
अनुष्वधमित्यनु। स्वधम्। मदायेति मदाय। आ सिञ्चस्व सिञ्चस्वा सिञ्चस्व। सिञ्चस्व जठरे जठरे सि
ञ्चस्व सिञ्चस्व जठरे। जठरे मध्वो मध्वो जठरे जठरे मध्वः। मध्वऽऊर्मिमूर्मिं मध्वो मध्वऽऊर्मिम्। ऊर्मिं
त्वं त्वमूर्मिमूर्मिं त्वम्। त्वं राजा राजा त्वं त्वं राजा। राजास्यसि राजा राजासि। असि प्रतिपत्प्रतिप
दस्यसि प्रतिपत्। प्रतिपत्सुतानां सुतानां प्रतिपत्प्रतिपत्सुतानाम्। प्रतिपदिति प्रति। पत्। सुता
नामिति सुतानाम्॥३७॥ महाँ२॥ऽइन्द्र इन्द्रो महान्महाँ२॥ऽइन्द्रः। इन्द्रो नृवन्नृवदिन्द्रऽइन्द्रो
नृवत्। नृवदा चर्षणिप्राश्चर्षणिप्राऽआ नृवन्नृवदा चर्षणिप्राः। नृवदिति नृ। वत्। आ चर्षणिप्राः। च

षणिप्राऽनुतो त चर्षणिप्राश्चर्षणिप्राऽनुत। चर्षणिप्राऽइति चर्षणि। प्राः। नुत द्विबर्हा द्विबर्हाऽनुतो त द्वि
बर्हाः। द्विबर्हाऽअमिनाऽमिनो द्विबर्हा द्विबर्हाऽअमिनः। द्विबर्हाऽइति द्वि। बर्हाः। अमिनः सहोनिः
[illegible] सहोनिरमिनोऽमिनः सहोनिः। सहोनिरिति सहः। निः। अस्मद्र्यग्वावृधे वावृधेऽस्मद्र्यग
स्मद्र्यग्वावृधे। वावृधे वीर्याय वीर्याय वावृधे वावृधे वीर्याय। ववृधऽइति ववृधे। वीर्यायोरुरुर्वी
र्याय वीर्यायोरुः। उरुः पृथुः पृथुरुरुरुरुः पृथुः। पृथुः सुकृतः सुकृतः पृथुः पृथुः सुकृतः। सुकृ
तः कर्तृभिः कर्तृभिः सुकृतः सुकृतः कर्तृभिः। सुकृतऽइति सु। कृतः। कर्तृभिर्भूद्भूत्कर्तृभिः क
र्तृभिर्भूत्। कर्तृभिरिति कर्तृ। भिः। भून्महेन्द्राय महेन्द्राय भूद्भून्महेन्द्राय। महेन्द्राय त्वा
महेन्द्राय महेन्द्राय त्वा। महेन्द्रायेति महा। इन्द्राय। त्वेति त्वा॥३८॥ यऽओजसौजसा यो यऽओजसा।
ओजसा पर्जन्यः पर्जन्यऽओजसौजसा पर्जन्यः। पर्जन्यो वृष्टिमाँ॥ऽइव वृष्टिमाँ॥ऽइव पर्जन्यः
पर्जन्यो वृष्टिमाँ॥ऽइव। वृष्टिमानिति वृष्टिमान्। इव। स्तोमैर्वत्सस्य वत्सस्य स्तोमैः स्तोमैर्वत्सस्य।
वत्सस्य वावृधे वावृधे वत्सस्य वत्सस्य वावृधे। ववृधऽइति ववृधे॥३९॥ उदु त्यं त्यमुदुदु त्यम्।

रु ४

उं॑ऽइत्युत्। त्यञ्जातवेदसञ्जातवेदसन्त्यन्त्यञ्जातवेदसम्। जातवेदसन्देवन्देवञ्जातवेदसञ्जातवे
दसन्देवम्। जातवेदसमितिजात। वेदसम्। देवंवहन्ति वहन्ति देवन्देवंवहन्ति। वहन्तिकेतवः केतवो वहन्ति
वहन्तिकेतवः। केतवऽइतिकेतवः। दृशे विश्वाय विश्वाय दृशे दृशे विश्वाय। विश्वाय सूर्य्यं सूर्य्यं विश्वा
य विश्वाय सूर्य्यम्। सूर्य्यं स्वाहा स्वाहा सूर्य्यं सूर्य्यं स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥४०॥ चित्रन्देवानान्दे
वानाञ्चित्रञ्चित्रन्देवानाम्। देवानामुदुद्देवानान्देवानामुत्। उदगादगादुदुदगात्। अगादनीक
मनीकमगादगादनीकम्। अनीकञ्चक्षुश्चक्षुरनीकमनीकञ्चक्षुः। चक्षुर्म्मित्रस्य मित्रस्य चक्षुश्चक्षुर्म्मि
त्रस्य। मित्रस्य वरुणस्य वरुणस्य मित्रस्य मित्रस्य वरुणस्य। वरुणस्याग्नेरग्नेर्वरुणस्य वरुणस्याग्नेः।
अग्नेरित्यग्नेः। आप्राऽअप्राऽआप्राः। अप्रा द्यावापृथिवी द्यावापृथिवीऽअप्राऽअप्रा द्यावापृथिवी। द्यावा
पृथिवीऽअन्तरिक्षमन्तरिक्षन्द्यावापृथिवी द्यावापृथिवीऽअन्तरिक्षम्। द्यावापृथिवीऽइति द्यावापृ
थिवी। अन्तरिक्षं सूर्य्यः सूर्य्योन्तरिक्षमन्तरिक्षं सूर्य्यः। सूर्य्यऽआत्मात्मा सूर्य्यः सूर्य्यऽआत्मा। आ
त्मा जगतो जगतऽआत्मात्मा जगतः। जगतस्तस्थुषस्तस्थुषो जगतो जगतस्तस्थुषः। तस्थुषश्च च तस्थु

षस्तत्सुषस्व। वस्वाहा स्वाहा वस्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥४१॥ रूपेण वो वो रूपेण रूपेण वः। वो रूप ७ं रू
पं वो वो रूपम्। रूपमन्त्यति रूप ७ं रूपमन्ति। अन्त्यागाम गामान्त्यन्त्यागाम्। आगाम्। अगामुथथ स्तु
थो गामगामुथः। तुथो वो वस्तुथस्तुथो वः। वो विश्ववेदा विश्ववेदा वो वो विश्ववेदाः। विश्ववेदा वि वि वि
श्ववेदा विश्ववेदा वि। विश्ववेदा इति विश्व। वेदाः। वि भजतु भजतु वि वि भजतु। भज वितिभजतु। ऋ
तस्य पथा पथर्तस्यर्तस्य पथा। पथा प्र प्र पथा पथा प्र। प्रेतेत प्रप्रेत। इत चन्द्रदक्षिणाश्चन्द्रदक्षि
णा इतेत चन्द्रदक्षिणाः। चन्द्रदक्षिणा वि वि चन्द्रदक्षिणा चन्द्रदक्षिणा वि। चन्द्रदक्षिणा इति च
न्द्र। दक्षिणाः। वि स्वः स्वर्वि वि स्वः। स्वः पश्य पश्य स्वः स्वः पश्य। स्वरिति स्वः। पश्य वि वि पश्य पश्य वि।
। व्यन्तरिक्षमन्तरिक्षं वि व्यन्तरिक्षम्। अन्तरिक्षं यतस्व यतस्वान्तरिक्षमन्तरिक्षं यतस्व। यतस्व स
दस्यैः सदस्यैर्यतस्व यतस्व सदस्यैः। सदस्यैरिति सदस्यैः॥४२॥ ब्राह्मणमद्याद्य ब्राह्मणं ब्रा
ह्मणमद्य। अद्य विदेयं विदेयमद्याद्य विदेयम्। विदेयं पितृमन्तं पितृमन्तं विदेयं विदेयं पितृ
मन्तम्। पितृमन्तं पैतृमत्यं पैतृमत्यं पितृमन्तं पितृमन्तं पैतृमत्यम्। पितृमन्तमिति पितृ। म

न्नम् । पितृमत्यमृषिमृषिं पितृमत्यं पितृमत्यमृषिम् । पितृमत्यमिति पितृ । मत्यम् । ऋषिमार्षेयमार्षेयमृ
षिमृषिमार्षेयम् । आर्षेयँ सुक्षत्रदक्षिणँ सुक्षत्रदक्षिणमार्षेयमार्षेयँ सुक्षत्रदक्षिणम् । सु
क्षत्रदक्षिणमिति सुक्षत्र । दक्षिणम् । अस्मद्राता देवत्रा देवत्रास्मद्राताऽअस्मद्राता देवत्रा । अस्मद्राता
इत्यस्मत् । राताः । देवत्रा गच्छत गच्छत देवत्रा देवत्रा गच्छत । देवत्रेति देव । त्रा । गच्छत प्रदातारं प्रदा
तारं गच्छत गच्छत प्रदातारम् । प्रदातारमाविशताविशत प्रदातारं प्रदातारमाविशत । प्रदातार
मिति प्र । दातारम् । आविशत । विशतेति विशत ॥४३॥ अग्नये त्वा त्वाग्नयेऽग्नये त्वा । त्वा मह्यं मह्यं त्वा त्वा
मह्यम् । मह्यं वरुणो वरुणो मह्यं मह्यं वरुणः । वरुणो ददातु ददातु वरुणो वरुणो ददातु । ददातु
स स ददातु ददातु सः । सोऽमृतत्वममृतत्वँ स सोऽमृतत्वम् । अमृतत्वमशीयाशीयामृतत्वममृतत्व
मशीय । अमृतत्वमित्यमृ[illegible]त । त्वम् । अशीयायुरायुरशीयाशीयायुः । आयुर्दात्रे दात्र आ
युरायुर्दात्रे । दात्रऽएधि एधि दात्रे दात्रऽएधि । एधि मयो मयऽएधि एधि मयः । मयो मह्यं मह्यं मयो मयो
मह्यम् । मह्यं प्रतिग्रहीत्रे प्रतिग्रहीत्रे मह्यं मह्यं प्रतिग्रहीत्रे । प्रतिग्रहीत्रे रुद्राय रुद्राय प्रति

हीत्रे प्रतियहीत्रे रुद्राय। प्रतियहीत्रऽइति प्रति। ग्रहीत्रे। रुद्राय प्राणः प्राणो रुद्राय रुद्राय प्राणः।
प्राणो वयो वयः प्राणः प्राणो वयः। वयो बृहस्पतये बृहस्पतये वयो वयो बृहस्पतये। बृहस्पतये त्व
त्वा बृहस्पतये बृहस्पतये त्वा। त्वा मयो मयस्त्वा त्वा मयः। मयो यमाय यमाय मयो मयो यमाय।
यमाय हयो हयो यमाय यमाय हयः। हयो वयो वयो हयो हयो वयः। वयऽइति वयः॥४४॥ को
ऽदात् कः। कोऽदात्। अदात् कस्मै कस्माऽअदाद् अदात् कस्मै। कस्मै कामः कामः कस्मै कस्मै कामः। का
मः कामाय कामाय कामः कामः कामाय। कामायेति कामाय। कामो दाता दाता कामः कामो दाता।
दाता कामः कामो दाता दाता कामः। कामः प्रतियहीता प्रतियहीता कामः कामः प्रतियहीता।
प्रतियहीता काम काम प्रतियहीता प्रतियहीता काम। प्रतियहीतेति प्रति। ग्रहीता। कामैतत्। एतत्का
म कामैतत्। एतत्ते ते एतद् एतत्ते। तेऽइति ते॥४५॥ इति वाजसनेये क्रमजटायां सप्तमोऽध्यायः स
माप्तः॥७॥ छ॥ श्रीमंतं श्रीगणेशं तदनु च महतीं कालिकां मातरं वा साष्टांगं विप्रणम्याथ वरगुरु
गणं श्रीमतो याज्ञिकस्य। आर्कोः तु तरो लघिष्ठो नत्न परिचरणो यो जगन्नाथनामा तु हं हव्यमय पूर्वं

हिल्लिखतियजुषःप्रुस्तकंअजतायाः॥ छ॥ गात्री॥ विं॥ छ॥ ॐमू॥ आदित्येन्यस्त्वात्वादित्येन्यऽआ
दित्येन्यस्त्वा। त्वेति त्वा॥ विष्णोऽउरुगायोरुगायविष्णो विष्णऽउरुगाय। विष्णोऽइति विष्णो। उरु
गायेत्युरुगाय॥१॥ कद्दावन वनकद्दाकद्दावन। वनप्र प्रवन वनप्र। प्रखुच्छसियुच्छसिप्रप्रखुच्छ
सि। युच्छस्युन्नेऽउन्नेयुच्छसियुच्छस्युन्ने। उन्ने निन्युन्नेऽउन्नेनि। उन्नेऽइत्युन्ने॥ निपासिपासि निनि
पासि। पासिजन्मनीजन्मनीपासिपासिजन्मनी। जन्मनीऽइति जन्मनी। तुरीयादित्यादित्यतुरी
यतुरीयादित्य। आदित्यसवनं सवनमादित्यादित्यसवनम्। सवनन्ते ते सवनं सवनन्ते।
तऽइन्द्रियमिन्द्रियन्तेतऽइन्द्रियम्। इन्द्रियमातस्थौ तस्थाविन्द्रियमिन्द्रियमातस्थौ। आतस्थौ
तस्थावमृतममृतन्तस्थौ तस्थावमृतम्। अमृतन्दिवि दिव्यमृतममृतन्दिवि। दिव्यादित्ये न्यऽ
आदित्येन्यो दिवि दिव्यादित्येन्यः आदित्येन्यस्त्वा त्वादित्येन्यऽआदित्येन्यस्त्वा। त्वेति त्वा॥२॥
यज्ञो देवानां देवानां यज्ञो यज्ञो देवानाम्। देवानाम्प्रति प्रति देवानां देवानाम्प्रति। प्रत्ये
त्येति प्रति प्रत्येति। एति सुम्नं सुम्नमेत्येति सुम्नम्। सुम्नमादित्यासऽआदित्यासः सुम्नं

सुन्नमादित्यासः। आदित्यासो नवतन्नवतादित्यासः आदित्यासो नवता। नवतामृडयन्तो मृडयन्तो नवतन्नवतामृडयन्तः। मृडयन्त इति मृडयन्तः। आवो वः आवः। वो ब्रवि[illegible] ब्रवीवो वो ब्रवी। अब्रवीसुमतिः सुमतिरब्रवीत्यब्रवी सुमतिः। सुमतिर्वृहत्याव्हत्या सुमतिः सुमतिर्वृत्यात्। सुमतिरिति

सु। मतिः। वृहत्या ह७ होर७ हो वृहत्यों वृत्या ह७ होः। उ७ हो श्विश्वि ह७ होर७ हो श्वित्। विद्याया विश्विद्या। याब्ररिवो वित्तराब्ररिवो वित्तराया या ब्ररिवो वित्तरा। ब्ररिवो वित्तरासह सहरिवो वित्त राव्ररिवो वित्तरासत्। ब्ररिवो वित्तरेति व रिवो वित्। तेरा। असन्नादित्येन्यः आदित्येन्यो सहस दादित्येन्यः। आदित्येन्य स्त्वावादित्येन्यः आदित्येन्यस्त्वा। त्वेति त्वा॥ ३॥ विवस्वन्नादित्यादित्य

विवस्वन्विवस्वन्नादित्य। आदित्यैषः एषः आदित्यो दित्यैषः। एषतेतः एषः एषते। तेसोमपीथः सोमपीथस्तेते सोमपीथः। सोमपीथस्तस्मिंस्तस्मिन्त्सोमपीथः सोमपीथस्तस्मिन्। सोमपीथः इति सोम। पीथः। तस्मिन्नमत्स्वमत्स्व तस्मिंस्तस्मिन्मत्स्व। मत्स्वेति मत्स्व। अदस्मा अस्मै अद्धु दस्मै। अस्मैनरोनरोस्मा अस्मैनरः। नरोवचसे वचसे नरो वचसे। वचसे दधत न दधत

ततनब्वर्चसेब्वर्चसेदक्षतना । दक्षतनय इह्य दक्षतनब्दक्षतनयत । यद्दाशीर्हाशी हृयिद्य दाशीर्हा । आ
शीर्हा दम्पती दम्पतीऽदाशीर्हाशीर्हा दम्पती । अदाशीर्हेत्यदाशीःऽहा । दम्पती वामंवाममन्दम्पती
दम्पती वामम् । दम्पतीऽइति दम्ऽपती । वाममश्नुतो श्नुतो वामंवाममश्नुतः । अश्नुतऽइ
त्यश्नुतः । पुमान्पुत्रः पुत्रः पुमान्पुमान्पुत्रः । पुत्रो जायते जायते पुत्रः पुत्रो जायते । जायत
विन्दते विन्दते जायते जायते विन्दते । विन्दते वसु वसु विन्दते विन्दते वसु । वस्वध वसु
वस्वध । अध विश्वाहा विश्वाहाधाध विश्वाहा । विश्वाहा रपा रपो विश्वाहा विश्वाहारपः ।
अरपऽएधतऽएधतेरपो रपऽएधते । एधते गृहे गृहऽएधतऽएधते गृहे । गृहऽइति गृहे ॥४॥ ९५
वाममद्याद्य वामं वाममद्य । अद्य सवितः सवितरद्याद्य सवितः । सवितर्वामं वामं सवितः
सवितर्वामम् । वाममुश्वः श्वऽउ वामंवाममु श्वः । उं ऽइत्युम् । श्वो दिवेदिवे दिवेदिवे श्वः श्वो
दिवेदिवे । दिविदिवे वामं वामन्दिवेदिवे दिवेदिवे वामम् । दिवेदिवऽइति दिवेऽदिवे । वामम
स्मभ्यमस्मभ्यं वामं वाममस्मभ्यम् । अस्मभ्यं सावीः सावीरस्मभ्यमस्मभ्यं सावीः । सा

वीरिति सा वीः। वामस्य हि हि वामस्य वामस्य हि। हि ह्नयस्य ह्नयस्य हि हि ह्नयस्य। ह्नयस्य दे
व देव ह्नयस्य ह्नयस्या देव। देव नूरे र्नूरे देव देव नूरेः। नूरे र खाया खा नूरे र्नूरे र खा। अखावि
खा खिया खा खा खा खिया। खिया वाम नाजो वाम नाजो खिया खिया वामनाजः। वाम नाजः स्याम स्याम
वाम नाजो वाम नाजः स्याम। वाम नाजऽइति वाम। नाजः। स्यामेति स्याम॥ ५॥ सा वित्रोस्य सिसा
वित्रः सा वित्रो सि। असि त्वनो क्षस्त्वनो क्षऽअस्य सि त्वनो क्षः। त्वनो क्षस्त्वनो क्षस्त्वनो क्षस्त्वनो क्षस्त्व
नो क्षस्त्वनो क्षः। त्वनो क्षऽइति त्वनः। क्षः। त्वनो क्षऽअस्य सि त्वनो क्षस्त्वनो क्षऽअसि। त्वनो क्षऽइ
ति त्वनः। क्षः। असि त्वन स्त्वनोस्य सि त्वनः। त्वनो म यि म यि त्वन स्त्वनो मयि। मयि धेहि धेहि म
यि मयि धेहि। धेहि। धेहीति धेहि। जिन्व यज्ञं यज्ञं जिन्व जिन्व यज्ञम्। यज्ञं जिन्व जिन्व यज्ञं यज्ञ
ं जिन्व। जिन्व यज्ञपतिं यज्ञपतिं जिन्व जिन्व यज्ञपतिम्। यज्ञपतिं भगाय भगाय यज्ञपतिं
यज्ञपतिं भगाय। यज्ञपतिमिति यज्ञ। पतिम्। भगाय देवाय देवाय भगाय भगाय देवाय।
देवाय त्वा त्वा देवाय देवाय त्वा। त्वा सवित्रे सवित्रे त्वा त्वा सवित्रे। सवित्रऽइति सवित्रे॥ ६॥

॥सुशर्म्मास्यसिसुशर्म्मासुशर्म्मासि। सुशर्म्मेतिसु। शर्म्मा। असिसुप्रतिष्ठानःसुप्रतिष्ठानोस्यसिसु
प्रतिष्ठानः। सुप्रतिष्ठानोबृहदुक्षायबृहदुक्षायसुप्रतिष्ठानःसुप्रतिष्ठानोबृहदुक्षाय। सुप्रतिष्ठा
नऽइतिसु। प्रतिस्थानः। बृहदुक्षायनमोनमोबृहदुक्षायबृहदुक्षायनमः। बृहदुक्षायेति
बृहतु। उक्षाय। नमऽइतिनमः॥७॥ बृहस्पतिसुतस्यदेवदेवबृहस्पतिसुतस्यबृहस्पति
सुतस्यादेव। बृहस्पतिसुतस्येतिबृहस्पति। सुतस्य। देवसोमसोमदेवदेवसोम। सोमत
तेसोमसोमते। तऽइन्दोरिन्दोस्तेतऽइन्दोः। इन्दोरिन्द्रियावतऽइन्द्रियावतऽइन्दोरिन्दोरि
न्दोरिन्द्रियावतः। इन्द्रियावतः। पत्नीवतऽइन्द्रियावतऽइन्द्रियावतःपत्नीवतः। इन्द्रियव
तऽइतीन्द्रियाऽवतः। पत्नीवतोग्रहान्ग्रहान्पत्नीवतःपत्नीवतोग्रहान्। पत्नीवतऽइतिपत्नी
वतः। ग्रहाँ२॥ऽऋध्यासमृध्यासङ्ग्रहान्ग्रहाँ२॥ऽऋध्यासम्। ऋध्यासमित्यृध्यासम्। अद्य
म्परस्तात्परस्तादहमहम्परस्तात्। परस्तादहमहम्परस्तात्परस्तादहम्। अहमव
स्तादवस्तादहमहमवस्तात्। अवस्ताद्यद्यदवस्तादवस्ताद्यत्। यदन्तरिक्षमन्तरिक्षंय

पत्नीवतः ५

॥८॥ अग्ना३ऽइ पत्नीवन्पत्नीवन्नग्ना३ऽइऽअग्ना३ऽइ पत्नीवन्॥ फा॰ ग॰ न्नरम॥

द्युदन्तरिक्षम्। अन्तरिक्षन्त्वन्तदन्तरिक्षमन्तरिक्षन्त्वन्तु। तद्धुमेम ऽभुतन्तद्धुमे। ॐ ऽ इत्यसु। ममपिता पिता
ममपिता। पिताहूतद्दहूतित्पिता पिताहूतू। अहदित्यहूतू। अहम्ँसूर्य्यँसूर्य्यमहमहम्ँसूर्य्यम्।
सूर्य्यमुनयतऽभनयतःसूर्य्यँसूर्य्यमुनयत।। अनयतोदद्दर्शदद्दर्शोनयतऽअनयतोद
दर्शी। दद्दर्शाहमहन्ददर्शदिद्दर्शाहम्। अहन्देवानान्देवानामहमहन्देवानाम्। देवानाम्पर
मम्परमन्देवानान्देवानाम्परमम्। परमञ्जु·हा। गुहापरमम्परमञ्जु·हा। गुहायद्यञ्जुहायु
हायत्। यदितियत्॥८॥ अग्ना३ऽइ पत्नीवन्पत्नीवन्नग्नाय्यग्ना३ऽइ पत्नीवन्। पत्नीवन्त्सजूः स
जूः पत्नीवन्पत्नीवन्त्सजूः। पत्नीवन्निति पत्नी। वन्। सजूर्देवेन देवेन सजूः सजूर्देवेन। सजू
रिति स। जूः। देवेन त्वष्ट्रा त्वष्ट्रा देवेन देवेन त्वष्ट्रा। त्वष्ट्रा सोमँ सोमन्त्वष्ट्रा त्वष्ट्रा सोमम्। सो
मम्पिब पिब सोमँ सोमम्पिब। पिब स्वाहा स्वाहा पिब पिब स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा। प्रजापति
र्वृषा वृषा प्रजापतिः प्रजापतिर्वृषा। प्रजापतिरिति प्रजा। पतिः। वृषास्यसि वृषा वृषासि। असि
रेतोधा रेतोधाऽअस्यसि रेतोधाः। रेतोधा रेतो रेतो रेतोधा रेतोधा रेतः। रेतोधाऽइति रे

तः।धाः।रेतोमयिमयिरेतोरेतोमयि।मयिधेहिधेहिमयिमयिधेहि।धेहिप्रजापतेःप्रजापतेर्धेहिधेहिप्रजा
पतेः।प्रजापतेस्तेतेप्रजापतेःप्रजापतेस्ते।प्रजापतेरितिप्रजाऽपतेः।तेवृष्णोवृष्णस्तेतेवृष्णः।वृष्णोरेतो
धसोरेतोधसोवृष्णोवृष्णोरेतोधसः।रेतोधसोरेतोधाम्ँरेतोधाम्ँरेतोधसोरेतोधसोरेतोधाम्।रेतोध
स इतिरेतःऽधसः।रेतोधाममशीयाशीयरेतोधाम्ँरेतोधाममशीय।रेतोधामितिरेतःऽधाम्।अशीयेत्य
शीय॥९॥हरिरस्यसिहरिर्हरिरसि।असिहारियोजनोहारियोजनोस्यसिहारियोजनः।हारियोज
नोहरिन्याम्ँहरिन्याम्ँहारियोजनोहारियोजनोहरिन्याम्।हारियोजनऽइतिहारिऽयोजनः।ह
रिन्याम्त्वात्वाहरिन्याम्ँहरिन्यान्त्वा।हरिन्यामितिहरिऽन्याम्।त्वेतित्वा।हर्य्योर्हिन्नाधानाहर्य्योर्हि
र्हिन्नाधानाः।धानास्थस्थधानाधानास्थ।स्थसहसोमाःसहसोमाःस्थस्थसहसोमाः।सहसोमाऽइन्द्रा
यसहसोमाःसहसोमाऽइन्द्रायेन्द्रायसहसोमाः।सहसोमाऽइतिसहऽसोमाः।इन्द्रायेतीन्द्राय॥१०॥यस्तेतेयो
यस्ते।तेऽअश्वसनिरश्वसनिस्तेतेऽअश्वसनिः।अश्वसनिर्भक्षोभक्षोश्वसनिरश्वसनिर्भक्षः।अश्वस
निरित्यश्व।सनिः।भक्षोयोयोभक्षोभक्षोयः।योगोसनिर्गोसनिर्य्योयोगोसनिः।गोसनिस्तस्यत

स्य गोसनिर्गोसनिः ■ स्तस्य। गोसनिरिति गो। सनिः। तस्य ते ते तस्य तस्य ते। त इष्टयजुष इष्टयजु
षस्ते त इष्टयजुषः। इष्टयजुषस्स्तुतस्तोमस्य स्तुतस्तोमस्येष्टयजुष इष्टयजुषस्स्तुतस्तोमस्य। इष्ट
यजुष इतीष्ट। यजुषः। स्तुतस्तोमस्य शस्तोक्थस्य शस्तोक्थस्य स्तुतस्तोमस्य स्तुतस्तोमस्य शस्तोक्थ
स्य। स्तुतस्तोमस्येति स्तुत। स्तोमस्य। शस्तोक्थस्योपहूतस्योपहूतस्य शस्तोक्थस्य शस्तोक्थस्योपहू
तस्य। शस्तोक्थस्येति शस्त। उक्थस्य। उपहूतस्योपहूत उपहूत उपहूतस्योपहूतस्योपहूतः। उ
पहूतस्येत्युप। हूतस्य। उपहूतो भक्षयामि भक्षयाम्युपहूत उपहूतो भक्षयामि। उपहूत इत्युप।
हूतः। भक्षयामीति भक्षयामि। ११। देवकृतस्यैनस एनसो देवकृतस्य देवकृतस्यैनसः। देवकृतस्येति
देव। कृतस्य। एनसोऽवयजनमवयजनमेनस एनसोऽवयजनम्। अवयजनमस्यस्यवयजनमवय
जनमसि। अवयजनमित्यव। यजनम्। असि मनुष्यकृतस्य मनुष्यकृतस्यास्यसि मनुष्यकृतस्य।
मनुष्यकृतस्य पि■ कृतस्य पितृकृतस्य मनुष्यकृतस्य मनुष्यकृतस्य पितृकृतस्य। मनुष्यकृतस्ये
ति मनुष्य। कृतस्य। पितृकृतस्यात्मकृतस्यात्मकृतस्य पितृकृतस्य पितृकृतस्यात्मकृतस्य। पितृकृ

त्तस्येति पितृ। त्तस्य। आत्मकृतस्येनसऽ एनसऽ एनसऽ एनसऽ आत्मकृतस्यात्मकृतस्येनसऽए
नसः। आत्मकृतस्येत्यात्म। कृतस्य। एनसऽ एनसोऽवयजनमवयजनमेनसऽ एनसऽ एनसऽ एनसो
ऽवयजनम्। एनसऽ एनसऽ इत्येनसः। एनसः। अवयजनमस्यस्यावयजनमवयजनमसि। अवयज
नमित्यव। यजनम्। असीत्यसि। यच्चच यद्यच्च। वाहमहञ्च वाहम्। अहमेनऽ एनो हमहमेनः। एनोवि
द्वान्विद्वानेनऽ एनो विद्वान्। विद्वांश्चकार चकार विद्वान्विद्वांश्चकार। चकार यद्यच्चकार चकार यत्।
यच्च च यद्यच्च। वाविद्वान विद्वांश्च वा विद्वान्। अविद्वांस्तस्य तस्याविद्वानविद्वांस्तस्य। तस्य सर्वस्य
सर्वस्य तस्य तस्य सर्वस्य। सर्वस्येति सर्वस्य॥१॥ समिन्द्रेन्द्र सं समिन्द्र। इन्द्रणोनऽ इन्द्रेन्द्रणः।
नो मनसा मनसा नो नो मनसा। मनसा नेषि नेषि मनसा मनसा नेषि। नेषि गोनि गो नि नेषि नेषि
गो। निः। गोनिः सूरिनिः सूरिनिर्गो निर्गो निः सूरिनिः। सूरि निम्मघवन्मघवं सूरिनिः सूरि
निम्मघवन्। सूरि निरिति सूरि। निः। मघवं स्वस्त्या स्वस्त्या मघवन्मघवं स्वस्त्या। मघवन्निति म
घ। वन्। स्वस्त्येति स्वस्त्या। ब्रह्मणा देवकृतन्देवकृतम्ब्रह्मणा ब्रह्मणा देवकृतम्। देवकृतं य

६८

ध्येद्देवस्तन्देवस्तं यत्।देवस्तमितिदेव।स्तम्।यदस्त्यस्तियद्यदस्ति।अस्तिदेवानान्देवा
नामस्त्यस्तिदेवानाम्।देवानांꣳसुमतौसुमतौदेवानान्देवानांꣳसुमतौ।सुमतौयज्ञियानांयज्ञि
यानांꣳसुमतौसुमतौयज्ञियानाम्।सुमताविति सु।मतौ।यज्ञियानांꣳस्वाहास्वाहायज्ञिया
नांयज्ञियानांꣳस्वाहा।स्वाहेतिस्वाहा॥१३॥धातारातीरातिर्द्धाताधातारातिः।रातिःसवितासवि
तारातीरातिःसविता।सवितेदमिदꣳसवितासवितेदम्।इदञ्जुषन्ताञ्जुषन्तामिदमिदञ्जुषन्ताम्।
जुषन्ताम्प्रजापतिःप्रजापतिर्ज्जुषन्ताञ्जुषन्ताम्प्रजापतिः।प्रजापतिर्न्निधिपानिधिपाःप्रजापतिःप्रजापति
धिपाः।प्रजापतिरितिप्रजा।पतिः।निधिपादेवोदेवोनिधिपानिधिपादेवः।निधिपाइतिनिधि।पाः।दे
वोऽअग्निरग्निर्द्देवोदेवोऽअग्निः।अग्निरित्यग्निः।त्वष्टाविष्णुर्विष्णुस्त्वष्टात्वष्टाविष्णुः।विष्णुःप्रजयाप्रज
याविष्णुर्विष्णुःप्रजया।प्रजयासꣳरराणाःसꣳरराणाःप्रजयाप्रजयासꣳरराणाः।प्रजयेतिप्र।जया।सꣳ
रराणायजमानाययजमानायसꣳरराणाःसꣳरराणायजमानाय।सꣳरराणाऽइतिसम्।रराणाः।
यजमानायद्रविणन्द्रविणंयजमानाययजमानायद्रविणम्।द्रविणन्दधातदधातद्रविणन्द्रवि

णान्दक्षत। दक्षतस्वाहा। स्वाहा। दक्षतदक्षतस्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥ १४॥ सुषेगावोवः सुगासुगावः। सुगे
ति सु। गा। वा देवादेवावोवो देवाः। देवाः। सदनासदना देवादेवाः सदनाः। सदनाऽ अकर्म्मीकर्म्म सदनाः
सदनाऽ अकर्म्म। अकर्म्म येयेक[illegible]र्म्मा कर्म्म ये। यऽ आजग्माजग्म येयाऽ आजग्म। आजग्मेदमिदमा
जग्माजग्मेदम्। आजग्मेत्या। जग्म। इदᳮ सवनᳮ सवनमिदमिदᳮ सवनम्। सवनञ्जुषाणाञ्जुषाणाः
सवनᳮ सवनञ्जुषाणाः। जुषाणाऽ इति जुषाणाः। नरमाणा वहमाना वहमाना नरमाणा नरमाणा
वहमाना। वहमाना हवीᳮषि हवीᳮषि वहमाना वहमाना हवीᳮषि। हवीᳮष्यस्मेऽ अस्मे ह
वीᳮषि हवीᳮष्यस्मे। अस्मे धत्त धत्तास्मेऽ अस्मे धत्त। अस्मेऽ इत्यस्मे। धत्त वसवो वसवो धत्त धत्त व
सवः। वसवो वसूनि वसूनि वसवो वसवो वसूनि। वसूनि स्वाहा स्वाहा वसूनि वसूनि स्वाहा। स्वा
हेति स्वाहा॥ १५॥ यार्ᳮ॥ऽ आवहो वहऽ आयान्यार्ᳮ॥ऽ आवहः। आवहः। अपहऽ उन्नातऽ उन्नातो वहो
वहऽ उन्नातः। उन्नातो देवदेवोन्नातऽ उन्नातो देव। दवदेवान्देवान्देवा दव देवान्। देवाᳮस्तांस्तान्दे
वान्देवाᳮस्तान्। तान्प्रप्रतांस्तान्प्र। प्रेरयेरय प्रप्रेरय। ईरयस्वस्वऽ ईरयेरयस्व। स्वऽ अमेमेस्वस्व।

ए ए

५ । यति ।

अग्ने । अग्ने सधस्थे सधस्थेऽग्नेऽग्ने सधस्थे । सधस्थऽइति सधऽस्थे । जहि वाꣳसः पपिवाꣳसः । पपिवाꣳसो
जहि वाꣳसो जहि वाꣳसः पपिवाꣳसः । जहि वाꣳसऽइति जहि । वाꣳसः । पपिवाꣳसश्च पपि
वाꣳसः पपिवाꣳसश्च । पपिवाꣳसऽइति पपि । वाꣳसः । च विश्वे विश्वे च च विश्वे । विश्वेऽस्मेऽस्मे विश्वे वि
श्वेऽस्मे । अस्मे घर्म्मं घर्म्ममस्मेऽस्मे घर्म्मम् । घर्म्मꣳ स्वः स्वर्घर्म्मं घर्म्मꣳ स्वः । स्वरा तिष्ठत तिष्ठत स्वः स्व
रा तिष्ठत । आ तिष्ठत । तिष्ठतान्वनु तिष्ठत तिष्ठतानु । अनु स्वाहा स्वाहान्वनु स्वाहा । स्वाहेति स्वाहा ॥ १८ ॥
वयꣳ हि हि वयं वयꣳ हि । हि त्वा त्वा हि हि त्वा । त्वा प्रयति प्रयति त्वा त्वा प्रयति । प्रयति यज्ञे यज्ञे प्रयति प्र
यति यज्ञे । प्रयतीति प्रऽयति । यज्ञेऽअस्मिन्नस्मिन् यज्ञे यज्ञेऽअस्मिन् । अस्मिन्नग्नेऽग्नेऽस्मिन्नस्मिन्नग्ने । अग्ने
होतारꣳ होतारमग्नेऽग्ने होतारम् । होतारमवृणीमह्यवृणीमहि होतारꣳ होतारमवृणीमहि । अवृणी
महीह हावृणीमह्यवृणीमहीह । इहेतीह । ऋधगयाऽअयाडृधगृधगयाट् । अयाडृधगृधगयाडु
याऽऋधक् । ऋधगुतोतऽऋधगृधगुत । उताशमिष्ठाऽअशमिष्ठाऽउतोताशमिष्ठाः । अशमिष्ठाः प्रजान
न्प्रजानन्नशमिष्ठाऽअशमिष्ठाः प्रजानन् । प्रजानन् यज्ञं यज्ञं प्रजानन् प्रजानन् यज्ञम् । प्रजानन्निति प्र ।

हि विद्वान्नु। विद्वाँ ज्ञा
जानन्। यज्ञमुपोपयज्ञं सुप। नपथा हियाहत पोपथा हि। याहि विद्वान्विद्वान्याहिया हि विद्वान्। विद्वाँ ज्ञा
जानन्। यज्ञमुपोपयज्ञं सुप। नपथा हियाहत पोपथा हि। याहि विद्वान्विद्वान्याहिया हि विद्वान्। विद्वाँ ज्ञा

हा स्वाहा विद्वान्विद्वाँ ज्ञाहा। स्वाहेति स्वाहा॥१७॥ यज्ञ यज्ञो यज्ञं यज्ञ यज्ञो यज्ञम्। यज्ञं गच्छ गच्छ यज्ञं
यज्ञं गच्छ। गच्छ यज्ञपतिं यज्ञपतिं गच्छ गच्छ यज्ञपतिम्। यज्ञपतिं स्वां स्वां यज्ञपतिं यज्ञपतिं
स्वाम्। यज्ञपति मिति यज्ञ। पतिम्। स्वां योनिं योनिं स्वां स्वां योनिम्। योनि मिति यो निम्। ए
पते तऽएषऽएष ते। तियज्ञो यज्ञस्तेति यज्ञः। यज्ञो यज्ञपत यज्ञपत यज्ञो यज्ञो यज्ञपते। यज्ञपते सहस्र
क्त वाकः सहस्र क्तवाको यज्ञपते यज्ञपते सहस्र क्तवाकः। यज्ञपतऽइति यज्ञ। पत। सहस्र क्तवाकः सर्ववीरः स
र्ववीरः सहस्र क्तवाकः सहस्र क्तवाकः सर्ववीरः। सहस्र क्तवाकऽइति सहास्र क्तवाकः। सर्ववीरस्तन्त
सर्ववी रः सर्ववीरस्तम्। सर्ववीरऽइति सर्व। वीरः। तज्जुषस्व जुषस्व तन्तज्जुषस्व। जुषस्व स्वाहा स्वाहा जु
षस्व जुषस्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥१८॥ वरुं हि ह्युरुमुरुं हि। हि राजा राजा हि हि राजा। राजा वरुण
वरुणो राजा राजा वरुणः। वरुणश्चकार चकार वरुणो वरुणश्चकार। चकार सूर्याय सूर्याय चकार
चकार सूर्याय। सूर्याय पन्थां पन्थां सूर्याय सूर्याय पन्थाम्। पन्थामन्वे तवाऽउ अन्वे तावे पन्था

म्यन्यामन्वेतवै। अन्वेतवाऽउऽनुऽ अन्वेतवाऽअन्वेतवाऽनु। अन्वेतवाऽइत्यनु। एतवै। ॐऽइत्यमू। अपद
पाद्धापाद्धापदेपादेपाद्धा। पाद्धाप्रतिधातवप्रतिधातवपाद्धापाद्धाप्रतिधातावा। प्रतिधातावकरकः प्रतिध
तावप्रतिधातावकः। प्रतिधातवऽइतिप्रति। धातावा। अकरुतोताकरकरुत। उतापवक्तापवक्तोतोताप
वक्ता। अपवक्ताहृदयाविधश्चिहृदयाविधेपवक्तापवक्ताहृदयाविधः। अपवक्तेत्यप। वक्ता। हृदयावि
धश्चिश्चिहृदयाविधश्चिहृदयाविधश्चित्। हृदयविधऽइतिहृदय। विधः। चिदितिचित्। नमोवरुणायवरु
णायनमोनमोवरुणाय। वरुणायाभिष्ठितोभिष्ठितोवरुणायवरुणायाभिष्ठितः। अभिष्ठितोवरुणस्य
वरुणस्याभिष्ठितोभिष्ठितोवरुणस्य। अभिष्ठितऽइत्यभि। स्थितः। वरुणस्यपाशःपाशोवरुणस्यव
रुणस्यपाशः। पाशऽइतिपाशः॥१८॥ अग्नेरनीकमनीकमग्नेरग्नेरनीकम्। अनीकमपोपोनीकम
नीकमपः। अपऽआविवेशाविवेशापोपऽआविवेश। आविवेश। विवेशापामपांविवेशविवेशापा
म्। अपान्नपान्नपादपामपान्नपात्। नपात्प्रतिरक्षन्प्रतिरक्षन्नपान्नपात्प्रतिरक्षन्। प्रतिरक्षन्नसुर्य
मसुर्यम्प्रतिरक्षन्प्रतिरक्षन्नसुर्यम्। प्रतिरक्षन्नितिप्रति। रक्षन्। असुर्यमित्यसुर्यम्। दमेदाम

समिधं समिधन्दमे दमे दमे दमे समिधम्। दमे दमऽइति दमे। दमे समिधं यद्य यद्य समिधं समिधं य
द्य। समिधमिति सम्ऽइधम्। यदस्याग्ने ग्ने यद्य यदस्याग्ने। अग्ने प्रति प्रत्यग्ने ग्ने प्रति। प्रति ते ते प्रति प्रति ते। ते
जिह्वा जिह्वा ते ते जिह्वा। जिह्वा घृतं घृतं जिह्वा जिह्वा घृतम्। घृतमुदुद् घृतं घृतमुत्। उच्चरण्यच्चरण्य दुदु
च्चरण्यत्। चरण्यत्स्वाहा स्वाहा चरच्चरण्यत्स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥२०॥ समुद्रं ते ते समुद्रं समुद्रं ते।
ते हृदयं हृदयं ते ते हृदयम्। हृदयमप्स्वप्सु हृदयं हृदयमप्सु। अ[illegible]न्तरन्तरप्स्वप्स्वन्तः। अप्स्वित्य
प्सु। अन्तः सं समन्तरन्तः सम्। अन्तरित्यन्तः। सन्त्वा त्वा सं सन्त्वा। त्वा विशन्तु विशन्तु त्वा त्वा विशन्तु।
विशन्त्वोषधीरोषधीर्विशन्तु विशन्त्वोषधीः। ओषधीरुतोतौषधीरोषधीरुत। उतापऽआपऽउतोतापः
आपऽइत्यापः। यज्ञस्य त्वा त्वा यज्ञस्य यज्ञस्य त्वा। त्वा यज्ञपते यज्ञपते त्वा त्वा यज्ञपते। यज्ञपते सूक्तो
क्तौ सूक्तोक्तौ यज्ञपते यज्ञपते सूक्तोक्तौ। यज्ञपतऽइति यज्ञ। पते। सूक्तोक्तौ नमोवाके नमोवाके सू
क्तोक्तौ सूक्तोक्तौ नमोवाके। सूक्तोक्ताविति सूक्त। उक्तौ। नमोवाके विधेम विधेम नमोवाके नमोवा
के विधेम। नमोवाकऽइति नमः। वाके। विधेम यद्यद्विधेम विधेम यत्। यत्स्वाहा स्वाहा यद्यत्स्वाहा॥

स्व ५

१०१

स्वा हे तिस्वा हा॥२१॥ देवीरापऽआपोदेवीर्देवीरापः। आपऽएषऽएषऽआपऽआपऽएषः। एषवोवऽए
षऽएषवः। वोगर्न्नोग र्न्नोवावोगर्न्नः। गर्न्नस्तन्न ङ्नोगिर्न्नस्तम्। तंॅंसुप्रीतंॅसुप्रीतन्तन्तंॅंसुप्रीतम्। सु
प्रीतंॅसुन्नृतंॅसुन्नृतंॅसुप्रीतंॅसुप्रीतंॅसुन्नृतम्। सुप्रीतमितिसु। प्रीतम्। सुन्नृतम्बिन्नृतबिन्नृतंसुन्नृ
तंॅसुन्नृतम्बिन्नृत। सुन्नृतमिति। सु। नृतम्। बिन्नृतेतिविन्नृत॥ देवसोमसोमादेवदेवसोम। सोमैषऽ
एषःसोमसोमिषः। एषतेतऽएषऽएषते। तल्लोकोल्लोकस्तेतेल्लोकः। लोकस्तस्मिंस्तस्मिंद्द्योकोल्लोर्क
स्तस्मिन्। तस्मिञ्छुंॅंशन्नस्मिंस्तस्मिञ्छम्। शञ्चशंॅंशञ्च। चब्वृह्वृह्वव्वृद्धैरचवृद्धैः। वृद्धपरिपरि
वृद्धवृद्धपरि। परिचचपरिपरिच। चब्वृन्द्धवद्धचचवद्ध। वद्धेतिवद्ध॥ देव ग्रांॅंसमिध्यसमिद्धवा
नान्देवानांॅंसमितू। समिदस्यसिसमिध्यमिदसि। समिदितिसम्। इतू। ङ्ग्री, त्यसि॥२२॥ एजतुद
शमास्योदशमास्यऽएजत्वेजतुदशमास्यः। दशमास्योगर्न्नोगिर्न्नोदशमास्योदशमास्योगर्न्नः। दशमा
स्यऽइतिदश। मास्यः। गर्न्नोजराखुणाजराखुणागर्न्नोगिर्न्नोजराखुणा। जराखुणास्तहसहजराखुणा
जराखुणासह। सहेतिसह॥ यथायमयंयथायथायम्। अयंवाखुवाखुरयमयंवाखुः। वाखुरेजत्येज

ति वायुर्वायुरेजति। एजति यथा यथैजत्येजति यथा। यथा समुद्रः समुद्रो यथा यथा समुद्रः। समुद्र ऽए
जत्येजति समुद्रः समुद्र ऽएजति। एजतीत्येजति। एवायमयमेवैवायम्। अयं दशमास्यो दशमास्यो
ऽयमयं दशमास्यः। दशमास्यो ऽअस्वदस्व दशमास्यो दशमास्यो ऽअस्वत्। दशमास्य ऽइति दशमा
स्यः। अस्वज्जरायुणा जरायुणास्वदस्वज्जरायुणा। जरायुणा सह सह जरायुणा। जरायुणा सह सहे
ति सह। २३। यस्यै ते ते यस्यै यस्यै ते। ते यज्ञियो यज्ञियस्ते ते यज्ञियः। यज्ञियो गर्भो गर्भो यज्ञियो य
ज्ञियो गर्भः। गर्भो यस्यै यस्यै गर्भो गर्भो यस्यै। यस्यै योनिर्योनिर्यस्यै यस्यै योनिः। योनिर्हिरण्ययी
हिरण्ययी योनिर्योनिर्हिरण्ययी। हिरण्ययीति हिरण्ययी। अङ्गान्यह्रुता ह्रुताङ्गान्यङ्गान्य
ह्रुता। अह्रुता यस्य यस्याह्रुताह्रुता यस्य। यस्य तन्तं यस्य यस्य तम्। तं मात्रा मात्रा तन्तं मात्रा।
मात्रा सꣳ सं मात्रा मात्रा सम्। समजीगममजीगमꣳ सꣳ समजीगमम्। अजीगमꣳ स्वाहा स्वाहा
जीगममजीगमꣳ स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा। २४। पुरुदस्मो विषुरूपो विषुरूपः पुरुदस्मः पुरुद
स्मो विषुरूपः। पुरुदस्म ऽइति पुरु। दस्मः। विषुरूप ऽइन्दुरिन्दुर्विषुरूपो विषुरूप ऽइन्दुः।

१०२

विश्वरूपऽइति विश्वऽरूपः। इन्दुरन्तरन्तरिन्दु।यथासमुद्रः समुद्रो यथा। यथा समुद्रः। समुद्रऽए
हिमानम्। महिमानमानञ्ज्ञानञ्जमहिमानम्।यमखमेवेवायम्। अयन्ते प्रमास्योदशास्मि।मि
ञ्जुधीरः। धीरऽइति धीरः। एकपदीन्द्विपदीन्द्वि।योदशमास्योऽअस्वतु दशमास्यऽइति। त्रिपदीञ्च
कापदीम्। द्विपदीन्त्रिपदीन्त्रिपदीन्द्विपदीन्द्विप। जरायुणा सहसह जरायु। जरायुणष्टीमष्टापदीमष्टा
तुष्पदीञ्चतुष्पदीन्त्रिपदीन्त्रिपदीञ्चतुष्पदीम्।
पदीञ्चतुष्पदीञ्चतुष्पदीमष्टापदीम्। चतुःपदीमितीति यज्ञियः। यज्ञियो भुवना भुवनाष्टाप
दीमष्टापदीम्भुवना। अष्टापदीमित्यष्टाऽपदीम्। भुवनान्वेन्वनु भुवमानैर्भुवनानु। अनुप्रथन्तामप्रथ
न्तामन्वनुप्रथन्ताम्। प्रथन्ताꣳ स्वाहा स्वाहा प्रथन्तामप्रथन्ताꣳ स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥ २४॥ मरु
तो यस्य यस्य मरुतो मरुतो यस्य। यस्य हि हि यस्य यस्य हि। हि क्षये क्षये हि हि क्षये। क्षये पा
थ पाथ क्षये क्षये पाथ। पाथा दिवो दिवः पाथ पाथा दिवः। दिवो विमहसो विमहसो दिवो
दिवो विमहसः। विमहसऽइति विऽमहसः। स सुगोपातमः सुगोपातमः स स सुगोपा

तमः। सुगोपातमो जनो जनः सुगोपातमः सुगोपातमो जनः। सुगोपातम इति सु। गोप
जनः॥२५॥ मही द्यौ द्यौर्म्मही मही द्यौः। द्यौः पृथिवी पृथिवी द्यौर्द्यौः पृथिवी। पृथिवी तमः। जन इति
वीच। च नो न श्च नः। न इमम् इमन्नो न इमम्। इमं यज्ञं यज्ञमिमम् इमं यज्ञम्। च च पृथिवी पृथि
मिक्षतां यज्ञं यज्ञम्मिमिक्षतां। मिमिक्षतामिति मिमिक्षताम्। पिपृतान्नो यज्ञम्मिमिक्षतामि
नो नरीमभिर्नरीमभिर्नो नो नरीमभिः। नरीमभिरिति नरीमभिः॥२६॥ नः पिपृता पिपृतान्नः।
तिष्ठा हरी च हरी च हरिस्तिष्ठति तिष्ठ हरी च हरी। च रथ रथं ... हिरण्ययी। अश्ज्ञान्थ ... ती तिष्ठ तिष्ठा तिष्ठा। ति...
रथं युक्ता युक्ता रथं रथं युक्ता। युक्ता ते ते युक्ता युक्ता ते। यस्य यस्यात न्त। तम्मा ... हरी तिष्ठ च। हरी
हरी हरी ब्रह्मणा ब्रह्मणा हरी हरी। हरी इति हरी। सं सं समजीगमम्। अजीगमं ... ब्रह्मणा। ब्रह्मणा
ता। ता मनो मनस्ते ते मनः। मनो ... नो या या वा या वा मन्नेरु रु दस्मो बिष्णुरूपो बिष्णुरूपः। बिष्णुरूपः ... स्ता ते ते ...
ता। लगो ... ब्बसुना बसुना ... ब्बसुं ... रूप इन्दु रिन्दुर्बिष्णुरूपो बिष्णुरूप इन्दुः
ता षोडशिना षोडशिने ता ता षोडशिने। षोड।

हि। हिकेशिनाकेशिना हिहिकेशिना। केशिनाहरीहरीकेशिनाकेशिनाहरी।। हरीवृषणावृष
णाहरीहरीवृषणा। हरीऽइतिहरी। वृषणाकक्ष्यप्राकक्ष्यप्रावृषणावृषणाकक्ष्यप्रा। कक्ष्यप्रेति
कक्ष्याप्रा। अथानोनोथाथानः। नऽइन्द्रेन्द्रनोनऽइन्द्र। इन्द्रसोमपाःसोमपाऽइन्द्रेन्द्रसोम
पाः। सोमपागिराङ्गिराꣳसोमपाःसोमपागिराम्। सोमपाऽइतिसोम। पाः। गिरामुपश्रुतिमुपश्रु
तिङ्गिराङ्गिरामुपश्रुतिम्। उपश्रुतिञ्चरचरोपश्रुतिमुपश्रुतिञ्चर। उपश्रुतिमित्युप। श्रुतिम्।
चारतिचर।।२८।। इन्द्रमिदिदिन्द्रमिन्द्रमित्। इद्धरीहरीऽइदिद्धरी।। हरीवहतोवहतोहरीह
रीवहतः। हरीऽइतिहरी। वहतोप्रतिधृष्टशवसमप्रतिधृष्टशवसंवहतोवहतोप्रतिधृष्टशवस
म्। अप्रतिधृष्टशवसमित्यप्रतिधृष्ट। शवसम्। ऋषीणाञ्चचर्षीणामृषीणाञ्च। चस्तुतीःस्तु
तीश्चचस्तुतीः। स्तुतीरुपोपस्तुतीःस्तुतीरुप। उपयज्ञंयज्ञमुपोपयज्ञम्। यज्ञञ्चचयज्ञंयज्ञञ्च।
चमानुषाणाम्मानुषाणाञ्चचमानुषाणाम्। मानुषाणामितिमानुषाणाम्।।२९।। यस्मान्नन
यस्माद्यस्मान्न। नजा[illegible]ननजातः। जातःपरःपरोजातोजातःपरः। परोऽअन्योन्यःपरः

परोऽअन्यः। अन्योऽअस्त्यन्योन्योऽअस्ति। अस्ति यो योऽस्त्यस्ति यः। यऽआविवेश। विवेश यो यऽ
आविवेश। आविवेश भुवनानि भुवनान्याविवेशाविवेश भुवनानि। आविवेशेत्या। विवेश भु
वनानि विश्वा विश्वा भुवनानि भुवनानि विश्वा। विश्वेति विश्वा। प्रजापतिः प्रजया प्रजया प्रजापतिः प्रजा
पतिः प्रजया। प्रजापतिरिति प्रजा। पतिः। प्रजया संरराणः संरराणः प्रजया प्रजया संरराणः। प्र
जयेति प्र। जया। संरराणस्त्रीणि त्रीणि संरराणः संरराणस्त्रीणि। संरराणऽइति सम्। रराणः। त्री
णि ज्योतींषि ज्योतींषि त्रीणि त्रीणि ज्योतींषि। ज्योतींषि सचते सचते ज्योतींषि ज्योतींषि सचते।
सचते स स सचते सचते सः। स षोडशी षोडशी स स षोडशी। षोडशीति षोडशी॥ ३०॥ इन्द्रश्च चेन्द्रऽइन्द्र
श्च। च सम्राट् सम्राट् च च सम्राट्। सम्राड् वरुणो वरुणः सम्राट् सम्राड् वरुणः। सम्राडिति सम्। राट्। वरुणश्च
वरुणो वरुणश्च। च राजा राजा च च राजा। राजा तौ तौ राजा राजा तौ। तौ ते ते तौ तौ ते। ते भक्षं भक्षं ते ते भ
क्षम्। भक्षं चक्रतुश्चक्रतुर्भक्षं भक्षं चक्रतुः। चक्रतुरग्रेऽग्रे चक्रतुश्चक्रतुरग्रे। अग्रऽएतमेतमग्रेऽग्रऽए
तम्। एतमित्येतम्। तयोरहमहं तयोस्तयोरहम्। अहमन्वन्वहमहमनु। अनु भक्षं भक्षमन्वनु भक्ष

म्। न ह्वस्म ह्वयामि न ह्वयामि न ह्वस्म ह्वस्म ह्वयामि। न ह्वयामि वाचा वाचा ह्वयामि न ह्वयामि। वाचा। वाचा देवी

देवी वाचा वाचा देवी।। देवी जुषाणा जुषाणा देवी देवी जुषाणा। जुषाणा सोमस्य सोमस्य जुषाणा जुषाणा सोम

स्य। सोमस्य तृप्यतु तृप्यतु सोमस्य सोमस्य तृप्यतु। तृप्यतु सह सह तृप्यतु तृप्यतु सह। सह प्राणेन प्राणे

न सह सह प्राणेन। प्राणेन स्वाहा स्वाहा प्राणेन प्राणेन स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा।। ३१।। अग्ने पवस्व पवस्वाग्नेऽग्ने

पवस्व। पवस्व स्वपाः स्वपाः पवस्व पवस्व स्वपाः। स्वपा अस्मे अस्मे स्वपाः स्वपा अस्मे। स्वपा इति स्व। अपाः।

अस्मे वर्चो वर्चो अस्मे अस्मे वर्चः। अस्मे इत्यस्मे। वर्चः सुवीर्यं सुवीर्यं वर्चो वर्चः सुवीर्यम्। सुवीर्यमि

ति सु। वीर्यम्। दधद्रयिं रयिं दधद्दधद्रयिम्। रयिं मयि मयि रयिं रयिं मयि। मयि पोषं पोषं

मयि मयि पोषम्। पोषमिति पोषम्। अग्नये त्वा त्वाग्नयेऽग्नये त्वा। त्वा वर्चसे वर्चसे त्वा त्वा वर्चसे। वर्चस इति

वर्चसे। अग्ने वर्चस्विन् वर्चस्विन्नग्नेऽग्ने वर्चस्विन्। वर्चस्विन् वर्चस्वान् वर्चस्वान् वर्चस्विन् वर्चस्विन् वर्चस्वान्। व

र्चस्वांस्त्वं त्वं वर्चस्वान् वर्चस्वांस्त्वम्। त्वं देवेषु देवेषु त्वं त्वं देवेषु। देवेष्वसि असि देवेषु देवेष्वसि। असि वर्च

स्वान् वर्चस्वानस्यसि वर्चस्वान्। वर्चस्वानहमहं वर्चस्वान् वर्चस्वानहम्। अहं मनुष्येषु मनुष्येष्वहमहं

म्मनुष्येषु । मनुष्येष्व न्नूयासं स न्नूयासम्मनुष्येष्व मनुष्येष्व न्नूयासम् । न्नूयासमिति न्नूयासम् ॥ ३२ ॥ नु तिष्ठ
न्नोजसौजसो तिष्ठन्नु तिष्ठन्नोजसा । नु तिष्ठन्निति नु तिष्ठन् । ओजसा सह सहौजसौजसा सह । स
ह पीत्वी पीत्वी सह सह पीत्वी । पीत्वी शिप्रे शिप्रे पीत्वी पीत्वी शिप्रे । शिप्रे ऽवेपयो वेपयः शिप्रे शिप्रे ऽ
वेपयः । शिप्रे ऽइति शिप्रे । अवेपय ऽइत्यवेपयः । सोममिन्द्रेन्द्र सोमं ७ सोममिन्द्र । इन्द्र चमू चमू ऽइ
न्द्रेन्द्र चमू । चमू सुतं ७ सुतं चमू चमू सुतम् । चमू ऽइति चमू । सुतमिति सुतम् । इन्द्राय त्वा त्वेन्द्रा
येन्द्राय त्वा । त्वौजस ऽओजसे त्वा त्वौजसे । ओजस ऽइत्योजसे । इन्द्रौजिष्ठौजिष्ठेन्द्रेन्द्रौजिष्ठ । नुजिष्ठो
जिष्ठ ऽनु जिष्ठ ऽनु जिष्ठो जिष्ठो जिष्ठः । नु जिष्ठस्त्वं त्वमो जिष्ठ ऽनु जिष्ठस्त्वम् । त्वं देवेषु देवेषु त्वन्त्व
न्देवेषु । देवेष्वस्यसि देवेषु देवेष्वसि । अस्योजिष्ठ ऽओजिष्ठास्यस्योजिष्ठः । ओजिष्ठो हम हमो जि
ष्ठ ऽओजिष्ठो हम् । अहम्मनुष्येषु मनुष्येष्वहमहम्मनुष्येषु । मनुष्येष्व न्नूयासन्नूयासम्मनुष्येषु
मनुष्येषु न्नूयासम् । न्नूयासमिति न्नूयासम् ॥ ३३ ॥ अ ह श्रमस्यास्या ह श्रम ह श्रमस्य । अस्य
केतवः केतवोऽस्यास्य केतवः । केतवो वि वि केतवः केतवो वि । वि रश्मयो रश्मयो वि वि रश्म

१०५

यः। रश्मयो जनाञ्जनान्रश्मयो रश्मयो जनान्। जनां२॥ ऽअन्वनु जनाञ्जनां२॥ ऽअनु। अ
न्वित्यनु। भ्राजन्तोऽअग्नयोऽग्नयो भ्राजन्तो भ्राजन्तोऽअग्नयः। अग्नयो यथा यथाग्नयोऽग्नयो य
था। यथेति यथा। सूर्य्याय त्वा त्वा सूर्य्याय सूर्य्याय त्वा। त्वा भ्राजाय भ्राजाय त्वा त्वा भ्राजाय।
भ्राजायेति भ्राजाय। सूर्य्य भ्राजिष्ठ भ्राजिष्ठ सूर्य्य सूर्य्य भ्राजिष्ठ। भ्राजिष्ठ भ्राजिष्ठो भ्राजिष्ठो भ्रा
जिष्ठ भ्राजिष्ठ भ्राजिष्ठः। भ्राजिष्ठस्त्वं त्वं भ्राजिष्ठो भ्राजिष्ठस्त्वम्। त्वं देवेषु देवेषु त्वं त्वं देवेषु। देवेष्व
स्यसि देवेषु देवेष्वसि। असि भ्राजिष्ठो भ्राजिष्ठोऽस्यसि भ्राजिष्ठः। भ्राजिष्ठोऽहमहं भ्राजिष्ठो भ्राजि
ष्ठोऽहम्। अहं मनुष्येषु मनुष्येष्वहमहं मनुष्येषु। मनुष्येषु भूयासं भूयासं मनुष्येषु मनुष्ये
षु भूयासम्। भूयासमिति भूयासम्॥२४॥ आजिघ्र जिघ्राजिघ्र। जिघ्र कलशं कलशं जिघ्र जिघ्र
कलशम्। कलशं महि महि कलशं कलशं महि। महि त्वा त्वा महि महि त्वा। आ त्वा। त्वा विशन्तु वि
शन्तु त्वा त्वा विशन्तु। विशन्त्विन्दव इन्दवो विशन्तु विशन्त्विन्दवः। इन्दव इतीन्दवः। पुनरूर्जो
र्जा पुनः पुनरूर्जा। ऊर्जा नि न्यूर्जोर्जा नि। नि वर्तस्व वर्तस्व नि नि वर्तस्व। वर्तस्व सा सा वर्तस्व व

स्वांसह

नेस्वसा। सानोनः। सासानः। नः सहस्वां सहस्वन्नोनः सहस्वन्नः। सहस्वन्धुद्वांधुद्वांसहस्वन्धुद्वा। धुद्वोरु
क्षरोंक्षराधुद्वांधुद्वोरुक्षरा। उरुक्षरापयस्वती पयस्वत्युरुक्षरोरुक्षरापयस्वती। उरुक्षरेत्युरु। क्ष
रा। पयस्वती पुनः पुनः पयस्वती पयस्वती पुनः। पुनर्म्मामापुनः पुनर्म्मा। माविशताद्विशता दामामा
विशतात्। आविशतात्। विशताद्रयी रयिर्विशताद्विशताद्रयिः। रयिरितिरयिः। ३१। इडे रन्ते रन्त
इडऽइडेरन्ते। रन्तेहव्येहव्ये रन्तेरन्ते हव्ये। हव्येकाम्येकाम्ये हव्ये हव्ये काम्ये। काम्ये चन्द्रे चन्द्रे काम्ये
काम्ये चन्द्रे। चन्द्रेज्योतेज्योते चन्द्रे चन्द्रेज्योते। ज्योतेदित्यदितिज्योतेज्योतदिति। अदितिसरस्वतिस
रस्वत्यदित्यदितिसरस्वति। सरस्वतिमहिमहिसरस्वतिसरस्वतिमहि। महिविश्रुतिविश्रुतिमहि
महिविश्रुति। विश्रुतीतिवि। श्रुति। एतातेतऽएतेता। ते। तेऽघ्न्येघ्न्येतेतेऽघ्न्ये। अघ्न्येनामानिनामान्य
घ्न्येघ्न्येनामानि। नामानिदेवेभ्योदेवेभ्यो नामानिनामानिदेवेभ्यः। देवेभ्योमामादेवेभ्योदेवेभ्योमा। मासु
कृतंसुकृतम्मामासुकृतम्। सुकृतंब्रूताद्ब्रूतात्सुकृतं सुकृतंब्रूतात्। ब्रूतात्। सुकृतमितिसुकृतम्। ब्रूता
दितिब्रूतात्। ३३। विनोनोविविनः। नऽइन्द्रेन्द्रनोनऽइन्द्र। इन्द्रमृधोमृधऽइन्द्रेन्द्रमृधः। मृधोजहि

ह्विमृधेमृधेजहि। जहिनीचानीचाजहिजहिनीचा। नीचायच्छयच्छनीचानीचायच्छ। यच्छपृतन्यतः पृतन्य
तोयच्छयच्छपृतन्यतः। पृतन्यतऽइतिपृतन्यतः। योऽअस्मानस्मान्योयोऽअस्मान्। अस्मांऽअनिदास
त्यन्निदासत्यस्मानस्मांऽअनिदासति। अनिदासत्यध्वरमध्वरमनिदासत्यन्निदासत्यध्वरम्। अनिदा
सतीत्यनि। दासति। अध्वरङ्गमयगमयाध्वरमध्वरङ्गमय। गमयातमस्तमोगमयगमयातमः। तमऽइ
तितमः। इन्द्रायत्वात्वेन्द्रायेन्द्रायत्वा। त्वाविमृधेविमृधेत्वात्वाविमृधे। विमृधऽइतिविमृधे॥३७॥ वाच
स्पतिम्पतिंवाचोवाचस्पतिम्। पतिंविश्वकर्म्माणंविश्वकर्म्माणम्पतिम्पतिंविश्वकर्म्माणम्। विश्वकर्म्मा
णमूतयऽऊतयेविश्वकर्म्माणंविश्वकर्म्माणमूतये। विश्वकर्म्माणमितिविश्वा। कर्म्माणम्। ऊतयेमनोजु
वम्मनोजुवमूतयऽऊतयेमनोजुवम्। मनोजुवंवाजेवाजेमनोजुवम्मनोजुवंवाजे। मनोजुवमितिमनः।
जुवम्। वाजेऽअद्याद्यवाजेवाजेऽअद्य। अद्याहुवेमहुवेमाद्याद्यहुवेम। हुवेमेतिहुवेम। सनोनःसनः।
नोविश्वानिविश्वानिनोनोविश्वानि। विश्वानिहवनानिहवनानिविश्वानिविश्वानिहवनानि। हवनानि
जोषज्जोषद्धवनानिहवनानिजोषत्। जोषद्विश्वशम्भूर्विश्वशम्भूर्जोषज्जोषद्विश्वशम्भूः। विश्वशम्भूरव

सेवसे विश्वशम्भू र्विश्वशम्भूर वसे। विश्वशम्भूरिति विश्वाशम्भूः। अवसे साधुकर्म्मा साधुकर्म्मा वसे वसे सा

धुकर्म्मा। साधुकर्म्मेति साधु। कर्म्मा। इन्द्राय त्वा त्वेन्द्रायेन्द्राय त्वा। त्वा विश्वकर्म्मणे विश्वकर्म्मणे त्वा त्वा

विश्वकर्म्मणे। विश्वकर्म्मणऽइति विश्व। कर्म्मणे॥ ३८॥ विश्वकर्म्मन् हविषा हविषा विश्वकर्म्मन् विश्वक

र्म्मन् हविषा। विश्वकर्म्मन्निति विश्व। कर्म्मन्। हविषा वर्द्धनेन वर्द्धनेन हविषा हविषा वर्द्धनेन। वर्द्ध

नेन त्रातारं त्रातारं वर्द्धनेन वर्द्धनेन त्रातारम्। त्रातारमिन्द्रमिन्द्रं त्रातारं त्रातारमिन्द्रम्। इन्द्र

मकृणोरकृणोरिन्द्रमिन्द्रमकृणोः। अकृणोरवध्यमवध्यमकृणोरकृणोरवध्यम्। अवध्यमित्य

वध्यम्। तस्मै विशो विशस्तस्मै तस्मै विशः। विशः सꣳसं विशो विशः सम्। सम नमन्तानमन्त स

ꣳसमनमन्त। अनमन्त पूर्व्वीः पूर्व्वीरनमन्तानमन्त पूर्व्वीः। पूर्व्वीरयमयं पूर्व्वीः पूर्व्वीरयम्।

अयमुग्रऽउग्रोयमयमुग्रः। उग्रो विहव्यो विहव्यऽउग्रऽउग्रो विहव्यः। विहव्यो यथा यथा विह

व्यो विहव्यो यथा। विहव्यऽइति वि। हव्यः। यथासदसद्यथा यथासत्। असदित्यसत्॥ ३९॥ आ

ग्नेय्येत्वा त्वाग्नेय्याग्नेय्येत्वा। त्वा गायत्रछन्दसं गायत्रछन्दसन्त्वा त्वा गायत्रछन्दसम्। गायत्रछन्दस

१०७

ङ्क्रामिष्टक्रामिगायत्रछन्दसङ्क्रायत्रछन्दसङ्क्रामि। गायत्रछन्दसमितिगायत्रा। छन्दस
मूष्टक्रामीन्द्रायेन्द्रायष्टक्रामिष्टक्रामीन्द्राय। इन्द्रायत्रिष्टुप्छन्दस ● त्रिष्टुप्छन्दसमिन्द्राये
न्द्रायत्रिष्टुप्छन्दसमू। त्रिष्टुप्छन्दसंविश्वेभ्यो विश्वेभ्यस्त्रिष्टुप्छन्दसन्त्रिष्टुप्छन्दसंविश्वेभ्यः। त्रिष्टु
छन्दसमितित्रिष्टुप्। छन्दसम्। विश्वेभ्यो देवेभ्यो देवेभ्यो विश्वेभ्यो विश्वेभ्यो देवेभ्यः। देवेभ्यो जग
छन्दसञ्जगच्छन्दसन्देवेभ्यो देवेभ्यो जगच्छन्दसम्। जगच्छन्दसमनुष्टुबनुष्टुब्जगच्छन्दसञ्जग
छन्दसमनुष्टुप्। जगच्छन्दसमितिजगत्। छन्दसम्। अनुष्टुप्त्रेतेनुष्टुबनुष्टुप्त्रे। अनुष्टुब्वि
त्यनु। स्तुप्। तन्निगरो निगरस्त्रैतन्निगरः। आनिगर इत्यानिगरः॥४०॥ त्रेणीनाम्ना। बा त्रेणी
नांत्रेणीनाम्ना। बा पत्मन्पत्मैस्त्वा। बा पत्मन्। पत्मन्नाधूनोमि धूनोम्या। पत्मपत्मन्नाधूनोमि। आ
धूनोमि। धूनोमि कुकूननानां धूनोमि धूनोमि कुकूननानाम्। कुकूननाना
कूननानांकुकूननानान्धूनोमि धूनोमि कुकूननानाम्। नन्दनानाम्महिन्त्समानाम्मदिन्त्ते
नन्दनानान्नन्दनानाकुकूननानाकुकूननानान्नन्दनानाम्मधुन्त्समानाम्मदिन्त्समाना
मानान्नन्दनानान्नन्दनानाम्मदिन्त्समानाम्। मदिन्त्समानाम्मधुन्त्समानाम्

म्मदिन्तमानाम्मधुन्तमानाम् । मदिन्तमानामिति मदिन्ऽतमानाम् । तमानाम् । मधुन्तमानाण्ँ शुक्रं ७ शुक्रम्मधुन्तमा
नाम्मधुन्तमानाण्ँ शुक्रम् । मधुन्तमानामिति मधुन्ऽतमानाम् । तमानाम् । शुक्रन्त्वा त्वा शुक्रं ७ शुक्रन्त्वा । त्वा शुक्रे शु
क्रे त्वा त्वा शुक्रे । शुक्रऽआ धूनोमि धूनोम्या शुक्रे शुक्रऽआ । आ धूनोमि । आ धूनोमि । धूनोम्यह्नो ह्नो धूनोमि धू
नोम्यह्नः । अह्नो रूपे रूपे ह्नो ह्नो रूपे । रूपे सूर्य्यस्य सूर्य्यस्य रूपे रूपे सूर्य्यस्य । सूर्य्यस्य रश्मिषु रश्मि
षु सूर्य्यस्य सूर्य्यस्य रश्मिषु । रश्मिष्विति रश्मिऽसु ॥४१॥ ककुनं ७ रूपं ७ रूपं ङ्कः कुनङ्कः कुनं ७ रूप
म् । रूपं वृषभस्य वृषभस्य रूपं ७ रूपं वृषभस्य । वृषभस्य रोचते रोचते वृषभस्य वृषभस्य रोच
ते । रोचते बृहद्बृहद्रोचते रोचते बृहत् । बृहच्छुक्रः शुक्रो बृहद्बृहच्छुक्रः । शुक्रः शुक्रस्य शुक्रस्य
शुक्रः शुक्रः शुक्रस्य । शुक्रस्य पुरोगाः पुरोगाः शुक्रस्य शुक्रस्य पुरोगाः । पुरोगाः सोमः सोमः पुरो
गाः पुरोगाः सोमः । पुरोगा इति पुरःऽगाः । सोमः सोमस्य सोमस्य सोमः सोमः सोमस्य । सोमस्य पु
रोगाः पुरोगाः सोमस्य सोमस्य पुरोगाः । पुरोगा इति पुरःऽगाः । बायत्क्रामि यत्क्रामि बा बायत्क्रामि ।
यत्क्रामीति यत्क्रामि । नशिगिर्हि ह्युशिगुशिगिर्हि । इहि ब्रवीमी ब्रवीमी हीहि । ब्रवीमी । ब्रवीन्द्रस्येन्द्रस्य

वज्री वज्रीन्द्रस्य। इन्द्रस्य[illegible]मान सखेन्द्रस्येन्द्रस्य सधमस्सखा। सधमस्सखा विश्वेषां विश्वेषाम
स्सधमस्सखा सधमस्सखा विश्वे[illegible]मानामि त्य सधमत्। सखा। विश्वेषां देवानां देवानां विश्वेषां विश्वे
षां देवानाम्। हविनाम्[illegible]श। इह हरतीरतिरिहेह रतिः रतीरमध्व७ रमध्व७ र
तीरतीरमध्वम्। रमध्व[illegible]नोम्याः मध्वन्धृतिः। धृतिः स्वधृतिः स्वधृतिर्धृतिर्धृतिः स्वधृतिः। स्व
[illegible] रेमध्व७ रे रतिस्व। धृतिः। स्वाहेति स्वाहा। उपसृजन्धरुणं
धृतिः स्वाहा स्वाहा स्वधृतिः स्वधृतिः स्वाहा। उपसृजन्। धरुणं मात्रे मात्रे धरुणं धरुणं मा
न्धरुणमुपसृजन्नुपसृजन्धरुणम्। उपसृ[illegible] तरं मातरं धरुणं धरुणं मातरम्। मातरन्ध
त्रे। मात्रे धरुणं धरुणं मात्रे मात्रे धरुणः। धरुणः रायस्पोषं पोषं रायो रायस्पोषम्। पोषमस्मा
यन्धयन्मातरं मातरं धयन्। धयन्निति धयन्। अस्मास्वस्मासु पोषं पोषमस्मासु। अस्मासु दीधरत्। दीधरत्स्वाहा स्वाहा
दीधरद्दीधरत्स्वाहा स्वाहेति स्वाहा॥ ४४॥ अगन्म ज्योतिर्ज्योतिरगन्मागन्म ज्योतिः। ज्योति
स्यस्य हविर्हविरसि। अस्य अगन्मागन्मास्युः

रमृता ऽअमृता ज्योतिर्ज्योतिरमृताः । अमृता ऽअनूमानूमामृता ऽअमृता ऽअनूमा । अनूमेत्यनूम ।

दिवम्पृथिव्याः पृथिव्या दिवन्दिवम्पृथिव्याः पृथिव्या ऽअध्याधि पृथिव्याः पृथिव्या ऽअधि । अध्यारुहा

मारुहामाध्यध्यारुहाम । आरुहाम । अरुहा विदामाविदामारुहामारुहामाविदाम । अविदाम

देवान्देवानविदामाविदामदेवान् । देवान्त्स्वः स्वर्देवान्देवान्त्स्वः । स्वर्ज्योतिर्ज्योतिः स्वः स्वर्ज्योतिः ।

ज्योतिरितिज्योतिः ॥४५॥ युवन्तन्तं युवं युवन्तमिन्द्रापर्वता तन्तमिन्द्रापर्वता तन्तमिन्द्रापर्वता । इन्द्रापर्

वता पुरोयुधा पुरोयुधेन्द्रापर्वतेन्द्रापर्वता पुरोयुधा । पुरोयुधा यो यः पुरोयुधा पुरोयुधा यः । पुरो

युधेति पुरः । युधा । यो नो नो यो यो नः । नः पृतन्यात् पृतन्यान्नो नः पृतन्यात् । पृतन्यादप

अप पृतन्यात् पृतन्यादप । अप तन्तमपापतम् । तमित्तिमित्तं तमित् । इद्धतं हतमिदिद्धतम् । हतं

वज्रेण वज्रेण हतं हतं पुरोगाः पुरोगा वज्रेण तन्तं वज्रेण वज्रेण तम् । तमित्तं [illegible]

ता तन्तमितितमित्तम् । [illegible] हतमितिहतम् । दूरे चत्ताय चत्ताय दूरे दूरे चत्ता

य । चत्ताय छँस छँस [illegible] त । छँस जहनं जहनं छँस छँस जहन् । जहनमु । गहनं यद्यद्

४ न्न

४न्न १०९

हन्नङ्‌ हन्नंयत्नु।यद्दिनद्धदिनद्धघद्धदिनद्धतु।इनद्धदितीनद्धतु।अस्माकं७शत्रूंञ्छत्रूनस्माकम
स्माकं७शत्रून्नु।शत्रून्परिपरिशत्रूंञ्छत्रून्परि।परिश्वरस्वरपरिपरिश्वर।स्वरविश्वतोविश्वतः
स्वरस्वरविश्वतः।विश्वतोदर्म्मादर्म्माविश्वतोविश्वतोदर्म्मा।दर्म्मादिषश्वदषश्वदर्म्मादर्म्मादिषश्व।
दृषश्वविश्वतोविश्वतोदृषश्वदषश्वविश्वतः।विश्वतऽइतिश्वतः।स्यामसुवीराःसुवीराःस्यामस्या
मसुवीराः।सुवीरावीरेवीरैःसुवीराःसुवीरावीरैः।सुवीराऽइतिसु।वीराः।वीरैःसुपोषाःसुपोषावी
रैवीरैःसुपोषाः।सुपोषाःपोषैःपोषैःसुपोषाःसुपोषाःपोषैः।सुपोषाऽइतिसु।पोषाः।पोषैरितिपोषैः
॥४३॥परमेष्ठ्यनिधीतोनिधीतःपरमेष्ठीपरमेष्ठ्यनिधीतः।परमेष्ठीतिपरमेऽस्थी।अनिधीतःप्रजाप
तिःप्रजापतिरनिधीतोनिधीतःप्रजापतिः।अनिधीतऽइत्यनि।धीतः।प्रजापतिर्वाविवाविप्रजाप
तिःप्रजापतिर्वावि।प्रजापतिरितिप्रजा।पतिः।वाविव्याहृतायांव्याहृतायांवाविवाविव्याहृताया
मू।व्याहृतायामन्धेन्धेव्याहृतायांव्याहृतायामन्धे।व्याहृतायामितिवि।आहृतायाम्।अन्धेऽ
अछेतोछेतोन्धेन्धेऽअछेतः।अछेतःसवितासविताछेतोछेतःसविता।अछेतऽइत्यछे।इतःसवि

तू।

तासन्याँ सन्याँ सविता सविता सन्याम् । सन्यां विश्वकर्म्मा विश्वकर्म्मा सन्याँ सन्यां विश्वकर्म्मा ।
विश्वकर्म्मा दीक्षायान्दीक्षायां विश्वकर्म्मा विश्वकर्म्मा दीक्षायाम् । विश्वकर्म्मेति विश्व । कर्म्मा । दीक्षाया
म्पूषा पूषा दीक्षायान्दीक्षायाम्पूषा । पूषा सोमक्रयण्याँ सोमक्रयण्याम्पूषा पूषा सोमक्रयण्या
म् । सोमक्रयण्यामिन्द्र इन्द्रः सोमक्रयण्याँ सोमक्रयण्यामिन्द्रः । सोमक्रयण्यामिति सोम । क्रयण्या
म् ॥ ४७ ॥ इन्द्रश्च चेन्द्र इन्द्रश्च । च मरुतो मरुतश्च च मरुतः । मरुतश्च च मरुतो मरुतश्च । च क्रयाय क्रयाय च
च क्रयाय । क्रयायोपोत्थित उपोत्थितः क्रयाय क्रयायोपोत्थितः । उपोत्थितो ऽसुरो ऽसुर उपोत्थित उपोत्थि
तो ऽसुरः । उपोत्थित इत्युप ऽउत्थितः । असुरः पण्यमानः पण्यमानो ऽसुरो ऽसुरः पण्यमानः । पण्यमानो मि
त्रो मित्रः पण्यमानः पण्यमानो मित्रः । मित्रः क्रीतः क्रीतो मित्रो मित्रः क्रीतः । क्रीतो विष्णुर्विष्णुः क्रीतः क्री
तो विष्णुः । विष्णुः शिपिविष्टः शिपिविष्टो विष्णुर्विष्णुः शिपिविष्टः । शिपिविष्ट ऊरावूरौ शिपिविष्टः शि
पिविष्ट ऊरौ । शिपिविष्ट इति शिपि । विष्टः । ऊरावासन्न आसन्न ऊरावूरावासन्नः । आसन्नो विष्णुर्विष्णु
रासन्न आसन्नो विष्णुः । आसन्न इत्या । सन्नः । विष्णुर्न्नरन्धिषो नरन्धिषो विष्णुर्विष्णुर्न्नरन्धिषः । नर

[illegible]

न्धिषः प्रोह्यमाणः प्रोह्यमाणो नरन्धिषो नरन्धिषः प्रोह्यमाणः ॥ ४८ ॥ प्रोह्यमाणः सोमः सोमः प्रोह्यमा
णः प्रोह्यमाणः सोमः । प्रोह्यमान ऽइति प्रऽउह्यमानः । सोम ऽआगत ऽआगतः सोमः सोम ऽआगतः । आ
गतो वरुणो वरुण ऽआगत ऽआगतो वरुणः । आगत ऽइत्याऽगतः । वरुण ऽआसन्द्यामासन्द्यां वरुणो व
रुण ऽआसन्द्याम् । आसन्द्यामासन्न ऽआसन्न ऽआसन्द्यामासन्द्यामासन्नः । आसन्द्यामित्याऽसन्द्याम् । आ
सन्नोग्निरग्निरासन्न ऽआसन्नोग्निः । आसन्न ऽइत्याऽसन्नः । अग्निराग्नीध्र ऽआग्नीध्रेग्निरग्निराग्नीध्रे । आग्नी
ध्र ऽइन्द्र ऽइन्द्र ऽआग्नीध्र ऽआग्नीध्र ऽइन्द्रः । इन्द्रो हविर्धाने हविर्धान ऽइन्द्र ऽइन्द्रो हविर्धाने । हविर्धान
थर्वाथर्वा हविर्धाने हविर्धानेथर्वा । हविर्धान ऽइति हविःऽधाने । अथर्वोपावह्रियमाण ऽउपावह्रियमा
णोथर्वाथर्वोपावह्रियमाणः । उपावह्रियमाणो विश्वो विश्व ऽउपावह्रियमाण ऽउपावह्रियमाणो वि
श्वः । उपावह्रियमाण ऽइत्युपऽअवह्रियमाणः ॥ ४९ ॥ विश्वे देवा देवा विश्वे विश्वे देवाः । देवा ऽअंशु
ष्वंशुषु देवा देवा ऽअंशुषु । अंशुषु न्युप्तो न्युप्तोंशुष्वंशुषु न्युप्तः । न्युप्तो विष्णुर्विष्णुर्न्युप्तो न्युप्तो
विष्णुः । न्युप्त ऽइति निऽउप्तः । विष्णुराप्रीतपा ऽआप्रीतपा विष्णुर्विष्णुराप्रीतपाः । आप्रीतपा ऽआप्याय्य

प्याय्यमानः। आप्रीतपा इत्याप्रीत। पाः। आप्याय्यमानो य

मान आप्याय्यमान आप्रीतपा आप्रीतपा आ [illegible] प्याय्यमान इत्या। प्याय्यमानः। यमः सूयमानः सूयमा

नो यम आप्याय्यमान आप्याय्यमानो यमः। यमः सूयमानः सूयमानो विष्णुः। विष्णुः संभ्रियमाणः सम्भ्रि

नो यमः आप्याय्यमान आप्याय्यमानो [illegible] भ्रियमाणो वायुर्वायुः सम्भ्रियमाणः सम्भ्रियमाणो वायुः। सम्भ्रिय

नो यमो यमः सूयमानः। [illegible] णः। वायुः पूयमानः पूयमानो वायुर्वायुः पूयमानः। पूयमानः शुक्रः शुक्र

यमाणो विष्णुर्विष्णुः सम्भ्रि शुक्रः। शुक्रः पूतः पूतः शुक्रः शुक्रः पूतः। पूतः शुक्रः शुक्रः पूतः पूतः शुक्रः। शु

माण इति सम्भ्रि क्षीरश्रीः शुक्रः शुक्रः क्षीरश्रीः। क्षीरश्रीर्मन्थी मन्थी क्षीरश्रीः क्षीरश्रीर्मन्थी। क्षीरश्रीरि

ति क्षीरश्रीः। मन्थी सक्तुश्रीः सक्तुश्रीर्मन्थी मन्थी सक्तुश्रीः। सक्तुश्रीर्विश्वे विश्वे सक्तुश्रीः सक्तुश्रीर्विश्वे। स

क्तुश्रीरिति सक्तु। श्रीः।। प५।। विश्वे देवा देवा विश्वे विश्वे देवाः। देवाश्चमसेषु चमसेषु देवा देवाश्चमसेषु।

चमसेषून्नीत उन्नीतश्चमसेषु चमसेषून्नीतः। उन्नीतोऽसुरसुरुन्नीत उन्नीतोऽसुः। उन्नीत इत्युत्‌नी।

नीतः। असुर्होमाय होमायासुरसुर्होमाय। होमायोद्यत उद्यतो होमाय होमायोद्यतः। उद्यतो रुद्रो

१११

रुद्रऽउद्यतऽउद्यतो रुद्रः। उद्यतऽइत्युत्ऽयतः। रुद्रो हूयमानो हूयमानो रुद्रो रुद्रो हूयमानः। हूयमा
नो वातो वातो हूयमानो हूयमानो वातः। वातोऽभ्यावृत्तोऽभ्यावृत्तो वातो वातोऽभ्यावृत्तः। अभ्यावृत्तो नृ
चक्षा नृचक्षा अभ्यावृत्तोऽभ्यावृत्तो नृचक्षाः। अभ्यावृत्तऽइत्यभि। आऽवृत्तः। नृचक्षाः प्रतिख्यातः प्रतिख्या
तो नृचक्षा नृचक्षाः प्रतिख्यातः। नृचक्षाऽइति नृऽचक्षाः। प्रतिख्यातो भक्षो भक्षः प्रतिख्यातः प्रतिख्यातो भ
क्षः। प्रतिख्यातऽइति प्रति। ख्यातः। भक्षो भक्ष्यमाणो भक्ष्यमाणो भक्षो भक्षो भक्ष्यमाणः। भक्ष्यमाणः पि
तरः पितरो भक्ष्यमाणो भक्ष्यमाणः पितरः। पितरो नाराशंसा नाराशंसाः पितरः पितरो नाराशं
साः। नाराशंसाः सन्नः सन्नो नाराशंसा नाराशंसाः सन्नः। ५१। सन्नः सिन्धुः सिन्धुः सन्नः सन्नः सिन्धुः।
सिन्धुरवभृथायावभृथाय सिन्धुः सिन्धुरवभृथाय। अवभृथायोद्यतऽउद्यतोऽवभृथायावभृथायोद्य
तः। अवभृथायेत्यवऽभृथाय। उद्यतः समुद्रः समुद्रऽउद्यतऽउद्यतः समुद्रः। उद्यतऽइत्युत्ऽयतः। स
मुद्रोऽभ्यवह्रियमाणोऽभ्यवह्रियमाणः समुद्रः समुद्रोऽभ्यवह्रियमाणः। अभ्यवह्रियमाणः सलिलः सलि
लोऽभ्यवह्रियमाणोऽभ्यवह्रियमाणः सलिलः। अभ्यवह्रियमाणऽइत्यभि। अवह्रियमाणः। सलिलः

प्रस्रुतः प्रस्रुतः सलिलः सलिलं प्रस्रुतः। प्रस्रुता ययोर्ययोः प्रस्रुतः प्रस्रुता ययोः। प्रस्रुता इति प्रऽस्रुताः।
ययोरोजसौजसा ययोर्ययोरोजसा। ओजसा स्कभिता स्कभितौजसौजसा स्कभिता। स्कभिता रजांसि
रजांसि स्कभिता स्कभिता रजांसि। रजांसि वीर्येभिर्वीर्येभी रजांसि रजांसि वीर्येभिः।
वीर्येभिर्वीरतमा वीरतमा वीर्येभिर्वीर्येभिर्वीरतमा। वीरतमा शविष्ठा शविष्ठा वीरतमा वीरत
मा शविष्ठा। वीरतमेति वीरऽतमा। शविष्ठेति शविष्ठा। या पत्येते पत्येते या या पत्येते। पत्येते अप्रतीता प्रती
ताऽपत्येते पत्येते अप्रतीता। पत्येते इति पत्येते। अप्रतीता सहोभिः सहोभिरप्रतीताप्रतीता सहोभिः।
अप्रतीतेत्यप्रऽतीता। सहोभिर्विष्णू विष्णू सहोभिः सहोभिर्विष्णू। सहोभिरिति सहःऽभिः। विष्णू अ
गन्नगन् विष्णू विष्णू अगन्। विष्णू इति विष्णू। अगन् वरुणा वरुणागन्नगन् वरुणा। वरुणा पूर्वहूतौ
पूर्वहूतौ वरुणा वरुणा पूर्वहूतौ। पूर्वहूताविति पूर्वऽहूतौ॥ परा॥ द्वान्दिवन्दिवन्दे वान्दे वान्दि
वम्। दिवमगन्नगन्दिवन्दिवमगन्। अगन्यज्ञो यज्ञो गन्नगन्यज्ञः। यज्ञस्ततस्ततो यज्ञो यज्ञ
स्ततः ततो मामा ततस्ततो मा। मा द्रविणान्द्रविणम्मामा द्रविणम्। द्रविणमश्नुष्ठु द्रविणान्द्रविण

२१२
ए।४

मष्टु। अष्टुम्मनुष्यान्मनुष्यानष्टष्टुमनुष्यान्। मनुष्यानन्तरिक्षमन्तरिक्षम्मनुष्यान्मनुष्यानन्त
रिक्षम्। अन्तरिक्षम्पितृन्पितृनन्तरिक्षमन्तरिक्षम्पितृन्। पितृन्पृथिवीम्पृथिवीम्पितृन्पितृन्पृथि
वीम्। पृथिवीं यं यम्पृथिवीम्पृथिवीं यम्। यञ्चञ्चयंयञ्चम्। कञ्चनकञ्च्च। नलोकंन्नोकच्चनलो
कम्। लोकमगन्नगंल्लोकंल्लोकमगन्। अगन्यज्ञायाज्ञागन्नगन्यज्ञः। यज्ञस्ततस्ततोयज्ञोयज्ञस्त
तेनततोमेमेततस्ततोमे। मेनइन्मइन्मेमेनइम्। नइमनूदन्नइन्नइमनूतु। अनुइदित्यनुतु।।।
।।५३।। तउत्रिंशात्तस्त्ववस्तत्त्ववस्त्वउत्रिंशात्तस्त्ववः। त्वउत्रिंशादितित्वउत्त्रिंशा
त्। तत्त्ववोयेयेतत्त्ववस्तत्त्ववोये। येवितत्निरवितत्निरेयेयेवितत्निरे। वितत्निरेयेयेवितत्निरे
वितत्निरेये। वितत्निरइतिवितत्निरा। यइममिमंयेयइमम्। इमंयज्ञंयज्ञमिममिमंयज्ञ
म्। यज्ञांस्वधयास्वधयायज्ञंयज्ञांस्वधया। स्वधयाददन्तेददन्तेस्वधयास्वधयाददन्ते। ददन्त
इतिददन्ते। तेषाञ्छिन्नञ्छिन्नन्तेषान्तेषाञ्छिन्नम्। छिन्नंसंसञ्छिन्नञ्छिन्नंसम्। सन्वेत
देतद्संसन्वेतनु। ओं इत्यम्। एतद्धक्षमिदक्षम्येतादेतद्धक्षमि। दक्षमिस्वाहास्वाहादं

धमिद्धमिस्वाहा। स्वाहाघर्म्मघर्म्मःस्वाहास्वाहाघर्म्मः। घर्म्मोऽअपिपिघर्म्मोघर्म्मोऽअपि। अ
पीतेत्वत्वपीते। एतुदेवान्देवानेत्वेतुदेवान्। देवानितिदेवान्॥५४॥ यज्ञस्यदोहोदोहोयज्ञ
स्ययज्ञस्यदोहः। दोहोविततोविततोदोहोदोहोविततः। विततःपुरुत्रापुरुत्राविततोविततः
पुरुत्रा। विततऽइतिवि।ततः। पुरुत्रासससपुरुत्रापुरुत्रासः। पुरुत्रेतिपुरु।त्रा। सोऽअष्टधाष्टधास
सोऽअष्टधा। अष्टधादिवन्दिवमष्टधाष्टधादिवम्। दिवमन्वाततानान्वाततानदिवन्दिवमन्वात
तान। अन्वाततानेत्यनु।आततान। सयज्ञयज्ञससयज्ञ। यज्ञधुक्षधुक्षयज्ञयज्ञधुक्ष। धुक्षम
हिमहिधुक्षमहि। महिमेमेमहिमहिमे। मेप्रजायांप्रजायांमेमेप्रजायाम्। प्रजायांरायोरा
यःप्रजायांप्रजायांरायः। प्रजायामितिप्र।जायाम्। रायस्पोषंपोषंरायोरायस्पोषम्। पोषं
विश्वंविश्वंपोषंपोषंविश्वम्। विश्वमायुरायुर्विश्वंविश्वमायुः। आयुरशीयाशीयायुरायुरशीय।
अशीयस्वाहास्वाहाशीयाशीयस्वाहा। स्वाहेतिस्वाहा॥५५॥ आपवस्वपवस्वापवस्व। पवस्वहि
रण्यवद्धिरण्यवत्पवस्वपवस्वहिरण्यवत्। हिरण्यवदश्ववदश्ववद्धिरण्यवद्धिरण्यवदश्व

वत्। हिरण्यवदिति हिरण्य। वत्। अश्ववद्धोमसोमाश्ववदश्ववद्धोम। अश्ववदित्यश्व। वत्। सो

मवीरवद्वीरवद्धोमसोमवीरवत्। वीरवदिति वीर। वत्। वाजङ्गोमन्नङ्गोमन्नं वाजं वाजङ्गोमन्नम्।

गोमन्नमानरस्नरागोमन्नङ्गोमन्नमानर। गोमन्नमिति गो। मन्नम्। आनर। नरस्वाहा स्वाहा नर

नरस्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥ ५८॥ इति क्रमजटायां वाजसनेये अष्टमोध्यायः समाप्तः॥ छ॥ श्रीः॥

॥ ८॥ श्रीमन्तं श्रीगणेशं तदनु च महतीं कालिकां मां च वाचं साष्टाङ्गं विप्रणम्याथ वरगुरुगणं श्रीमतो

याज्ञिकस्य। आर्किः पुत्रो त्वनघधिषणोऽनल्पपरिस्नरणो योजगन्नाथनामा। स्फुटं हृष्ट्वा यत्स्पष्टं वहितनिरव

तियजुषः पुस्तकं श्रीजटायाः॥ ॐ नमः॥ ॐ॥ देवसवितः सवितर्देव देवसवितः सवितः प्रप्रस

वितः सवितः प्र। सवितरिति सवितः। प्रसुव प्रसुव प्र प्रसुव। सुव यज्ञं यज्ञं ७ सुव सुव यज्ञम्। य

ज्ञम्प्र प्र यज्ञं यज्ञम्प्र। प्रसुव सुव प्र प्रसुव। सुव यज्ञपतिं [illegible] यज्ञपतिं ७ सुव सुव यज्ञप

तिम्। यज्ञपतिम्भगाय भगाय यज्ञपतिं यज्ञपतिम्भगाय। यज्ञपतिमिति यज्ञ। पतिम्। भगा

येति भगाय। दिव्यो गन्धर्वो गन्धर्वो दिव्यो दिव्यो गन्धर्वः। गन्धर्वः केतपूः केतपूर्गन्धर्वो गन्ध

र्वः । केतपूः । केतपूः केतङ्केतङ्केतपूः केतपूः केतम् । केतपूरिति केत । पूः । केतन्नो नः केतङ्केतन्नः ।
नः पुनातु पुनातु नो नः पुनातु । पुनातु वाचो वाचः पुनातु पुनातु वाचः । वाचस्पतिः पतिर्वाचो
वाचस्पतिः । पतिर्वाजं वाजम्पतिः पतिर्वाजम् । वाजन्नो नो वाजं वाजन्नः । नः स्वदतु स्वदतु नो नः स्वद
तु । स्वदतु स्वाहा स्वाहा स्वदतु स्वदतु स्वाहा । स्वाहेति स्वाहा ॥१॥ ध्रुवसदन्त्वा त्वा ध्रुवसदन्ध्रुवसद
न्त्वा । ध्रुवसदमिति ध्रुव । सदम् । त्वा नृषदन्नृषदन्त्वा त्वा नृषदम् । नृषदम्मनःसदम्मनःसदन्नृषदन्नृष
दम्मनःसदम् । नृसदमिति नृ । सदम् । मनःसदमिन्द्रायेन्द्राय मनःसदम्मनःसदमिन्द्राय । मनः
सदमिति मनः । सदम् । इन्द्राय त्वा त्वेन्द्रायेन्द्राय त्वा । त्वा जुष्टञ्जुष्टन्त्वा त्वा जुष्टम् । जुष्टङ्गृह्णामि गृ
ह्णामि जुष्टञ्जुष्टङ्गृह्णामि । गृह्णामि जुष्टतमञ्जुष्टतमङ्गृह्णामि गृह्णामि जुष्टतमम् । जुष्टतममिति
जुष्ट । तमम् । अप्सुषदङ्घृतसदङ्घृतसदमप्सुषदमप्सुषदङ्घृतसदम् । अप्सुसदमित्यप्सु । सदम् । घृ
तसदं व्योमसदं व्योमसदङ्घृतसदङ्घृतसदं व्योमस[illegible]दम् । घृतसदमिति घृत । सदम् । व्योमसद
मिति व्योम । सदम् । पृथिवि[illegible]सदमन्तरिक्षसदमन्तरिक्षसदम्पृथिविसदम्पृथिविसदमन्तरि

५ ष

१२४

क्षसदम्। पृथिविसदमितिपृथिवि। सदम्। अन्तरिक्षसदन्दिविसदन्दिविसदमन्तरिक्षसदमन्तरि

क्षसदन्दिविसदम्। अन्तरिक्षसदमित्यन्तरिक्ष। सदम्। दिविसदन्देवसदन्देवसदन्दिविसदन्दि

विसदन्देवसदम्। दिविसदमितिदिवि। सदम्। देवसदन्नाकसदन्नाकसदन्देवसदन्देवसद

न्नाकसदम्। देवसदमितिदेव। सदम्। नाकसदमितिनाक। सदम्॥ २॥ अपाꣳरसꣳरसमपाम

पाꣳरसम्। रसमुद्वयसमुद्वयसꣳरसꣳरसमुद्वयसम्। उद्वयसꣳसूर्येसूर्यऽउद्वयसमुद्वयस

ꣳसूर्ये। उद्वयसमित्युत्। वयसम्। सूर्येसन्तꣳसन्तꣳसूर्येसूर्येसन्तम्। सन्तꣳसमाहितꣳसमा

हितꣳसन्तꣳसन्तꣳसमाहितम्। समाहितमितिसम्। आहितम्। अपाꣳरसस्यरसस्यापामपा

ꣳरसस्य। रसस्ययोयोरसस्यरसस्ययः। योरसोरसोयोयोरसः। रसस्तन्तꣳरसोरसस्तम्। तंवो

वस्तन्तंवः। वोगृह्णामिगृह्णामिवोवोगृह्णामि। गृह्णाम्युत्तममुत्तमङ्गृह्णामिगृह्णाम्युत्तमम्। उत्त

ममित्युत्। तमम्॥ ३॥ याऽऊर्जाहुतयऽऊर्जाहुतयोयायाऽऊर्जाहुतयः। ऊर्जाहुतयोव्य

न्तोव्यन्तऽऊर्जाहुतयऽऊर्जाहुतयोव्यन्तः। ऊर्जाहुतयऽइत्यूर्ज। आहुतयः। व्यन्तोविप्रायवि

प्राय घ्नन्तो घ्नन्तो व्विप्राय। व्विप्रायमतिम्मतिं व्विप्रायव्विप्रायमतिमू। मतिमितिमतिमू।। तेषां व्विशिप्रियाणां
व्विशिप्रियाणान्तेषान्तेषां व्विशिप्रियाणामू। व्विशिप्रियाणां वो वो व्विशिप्रियाणां व्विशिप्रियाणां वः। व्विशिप्रिया
णामिति व्विशिप्रियाणामू। वोहमहं वो वोहमू। अहमिषमिषमहमहमिषमू। इषमूर्ज्जमूर्ज्जमिषमिषमू
र्ज्जमू। ऊर्ज्जꣳसꣳसमूर्ज्जमूर्ज्जꣳसमू। समयन्नमयन्नꣳसꣳसमयन्नमू। अयन्नमित्ययन्नमू। सम्पृचौ स्थः स्थः
सम्पृचौ सम्पृचौ स्थः। सम्पृचाविति सम्पृचौ। स्थः सꣳसꣳ स्थः स्थः समू। सम्मामा सꣳसम्मा। मा भद्रेण भद्रे
ण मामा भद्रेण। भद्रेण पृङ्क्तम्पृङ्क्तम्भद्रेण भद्रेण पृङ्क्तमू। पृङ्क्तं व्विपृचौ व्विपृचौ पृङ्क्तम्पृङ्क्तं व्विपृचौ। व्विपृचौ
स्थः स्थो व्विपृचौ व्विपृचौ स्थः। व्विपृचाविति व्विपृचौ। स्थो व्वि विस्थः स्थो व्वि। व्विमामा व्वि व्विमा। मा पाप्मना
पाप्मनामामा पाप्मना। पाप्मना पृङ्क्तम्पृङ्क्तम्पाप्मना पाप्मना पृङ्क्तमू। पृङ्क्तमिति पृङ्क्तमू।।४।। इन्द्रस्य वज्रो
वज्र ऽइन्द्रस्येन्द्रस्य वज्रः। वज्रोस्यसि वज्रो वज्रोसि। असि वाजसा वाजसा ऽअस्यसि वाजसाः। वाज
सास्त्वया त्वया वाजसा वाजसास्त्वया। वाजसा ऽइति वाजऽसाः। त्वयायमयन्त्वया त्वयायमू। अयं वाजं वाज
मयमयं वाजमू। वाजꣳसेत्सेद्वाजं वाजꣳसेतू। सेदिति सेतू। वाजस्यनुनु वाजस्य वाजस्यनु। नु प्रसवे

११५

॥

प्रसवेनुनुप्रसवे । प्रसावमातरम्मातरम्प्रसवेप्रसावमातरम् । प्रसवऽइतिप्रासवे । मातरम्महीम्मही
म्मातरम्मातरम्महीम् । महीमदितिमदितिम्महीम्महीमदितिम् । अदितिन्नामनामादितिमदितिन्ना
म । नाम वचसा वचसा नाम नाम वचसा । वचसा करामहे करामहे वचसा वचसा करामहे । करामहऽ
इतिकरामहे । यस्यामिदमिदंयस्यांयस्यामिदम् । इदंविश्वंविश्वमिदमिदंविश्वम् । विश्वम्भुवनम्भुवनं
विश्वंविश्वम्भुवनम् । भुवनमाविवेशाविवेशभुवनम्भुवनमाविवेश । आविवेशतस्यास्तस्यामाविवे
श । आविवेशतस्याम् । आविवेशेत्या॥विवेश । तस्यान्नोनस्तस्यान्नस्तस्यान्नः । नोदेवोदेवोनोनोदेवः । देवः
सवितासविता देवोदेवः सविता । सविता धर्म्म धर्म्म सविता सविता धर्म्म । धर्म्मसाविषत्साविषद्धर्म्म
मा प
धर्म्मसाविषत् । साविषदितिसाविषत् ॥ पा ॥ अप्स्वन्तरन्तरप्स्वप्स्वन्तः । अप्स्वित्यप्ऽसु । अन्तरमृतममृत
मन्तरन्तरमृतम् । अमृतमप्स्वप्स्वमृतममृतमप्सु । अप्सुभेषजम्भेषजमप्स्वप्सुभेषजम् । अप्स्वित्यप्ऽसु ।
भेषजमपामपाम्भेषजम्भेषजमपाम् । अपामुतोतापामपामुत । उतप्रशस्तिषुप्रशस्तिषूतोतप्रशस्ति
षु । प्रशस्तिष्वश्वाऽअश्वाः प्रशस्तिषुप्रशस्तिष्वश्वाः । प्रशस्तिष्वितिप्रऽशस्तिषु । अश्वाभवतभवताश्वाऽअ

ष्वा नवता नवत बाजिनो बाजिनो नवत नवत बाजिनः बाजिन इति वाजिनः। देवीरापः आपो दे
वीर्देवीरापः। आपो योयः आपः आपो यः। यो वोवो यो यो वः। वः ऊर्म्मिरूर्म्मिर्वोवः ऊर्म्मिः। ऊर्म्मिः प्रतूर्त्तिः
प्रतूर्त्तिरूर्म्मिरूर्म्मिः प्रतूर्त्तिः। प्रतूर्त्तिः ककुन्मान्ककुन्मान्प्रतूर्त्तिः प्रतूर्त्तिः ककुन्मान्। प्रतूर्त्तिरिति
प्रऽतूर्त्तिः। ककुन्मान्वाजसा वाजसाः ककुन्मान्ककुन्मान्वाजसाः। ककुन्मानिति ककुत्ऽमान्। बाज
सास्तेन ते (वाजसा) वाजसा वाजसास्तेन। वाजसा इति वाज।साः। तेनायमयन्तेन तेनायम्। अयं बाजं वा
जमयमयं बाजम्। बाजं सेसे बाजं बाजं सेत्। सेदिति सेत्॥ ५॥ बातो वावा बातो बातो वा। वामनो
नो मनो वावा मनः मनो वा वा मनो मनो वा। वा गन्धर्बा गन्धर्बा वा वा गन्धर्बाः। गन्धर्बाः सप्तविंशतिः
सप्तविंशतिर्गन्धर्बा गन्धर्बाः सप्तविंशतिः। सप्तविंशतिरिति सप्तऽविंशतिः। तेऽअग्रेऽग्रेते
ते अग्रे। अग्रे अश्वमश्वमग्रेऽग्रे अश्वम्। अश्वमयुञ्जन्नयुञ्जन्नश्वमश्वमयुञ्जन्। अयुञ्जंस्ते तेऽयुञ्जन्नयु
ञ्जंस्ते। तेऽअस्मिन्नस्मिँस्तेतेऽस्मिन्। अस्मिन्नस्मिञ्जवञ्जवमस्मिन्नस्मिञ्जवम्। जवमादधुरदधुराजव
ञ्जवमादधुः। आदधुरित्याऽदधुः। ..... अदधुरित्यादधुः॥ ७॥ बातरंहा नवनव बातरंहो बातरंहा नव। बात

वा।१

र७हाऽइतिवाता।र७हाः।नवाजिन्वाजिन्नवनववाजिन्।वाजिन्युज्यमानोयुज्यमानोवाजिन्वाजि
न्युज्यमानः।युज्यमानऽइन्द्रस्येवेन्द्रस्येवयुज्यमानोयुज्यमानऽइन्द्रस्येव।इन्द्रस्येवदक्षिणोद
क्षिणऽइन्द्रस्येवेन्द्रस्येवदक्षिणः।इन्द्रस्येवेतीन्द्रस्यऽइव।दक्षिणःश्रियाश्रियादक्षिणोदक्षिणःश्रिया।
श्रियैधेधिश्रियाश्रियैधि।एधीत्येधि।युंजन्तुत्वात्वायुञ्जन्तुयुञ्जन्तुत्वा।त्वामरुतोमरुतस्त्वात्वामरुतोम
रुतोविश्ववेदसोविश्ववेदसोमरुतोमरुतोविश्ववेदसः।विश्ववेदसऽआतेतऽआविश्ववेदसोविश्ववे
दसऽआते।विश्ववेदसऽइतिविश्व।वेदसः।आते।तत्वष्टात्वष्टातेतेत्वष्टा।त्वष्टापत्सुपत्सुत्वष्टात्व
ष्टापत्सु।पत्सुजवञ्जवम्पत्सुपत्सुजवम्।पत्स्वितिपत्।सु।जवन्दधातुदधातुजवञ्जवन्दधातु।दधात्वि
ति दधातु।।८।।जवोयोयोजवोजवोयः।यस्तेतेयोयस्ते।तेवाजिन्वाजिंस्तेतेवाजिन्।वाजिन्निहितोनि
हितोवाजिन्वाजिन्निहितः।निहितोगुहागुहानिहितोनिहितोगुहा।निहितऽइतिनि।हितः।गुहा
यायोगुहागुहायः।य[illegible]श्येनेश्येनेयोयः[illegible]श्येने।श्येनेपरीत्तःपरीत्तःश्येनेश्येनेपरीत्तः।परीत्तोऽअ
चरद्दचरत्परीत्तःपरीत्तोऽअचरत्।अचरच्चचाचरदचरच्च।चवातेवातेचचवाते।वातऽइतिवाता।त

ननोनस्तिनतेननः। नोवाजिन्वाजिन्नोनोवाजिन्। वाजिन्बलेवान्बलेवान्वाजिन्वाजिन्बलेवान्। बलेवान्बलेनबलेनबलेवान्बलेवान्बलेन। बलेवानितिबले। वान्। बलेनवाजजिद्वाजजिद्बलेनबलेनवाजजित्। वाजजिद्नवाजजिद्वाजजिद्न। वाजजिदितिवाज। जित्। नन्वनन्वननव। नवसमनेसमनेनन्वनन्वसमने। समनेनवसमनेसमनेन। नपारयिष्णुस्पारयिष्णुर्नपारयिष्णुः। पारयिष्णुरितिपारयिष्णुः। वाजिनोवाजजितोवाजजितोवाजिनोवाजिनोवाजजितः। वाजजितोवाजंवाजंवाजजितोवाजजितोवाजम्। वाजजितऽइतिवाज। जितः। वाजंऽसरिष्यन्तःसरिष्यन्तोवाजंवाजंऽसरिष्यन्तःसरिष्यन्तोबृहस्पतेबृहस्पतेःसरिष्यन्तःसरिष्यन्तोबृहस्पतेः। बृहस्पतेर्नागिमन्नागमन्बृहस्पतेर्बृहस्पतेर्नागिम्। नागमवावन्नागन्नागमव। अवजिघ्रतजिघ्रतावावजिघ्रत। जिघ्रतेतिजिघ्रत॥ ८॥ दवस्याहमहन्देवस्यादेवस्याहम्। अहऽसवितुःसवितुरहमहऽसवितुः। सवितुःसवेसावसवितुःसवितुःसवे। सवेसत्यसवसःसत्यसवसःसवेसवेसत्यसवसः। सत्यसवसोबृहस्पतेर्बृहस्पतेःसत्यसवसःसत्यसवसोबृहस्पतेः। सत्यसवसऽइतिसत्य। सवसः। बृहस्पतेरुत्तममुत्तमम्बृहस्पतेर्बृहस्प

११७

सं

विन।

तिरुत्तममू। उत्तमन्नाकन्नाकमुत्तममुत्तमन्नाकमू। नवअमित्यकतु। तममू। नाकꣳरुहेयꣳरुहेयन्ना

कन्नाकꣳरुहेयमू। रुहेयमितिरुहेयमू। इन्द्रस्यसत्यप्रसवसः सत्यप्रसवसऽइन्द्रस्येन्द्रस्यसत्यप्रस

वसः। सत्यप्रसवसोरुहमरुहꣳसत्यप्रसवसः सत्यप्रसवसोरुहमू। सत्यप्रसवसऽइतिसत्य। प्रस

वसः। अरुहमित्यरुहमू॥१०॥ बृहस्पतेवाजंवाजम्बृहस्पते बृहस्पतेवाजमू। वाजंजयजयवाजं

म्वाजंजय। जयबृहस्पतये बृहस्पतयेजयजयबृहस्पतये। बृहस्पतयेवाचंम्वाचम्बृहस्पतयेबृ

हस्पतयेवाचमू। वाचम्वदतवदतवाचंवांवंवदत। वदतबृहस्पतिंबृहस्पतिंवदतवदतबृहस्पति

मू। बृहस्पतिंवाजंवाजम्बृहस्पतिम्बृहस्पतिंवाजमू। वाजंजापयतजापयतवाजंवाजंजापयत।

जापयतेतिजापयत। इन्द्रेन्द्रायेन्द्रायेन्द्रेन्द्रेन्द्राय। इन्द्रायेन्द्रः मिन्द्रमिन्द्रायेन्द्रायेन्द्रमू। इन्द्र

मितीन्द्रमू॥११॥ एषावोवाः एषैषावोवः सासावोवः सा। सासत्यासत्यासासासत्या। सत्यासंवारक्सं

वारक्सत्यासत्यासंवाक्। संवागहदहथसंवारक्संवागहत्। संवाः। गितिसमू। वाक्। अहदद्याययाय्य

हदद्याय्या। ययाबृहस्पतिम्बृहस्पतिंययाययाबृहस्पतिमू। बृ। हस्पतिंवाजंवाजम्बृहस्पति

वा॥ [illegible] जीजपत। [illegible] जीजपतो [illegible] बृहस्पतिम् [illegible] बृहस्पति [illegible]
। [illegible] जीपत [illegible] बृहस्पतिम् [illegible] बृहस्पतिं वाजं [illegible]

न्बृहस्पतिं वाजमू। वाजं वनस्पतयो वनस्पतयो वाजं वाजं वनस्पतयः। वनस्पतयो वि वि वनस्पत
यो वनस्पतयो वि। विमुच्यध्वम्मुच्यध्वं वि विमुच्यध्वमू। मुच्यध्वमिति मुच्यध्वमू। इन्द्रं वाजजितो वाजजि
तऽइन्द्रमिन्द्रं वाजजितस्त वाजजितो वाजं वाजं वाजजितो वाजजितो वाजमू। वाजजितऽइति वाज।जि
तः वाजं जेषं जेषं वाजं वाजं जेषमू। जेषमिति जेषमू। वाजिनो वाजजितो वाजजितो वाजिनो वाजिनो
वाजजितः। वाजजितो ध्वनो ध्वनो वाजजितो वाजजितो ध्वनः। वाजजितऽइति वाज।जितः। अध्वनस्कभ्नु
वन्तः स्कभ्नुवन्तो ध्वनो ध्वनस्कभ्नुवन्तः स्क[illegible]भ्नुवन्तो योजना योजनाः स्कभ्नुवन्तः स्कभ्नुवन्तो योजना।
योजना मिमाना मिमाना योजना योजना मिमानाः। मिमानाः काष्ठां काष्ठां मिमाना मिमानाः काष्ठा
मू। काष्ठां गच्छत गच्छत काष्ठां काष्ठां गच्छत। ग[illegible]च्छतेति गच्छत॥१२॥ एष स्य स्य एष एष स्यः। स्य
वाजी वाजी स्य स्य वाजी। वाजी क्षिपणिं क्षिपणिं वाजी वाजी क्षिपणिमू। क्षिपणिं तुरण्यति तुरण्यति क्षि
पणिं क्षिपणिं तुरण्यति। तुरण्यति ग्रीवायां ग्रीवायां तुरण्यति तुरण्यति ग्रीवायामू। ग्रीवायाम्बद्धो ब
द्धो ग्रीवायां ग्रीवायाम्बद्धः। बद्धोऽअपि कद्धे पि कद्धे ब[illegible] बद्धोऽअपि कद्धो। अपि कक्षऽआसन्यासन्य

पिकक्ष्येऽपिकक्ष्येऽआसनि । अपिकक्ष्येऽइत्यपिऽकक्ष्ये । आसनीत्याऽसनि । क्रतुन्दधिक्रादधिक्राः क्रतुङ्क्र
तुन्दधिक्राः । दधिक्राऽअन्वनु दधिक्रादधिक्राऽअनु । दधिक्राऽइति दधिऽक्राः । अनु संसनिष्यदत्सं
सनिष्यददन्वनु संसनिष्यदत् । संसनिष्यदत्पथाम्पथाꣳ संसनिष्यदत्संसनिष्यदत्पथाम् ।
संसनिष्यददिति सम्ऽसनिष्यदत् । पथामङ्काꣳस्यङ्काꣳसि पथाम्पथामङ्काꣳसि । अङ्काꣳस्य
न्वन्वङ्काꣳस्यङ्काꣳस्यनु । अन्वापनीफणदापनीफणदन्वन्वापनीफणत् । आपनीफणत्स्वाहा स्वा
हापनीफणदापनीफणत्स्वाहा । आपनीफणदित्याऽपनीफणत् । स्वाहेति स्वाहा ।। १३ ।। उत स्म स्मो
त स्म । स्मास्यास्य स्म स्मास्य । अस्य द्रवतो द्रवतोस्यास्य द्रवतः । द्रवतस्तुरण्यतस्तुरण्यतो द्रवतो
द्रवतस्तुरण्यतः । तुरण्यतः पर्णम्पर्णन्तुरण्यतस्तुरण्यतः पर्णम् । पर्णन्न न पर्णम्पर्णन्न । न वेर्वेर्न न
वेः । वेरन्वनु वेर्वेरनु । अनु वाति वात्यन्वनु वाति । वाति प्रगर्द्धिनः प्रगर्द्धिनो वाति वाति प्रगर्द्धि
नः । प्रगर्द्धिनऽइति प्रऽगर्द्धिनः । श्येनस्येव ध्रजतो ध्रजतः श्येनस्येव श्येनस्येव ध्रजतः । श्येनस्ये
वेति श्येनस्यऽइव । ध्रजतोऽअङ्कसमङ्कसन्ध्रजतो ध्रजतोऽअङ्कसम् । अङ्कसम्परि पर्य्यङ्कसमङ्कस

स्परि। परि दधिक्राव्णो दधिक्राव्णः परि परि दधिक्राव्णः। दधिक्राव्णः सह सह दधिक्राव्णो दधिक्राव्णः सु
हा। दधिक्राव्णः इति दधि-क्राव्णः। सहोर्ज्जो ज्जो सह सहोर्ज्जो। ऊर्ज्जोन्तरित्रतस्तरित्रतऽ ऊर्ज्जोर्ज्जोन्तरि
त्रतः। तरित्रतः स्वाहा स्वाहान्तरित्रतस्तरित्रतः स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा। १४॥ शन्नो नः शं शन्नः। नो
न वन्तु न वन्तु नो नो न वन्तु। न वन्तु वाजिनो वाजिनो न वन्तु न वन्तु वाजिनः। वाजिनो हवेषु हवेषु
वाजिनो वाजिनो हवेषु। हवेषु देवताता देवताता हवेषु हवेषु देवताता। देवताता मितद्रवो मित
द्रवो देवताता देवताता मितद्रवः। देवतातेति देव। ताता। मितद्रवः स्वर्काः मितद्रवो मितद्रवः स्वर्काः।
मितद्रव इति मित। द्रवः। स्वर्काः इति सु। अर्काः। जम्भयन्तो हिम हिं जम्भयन्तो जम्भयन्तो हिम्। अ
हिं वृकं वृकमहिमहिं वृकम्। वृकं रक्षाᳫंसि रक्षाᳫंसि वृकं वृकं रक्षाᳫंसि। रक्षाᳫंसि सिस
नेमि सनेमि रक्षाᳫंसि रक्षाᳫंसि सनेमि। सनेमि। सनेम्यस्मदस्मत्सनेमि सनेम्यस्मत्। अस्मद्युयवद्युयवदस्मद्यु
यवन्। युयवन्नमीवा अमीवा युयवद्युयवन्नमीवाः। अमीवा इत्यमीवाः। १५॥
तेनो नस्तेते नः। नो अर्वन्तो अर्वन्तो नो नो अर्वन्तः। अर्वन्तो हवनश्रुतो हवनश्रुतो अर्वन्तो अर्वन्तो हव

स्व का: ॥

११५

नश्रुतः। हवनश्रुतोहव७हव७हवनश्रुतोहवनश्रुतोहवम्। हवनश्रुतऽइतिहवन। श्रुतः।
हवंबिश्वेबिश्वेहव७हवंबिश्वे। बिश्वेशृण्वन्तुशृण्वन्तुबिश्वेबिश्वेशृण्वन्तु। शृण्वन्तुबाजिनोबाजिनः
शृण्वन्तुशृण्वन्तुबाजिनः। बाजिनोमितद्रवोमितद्रवोबाजिनोबाजिनोमितद्रवः। मितद्रवऽइति
मित। द्रवः। सहस्रसामेधसातामेधसातासहस्रसाः सहस्रसामेधसाता। सहस्रसाऽइतिसहस्र। साः।
मेधसातासनिष्यवःसनिष्यवोमेधसातामेधसातासनिष्यवः। मेधसातेतिमेध। साता। सनिष्यवोम
होमहःसनिष्यवःसनिष्यवोमहः। महोयेयेमहोमहोये। येधनंधनंयेयेधनम्। धन७ंसमिथेषुसमि
थेषुधनंधन७ंसमिथेषु। समिथेषुजभ्रिरेजभ्रिरेसमिथेषुसमिथेषुजभ्रिरे। समिथेष्वितिसम्।
इथेषु। जभ्रिरऽइतिजभ्रिरे॥१३॥ बाजेबाजेवतावतबाजेबाजे बाजेबाजेवत। बाजेबाजऽइति बाजे।
बाजे। अवतबाजिनोबाजिनोवतावतबाजिनः। बाजिनोनोनोबाजिनोबाजिनोनः। नोधनेषुधनेषु
नोनोधनेषु। धनेषुबिप्राबिप्राधनेषुधनेषुबिप्राः। बिप्राऽअमृताऽअमृताबिप्राबिप्राऽअमृताः। अ
मृताऽऋतज्ञाऽऋतज्ञाऽअमृताऽअमृताऽऋतज्ञाः। ऋतज्ञाऽइत्यृत। ज्ञाः। अस्यमध्वोमध्वोस्यास्यमध्वः

मध्वः पिबत पिबत मध्वो मध्वः पिबत। पिबत मादयध्वम्मादयध्वम्पिबत पिबत मादयध्वम्। मादयध्वन्त्वा

स्त्वा मादयध्वम्मादयध्वन्त्वा॥ त्वा यात यात त्वा त्वा यात। यात पथिभिः पथिभिर्यात यात पथिभिः

पथिभिर्देवयानैर्देवयानैः पथिभिः पथिभिर्देवयानैः। पथिभिरिति पथि।भिः। देवयानैरिति देव।यानैः।

॥१२३॥ आ मा मामा। मा वाजस्य वाजस्य मा मा वाजस्य। वाजस्य प्रसवः प्रसवो वाजस्य वाजस्य प्रसवः। प्र

सवो जगम्याज्जगम्यात्प्रसवः प्रसवो जगम्यात्। प्रसव इति प्र।सवः। जगम्यादेमे इमे आ जगम्या

ज्जगम्यादेमे। एमे। इमे द्यावापृथिवी द्यावापृथिवी इमे इमे द्यावापृथिवी। इमे इतीमे। द्यावापृथि

वी विश्वरूपे विश्वरूपे द्यावापृथिवी द्यावापृथिवी विश्वरूपे। द्यावापृथिवी इति द्यावापृथिवी। विश्व

रूपे इति विश्व।रूपे। आ मा मामा। मा गन्तां गन्ताम्मा मा गन्ताम्। गन्ताम्पितरा पितरा गन्ताङ्गन्ताम्पि

तरा। पितरा मातरा मातरा पितरा पितरा मातरा। मातरा च च मातरा मातरा च। चामामा च चामा। आ मा।

मा सोमः सोमो मामा सोमः सोमोऽमृतत्वेनामृतत्वेन सोमः सोमोऽमृतत्वेन। अमृतत्वेन गम्याज्ज

म्यादमृतत्वेनामृतत्वेन गम्यात्। अमृतत्वेनेत्यमृत।त्वेन। गम्यादिति गम्यात्। सस्त्वाꣳ सोनिम्र

१२०

जा ना निमृजानाः सस्तृवाणं७ सः सस्तृवाणं७ सो निमृजानाः । स्तृ यक्ष्मि पिबत पिबत माह बाणं७ सः । निमृजा

नाऽइति नि । मृजानाः ॥ १८ ॥ आ पये स्वा हा स्वा हा पये ऽ आ ऽऽयात । यात पथिभिः प ये स्वा पये स्वा हा स्वा

हा स्वा पये । स्वा पये पिजा या पिजाय स्वा पये स्वा पये पिज । पथिभिरिति पथि । भिः । आ पये । अपिजाय क्र

तवे क्रतवे पिजा या पिजाय क्रतवे । अपिजायेत्यपि । जाय । क्रत्वे स्व वः प्रसन्ने क्रतवे क्रतवे ब्रसवे ।

ब्रसवे हर्प्पतये हर्प्पतये ब्रसवे ब्रसवे हर्प्पतये । अहर्प्पताये ह्नो ह्नो हर्प्पतये हर्प्पत [illegible] ये ह्नो । अहः पत

ये ऽइत्यहः । पतये । अह्नो मुग्ध्मये मुग्ध्मया ह्नो ह्नो मुग्ध्मय । मुग्ध्मय मुग्ध्मय मुग्ध्मय मुग्ध्मय मुग्ध्मय

मुग्ध्मये । मुग्ध्मये बिन७शिनाये बिन७शिनाय मुग्ध्मय मुग्ध्मय बिन७शिनाय । बिन७शिनाय बि

न७शिने बिन७शिने बिन७शिनाय बिन७शिनाय बिन७शिने । बिन७शिनऽ आन्ध्या यनाया न्ध्या

यनाय बिन७शिने बिन७शिनऽ आन्ध्या यनाय । बिन७शिनऽइति वि । न७शिने । आन्ध्याय नाया न्ध्या

याऽन्ध्याया न्ध्याय नाया न्ध्याय नाया न्ध्याय । आन्ध्याय नाये न्ध्या न्ध्या । अयनाय । अन्ध्याय नौवनाय नौव

नाया न्ध्याया न्ध्याय नौवनाय । नौवनाय नुवनस्य नुवनस्य नौवनाय नौवनाय नुवनस्य । नुवन

स्य पतये पतये भुवनस्य भुवनस्य पतये। पतयेऽधिपतयेऽधिपतये पतये पतयेऽधिपतये। अधिपतय इत्यधि।
पतये॥१९॥ आयुर्यज्ञेन यज्ञेनायुरायुर्यज्ञेन। यज्ञेन कल्पतां कल्पतां यज्ञेन यज्ञेन कल्पताम्। कल्पता
म्प्राणः प्राणः कल्पतां कल्पताम्प्राणः। प्राणश्चक्षुश्चक्षुः प्राणः प्राणश्चक्षुः। चक्षुः श्रोत्रं श्रोत्रञ्चक्षुश्चक्षुः श्रो
त्रम्। श्रोत्रम्पृष्ठम्पृष्ठं श्रोत्रं श्रोत्रम्पृष्ठम्। पृष्ठं यज्ञो यज्ञः पृष्ठम्पृष्ठं यज्ञः। यज्ञो यज्ञेन यज्ञेन यज्ञो य
ज्ञो यज्ञेन। यज्ञेन कल्पतां कल्पतां यज्ञेन यज्ञेन कल्पताम्। कल्पतामिति कल्पताम्। प्रजापतेः प्रजाः प्रजाः
प्रजापतेः प्रजापतेः प्रजाः। प्रजापतेरिति प्रजापतेः। प्रजा अभूमाभूम प्रजाः प्रजा अभूम। प्रजा इति
प्रजाः। अभूम स्वः स्वरभूमाभूम स्वः। स्वर्देवा देवाः स्वः स्वर्देवाः। देवा अगन्मागन्म देवा देवा अग
न्म। अगन्मामृता अमृता अगन्मागन्मामृताः। अमृता अभूमाभूमामृता अमृता अभूम। अभूमेत्यभूम॥२०॥
अस्मे वो वोऽस्मे अस्मे वः। अस्मे इत्यस्मे। वोऽस्तु वामातरा मातरावः। अस्त्विन्द्रियमिन्द्रि
यमस्त्वस्त्विन्द्रियम्। इन्द्रियमस्मे अस्मे इन्द्रियमिन्द्रियम्। अस्मे अस्मे नृम्णम्॥
अस्मे इत्यस्मे। नृम्णमुतोत नृम्णं नृम्णमुत। उत क्रतुः क्रतुरुत। गम्यादिति गम्यात्। सो अस्मे क्रतुः क्रतु

१२१

रुस्मे । अस्मे बर्चाꣳसि बर्चाꣳस्यस्मेऽअस्मे बर्चाꣳसि । अस्मेऽइत्यस्मे । बर्चाꣳसि सन्तु सन्तु बर्चाꣳ
सि बर्चाꣳसि सन्तु । सन्तु वो वः सन्तु सन्तु वः । वऽइति वः । नमो मात्रे मात्रे नमो नमो मात्रे । मात्रे पृथिव्यै पृ
थिव्यै मात्रे मात्रे पृथिव्यै । पृथिव्यै नमो नमः पृथिव्यै पृथिव्यै नमः । नमो मात्रे मात्रे नमो नमो मात्रे । मात्रे
पृथिव्यै पृथिव्यै मात्रे मात्रे पृथिव्यै । पृथिव्याऽइयमियम्पृथिव्यै पृथिव्याऽइयम् । इयन्ते तऽइयमिय
न्ते । ते राड्राट्टे ते राट् । राड्यन्ता यन्ता राड्राड्यन्ता । यन्तास्यसि यन्ता यन्तासि । असि यमनो यमनोऽस्य
सि यमनः । यमनो ध्रुवो ध्रुवो यमनो यमनो ध्रुवः । ध्रुवो धरुणो धरुणो ध्रुवो ध्रुवो धरुणः । धरुणऽइ
ति धरुणः । कृष्यै त्वा त्वा कृष्यै कृष्यै त्वा । त्वा क्षेमाय क्षेमाय त्वा त्वा क्षेमाय । क्षेमाय रय्यै रय्यै क्षे
माय क्षेमाय रय्यै । रय्यै पोषाय पोषाय रय्यै रय्यै पोषाय । पोषायेति पोषाय ॥ २१ ॥ वाजस्येममिमं
वाजस्य वाजस्येमम् । इमम्प्रसवः प्रसवऽइममिमम्प्रसवः । प्रसवः सुषुवे सुषुवे प्रसवः प्रसवः
सुषुवे । प्रसवऽइति प्रऽसवः । सुषुवेऽग्रेऽग्रे सुषुवे सुषुवेऽग्रे । सुषुवऽइति सुषुवे । अग्रे सोमꣳ सोम
मग्रेऽग्रे सोमम् । सोमꣳ राजानꣳ राजानꣳ सोमꣳ सोमꣳ राजानम् । राजानमोषधीष्वोषधीषु राजा

हु म

नꣳराजानमोषधीभ्युः। त्वेषधीभ्यस्त्वोषधीभ्योषधीभ्यस्तु। अश्विन्यपू। स्तु। ता। ऽअस्मन्त्यमस्मन्त्यत्वास्ता
ऽअस्मन्त्यमू। अस्मन्त्यम्मधुमतीर्म्मधुमतीरस्मन्त्यमस्मन्त्यम्मधुमतीः। मधुमतीर्न्नविन्दुन्नवन्तुमधुम
तीर्म्मधुमतीर्न्नवन्तु। मधुमतीरितिमधु। मतीः। न्नवन्तुव्वयंव्वयन्नवन्तुन्नवन्तुव्वयमू। व्वयꣳराष्ट्रेराष्ट्रेव्व
यंव्वयꣳराष्ट्रे। राष्ट्रेजागृयामजागृयामराष्ट्रेराष्ट्रेजागृयाम। जागृयामपुरोहिताःपुरोहिताजागृया
म्जागृयामपुरोहिताः। पुरोहिताःस्वाहास्वाहापुरोहिताःपुरोहिताःस्वाहा। पुरोहिताऽइतिपुरः।
हिताः। स्वाहेतिस्वाहा॥ २२॥ वाजस्येमामिमांवाजस्यव्वाजस्येमामू। इमाम्प्रसवःप्रसवऽइमामिमा
म्प्रसवः। प्रसवःशिश्रियेशिश्रियेप्रसवःप्रसवःशिश्रिये। प्रसवऽइतिप्रासवः। शिश्रियेदिवन्दिवꣳ
शिश्रियेशिश्रियेदिवमू। दिवमिमेमादिवन्दिवमिमा। इमाचचेमेमाच। चविश्वाविश्वाचचविश्वा। विश्वा
भुवना● निभुवनानिविश्वाविश्वाभुवनानि। भुवनानिसम्राट्सम्राड्भुवनानिभुवनानिसम्राट्। स
म्राडितिसम्ऽराट्। अदित्सन्तन्दापयतिदापयत्यदित्सन्तमदित्सन्तन्दापयति। ● दापयतिप्रजान
न्प्रजानन्दापयतिदापयतिप्रजानन्। प्रजानꣳस [illegible] प्रजानन्प्रजानꣳसः। प्रजानन्नितिप्रऽजानन्

नः। स नो नः स स नः। नो रयिꣳ रयिन्नो नो रयिम्। रयिꣳ सर्व्ववीरꣳ सर्व्ववीरꣳ रयिꣳ रयिꣳ सर्व्ववीरम्।
सर्व्ववीरन्नि नि सर्व्ववीरꣳ सर्व्ववीरन्नि। सर्व्ववीरमिति सर्व्व वीरम्। नि यच्छतु यच्छतु नि नि यच्छतु। य
च्छतु स्वाहा स्वाहा यच्छतु यच्छतु स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥२३॥ वाजस्य नु नु वाजस्य वाजस्य नु। नु प्र
सवः प्रसवो नु नु प्रसवः। प्रसव आबभूव बभूव प्रसवः प्रसव आबभूव। प्रसव इति प्रसवः।
आबभूव। बभूवेमेमा बभूव बभूवेमा। इमा च चेमेमा च। च विश्वा विश्वा च च विश्वा। विश्वा भुवनानि
भुवनानि विश्वा विश्वा भुवनानि। भुवनानि सर्व्वतः सर्व्वतो भुवनानि भुवनानि सर्व्वतः। सर्व्वत इति सर्व्व
तः। स नेमिः राजा राजा स नेमिः स नेमि राजा। राजा परि परि राजा राजा परि। परि याति याति परि परि या
ति। याति विद्वान् विद्वान् याति याति विद्वान्। विद्वान् प्रजां प्रजां विद्वान् विद्वान् प्रजाम्। प्रजां पुष्टिं पुष्टिं प्रजां प्र
जां पुष्टिम्। पुष्टिं वर्द्धयमानो वर्द्धयमानः पुष्टिं पुष्टिं वर्द्धयमानः। वर्द्धयमानो अस्मे अस्मे वर्द्धय
मानो वर्द्धयमानो अस्मे। अस्मे स्वाहा स्वाहाऽस्मे अस्मे स्वाहा। अस्मे इत्यस्मे। स्वाहेति स्वाहा॥२४॥
सोमꣳ राजानꣳ राजानꣳ सोमꣳ सोमꣳ राजानम्। राजानमव वसे वसे राजानꣳ राजानमवसे। अवास

॥प्रजामिति प्रजाम्॥३

तः ६

ग्निमग्निमवसेवसेग्निम्। अग्निमन्वारभामहेन्वारभामहेग्निमग्निमन्वारभामहे। अन्वारभामहे। इत्यनु।
आरभामहे। आदित्यान्विष्णुं विष्णुमादित्यानादित्यान्विष्णुम्। विष्णुꣳ सूर्य्यꣳ सूर्य्यं विष्णुं विष्णुꣳ सूर्य्यम्।
सूर्य्यं ब्रह्माणं ब्रह्माणꣳ सूर्य्यꣳ सूर्य्यं ब्रह्माणम्। ब्रह्माणं च च ब्रह्माणं ब्रह्माणं च। च बृहस्प
तिं बृहस्पतिं च च बृहस्पतिम्। बृहस्पतिꣳ स्वाहा स्वाहा बृहस्पतिं बृहस्पतिꣳ स्वाहा। स्वाहेति
स्वाहा॥२५॥ अर्य्यमणं बृहस्पतिं बृहस्पतिमर्य्यमणमर्य्यमणं बृहस्पतिम्। बृहस्पतिमिन्द्रमि
न्द्रं बृहस्पतिं बृहस्पतिमिन्द्रम्। इन्द्रं दानाय दानायेन्द्रमिन्द्रं दानाय। दानाय चोदय चोदय दा
नाय दानाय चोदय। चोदयेति चोदय। वाचं विष्णुं विष्णुं वाचं वाचं विष्णुम्। विष्णुꣳ सरस्वतीꣳ सरस्व
तीं विष्णुं विष्णुꣳ सरस्वतीम्। सरस्वतीꣳ सवितारꣳ सवितारꣳ सरस्वतीꣳ सरस्वतीꣳ सवितारम्।
सवितारं च च सवितारꣳ सवितारं च। च वाजिनं वाजिनं च च वाजिनम्। वाजिनꣳ स्वाहा स्वाहा वा
जिनं वाजिनꣳ स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥२६॥ अग्ने अच्छाच्छाग्ने अग्ने अच्छ। अच्छा वद वदाच्छाच्छा वद। वद
इहेह वद वदेह। इह नो न इहेह नः। नः प्रति प्रति नो नः प्रति। प्रति नो नः प्रति प्रति नः। नः सुमनाः

१२३

सुमनो नो नः सुमनाः । सुमना नव नव सुमनाः सुमना नव । सुमना इति सु । मनाः । नवेति नव । प्र नो
नः प्र प्र नः । नो यच्छ यच्छ नो नो यच्छ । यच्छ सहस्रजित्सहस्रजिद्यच्छ यच्छ सहस्रजित् । सहस्रजित्त्वं त्वं
सहस्रजित्सहस्रजित्त्वम् । सहस्रजिदिति सहस्र । जित् । त्वं हि हि त्वं त्वं हि । हि धनदा धनदा हि
हि धनदाः । धनदा अस्यसि धनदा धनदा असि । धनदा इति धन । दाः । असि स्वाहा स्वाहास्यसि स्वा
हा । स्वाहेति स्वाहा ॥ २७ ॥ प्र नो नः प्र प्र नः । नो यच्छतु यच्छतु नो नो यच्छतु । यच्छत्वर्यमार्यमा यच्छ
तु यच्छत्वर्यमा । अर्यमा पूषा पूषार्यमार्यमा पूषा । पूषा बृहस्पतिर्बृहस्पतिः पूषा पूषा बृहस्पतिः ।
बृहस्पतिरिति बृहस्पतिः । वाग्देवी देवी वाग्वाग्देवी । देवी ददातु ददातु देवी देवी ददातु । ददा
तु नो नो ददातु ददातु नः । नः स्वाहा स्वाहा नो नः स्वाहा । स्वाहेति स्वाहा ॥ २८ ॥ सरस्वत्यै वाचो वाचः
सरस्वत्यै सरस्वत्यै वाचः । वाचो यन्तुर्यन्तुर्वाचो वाचो यन्तुः । यन्तुर्यन्त्रियै यन्त्रियै यन्तुर्यन्तुर्यन्त्रि
यै । यन्त्रियै दधामि दधामि यन्त्रियै यन्त्रियै दधामि । दधामि बृहस्पते बृहस्पते दधामि दधामि बृह
स्पतेः । बृहस्पतेस्त्वा त्वा बृहस्पते बृहस्पतेस्त्वा । त्वा साम्राज्येन साम्राज्येन त्वा त्वा साम्राज्येन । साम्रा

ज्येनाभ्यभि साम्राज्येन साम्राज्येनाभि। साम्राज्येनेति साम्ऽराज्येन। अभिषिञ्चामि सिञ्चाम्यभ्यभिषि

ञ्चामि। सिञ्चाम्यसावसौ सिञ्चामि सिञ्चाम्यसौ। असावित्यसौ॥ २९॥ अग्निरेकाक्षरेणैकाक्षरेणाग्नि

रग्निरेकाक्षरेण। एकाक्षरेण प्राणम्प्राणमेकाक्षरेणैकाक्षरेण प्राणम्। एकाक्षरेणेत्येक। अक्षर

ण। प्राणमुदुत्प्राणम्प्राणमुत्। उदजयदजयदुदुदजयत्। अजयत्तन्तमजयदजयत्तम्। तमु

दुत्तन्तमुत्। उज्जेषञ्जेषमुदुज्जेषम्। जेषमश्विनावश्विनौ जेषञ्जेषमश्विनौ। अश्विनौ द्व्यक्षरेण द्व्य

क्षरेणाश्विनावश्विनौ द्व्यक्षरेण। द्व्यक्षरेण द्विपदो द्विपदो द्व्यक्षरेण द्व्यक्षरेण द्विपदः। द्व्यक्षरेणेति

द्वि। अक्षरेण। द्विपदो मनुष्यान्मनुष्यान्द्विपदो द्विपदो मनुष्यान्। द्विपदऽइति द्वि। पदः। मनुष्या

नुदुन्मनुष्यान्मनुष्यानुत्। उदजयतामजयतामुदुदजयताम्। अजयतान्तांस्तानजयतामज

यतान्तान्। तान्विष्णुर्विष्णुस्तांस्तान्विष्णुः। विष्णुस्त्र्यक्षरेण त्र्यक्षरेण विष्णुर्विष्णुस्त्र्यक्षरेण। त्र्यक्ष

रेण त्रीँस्त्रीँस्त्र्यक्षरेण त्र्यक्षरेण त्रीन्। त्र्यक्षरेणेति त्रि। अक्षरेण। त्रीँल्लोकाँल्लोकाँस्त्रीँस्त्रीँल्लोकान्।

लोकाँ अमः सोमो लोकाँल्लोकाँ अमः। सोमश्चतुरक्षरेण चतुरक्षरेण सोमः सोमश्चतुरक्षरेण।

१२४

स्त्रीं २

चतुरक्षरेण चतुष्पदश्चतुष्पदश्चतुरक्षरेण चतुरक्षरेण च[illegible]तुष्पदः। चतुरक्षरेणेति चतुः-
अक्षरेण। चतुष्पदः पशून्पशूंश्चतुष्पदश्चतुष्पदः पशून्। चतुःपद इति चतुःऽपदः। पशून्पूषापू-
षा पशून्पशून्पूषा ॥३०॥ पूषा पञ्चाक्षरेण पञ्चाक्षरेण पूषा पूषा पञ्चाक्षरेण। पञ्चाक्षरेण पञ्च
पञ्च पञ्चाक्षरेण पञ्चाक्षरेण पञ्च। पञ्चाक्षरेणेति पञ्च। अक्षरेण। पञ्च दिशो दिशः पञ्च पञ्च दि-
शो दिशस्तास्ता दिशो दिशस्ताः। ताः सविता सविता तास्ताः सविता। सविता षडक्षरेण षडक्षरे-
ण सविता सविता षडक्षरेण। षडक्षरेण ष[illegible]डक्षरेण षडक्षरेण षट्। षडक्षरेणेति षट्। अ-
क्षरेण। षडृतूनृतून्षडृतून्। ऋतून्मरुतो मरुत ऋतूनृतून्मरुतः। मरुतः सप्ताक्षरेण स-
प्ताक्षरेण मरुतो मरुतः सप्ताक्षरेण। सप्ताक्षरेण सप्त सप्त सप्ताक्षरेण सप्ताक्षरेण सप्त। सप्ताक्ष-
रेणेति सप्त। अक्षरेण। सप्त ग्राम्यान्ग्राम्यान्त्सप्त सप्त ग्राम्यान्। ग्राम्यानजयन्नजयन्ग्राम्यान्ग्रा-
म्यानजयन्। अजयन्बृहस्पतिर्बृहस्पतिरजयन्नजयन्बृहस्पतिः। बृहस्पतिरष्टाक्षरेणाष्टाक्ष-
रेण बृहस्पतिर्बृहस्पतिरष्टाक्षरेण। अष्टाक्षरेण गायत्रीं गायत्रीमष्टाक्षरेणाष्टाक्षरेण गाय-

त्रीम् । त्र्यक्षरेणेति त्र्यक्ष । अक्षरेण । गायत्रीन्तान्तां गायत्रीं गायत्रीन्ताम् । ताम्मित्रो मित्रस्तान्ताम्मित्रः ॥
॥३१॥ मित्रो नवाक्षरेण नवाक्षरेण मित्रो मित्रो नवाक्षरेण । नवाक्षरेण त्रिवृतन्त्रिवृतन्नवाक्षरेण
नवाक्षरेण त्रिवृतम् । नवाक्षरेणेति नव । अक्षरेण । त्रिवृतꣳ स्तोमꣳ स्तोमन्त्रिवृतन्त्रिवृतꣳ स्तो
मम् । त्रिवृतमिति त्रि । वृतम् । स्तोमं बरुणो बरुणः स्तोमꣳ स्तोमं बरुणः । बरुणो दशाक्षरेण दशा
क्षरेण बरुणो बरुणो दशाक्षरेण । दशाक्षरेण बिराजं बिराजन्दशाक्षरेण दशाक्षरेण बिराज
म् । दशाक्षरेणेति दश । अक्षरेण । बिराजमिन्द्र इन्द्रो बिराजं बिराजमिन्द्रः । बिराजमिति बि । रा
जम् । इन्द्र एकादशाक्षरेणैकादशाक्षरेणेन्द्र इन्द्र एकादशाक्षरेण । एकादशाक्षरेण त्रिष्टु
भन्त्रिष्टुभमेकादशाक्षरेणैकादशाक्षरेण त्रिष्टुभम् । एकादशाक्षरेणेत्येकादश । अक्षरेण ।
त्रिष्टुभं बिश्वे बिश्वे त्रिष्टुभन्त्रिष्टुभं बिश्वे । त्रिष्टुभमिति त्रि । स्तुभम् । बिश्वे देवा देवा बिश्वे बिश्वे दे
वाः । देवा द्वादशाक्षरेण द्वादशाक्षरेण देवा देवा द्वादशाक्षरेण । द्वादशाक्षरेण जगतीञ्ज
गतीन्द्वादशाक्षरेण द्वादशाक्षरेण जगतीम् । द्वादशाक्षरेणेति द्वादश । अक्षरेण । जगतीब

१२५

सवो वसवो जगती ज्जगती वसवः ॥ ३२ ॥ वसवस्त्रयोदशा स्तोमेन त्रयोदशा स्तोमेण वसवो वसवस्त्रयो
दशा स्तोमेण । त्रयोदशा स्तोमेण त्रयोदशं त्रयोदशन्त्रयोदशा स्तोमेण त्रयोदशा स्तोमेण त्रयोदशमु । त्र
योदशा स्तोमेणेति त्रयोदशा । अस्तोमेण । त्रयोदशं रुद्रारुद्रास्त्रयोदशन्त्रयोदशं रुद्राः । त्रयोदश
मिति त्रयः । दशम् । रुद्राश्चतुर्दशा स्तोमेण चतुर्दशा स्तोमेण रुद्रारुद्राश्चतुर्दशा स्तोमेण । चतुर्दशा
स्तोमेण चतुर्दशा श्चतुर्दशा श्चतुर्दशा स्तोमेण चतुर्दशा स्तोमेण चतुर्दशमु । चतुर्दशा स्तोमेणेति च
तुर्दशा । अस्तोमेण । चतुर्दशमादित्या ऽआदित्याश्चतुर्दशं चतुर्दशमादित्याः । चतुर्दशमिति च
तुः । दशम् । आदित्याः पञ्चदशा स्तोमेण पञ्चदशा स्तोमेणादित्या ऽआदित्याः पञ्चदशा स्तोमेण । पञ्च
दशा स्तोमेण पञ्चदशं पञ्चदशं पञ्चदशा स्तोमेण पञ्चदशा स्तोमेण पञ्चदशमु । पञ्चदशा स्तो
मेणेति पञ्चदशा । अस्तोमेण । पञ्चदशमदितिरदितिः पंचदशं पञ्चदशमदितिः । पञ्चदश
मिति पञ्च । दशम् । अदितिः षोडशा स्तोमेण षोडशा स्तोमेणादितिरदितिः षोडशा स्तोमेण । षो
डशा स्तोमेण षोडशं षोडशं षोडशा स्तोमेण षोडशा स्तोमेण षोडशमु । षो[illegible]डशा स्तोमेणेति षो

१२५

डशा। अक्षरेण। षोडशम्प्रजापतिः प्रजापतिः षोडशं षोडशम्प्रजापतिः। प्रजापतिः सप्तदशाक्षरेण
सप्तदशाक्षरेण प्रजापतिः प्रजापतिः सप्तदशाक्षरेण। प्रजापतिरिति प्रजा। पतिः। सप्तदशाक्षरेण स
प्तदशाऽ सप्तदशाऽ सप्तदशाक्षरेण सप्तदशाक्षरेण सप्तदशम्। सप्तदशाक्षरेणेति सप्तदशा।
अक्षरेण। सप्तदशमिति सप्त। दशम्॥३३॥ एष ते तऽएषऽएष ते। ते निर्ऋते निर्ऋते ते ते निर्ऋते।
निर्ऋते भागो भागो निर्ऋते निर्ऋते भागः। निर्ऋतऽइति निः। ऋते। भागस्तन्तम्भागो भागस्तम्। तञ्जुष
स्व जुषस्व तन्तञ्जुषस्व। जुषस्व स्वाहा स्वाहा जुषस्व जुषस्व स्वाहा। स्वाहाग्निनेत्रेभ्योग्निनेत्रेभ्यः स्वाहा
स्वाहाग्निनेत्रेभ्यः। अग्निनेत्रेभ्यो देवेभ्यो देवेभ्योग्निनेत्रेभ्योग्निनेत्रेभ्यो देवेभ्यः। अग्निनेत्रेभ्यऽइ — १२६
त्यग्नि। नेत्रेभ्यः। देवेभ्यः पुरःसद्भ्यः पुरःसद्भ्यो देवेभ्यो देवेभ्यः पुरःसद्भ्यः। पुरःसद्भ्यः स्वाहा
स्वाहा पुरःसद्भ्यः पुरःसद्भ्यः स्वाहा। पुरःसद्भ्यऽइति पुरःसत्। भ्यः। स्वाहा यमनेत्रेभ्यो यमने
त्रेभ्यः स्वाहा स्वाहा यमनेत्रेभ्यः। यमनेत्रेभ्यो दक्षिणासद्भ्यो दक्षिणासद्भ्यो यमनेत्रेभ्यो यमने
त्रेभ्यो दक्षिणासद्भ्यः। यमनेत्रेभ्यऽइति यम। नेत्रेभ्यः। दक्षिणासद्भ्यो विश्वदेवनेत्रेभ्यो विश्व

देवनेत्रेभ्यो दक्षिणासद्भ्यो दक्षिणासद्भ्यो वि[illegible]श्वादेवने[illegible]त्रेभ्यः। दक्षिणासद्भ्यऽइति दक्षिणासत्ऽभ्यः।
विश्वदेवनेत्रेभ्यः पश्चात्सद्भ्यः पश्चात्सद्भ्यो विश्वादेवनेत्रेभ्यो विश्वदेवनेत्रेभ्यः पश्चात्सद्भ्यः। विश्वादे
वनेत्रेभ्यऽइति विश्वादेव। नेत्रेभ्यः। पश्चात्सद्भ्यो मित्रावरुणनेत्रेभ्यो मित्रावरुणनेत्रेभ्यः पश्चा
त्सद्भ्यः पश्चात्सद्भ्यो मित्रावरुणनेत्रेभ्यः। पश्चात्सद्भ्यऽइति पश्चात्सत्ऽभ्यः। मित्रावरुणनेत्रेभ्यो वा वा
मित्रावरुणनेत्रेभ्यो मित्रावरुणनेत्रेभ्यो वा। मित्रावरुणनेत्रेभ्यऽइति मित्रावरुण। नेत्रेभ्यः। वा मरुन्ने
त्रेभ्यो मरुन्नेत्रेभ्यो वा वा मरुन्नेत्रेभ्यः। मरुन्नेत्रेभ्यो वा वा मरुन्नेत्रेभ्यो मरुन्नेत्रेभ्यो वा। मरुन्नेत्रे
भ्यऽइति मरुत्ऽनेत्रेभ्यः। वोत्तरासद्भ्यऽउत्तरासद्भ्यो वा वोत्तरासद्भ्यः। उत्तरासद्भ्यः सोमनेत्रेभ्यः
सोमनेत्रेभ्यऽउत्तरासद्भ्यऽउत्तरासद्भ्यः सोमनेत्रेभ्यः। उत्तरा[illegible]रासद्भ्यऽइत्युत्तरासत्ऽभ्यः। सो
मनेत्रेभ्यऽउपरिसद्भ्यऽउपरिसद्भ्यः सोमनेत्रेभ्यः सोमनेत्रेभ्यऽउपरिसद्भ्यः। सोमनेत्रेभ्यऽइ
ति सोम। नेत्रेभ्यः। उपरिसद्भ्यो दुवस्वद्भ्यो दुवस्वद्भ्यऽउपरिसद्भ्यऽउपरिसद्भ्यो दुवस्वद्भ्यः। उ
परिसद्भ्यऽइत्युपरिसत्ऽभ्यः। दुवस्वद्भ्यऽइति दुवस्वत्ऽभ्यः॥ ३४॥ ये देवा देवा ये ये देवाः।

१२६

देवाऽअग्निनेत्राऽअग्निनेत्रादेवादेवाऽअग्निनेत्राः। अग्निनेत्राःपुरःसदःपुरःसदोऽग्निनेत्राऽअग्नि
नेत्राःपुरःसदः। अग्निनेत्राऽइत्यग्निऽनेत्राः। पुरःसदस्तेभ्यस्तेभ्यःपुरःसदःपुरःसदस्तेभ्यः। पुरःस
दऽइतिपुरःसदः। तेभ्योयमनेत्रायमनेत्रास्तेभ्यस्तेभ्योयमनेत्राः। यमनेत्रादक्षिणासदोदक्षिणा
सदोयमनेत्रायमनेत्रादक्षिणासदः। यमनेत्राऽइतियमऽनेत्राः। दक्षिणासदोविश्वदेवनेत्राविश्वदे
वनेत्रादक्षिणासदोदक्षिणासदोविश्वदेवनेत्राः। दक्षिणासदऽइतिदक्षिणाऽसदः। विश्वदेवनेत्राः
पश्चात्सदःपश्चात्सदोविश्वदेवनेत्राविश्वदेवनेत्राःपश्चात्सदः। विश्वदेवनेत्राऽइतिविश्वदेवऽने
त्राः। पश्चात्सदोमित्रावरुणनेत्रामित्रावरुणनेत्राःपश्चात्सदःपश्चात्सदोमित्रावरुणनेत्राः। पश्चा
त्सदऽइतिपश्चात्ऽसदः। मित्रावरुणनेत्रामरुन्नेत्रामरुन्नेत्रामित्रावरुणनेत्रामित्रावरुणनेत्राम
रुन्नेत्राः। मित्रावरुणनेत्राऽइतिमित्रावरुणऽनेत्राः। मरुन्नेत्राऽउत्तरासदऽउत्तरासदोमरुन्ने
त्रामरुन्नेत्राऽउत्तरासदः। मरुन्नेत्राऽइतिमरुत्ऽनेत्राः। उत्तरासदःसोमनेत्राःसोमनेत्राऽउत्तरा
सदऽउत्तरासदःसोमनेत्राः। उत्तरासदऽइत्युत्तराऽसदः। सोमनेत्राऽउपरिसदऽउपरिसदःसो

१२७

मनेत्राः सोमनेत्राः सोमनेत्राऽउपरिसदः। सोमनेत्राऽइति सोमानेत्राः। उपरिसदो दुवस्वन्तो दुव
स्वन्तऽउपरिसदऽउपरिसदो दुवस्वन्तः। उपरिसदऽइत्युपरिसदः। दुवस्वन्तऽइति दुवस्वन्तः।।
।।३५।। अग्ने सहस्व सहस्वाग्नेऽग्ने सहस्व। सहस्व पृतनाः पृतनाः सहस्व सहस्व पृतनाः। पृतनाऽ
अभिमातीरभिमातीः पृतनाः पृतनाऽअभिमातीः। अभिमातीरपापाभिमातीरभिमातीरप। अभि
मातीरित्यभि।मातीः। अपास्यास्यापापास्य। अस्येत्यस्य। दुष्टरस्तरँस्तरन्दुष्टरो दुष्टरस्तरन्। दुस्त
रऽइति दुस्तरः। तरन्नरातीररातीस्तरँस्तरन्नरातीः। अरातीर्वर्चो वर्चोऽरातीररातीर्वर्चः। वर्चोधा
धा वर्चो वर्चोधाः। धा यज्ञवाहसि यज्ञवाहसि धा धा यज्ञवाहसि। यज्ञवाहसीति यज्ञ।वाहसि।।
।।३६।। उपांशोर्वीर्येण वीर्येणोपांशोरुपांशोर्वीर्येण। उपांशोरित्युप।अंशोः। वीर्ये
ण जुहोमि जुहोमि वीर्येण वीर्येण जुहोमि। जुहोमि हतं हतं जुहोमि जुहोमि हतम्। हतं रक्षो
रक्षो हतं हतं रक्षः। रक्षः स्वाहा स्वाहा रक्षो रक्षः स्वाहा। स्वाहा रक्षसां रक्षसां स्वाहा स्वाहा
रक्षसाम्। रक्षसां त्वा त्वा रक्षसां रक्षसां त्वा। त्वा वधाय वधाय त्वा त्वा वधाय। वधायावधिष्मावधि

नेत्राऽ

[नत्रे] ष्म वध्नाय वध्नायावधिष्म । अवधिष्म रक्षो रक्षोऽवधिष्मावधिष्म रक्षः । रक्षो वधिष्मावधिष्म रक्षो रक्षो वधि-
ष्मा । अवधिष्मामुममुमवधिष्मावधिष्मामुम् । अमुमसावसावमुममुमसौ । असौ हतो हतोऽसावसौ हतः ।
हतऽइति हतः ॥ ३७ ॥ सविता त्वा त्वा सविता सविता त्वा । त्वा सवानाꣳ सवानां त्वा त्वा सवानाम् । स-
वानाꣳ सुवताꣳ सुवताꣳ सवानाꣳ सवानाꣳ सुवताम् । सुवतामग्निरग्निः सुवताꣳ सुवता-
मग्निः । अग्निर्गृहपतीनां गृहपतीनामग्निरग्निर्गृहपतीनाम् । गृहपतीनाꣳ सोमः सोमो गृहपती-
नां गृहपतीनाꣳ सोमः । गृहपतीनामिति गृहऽपतीनाम् । सोमो वनस्पतीनां वनस्पतीनाꣳ सोमः
सोमो वनस्पतीनाम् । वनस्पतीनामिति वनस्पतीनाम् । बृहस्पतिर्वाचि वाचि बृहस्पतिर्बृहस्प-
तिर्वाचि । वाचऽइन्द्रऽइन्द्रो वाचि वाचऽइन्द्रः । इन्द्रो ज्यैष्ठ्याय ज्यैष्ठ्यायेन्द्रऽइन्द्रो ज्यैष्ठ्याय । ज्यै-
ष्ठ्याय रुद्रो रुद्रो ज्यैष्ठ्याय ज्यैष्ठ्याय रुद्रः । रुद्रः पशुभ्यः पशुभ्यो रुद्रो रुद्रः पशुभ्यः । पशुभ्यो मि-
त्रो मित्रः पशुभ्यः पशुभ्यो मित्रः । पशुभ्यऽइति पशुऽभ्यः । मित्रः सत्यः सत्यो मित्रो मित्रः सत्यः । स-
त्यो वरुणो वरुणः सत्यः सत्यो वरुणः । वरुणो धर्मपतीनां धर्मपतीनां वरुणो वरुणो धर्मप-

तीनाम्। धर्म्मपतीनामिति धर्म्मपतीनाम्॥३९॥ इमन्देवा देवा इममिमन्देवाः। देवा असपत्नमसप
त्नन्देवा देवा असपत्नम्। असपत्नꣳ सुवध्वꣳ सुवध्वमसपत्नमसपत्नꣳ सुवध्वम्। सुवध्वम्महते
महते सुवध्वꣳ सुवध्वम्महते। महते क्षत्राय क्षत्राय महते महते क्षत्राय। क्षत्राय ज्यैष्ठ्याय ज्यैष्ठ्या
य क्षत्राय क्षत्राय ज्यैष्ठ्याय। ज्यैष्ठ्याय जानराज्याय जानराज्याय ज्यैष्ठ्याय ज्यैष्ठ्याय जानराज्या
य। जानराज्यायेन्द्रस्येन्द्रस्य जानराज्याय जानराज्यायेन्द्रस्य। जानराज्यायेति जान। राज्याय।
इन्द्रस्येन्द्रियायेन्द्रियायेन्द्रस्येन्द्रस्येन्द्रियाय। इन्द्रियायेतीन्द्रियाय। इमममुष्यामुष्येममि
मममुष्य। अमुष्य पुत्रम्पुत्रममुष्यामुष्य पुत्रम्। पुत्रममुष्या अमुष्यै पुत्रम्पुत्रममुष्यै। अमुष्यै पु
त्रम्पुत्रममुष्या अमुष्यै पुत्रम्। पुत्रमस्या अस्यै पुत्रम्पुत्रमस्यै। अस्यै विशे विशे स्या अस्यै विशे।
।विश एष एषो विशो विश एष। एष वो व एष एष वः। वो मी अमी वो वो मी। अमी राजा राजामी
अमी राजा। अमी इत्यमी। राजा सोमः सोमो राजा राजा सोमः। सोमो स्माकमस्माकꣳ सोमः सोमो
स्माकम्। अस्माकम्ब्राह्मणानाम्ब्राह्मणानामस्माकमस्माकम्ब्राह्मणानाम्। ब्राह्मणानाꣳरा
पश्यत्यामि

ब्रुणाः सत्

त्राऽस्तु

त्री॰

जाराजोब्राह्मणोनीब्रीं ल्लणानाणांराजा। राजेतिराजा॥७९॥ इतिक्रमजटायांवाजसनेयेनवमो
ऽध्यायःसमाप्तः॥छ॥९॥ श्रीमंतंश्रीगणेशंतदनुचमहतीकानिकांमांचवाणींसाक्षांगंविप्रणम्या
थवरगुरुगणंश्रीमतोयाज्ञिकस्य॥ शार्केःपुत्रोत्तविष्टोनलपरिचरणोयोजगन्नाथनामाऽकुर्वं
दृध्यस्यप्रद्वौहिलिखतियजुषःपुस्तकंश्रीजटायाः॥छ॥र्दमू॥गोविंदनीपोथी॥तुमू॥अपोदेवा
देवाऽअपोपोदेवाः॥देवामधुमतीर्मधुमतीर्देवादेवामधुमतीः॥मधुमतीरगृह्णन्नगृह्णन्मधुमती
र्मधुमतीरगृह्णन्॥मधुमतीरितिमधुमतीः॥अगृह्णन्नूर्जस्वतीरूर्जस्वतीरगृह्णन्नगृह्णन्नूर्जस्व
तीः॥ऊर्जस्वतीराजस्वोराजस्वऽऊर्जस्वतीरूर्जस्वतीराजस्वः॥राजस्वश्चितानाश्चितानाश्चिता
आराजस्वोराजस्वश्चितानाः॥राजस्वऽइतिराजस्वः॥चितानाऽइतिचितानाः॥यान्निर्मित्रावरु
णौमित्रावरुणौयान्नियान्निर्मित्रावरुणौ॥मित्रावरुणावयन्निमित्रावरुणौमित्रावरुणावनि॥
अन्यषिंचन्नसिंचन्नन्यषिंचन्॥असिंचन्यान्नियान्निरसिंचन्नसिंचन्यान्निः॥यान्निरिन्द्रमिन्द्रं
यान्नियान्निरिन्द्रम्॥इन्द्रमनयन्ननयन्निन्द्रमिन्द्रमनयन्॥अनयन्ननयत्यनयन्ननयन्निति॥अ

१२९

त्यरातीररातीरत्यत्यरातीः। अरातीरित्यरातीः॥१॥ वृष्णऽऊर्म्मिरूर्म्मिर्वृष्णो वृष्णऽऊर्म्मिः। ऊर्म्मिर
स्यस्यूर्म्मिरूर्म्मिरसि। असि राष्ट्रदा राष्ट्रदाऽअस्यसि राष्ट्रदाः। राष्ट्रदा राष्ट्रं राष्ट्रं राष्ट्रदा राष्ट्र
दा राष्ट्रम्। राष्ट्रदाऽइति राष्ट्रऽदाः। राष्ट्रम्मेमे राष्ट्रं राष्ट्रम्मे। मे देहि देहि मे मे देहि। देहि स्वाहा
स्वाहा देहि देहि स्वाहा। स्वाहामुष्माऽअमुष्मै स्वाहा स्वाहामुष्मै। अमुष्मै वृषसेनो वृषसेनोमुष्मा
ऽअमुष्मै वृषसेनः। वृषसेनोर्थेतोर्थेतो वृषसेनो वृषसेनोर्थेतः। वृषसेनऽइति वृषऽसेनः॥२॥ अ
र्थेत स्थ स्थार्थेतोर्थेत स्थ। अर्थेतऽइत्यर्थऽइतः। स्थ दत्त दत्त स्थ स्थ दत्त। दत्तौजस्वतीरोजस्वती
र्दत्त दत्तौजस्वतीः। ओजस्वतीराप आपऽओजस्वतीरोजस्वतीरापः। आपः परिवाहिणीः परि
वाहिणीराप आपः परिवाहिणीः। परिवाहिणीरपामपाम्परिवाहिणीः परिवाहिणीरपाम्।
परिवाहिनीरिति परिऽवाहिनीः। अपाम्पतिः पतिरपामपाम्पतिः। पतिरपामपाम्पतिः प
तिरपाम्। अपाङ्गर्भो गर्भोऽपामपाङ्गर्भः। गर्भः सूर्य्यत्वचसः सूर्य्यत्वचसो गर्भो गर्भः सूर्य्य
त्वचसः॥३॥ सूर्य्यत्वचसः सूर्य्यवर्च्चसः सूर्य्यवर्च्चसः सूर्य्यत्वचसः सूर्य्यत्वचसः सूर्य्यवर्च्च

न्द्रमु। इंन्

सः।सूर्य्यत्वचसऽइतिसूर्य्य।त्वचसः।सूर्य्यवर्च्चसोमान्दामान्दाःसूर्य्यवर्च्चसःसूर्य्यवर्च्चसोमान्दाः।
सूर्य्यवर्च्चसऽइतिसूर्य्य।वर्च्चसः।मान्दाव्रजक्षितोव्रजक्षितोमान्दामान्दाव्रजक्षितः।व्रजक्षि
तोवाशावाशाव्रजक्षितोव्रजक्षितोवाशाः।व्रजक्षितऽइतिव्रज।क्षितः।वाशाःशविष्ठाःशवि
ष्ठावाशावाशाःशविष्ठाः।शविष्ठाःशाक्वरीःशाक्वरीःशविष्ठाःशविष्ठा●ःशाक्वरीः।शाक्वरी
र्जनभृतोजनभृतःशाक्वरीःशाक्वरीर्जनभृतः।जनभृतोविश्वभृतोविश्वभृतोजनभृतोजन
भृतोविश्वभृतः।जनभृतऽइतिजन।भृतः।विश्वभृतऽआपऽआपोविश्वभृतोविश्वभृतऽआ
पः।विश्वभृतऽइतिविश्व।भृतः।आपःस्वराजःस्वराजऽआपऽआपःस्वराजः।स्वराजऽइति
स्व।राजः।महिक्षत्रंक्षत्रम्महिमहिक्षत्रम्।क्षत्रंक्षत्रियायक्षत्रियायक्षत्रंक्षत्रंक्षत्रियाय।
क्षत्रियायवन्वानावन्वानाःक्षत्रियायक्षत्रियायवन्वानाः।वन्वानाऽअनाधृष्टाऽअनाधृष्टा
वन्वानावन्वानाऽअनाधृष्टाः।अनाधृष्टाःसीदतसीदतानाधृष्टाऽअनाधृष्टाःसीदत।सी
दतसहौजसःसहौजसःसीदतसीदतसहौजसः।सहौजसोदधतीर्दधतीःसहौजसः।

सहौजसो दधती। सहौजस ऽइति सह। ओजसः। दधती रिति दधती॥४॥ सोमस्य त्विषिस्त्विषिः सोमस्य
सोमस्य त्विषिः। त्विषिरस्यसि त्विषिस्त्विषिरसि। असि तवेव तवेवास्यसि तवेव। तवेव मेमे तवेव तवे
वमे। तवेवेति तव। इव। मे त्विषिस्त्विषिर्मे मे त्विषिः। त्विषिर्भूयाद् भूयात् त्विषिस्त्विषिर्भूयात्। भूयादि
ति भूयात्। अग्नये स्वाहा स्वाहाग्नये ऽग्नये स्वाहा। स्वाहा सोमाय सोमाय स्वाहा स्वाहा सोमाय। सो
माय सवित्रे सवित्रे सोमाय सोमाय सवित्रे। सवित्रे सरस्वत्यै सरस्वत्यै सवित्रे सवित्रे सरस्वत्यै। सर
स्वत्यै पूष्णे पूष्णे सरस्वत्यै सरस्वत्यै पूष्णे। पूष्णे बृहस्पतये बृहस्पतये पूष्णे पूष्णे बृहस्पतये। बृह
स्पतय ऽइन्द्रायेन्द्राय बृहस्पतये बृहस्पतय ऽइन्द्राय। इन्द्राय घोषाय घोषायेन्द्रायेन्द्राय घोषा
य। घोषाय श्लोकाय श्लोकाय घोषाय घोषाय श्लोकाय। श्लोकायांशायांशाय श्लोकाय श्लोका
यांशाय। अंशाय भगाय भगायांशायांशाय भगाय। भगायार्यम्णे ऽर्यम्णे भगाय भगाया
र्यम्णे। अर्यम्ण ऽइत्यर्यम्णे॥५॥ अनिधृष्टमस्यस्यनिधृष्टम निधृष्टमसि। अनिधृष्टमित्यनि। धृष्ट
म्। असि वाचो वाचोऽस्यसि वाचः। वाचो बन्धुर्बन्धुर्वाचो वाचो बन्धुः। बन्धुस्तपोजास्तपोजा बन्धुर्बन्धु

स्तपोजाः । तपोजाः सोमस्य सोमस्य तपोजास्तपोजाः सोमस्य । तपोजाऽ इति तपः ।जाः । सोमस्य हात्र
न्हात्रं सोमस्य सोमस्य हात्रमू । हात्रमस्यसि हात्रन्हात्रमसि । असि स्वाहा स्वाहा स्यसि स्वाहा । स्वाहा
राजस्वो राजस्वः स्वाहा स्वाहा राजस्वः । राजस्वऽ इति राज । स्वः ॥ ६ ॥ सधमादो द्युम्निनी द्युम्निनीः स
धमादः सधमादो द्युम्निनीः । सधमादऽ इति सध ।मादः । द्युम्निनीरापऽ आपो द्युम्निनी द्युम्निनीरापः ।
आपऽ एताऽ एताऽ आपऽ आपऽ एताः । एताऽ अनाधृष्टाऽ अनाधृष्टाऽ एताऽ एताऽ अनाधृष्टाः । अनाधृ
ष्टाऽ अपस्यो पस्यो नाधृष्टाऽ अनाधृष्टाऽ अपस्यः । अपस्यो वसाना वसानाऽ अपस्यो पस्यो वसानाः ।
वसानाऽ इति वसानाः । पस्त्यासु चक्रे चक्रे पस्त्यासु पस्त्यासु चक्रे । चक्रे वरुणो वरुणश्चक्रे चक्रे वरु
णः । वरुणः सधस्थं सधस्थं वरुणो वरुणः सधस्थमू । सधस्थमपामपां सधस्थं सधस्थमपामू ।
सधस्थमिति सध ।स्थमू । अपां शिशुः शिशुरपामपां शिशुः । शिशुर्मातृतमासु मातृतमासु शि
शुः शिशुर्मातृतमासु । मातृतमास्वन्तरन्तर्मातृतमासु मातृतमास्वन्तः । मातृतमास्विति मातृ।त
मासु । अन्तरित्यन्तः ॥ ७ ॥ हात्रस्योल्वमुल्वं हात्रस्य हात्रस्योल्वमू । उल्वमस्यस्योल्वमुल्वमसि ।

१३।

असिजराखुजरास्वस्यसिजराखु। जराखुयोनिर्योनिर्जराखुजराखुयोनिः। योनिनीतिर्नीतिर्योनिर्योनि-
निर्नीतिर्नान्नितिरिन्द्रस्येन्द्रस्यनानिर्नानिरिन्द्रस्य। इन्द्रस्यवार्त्रघ्नं वार्त्रघ्नमिन्द्रस्येन्द्रस्यवार्त्र-
घ्नम्। वार्त्रघ्नम्मित्रस्यमित्रस्यवार्त्रघ्नं वार्त्रघ्नमिमित्रस्य। वार्त्रघ्नमितिवार्त्र। घ्नम्। मित्रस्यवरुणस्य
वरुणस्यमित्रस्यमित्रस्यवरुणस्य। वरुणस्यत्वयात्वया वरुणस्यवरुणस्यत्वया। त्वयायमयत्व-
यात्वयायम्। अयंवृत्रंवृत्रमयमयंवृत्रम्। वृत्रंवधेहावधेहवृत्रंवृत्रंवधेत्। वधेदितिवधेत्। हवारु-
जारुजाहवाहवारुजा। रुजाहुमाहुमारुजारुजाहुमा। हुमेतिहुमा। पातिनमेनमपातपातेनम्।
एनमपाञ्चमपाञ्चमेनमेनमपाञ्चम्। प्राञ्चमप्रत्यञ्चम्प्रत्यञ्चम्प्राञ्चम्प्राञ्चम्प्रत्यञ्चम्। प्रत्यञ्चन्तिर्य-
ञ्चन्तिर्यञ्चम्प्रत्यञ्चम्प्रत्यञ्चन्तिर्यञ्चम्। तिर्यञ्चन्दिग्भ्योदिग्भ्यस्तिर्यञ्चन्तिर्यञ्चन्दिग्भ्यः। दि-
ग्भ्यः पातपातदिग्भ्योदिग्भ्यः पात। दिग्भ्यऽइतिदिक्। भ्यः। पातेतिपात॥ ५॥ आविर्मर्य्यामर्य्याऽ-
आविराविर्मर्य्याः। मर्य्याऽआवित्तऽआवित्तोमर्य्यामर्य्याऽआवित्तः। आवित्तोऽअग्निरग्निरावि-
त्तऽआवित्तोऽअग्निः। आवित्तइत्या। वित्तः। अग्निर्गृहपतिर्गृहपतिरग्निरग्निर्गृहपतिः॥
...॥ हद्ग्रस्थ...

गृहपतिरावित्तऽआवित्तो गृहपतिर्गृहपतिरावित्तः। गृहपतिरितिगृह। पतिः। आवित्तऽइन्द्र
ऽइन्द्रऽआवित्तऽआवित्तऽइन्द्रः। आवित्तऽइत्या। वित्तः। इन्द्रो वृद्धश्रवा वृद्धश्रवाऽइन्द्रऽइन्द्रो वृ
द्धश्रवाऽआवित्तऽआवित्तौ वृद्धश्रवा वृद्धश्रवाऽआवित्तौ। वृद्धश्रवाऽइति वृद्ध। श्रवाः।
ऽइन्द्रऽआवित्तऽआवित्ता वावित्तौ वृद्धश्रवा वृद्धश्रवाऽआवित्तौ। आवित्ता वित्या। वित्तौ। मित्रावरु
द्धश्रवाः। वृद्धश्रवाऽआवित्ता वावित्तौ मित्रावरुणौ मित्रावरुणा वावित्ता वावित्तौ मित्रावरुणौ। आवित्तऽआवित्तौ धृतव्रतो धृ
आवित्तौ मित्रावरुणौ मित्रावरुणौ धृतव्रतौ। धृतव्रता वावित्तऽआवित्तः पूषा। आवित्तऽइ
णौ। धृतव्रतौ धृतव्रतौ मित्रावरुणौ मित्रावरुणौ धृतव्रतौ। आवित्तः पूषा पूषावित्तऽआवित्ते वि
तव्रता वावित्तः। धृतव्रता विति धृत। व्रतौ। आवित्तः पूषा पूषा विश्ववेदाः। विश्ववेदाऽआवित्तेऽआवित्ते वि
त्या। वित्तः। पूषा विश्ववेदा विश्ववेदाः पूषा पूषा विश्ववेदाः। आवित्ते द्यावापृथिवी द्यावापृथि
श्ववेदा विश्ववेदाऽआवित्ते। विश्ववेदाऽइति विश्व। वेदाः। आवित्तेऽइत्या। वित्ते। द्यावापृथिवी विश्वशम्भुवौ विश्व
वीऽआवित्तेऽआवित्ते द्यावापृथिवी। आवित्तेऽइत्या। वित्ते। द्यावापृथिवीऽइति द्यावापृथिवी। विश्वश
शम्भुवौ द्यावापृथिवी द्यावापृथिवी विश्वशम्भुवौ। द्यावापृथिवीऽइति द्यावापृथिवी। विश्वशम्भुवा विति विश्व। शम्भुवौ। आवि
म्भुवा वावित्ता वित्ता। विश्वशम्भुवौ विश्वशम्भुवा वावित्ता। विश्वशम्भुवा

१३२

त्वादितिरदितिरा विन्नाविन्नादितिः। आविन्नेत्या। विन्ना। अदितिरुरुशर्म्मेत्युरुशर्म्मादितिरदितिरुरुश
र्म्मा। उरुशर्म्मेत्युरु। शर्म्मा॥ ९॥ अवेष्टा दन्दशूका दन्दशूकाऽअवेष्टाऽअवेष्टा दन्दशूकाः। अवेष्टा
ऽइत्यव। इष्टाः। दन्दशूकाः प्राचीम्प्राचीन्दन्दशूका दन्दशूकाः प्राचीम्। प्राचीमारोहरोह प्राचीम्प्राची
मारोह। आरोह। रोह गायत्रीगायत्रीरोहरोहगायत्री। गायत्रीत्वात्वागायत्रीगायत्रीत्वा। त्वावत्ववतु
त्वात्वावतु। अवतुरथन्तरꣳरथन्तरमवत्ववतुरथन्तरम्। रथन्तरꣳसामसामरथन्तरꣳरथन्त
रꣳसाम। रथन्तरमितिरथम्। तरम्। सामत्रिवृत्त्रिवृत्सामसामत्रिवृत्। त्रिवृत्स्तोमस्तोमस्त्रिवृत्त्रि
वृत्स्तोमः। त्रिवृदितित्रि। वृत्। स्तोमोवसन्तोवसन्तःस्तोमस्तोमोवसन्तः। वसन्तऽऋतुर्ऋतुर्वसन्तोव
सन्तऽऋतुः। ऋतुर्ब्रह्म ब्रह्मऽऋतुर्ऋतुर्ब्रह्म। ब्रह्मद्रविणन्द्रविणम्ब्रह्मब्रह्मद्रविणम्। द्रविणं
न्दक्षिणान्दक्षिणान्द्रविणन्द्रविणन्दक्षिणाम्॥ १०॥ दक्षिणामारोहरोहादक्षिणान्दक्षिणामा
रोह। आरोह। रोह त्रिष्टुप्त्रिष्टुबारोहरोह त्रिष्टुप्। त्रिष्टुप्त्वात्वात्रिष्टुप्त्रिष्टुप्त्वा। त्रिष्टुबितित्रि। स्तुप्।
त्वावत्ववतुत्वात्वावतु। अवतुबृहद्बृहदवत्ववतुबृहत्। [illegible]बृहत्सामसामबृहद्बृहत्साम। साम

...मसामपञ्चदशः। पञ्चदशस्तोमस्तो[illegible]ञ्चदशः पञ्चदशस्तोमः। पञ्चदशः
...ग्रीष्मोग्रीष्मस्तोमस्तोमोग्रीष्मः। ग्रीष्मऽऋतुऋतुर्ग्रीष्मोग्रीष्मऽऋतुः। ऋतुःक्ष
त्रमु। क्षत्रन्द्रविणन्द्रविणङ्क्षत्रङ्क्षत्रन्द्रविणमु। द्रविणम्प्रतीचीम्प्रतीचीन्द्रवि
णमु॥११॥ प्रतीचीमारोहरोहप्रतीचीम्प्रतीचीमारोह। आरोहारोहजगतीजगती
जगतीत्वात्वाजगतीजगतीत्वा। त्वावत्ववतुत्वात्वावतु। अवतुवैरूपंवैरूपमव
...वैरूपंसामसामवैरूपंवैरूपंसाम। सामसप्तदशः सप्तदशः सामसामस
प्तदशस्तोमस्तोमः सप्तदशः सप्तदशस्तोमः सप्तदशऽइतिसप्तऽदशः। स्तोमोवर्षा
स्तोमोवर्षाः। वर्षाऽऋतुऋतुर्वर्षावर्षाऽऋतुः। ऋतुर्विड्विड्ऋतुर्ऋतुर्विट्। विड्द्रविणन्द्रवि
णमु। द्रविणमुदीचीमुदीचीन्द्रविणन्द्रविणमुदीचीमु॥१२॥ उदीचीमारोहरोहोदी
रोह। आरोहारोहानुष्टुबनुष्टुबारोहरोहानुष्टुप्। अनुष्टुप्त्वात्वानुष्टुबनुष्टुप्त्वा। अनुषि
प्। त्वावत्ववतुत्वात्वावतु। अवतुवैराजंवैराजमवत्ववतुवैराजमु। वैराजंसामसा

१३३

मा विराजं विराजꣳसा॰

ऽएकविꣳशाऽएकविꣳशा स्तोमैकविꣳशाऽएकविꣳशाः साम॒ः॥ मैकविꣳशाः। एकविꣳशा स्तोम स्तोम

ऽएकविꣳशाऽएकविꣳशा [illegible] शारद्धुतुञ्जतुः शारद् शिशिरे॥ एकविꣳशाऽइत्येक। विꣳशाः। स्तोमः शारच्छर स्तोम स्तोमः शारतू।

लन्द्रविणमू। द्रविण॰ऽहुतुः। ऋतुः फलम्फलमृतुऋतुः फलमू। फलन्द्रविणन्द्रविणम्फलम्फ

हा। आरोह। रोहपङ्क्तिं हविर्हविन्द्रविणन्द्रविणं हविमू॥१२॥ ऊर्ध्वमारोह रोह हो हविर्हविमारो

ऽवतुञ्शाक्वररैवते पङ्क्तिं रोह रोह पङ्क्तिः। पङ्क्तिस्त्वा त्वा पङ्क्तिः पङ्क्तिस्त्वा। त्वावतु वतु त्वा त्वावतु।

ररैवते शाक्वररैवते शाक्वररैवतेऽवतु वतु शाक्वररैवते। शाक्वररैवते सामनी सामनी शाक्व

णवत्रयस्त्रिꣳशौ सामनी। शाक्वररैवतेऽइति शाक्वररैवते। सामनी त्रिणवत्रयस्त्रिꣳशौ त्रि

ꣳशौ स्तोमौ स्तोमौ त्रिनी सामनी त्रिणवत्रयस्त्रिꣳशौ। सामनीऽइति सामनी। त्रिणवत्रयस्त्रि

त्रयस्त्रिꣳशौ। स्तोमौ त्रयस्त्रिꣳशौ त्रिणवत्रयस्त्रिꣳशौ स्तोमौ। त्रिनवत्रयस्त्रिꣳशाविति त्रिनव

तूऽऋतू हेमन्तशिशिरा हेमन्तशिशिरौ हेमन्तशिशिरौ स्तोमौ स्तोमौ हेमन्तशिशिरौ। हेमन्तशिशिरावृ

वत्वत्ववतु त्वा। शिशिराविति हेमन्तशिशिरावृतू। ऋतू वर्चो वर्चऽऋतूऽऋतू वर्चः। ऋतूऽइ [illegible] त्यृतू।

ज्ञः सा सस्रामर्प

ज्ञीवस्याद्रविणम् । द्रविणमप्रत्यस्तमप्रत्यस्तन्द्रविणन्द्रविणमप्रत्यस्तम् । प्रत्य
स्तमप्रत्यस्तन्नमुचेः । प्रत्यस्तमितिप्रति । अस्तम् । नमुचेः शिरः शिरो नमुचे
इति शिरः । मृत्योः पाहि पाहि मृत्योर्मृत्योः पाहि । पाह्योजऽन्तुजः पाहि पा
जऽन्तुजोसि । असि सहः सहोऽस्यसि सहः । सहोऽमृतममृतꣳ सहः सहोऽमृत
तम् ॥ १४ ॥ हिरण्यरूपाऽनुषसऽनुषसो हिरण्यरूपो हिरण्यरूपाऽनुषसः
हिरण्य । रूपौ । नुषसो बिरोके बिरोकऽनुषसऽनुषसो बिरोके । बिरोकऽनु
रोकऽनुनौ । बिरोकऽइति वि । रोके । नुना विन्द्रा विन्द्रावुना वुना विन्द्रौ । इ
ऽऽभतु । नदृशिथऽइथ्यऽनुदृदिथः । इथ्यः सूर्य्यः सूर्य्यऽइथ्यऽइथ्यः सूर्य्यः ।
गस्थि । रवितिर । आरोहतꣳ रोहतमारोहततम् । रोहतं बरुण बरुणा रोह
त्रमित्र बरुणा बरुणा मित्रा । मित्र गर्तङ्गर्तं मित्र मित्र गर्त्तम् । गर्त्ते
द्वाथाद्य द्वाथान्नतस्ततद्वाथाम् । बद्वाथामदितिमदितिञ्च

चोसि

वभ्रोद्रविणन्द्रविणं
स्तन्नमुचेर्न्नमुचेः प्रत
न्नमुचेः शिरः । शिरऽइ
त्योजः । नर्तुजोस्यस्य
म् । अमृतमित्यमृ ज्ञारु
हिरण्यरूपाविति बिषो
नावुनौ बिरोके बिमू । इ
न्द्राऽनुदुदिन्द्राविन । आरोहा । रा
सूर्य्यश्चिन्नसूर्य्यस्तिवत्त्र वत्तुवाला
तꣳ रोहतं बरुण । बरुणमि
नस्ततो गर्तङ्गर्त्तमितः । तत्र

१३४

स्थाथामदितिमू।अदितिन्दितिन्दितिमदितिमदितिन्दितिमू।दितिश्चत्वदितिन्दितिश्च।त्वमिवोमि
श्चत्वमित्रः।मित्रोस्यसिमित्रोमित्रोसि।असिवरुणोवरुणोस्यसिवरुणः।वरुणोस्यसिवरुणो
वरुणोसि।असीत्यसि॥५॥सोमस्यत्वात्वासोमस्यसोमस्यत्वा।त्वाद्युम्नेनद्युम्नेनत्वात्वाद्यु
म्नेने।द्युम्नेनाभ्यभिद्युम्नेनद्युम्नेनाभि।अभिषिंचामिसिंचाम्यभ्यभिषिंचामि।सिंचाम्य
ग्नेरग्नेः सिंचामिसिंचाम्यग्नेः।अग्नेर्भ्राजसाभ्राजसाग्नेरग्नेर्भ्राजसा।भ्राजसासूर्यस्यसूर्यस्य
भ्राजसाभ्राजसासूर्यस्य।सूर्यस्यवर्चसावर्चसासूर्यस्यसूर्यस्यवर्चसा।वर्चसेन्द्रस्येन्द्र
स्यवर्चसावर्चसेन्द्रस्य।इन्द्रस्येन्द्रियेणेन्द्रियेणेन्द्रस्येन्द्रस्येन्द्रियेण।इन्द्रियेणेतीन्द्रियेण।
क्षत्राणाङ्क्षत्रपतिः क्षत्रपतिः क्षत्राणाङ्क्षत्राणाङ्क्षत्रपतिः।क्षत्रपतिरेध्येधिक्षत्रपतिः क्षत्रप
तिरेधि।क्षत्रपतिरितिक्षत्र।पतिः।एध्यत्यत्येध्येध्यति।अतिदिद्यून्दिद्यूनत्यतिदि ९ द्यून्
दिद्यून्पाहिपाहिदिद्यून्दिद्यून्पाहि।पाहीतिपाहि॥१६॥प्रपर्वतस्यपर्वतस्यप्रप्रपर्वतस्य।
पर्वतस्यवृषभस्यवृषभस्यपर्वतस्यपर्वतस्यवृषभस्य।वृषभस्यपृष्ठात्पृष्ठाद्वृष

तेनो मुखमप्रं
ऽग्निश्चाऽ

नावैश्वरन्तिवरन्तिनावोना
न्तस्येषु षन्तस्येषु ष्ठातू। पुष्ठान्नावोनावं पुष्ठात्नु ष्ठान्नावं नावैश्वरन्तिवरन्तिनावोना
वैश्वरन्ति। वरन्तिखुसिवं। खुसिवैश्वरन्तिवरन्तिखुसिवं स्खुसिवंऽइ यानाऽइ यानां। खुसि
वं स्खुसिवंऽइ या नां। खुसि सुऽइति खु। सिवं इ यानाऽइ तीयानां। नाऽआवहत्रन्नवह
त्रन्नातास्ताऽआवंहत्रनू। आवहत्रनू। अवहत्रन्नधरागधुरागवहत्रन्नवहत्रन्नधराकू। अधुरा
गुदक्ताऽनुदक्ताऽअधुरागधुरागुदक्ता। नुदक्ताऽअहिमहिमुदक्ताऽनुदक्ताऽअहिमू। नुदक्ता
ऽइत्यतू। अक्ताः। अहिमभुष्यन्भुष्यमहिमहिमभुष्यमू। भुष्यमन्वनुभुष्यन्भुष्यमनु। अनु
रीयमाणोरीय[illegible]माणा। अन्वनुरीयमाणाः। रीयमाणाऽइतिरीयमाणाः। विक्षोर्विक्रम
णां विक्रमणं विक्षोर्विक्षोर्विक्रमणामू। विक्रमणस्यसि विक्रमणं विक्रमणमसि। विक्रमणमिति
वि। क्रमणामू। असि विक्रान्तं विक्रान्तमस्यसि विक्रान्तमू। विक्रान्तन्क्रान्तन्क्रान्तं विक्रान्तं वि
क्रान्तन्क्रान्तमू। विक्रान्तमिति वि। क्रान्तमू। क्रान्तमिति क्रान्तमू॥१७॥ प्रजापतेनन प्रजापते प्रजा
पातेन। प्रजापतऽइति प्रजा। पते। नत्वत्वन्ननत्वतू। त्वदेतान्येतानि त्वत्वदेतानि। एतान्युन्योन्य

ऽएतान्येतान्यन्यः। अन्यो विश्वा विश्वान्यो न्यो विश्वा। विश्वा रूपाणि रूपाणि विश्वा विश्वा रूपाणि॥
रूपाणि परि परि रूपाणि रूपाणि परि। परि ता ता परि परि ता। ता बभूव बभूव ता ता बभूव। बभूवे
ति बभूव। यत्कामास्ते ते यत्कामा यत्कामास्ते। यत्कामा इति यत्ऽकामाः। ते जुहुमो जुहुमस्ते ते
जुहुमः। जुहुमस्तत्तज्जुहुमो जुहुमस्तत्। तन्नो नस्तत्तन्नः। नोऽस्त्वस्तु नो नोऽस्तु। अस्तु वयम्
वयमस्त्वस्तु वयम्। अयममुष्या मुष्यायमयममुष्य। अमुष्य पिता पितामुष्यामुष्य पिता। पिता सावसौ पिता पि
तासौ। असावस्यास्यासावसावस्य। अस्य पिता पितास्यास्य पिता। पिता वयं वयं पिता पिता वयम्। वय
ं स्याम स्याम वयं वयं स्याम। स्याम पतयः पतयः स्याम स्याम पतयः। पतयो रयीणां रयीणाम्प
तयः पतयो रयीणाम्। रयीणां स्वाहा स्वाहा रयीणां रयीणां स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा। रुद्र यद्य
द्रुद्र रुद्र यत्। यत्ते ते यद्यत्ते। तक्रि वि क्रिवि ति ते क्रिवि। क्रिवि परम्परं क्रिविः क्रिवि परम्। परं नाम नाम
म परम्परं नाम। नाम तस्मिंस्तस्मिन्नाम नाम तस्मिन्। तस्मिन्हुतं हुतं तस्मिंस्तस्मिन्हुतम्। हुतम
स्यसि हुतं हुतमसि। अस्यामेष्टमामेष्टमस्यस्यामेष्टम्। आमेष्टमस्यस्यामेष्टमामेष्टमसि। त्वमे

शुमित्यमा। इष्टम्। असि स्वाहा स्वाहास्यसि स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥१८॥ मित्रावरुणयोस्त्वा त्वा मित्राव
रुणयोर्मित्रावरुणयोः स्त्वा। त्वा प्रशास्त्रोः प्रशास्त्रोस्त्वा त्वा प्रशास्त्रोः। प्रशास्त्रोः प्रशिषा प्रशिषा प्रशास्त्रोः
प्रशास्त्रोः प्रशिषा। प्रशास्त्रोरिति प्र। शास्त्रोः। प्रशिषा युनज्मि युनज्मि प्रशिषा प्रशिषा युनज्मि। प्रशि
षेति प्र। शिषा। युनज्मीति युनज्मि। अद्यथायैत्वा त्वाद्यथायाऽ अद्यथायैत्वा। त्वा स्वक्षयै स्वक्षयैत्वा
त्वा स्वक्षयै। स्वक्षयैत्वा त्वा स्वक्षयै स्वक्षयैत्वा। त्वा रिष्टो रिष्टस्त्वा त्वा रिष्टः। अरिष्टोऽअर्जुनोऽर्जुनो
रिष्टो रिष्टोऽअर्जुनः। अर्जुनो मरुतां मरुतामर्जुनोऽर्जुनो मरुताम्। मरुतां प्रसवेन प्रसवेन मरु
तां मरुतां प्रसवेन। प्रसवेन जय जय प्रसवेन प्रसवेन जय। प्रसवेनेति प्र। सवेन। जय। पाम
पाम जय जय। पाम। आपाम मनसा मनसा पाम पाम मनसा। मनसा सं सम्मनसा मनसा सम्।
समिन्द्रियेणेन्द्रियेण सं समिन्द्रियेण। इन्द्रियेणेतीन्द्रियेण॥१९॥ मा ते ते मा मा ते। तऽइन्द्रेन्द्र
ते तऽइन्द्र। इन्द्र ते तऽइन्द्रेन्द्र ते। ते वयं वयं ते ते वयम्। वयं तुराषाट् तुराषाड् वयं वयं तुराषाट्। तु
राषाडयुक्तासो युक्तासस्तुराषाट् तुराषाडयुक्तासः। अयुक्तासोऽअब्रह्मता ब्रह्मतायुक्तासो युक्ता

ह्ल १ ब्रु १

सोऽभ्युद्धन्तो। अभ्युन्ताद्विद्युद्धन्तो अभ्युन्ताद्वि। विदंसामदंसामविविदंसाम। दंसामेति दंसाम। तिष्ठ
रथं रथन्तिष्ठ तिष्ठ रथम्। रथमध्यधि रथं रथमधि। अधि येयमध्यधि यम्। यं वज्रहस्त वज्रहस्त
येयं वज्रहस्ता वज्रहस्ता रश्मीन् रश्मीना वज्रहस्त वज्रहस्ता रश्मीन्। वज्रहस्तेति वज्र। हस्ता। आ
रश्मीन्। रश्मीन्देव देव रश्मीन् रश्मीन्देव। देवयमसे यमसे देव देवयमसे। यमसे स्वश्वान्त्स्वश्वान्यमसे
यमसे स्वश्वान्। स्वश्वानिति सु। अश्वान्॥२०॥ अग्नये गृहपतये गृहपतयेऽग्नयेऽग्नये गृहपतये। गृहप
तये स्वाहा स्वाहा गृहपतये गृहपतये स्वाहा। गृहपतय इति गृह। पतये। स्वाहा सोमाय सो
माय स्वाहा स्वाहा सोमाय। सोमाय वनस्पतये वनस्पतये सोमाय सोमाय वनस्पतये। वनस्पतये
मरुतां मरुतां वनस्पतये वनस्पतये मरुताम्। मरुतामोजसऽओजसे मरुतां मरुतामोजसे। ओजस
ऽइन्द्रस्येन्द्रस्यौजस ओजसऽइन्द्रस्य। इन्द्रस्येन्द्रियायेन्द्रियायेन्द्रस्येन्द्रस्येन्द्रियाय। इन्द्रिया
येतीन्द्रियाय। पृथिवि मातर्मातः पृथिवि पृथिवि मातः। मातर्मा मा मातर्मातर्मा। मा मा मा मा मा
मा। मा हिंसीर्हिंसीर्मा मा हिंसीः। हिंसीर्मो मो हिंसीर्हिंसीर्मो। मोऽअहमहम्मो मोऽअह

मेऽइतिमे। त्वमहन्त्वा त्वामहमहन्त्वाम्। त्वामिति त्वाम्॥२१॥ हंसः शुचिषच्छुचिषद्धंसो हंसः शुचिषत्। शुचिष
त्। शुचिषद्वसुर्वसुः शुचिषच्छुचिषद्वसुः। शुचिसदिति शुचि। सत्। वसुरन्तरिक्षसदन्तरिक्षसद्वसुर्व
सुरन्तरिक्षसत्। अन्तरिक्षसद्धोता होतान्तरिक्षसदन्तरिक्षसद्धोता। अन्तरिक्षसदित्यन्तरिक्ष। सत्।
होता वेदिषद्वेदिषद्धोता होता वेदिषत्। वेदिषदतिथिरतिथिर्वेदिषद्वेदिषदतिथिः। वेदिसदिति
वेदि। सत्। अतिथिर्दुरोणसद्दुरोणसदतिथिरतिथिर्दुरोणसत्। दुरोणसदिति दुरोण। सत्। नृष
द्वरसद्वरसन्नृषन्नृषद्वरसत्। नृसदिति नृ। सत्। वरसदृतसदृतसद्वरसद्वरसदृतसत्। व
रसदिति वर। सत्। ऋतसद्व्योमसद्व्योमसदृतसदृतसद्व्योमसत्। ऋतसदित्यृत। सत्। व्योमस
दब्जाऽअब्जा व्योमसद्व्योमसदब्जाः। व्योमसदिति व्योम। सत्। अब्जा गोजा गोजाऽअब्जाऽअब्जा गो
जाः। अब्जाऽइत्यप्। जाः। गोजाऽऋतजाऽऋतजा गोजा गोजाऽऋतजाः। गोजाऽइति गो। जाः। ऋत
जाऽअद्रिजाऽअद्रिजाऽऋतजाऽऋतजाऽअद्रिजाः। ऋतजाऽइत्यृत। जाः। अद्रिजाऽऋतमृतमद्रि
जाऽअद्रिजाऽऋतम्। अद्रिजाऽइत्यद्रि। जाः। ऋतम्बृहद्बृहदृतमृतम्बृहत्। बृहदिति बृहत्॥

१३७ ३६

॥२२॥ इयदस्यसीयदियदसि। अस्यायुरायुरस्यस्यायुः। आयुरस्यस्यायुरायुरसि। अस्यायुरायुरस्य
स्यायुः। आयुर्म्मयिमय्यायुरायुर्म्मयि [illegible]। मयिधेहिधेहिमयिमयिधेहि। धेहियुङ्युङ्ङ्धेहिधेहियुङ्।
युङ्ङ्वर्च्चोवर्च्चोयुङ्युङ्वर्च्चः। वर्च्चः। ऊर्ग्गूर्ग्वर्च्चोवर्च्चऽऊर्क्। ऊर्ग्गूर्ज्जम्मूर्ज्जमूर्ग्गूर्ग्गूर्ज्जम्। ऊर्ज्जमित्यूर्ज्ज
म्। इन्द्रस्यवाम्वामिन्द्रस्येन्द्रस्यवाम्। वाम्वीर्य्यकृतोवीर्य्यकृतोवाम्वाम्वीर्य्यकृतः। वीर्य्यकृतोबाहू
बाहूवीर्य्यकृतोवीर्य्यकृतोबाहू। वीर्य्यकृतऽइतिवीर्य्य। कृतः। बाहूऽअभ्युपावहराम्यभ्युपा
वहरामिबाहूबाहूऽअभ्युपावहरामि। बाहूऽइतिबाहू। अभ्युपावहरामीत्यभि। उपावहरा
मि॥२३॥ स्योनास्यसिस्योनास्योनासि। असिसुषदासुषदास्यसिसुषदा। सुषदाक्षत्रस्यक्षत्रस्य
सुषदासुषदाक्षत्रस्य। सुसदेतिसु। सदा। क्षत्रस्ययोनिर्य्योनिःक्षत्रस्यक्षत्रस्ययोनिः। योनिरि
तियोनिः। स्योनामासीदसीदस्योनांस्योनामासीद। आसीद। सीदसुषदांसुषदांसीद
सीदसुषदाम्। सुषदांक्षत्रस्यक्षत्रस्यसुषदांसुषदांक्षत्रस्य। सुसदामितिसु। सदाम्। क्षत्रस्य
योनिंयोनिंक्षत्रस्यक्षत्रस्ययोनिम्। योनिमितियोनिम्॥२४॥ निषसादससादनिनिषसाद

सादद्धृतव्रतोधृतव्रतःससादससादद्धृतव्रतः।धृतव्रतोवरुणोवरुणोधृतव्रतोधृतव्रतोवरुणः।धृतव्र
तऽइतिधृत।व्रतः।वरुणःपस्त्यासुपस्त्यासुवरुणोवरुणःपस्त्यासु।पस्त्यास्वापस्त्यासुपस्त्यास्वा।
पस्त्या।साम्राज्यायसुक्रतुःसुक्रतुःसाम्राज्यायसाम्राज्यायसुक्रतुः।साम्राज्यायेतिसाम्।राज्याय।
सुक्रतुरितिसु।क्रतुः।२४।अभिभूरस्यस्यभिभूरभिभूरसि।अभिभूरित्यभि।भूः।अस्येताऽए
ताऽअस्यस्येताः।एतास्तेतऽएताऽएतास्ते।तेपञ्चपञ्चतेतेपञ्च।पञ्चदिशोदिशःपञ्चपञ्चदिशः।दि
शःकल्पन्तांकल्पन्तांदिशोदिशःकल्पन्ताम्।कल्पन्तांब्रह्मन्ब्रह्मन्कल्पन्तांकल्पन्तांब्रह्मन्।
ब्रह्मंस्त्वंत्वंब्रह्मन्ब्रह्मंस्त्वम्।त्वंब्रह्माब्रह्मात्वंत्वंब्रह्मा।ब्रह्मास्यसिब्रह्माब्रह्मासि।असि
सवितासवितास्यसिसविता।सवितासत्यप्रसवःसत्यप्रसवःसवितासवितासत्यप्रसवः।सत्यप्रस
वोवरुणोवरुणःसत्यप्रसवःसत्यप्रसवोवरुणः।सत्यप्रसवऽइतिसत्य।प्रसवः।वरुणःसत्यौजाः
सत्यौजावरुणोवरुणःसत्यौजाः।सत्यौजाऽइन्द्रऽइन्द्रःसत्यौजाःसत्यौजाऽइन्द्रः।सत्यौजाऽइ
तिसत्य।ओजाः।इन्द्रोविश्वौजाविश्वौजाऽइन्द्रऽइन्द्रोविश्वौजाः।विश्वौजारुद्रोरुद्रोविश्वौजावि

३६

१२८

शौजा रुद्रः। रुद्रः सुशेवः सुशेवो रुद्रो रुद्रः सुशेवः। सुशेव इति सुऽशेवः॥ बहुकार श्रेयस्कर श्रेय
स्कर बहुकार बहुकार श्रेयस्कर। बहुकारेति बहुऽकार। श्रेयस्कर भूयस्कर भूयस्कर श्रेयस्कर
श्रेयस्कर भूयस्कर। श्रेयःकरेति श्रेयःऽकर। भूयस्कर तेन तेन भूयस्कर भूयस्कर तेन। भूयःकरेति भूयः।
कर। तेन मे मे तेन तेन मे। मे रध्य रध्य मे मे रध्य। रध्येति रध्य॥ २६॥ अग्निः पृथुः पृथुरग्निरग्निः पृथुः। पृ
थुर्धर्मणो धर्मणः पृथुः पृथुर्धर्मणः। धर्मणस्पतिः पतिर्धर्मणो धर्मणस्पतिः। पतिर्जुषाणो जुषा
णः पतिः [illegible] पतिर्जुषाणः। जुषाणो अग्निरग्निर्जुषाणो जुषाणो अग्निः। अग्निः पृथुः पृथुरग्निरग्निः पृथुः।
पृथुर्धर्मणो धर्मणः पृथुः पृथुर्धर्मणः। धर्मणस्पतिः पतिर्धर्मणो धर्मणस्पतिः। पतिराज्यस्याज्यस्य प
तिः पतिराज्यस्य। आज्यस्य वेतु वेत्वाज्यस्याज्यस्य वेतु। वेतु स्वाहा स्वाहा वेतु वेतु स्वाहा। स्वाहा स्वाहा
कृताः स्वाहाकृताः स्वाहा स्वाहा स्वाहाकृताः। स्वाहाकृताः सूर्यस्य सूर्यस्य स्वाहाकृताः स्वाहाकृताः
सूर्यस्य। स्वाहाकृता इति स्वाहाऽकृताः। सूर्यस्य रश्मिभी रश्मिभिः सूर्यस्य सूर्यस्य रश्मिभिः। रश्मि
भिर्यतध्वं यतध्वं रश्मिभी रश्मिभिर्यतध्वम्। रश्मिभिरिति रश्मिऽभिः। यतध्वं सजातानां सजाताना

यतन्धंयतन्धं(ं) सजातानाम्। सजातानांम्मध्यमेष्ठ्याय मध्यमेष्ठ्याय सजातानां(ं) सजातानांम्मध्यमेष्ठ्याव
सजातानामितिस। जातानाम्। मध्यमेस्थ्यायेतिमध्यमेस्थ्याय॥२७॥ सवित्राप्रसवित्रा प्रसवित्रा सवि
त्रासवित्राप्रसवित्रा। प्रसवित्रासरस्वत्यासरस्वत्याप्रसवित्राप्रसवित्रासरस्वत्या। प्रसवित्रेतिप्र। सवित्रा।
।सरस्वत्यावाचावाचासरस्वत्यासरस्वत्यावाचा। वाचात्वष्ट्रात्वष्ट्रावाचावाचात्वष्ट्रा। त्वष्ट्रारूपैरूपैस्त्व
ष्ट्रात्वष्ट्रारूपैः। रूपैःपूष्णापूष्णारूपैरूपैःपूष्णा। पूष्णापशुभिःपशुभिःपूष्णापूष्णापशुभिः। पशुभिरि
न्द्रेणेन्द्रेणपशुभिःपशुभिरिन्द्रेण। पशुभिरितिपशु। भिः। इन्द्रेणास्मेऽअस्मेऽइन्द्रेणेन्द्रेणास्मे। अस्मे बृहस्प
तिनाबृहस्पतिनास्मेऽअस्मेबृहस्पतिना। अस्मेऽइत्यस्मे। बृहस्पतिनाब्रह्मणाब्रह्मणाबृहस्पतिनाबृह
स्पतिनाब्रह्मणा। ब्रह्मणावरुणेनवरुणेनब्रह्मणाब्रह्मणावरुणेन। वरुणेनौजसौजसावरुणेनव
रुणेनौजसा। ओजसाग्निनाग्निनौजसौजसाग्निना। अग्निनातेजसातेजसाग्निनाग्निनातेजसा। तेजसासो
मेनसोमेनतेजसातेजसासोमेन। सोमेनराज्ञाराज्ञासोमेनसोमेनराज्ञा। राज्ञाविष्णुनाविष्णुनाराज्ञारा
ज्ञाविष्णुना। विष्णुनादशम्यादशम्याविष्णुनाविष्णुनादशम्या। दशम्यादेवतयादेवतयादशम्यादे

३६

१३९

त्राम्या देवतेया। देवतेया प्रसूतः प्रसूतो देवतेया देवतेया प्रसूतः। प्रसूतः प्र प्र प्रसूतः प्रसूतः प्र। प्र प्रसू-
त ऽ इति प्र। सूतः। प्र सर्प्पामि सर्प्पामि प्र प्र सर्प्पामि। सर्प्पामीति सर्प्पामि॥२८॥ अश्विभ्याम्पच्यस्व पच्यस्वा-
श्विभ्याम् अश्विभ्याम्पच्यस्व। अश्विभ्यामित्यश्वि। भ्याम्। पच्यस्व सरस्वत्यै सरस्वत्यै पच्यस्व पच्यस्व सरस्व-
त्यै। सरस्वत्या ऽ इन्द्राय इन्द्राय सरस्वत्यै सरस्वत्या ऽ इन्द्राय। इन्द्राय सुत्राम्णे सुत्राम्ण ऽ इन्द्रायेन्द्राय सु-
त्राम्णे। सुत्राम्ण ऽ इति सु। त्राम्णे। वायुः पूतः पूतो वायुर्वायुः पूतः। पूतः पवित्रेण पवित्रेण पूतः पूतः पवित्रे-
ण। पवित्रेण प्रत्यङ् प्रत्यङ् पवित्रेण पवित्रेण प्रत्यङ्। प्रत्यङ् सोमः सोमः प्रत्यङ् प्रत्यङ् सोमः। सोमो ऽ अतिस्रु-
तोतिस्रुतः सोमः सोमो ऽ अतिस्रुतः। अतिस्रुत ऽ इत्यति। स्रुतः। इन्द्रस्य युज्यो युज्य ऽ इन्द्रस्येन्द्रस्य युज्यः
युज्यः सखा सखा युज्यो युज्यः सखा। सखेति सखा॥२९॥ कुविदङ्ग। अङ्ग कु कुविदङ्ग। अङ्ग यव-
मन्तो यवमन्तो अङ्गाङ्ग यवमन्तः। यवमन्तो यवं यवं यवमन्तो यवमन्तो यवम्। यवमन्त इति यव। मन्तः। य-
वं चिच्चिद्यवं यवं चित्। चिद्यथा यथा चिच्चिद्यथा। यथा दान्ति दान्ति यथा यथा दान्ति। दान्त्यनुपूर्वमनुपू-
र्वं दान्ति दान्त्यनुपूर्वम्। अनुपूर्वं वियूय वियूयानुपूर्वमनुपूर्वं वियूय। अनुपूर्वमित्यनु। पूर्वम्। वियू-

तिविग्रृह्य। इदेहैषामेषामिदेहेदेहैषाम्। इहेहेती हा। इह। एषाङ्कृणु कृणुह्येषामेषाङ्कृणुहि। कृणुहि

हि नोजेनानि नोजेनानि कृणुहि कृणुहि नोजेनानि। नोजेनानि ये ये नोजेनानि नोजेनानि ये। ये ब-

र्हिषो बर्हिषो ये ये बर्हिषः बर्हिषो नमस्ऽउक्तिन्नमस्ऽउक्तिम्बर्हिषो बर्हिषो नमस्ऽउक्तिम्। नमस्ऽउक्ति

यजत्रि यजत्रि नमस्ऽउक्तिन्नमस्ऽउक्तिं यजत्रि। नमऽउक्तिमिति नमः ऽउक्तिम्। यजत्रीति यजत्रि। अ-

श्विन्या त्वा त्वाश्विन्याऽश्विन्या त्वा। अश्विन्यामित्यश्विन्याम्। त्वा सरस्वत्यै सरस्वत्यै त्वा त्वा सरस्वत्यै।

सरस्वत्या इन्द्राय इन्द्राय सरस्वत्यै सरस्वत्या ऽइन्द्राय। इन्द्राय सुत्राम्ने सुत्राम्ने ऽइन्द्रायेन्द्राय सु-

त्राम्ने। सुत्राम्नऽइति सुऽत्राम्ने॥२०॥ युवꣳ सुरामꣳ सुरामं युवं युवꣳ सुरामम्। सुराममश्विनाश्वि-

ना सुरामꣳ सुराममश्विना। अश्विना नमुचौ नमुचावश्विनाश्विना नमुचौ। नमुचा वासुरे ऽसुरे नमुचौ

नमुचावासुरे। आसुरे सचा सचासुरे ऽसुरे सचा। सचेति सचा। विपिपाना शुभः शुभो विपिपाना वि-

पिपाना शुभः। विपिपानेति वि। पिपाना। शुभस्पती पती शुभः शुभस्पती। पती ऽइन्द्रमिन्द्रम्पती पती ऽ

इन्द्रम्। पती इति पती। इन्द्रङ्कर्म्मसु कर्म्मस्विन्द्रमिन्द्रङ्कर्म्मसु। कर्म्मस्वावतमावतङ्कर्म्मसु कर्म्म-

३६

१४०

स्वावतमू। कर्म्मस्विति कर्म्मसु। आवतमित्यावतमू॥३१॥ पुत्रमिव पितरौ पितरौ पुत्रमिव पुत्रमिव
पितरौ। पुत्रमिवेति पुत्रमू। इव। पितरावश्विनाश्विना पितरौ पितरावश्विना। अश्विनोन्नो नाश्विनाश्विने
ना। नु नेन्द्रेन्द्रो नो नेन्द्र। इन्द्रावश्वु रावश्वु रिन्द्रेन्द्रावश्वुः। आवश्वु। काद्यैः काद्यै रावश्वु रावश्वुः काद्यैः। काद्यै
हृं सनोति हृं सनो नि:। काद्यैः काद्यै हृं सनोनिः। हृं सनोनिरितिहृं सनोनिः। यच्छुरामं सुरामंप
ह्यच्छुराममू। सुरामं बिविसुरामं सुरामं बि। श्य पिबो पिबो बिश्य पिबः। प्र पिबः शचीभिः शचीभिरपिबो
पिबः शचीभिः। शचीभिरितिः सरस्वती सरस्वती शचीभिः शचीभिः सरस्वती। सरस्वती त्वा त्वा सरस्वती स
रस्वती त्वा। त्वा मघवन्मघवंस्त्वा त्वा मघवन्। मघवन्निल्लग निल्लग मघवन्मघवन्निल्लक्। मघवन्नि
तिमघावन्। अनिल्लगित्यनिल्लक्॥३२॥ इति वाजसनेये क्रमजटायां दशमोध्यायः समाप्तः॥१०॥
॥छ॥ ॥श्रीमंतं श्रीगणेशं तदनु च महती कालिकां मां नवाशं। माष्टांगं वै प्रणाम्याथ वरगुरुगणं श्रीमतो
याज्ञिकस्य॥ आर्केः पुत्रोत्तयिष्ठो नत्वपरिस्तरणो यो जगन्नाथनामा॥ शुद्धं हृध्यायपूर्बं विलिखितिरवति यजु
षः पुस्तकं श्रीजटाख्या॥छ॥ ॥छ॥ ॥ॐ नमः॥छ॥ युञ्जानः प्रथमं प्रथमं युञ्जानो युञ्जानः प्रथम

प्रथमम्मनो मनः प्रथमम्प्रथमम्मनः। मनस्तत्वाय तत्वाय मनो मनस्तत्वाय। तत्वाय सविता सविता तत्वाय
तत्वाय सविता। सविता धियो धियः सविता सविता धियः। धिय इति धियः। अग्नेर्ज्योतिर्ज्योतिरग्नेरग्नेर्ज्योतिः
ज्योतिर्निचाय्य निचाय्य ज्योतिर्ज्योतिर्निचाय्य। निचाय्य पृथिव्याः पृथिव्या निचाय्य निचाय्य पृथिव्याः। निचाय्येति
नि। चाय्य। पृथिव्या अध्यधि पृथिव्याः पृथिव्या अधि। अध्याभरदाभरदध्यध्याभरत्। आभरत्। अभरदित्याभरत्।
।।१।। युक्तेन मनसा मनसा युक्तेन युक्तेन मनसा। मनसा वयं वयम्मनसा मनसा वयम्। वयन्देवस्य देवस्य
वयं वयन्देवस्य। देवस्य सवितुः सवितुर्देवस्य देवस्य सवितुः। सवितुः सवे सवे सवितुः सवितुः सवे। सवे। स
व इति सवे। स्वर्ग्याय शक्त्या शक्त्या स्वर्ग्याय स्वर्ग्याय शक्त्या। स्वर्ग्यायेति स्वः। ग्याय। शक्त्येति शक्त्या।।
।।२।। युक्त्वाय सविता सविता युक्त्वाय युक्त्वाय सविता। सविता देवान्देवान्त्सविता सविता देवान्। देवा
न्त्स्वः स्वर्देवान्देवान्त्स्वः। स्वर्यतो यतः स्वः स्वर्यतः। यतो धिया धिया यतो यतो धिया। धिया दिवन्दिवन्धि
या धिया दिवम्। दिवमिति दिवम्। बृहज्ज्योतिर्ज्योतिर्बृहद्बृहज्ज्योतिः। ज्योतिः करिष्यतः करिष्य
तो ज्योतिर्ज्योतिः करिष्यतः। करिष्यतः सविता सविता करिष्यतः करिष्यतः सविता। सविता प्र प्र

सविता सविता प्र। प्रसुवाति सुवाति प्र प्रसुवाति। सुवाति तांस्तान्त्सुवाति सुवाति तान्। तानिति तान्॥३॥ युजे
वां वां युजे युजे वाम्। वाम्ब्रह्म ब्रह्म वां वाम्ब्रह्म। ब्रह्म पूर्व्यम्पूर्व्यम्ब्रह्म ब्रह्म पूर्व्यम्। पूर्व्यन्नमोभिर्न्नमो
भिः पूर्व्यम्पूर्व्यन्नमोभिः। नमोभिर्वि वि नमोभिर्न्नमोभिर्वि। नमोभिरिति नमः भिः। वि श्लोकः श्लोको वि वि
श्लोकः। श्लोक एतु त्वेतु श्लोकः श्लोक एतु। एतु पथ्येव पथ्येवैत्वेतु पथ्येव। पथ्येव सूरेः सूरेः पथ्येव प
थ्येव सूरेः। पथ्येवेति पथ्या। इव। सूरेरिति सूरेः। शृण्वन्तु विश्वे विश्वे शृण्वन्तु शृण्वन्तु विश्वे। विश्वे अ
मृतस्यामृतस्य विश्वे विश्वे अमृतस्य। अमृतस्य पुत्राः पुत्रा अमृतस्यामृतस्य पुत्राः। पुत्रा आ ये य आ
पुत्राः पुत्रा आ ये। आ ये। ये धामानि धामानि ये ये धामानि। धामानि दिव्यानि दिव्यानि धामानि धामानि
दिव्यानि। दिव्यानि तस्थुस्तस्थुर्दिव्यानि दिव्यानि तस्थुः। तस्थुरिति तस्थुः॥४॥ यस्य प्रयाणम्प्रयाणं य
स्य यस्य प्रयाणम्। प्रयाणमन्वनु प्रयाणम्प्रयाणमनु। प्रयाणमिति प्रयानम्। अन्वन्ये अन्ये अन्वन्वन्ये॥
अन्य इद्धिदन्ये अन्य इत्। इद्ययुर्ययुरिद्धिद्ययुः। ययुर्देवा देवा ययुर्ययुर्देवाः। देवा देवस्य
देवस्य देवा देवा देवस्य। देवस्य महिमानम्महिमानन्देवस्य देवस्य महिमानम्। महिमा

नमोजसौजसा महिमा नम्महिमा न मोजसा । उजसेत्योजसा । यः पार्थिवानि पार्थिवानि यो यः पार्थिवानि । पार्थि
वानि विममे विममे पार्थिवानि पार्थिवानि विममे । विममे सस विममे विममे सः । विममऽइति वि । ममे । सऽएतशः
एतशः स स एतशः । एतशो रजाꣳसि रजाꣳस्येतशऽ एतशो रजाꣳसि । रजाꣳसि देवो देवो रजाꣳसि र
जाꣳसि देवः । देवः सविता सविता देवो देवः सविता । सविता महित्वना महित्वना सविता सविता महित्वना ॥
महित्वनेति महि । त्वना । वाचस्पतिः पतिर्वाचो वाचस्पतिः पतिर्वाचं वाचस्पतिः पतिर्वाचम् । वाचन्नो नो
वाचं वाचन्नः । नः स्वदतु स्वदतु नो नः स्वदतु । स्वदत्विति स्वदतु ॥५॥ इमन्नो न इममिमन्नः । नो देव दे
व नो नो देव । देव सवितः सवितर्देव देव सवितः । सवितर्यज्ञं यज्ञꣳ सवितः सवितर्यज्ञम् । यज्ञम्प्रप्रय
ज्ञं यज्ञम्प्र । प्रणय नय प्रप्रणय । नय देवाव्यन्देवाव्यन्नय नय देवाव्यम् । देवाव्यꣳ सखिविदꣳ सखिविदन्दे
वाव्यन्देवाव्यꣳ सखिविदम् । देवाव्यमिति देव । अव्यम् । सखिविदꣳ सत्राजितꣳ सत्राजितꣳ सखिविदꣳ सखि
विदꣳ सत्राजितम् । सखिविदमिति सखि । विदम् । सत्राजितन्धनजितन्धनजितꣳ सत्राजितꣳ सत्राजितन्ध
नजितम् । सत्राजितमिति सत्रा । जितम् । धनजितꣳ स्वर्जितꣳ स्वर्जितन्धनजितन्धनजितꣳ स्वर्जितम् ॥

विधृतिमितिवि।धृतिम्।प्रजापतयेमनवेमनवेप्रजापतयेप्रजापतयेमनवे।प्रजापतयऽइतिप्रजा।पतये।
मनवेऽग्नयेऽग्नयेमनवेमनवेऽग्नये।अग्नयेवैश्वानरायवैश्वानरायाग्नयेऽग्नयेवैश्वानराय।वैश्वानरायेतिवैश्वा
नराय॥६२॥मासुसुमामासु।सुनिष्ठानिष्ठाःसुसुनिष्ठाः।निष्ठामामानिष्ठानिष्ठामा।मासुसुमामासु।सुरि
षारिषःसुसुरिषः।रिषोम्बाम्बरिषोरिषोम्ब।अम्बधृष्णुधृष्णुम्बाम्बधृष्णु।धृष्णुवीरयस्ववीरयस्वधृष्णुधृष्णु
वीरयस्व।वीरयस्वसुसुवीरयस्ववीरयस्वसु।स्वितिसु।अग्निश्चनाग्निरग्निश्च।त्वेदमिदञ्चचेदम्।इदङ्क
रिष्यथःकरिष्यथऽइदमिदङ्करिष्यथः।करिष्यथऽइतिकरिष्यथः॥६३॥हुंहस्वदेविदेविहुंहस्वहुंहस्वदे
स्वदेवि।दृंहिविदृंहिविदेविदेविदृंहिवि।दृंहिविस्वस्तयेस्वस्तयेदृंहिविदृंहिविस्वस्तये।स्वस्तयऽआ
सुर्य्यासुरीस्वस्तयेस्वस्तयऽआसुरी।आसुरीमायामायासुर्य्यासुरीमाया।मायास्वधयास्वधयामायामाया
स्वधया।[illegible]हता।हतासिसिहताहतासि।असीत्यसि।जुष्टन्देवेभ्योदेवेभ्यो
जुष्टञ्जुष्टन्देवेभ्यः।देवेभ्यऽइदमिदन्देवेभ्योदेवेभ्यऽइदम्।इदमस्त्वस्त्विदमिदमस्तु।अस्तुहव्यंहव्य
मस्त्वस्तुहव्यम्।हव्यमरिष्टारिष्टाहव्यंहव्यमरिष्टा।अरिष्टात्वन्त्वमरिष्टारिष्टात्वम्।त्वमुदुत्वन्त्वमुत्।

उदिहिहीह्यदु दिहि। इदिर्यज्ञे यज्ञऽइहीदियज्ञो। यज्ञो ऽअस्मिन्नस्मिन्यज्ञे यज्ञेऽअस्मिन्। अस्मिन्नित्यस्मिन्॥

॥६४॥ इन्नः सर्पिरासुतिः सर्पिरासुतिर्द्विन्नोद्व्नः सर्पिरासुतिः। इन्नऽइतिद्वु। अन्नः। सर्पिरासुतिः प्रत्नः प्रत्नः स[illegible] सर्पिरासुतिः [illegible] सर्पिः। आसुतिः। प्रत्नो होता होता प्रत्नः प्रत्नो होता। होता वरेण्यो वरेण्यो होता होता वरेण्यः॥ वरेण्यऽइति वरेण्यः। सहसस्पुत्रः पुत्रः सहसः सहसस्पुत्रो। पुत्रो ऽअद्भुतो ऽद्भुतः पुत्रः पुत्रोऽअद्भुतः। अद्भुतऽइत्यद्भुतः॥ ६५॥ परस्याऽअध्यधिपरस्याः परस्याऽअधि। अधिसंवतः संवतोऽध्यधिसंवतः संवतोवरानवराः संवतः संवतोवरान्। संवतऽइति सम्। वतः। अवरां ऽअभ्यभ्यवरानवरां। अभिं। अभ्या तर तरा भ्या तर। आतर। तरेति तर। यत्राहमहं यत्र यत्राहम्। अहमस्म्यस्म्यहमहमस्मि। अस्मि तांस्ताननस्म्यस्मि तान्। तांऽअवावतांस्तांऽअव। अवेत्यव॥ ६६॥ परमस्याः परावतः परावतः परमस्याः परमस्याः परावतः। परावतो रोहिदश्वो रोहिदश्वः परावतः परावतो रोहिदश्वः। परावतऽइति परा। वतः। रोहिदश्वऽइहेह रोहिदश्वो रोहिदश्वऽइह। रोहिदश्वऽइति रोहित्। अश्वः। इहागह्यागहीहेहागहि। आगहि। गहीति गहि। पुरीश्रं उ

रु प्रियं। ३उरु प्रियं। ३रीश्यं। ३रीश्यं। ३उरु प्रियः। ३उरु प्रियो अग्ने अग्न ३उरु प्रियं। ३उरु प्रियो अग्ने। ३उरु प्रियाऽइत्युरु। प्रि
यः। अग्ने त्वं त्वमग्ने अग्ने त्वम्। त्वन्नेरतरत्वन्त्वन्नेर। तराम्नेक्षेम्नेधस्तरतराम्नेधः। म्नेधऽइतिम्नेधः॥ ६७॥ यदग्ने
अग्ने यद्यदग्ने। अग्ने कानिकान्यग्नेअग्ने कानि। कानिकानि कानि कानि कानि कानि कानि। कानिचिच्चित्कानि कानि चि
त्। चिद्दातेते। आविधिसाते। आते। तेदारूणि दारूणि तेते दारूणि। दारूणि दधसि दधसि दारूणि दारू
णि। दधसीति दधसि। सर्वन्नन्नं सर्वं सर्वन्नु। तदस्तु खलु तत्तदस्तु। अस्तु ते तेस्तु खलु ते। ते घृत घृतं त
नेतेघृतम्। घृत........ हृतं हुतं तन्नु। तज्जुषस्व जुषस्व तत्तज्जुषस्व। जुषस्व यविष्ठय यविष्ठ जुषस्व जुष
स्व। यविष्ठेति यविष्ठ॥ ६८॥ यदत्त्युत्ति यद्यदत्ति। अत्त्युपजिह्विका उपजिह्विकात्युपजिह्विका
ति। उपजिह्विका यत्। उपजिह्विके त्युप। जिह्विका। यद्वम्रोवम्रो यद्यद्वम्रः। वम्रो
अतिसर्पति सर्पत्यतिसर्पतीति। सर्पति॥ ६९॥ अहरहः। रो हि दं स्वं
वमप्रयावमहरहरहरहः। प्रयावं भरन्तः अप्रयावं भरन्तो नरन्तो हस्व। रो हि दं स्वऽइ
वभरन्तः। अप्रयावमित्यप्रयावम्। नरन्तो अश्वायेवाश्वायेव नरन्तो ..... हीतिगहि। ३ उरी श्यं ३

ष्ठात श्वो खेवा श्वो खेव तिष्ठते । अश्वो खेवेत्यश्वो याऽइव । तिष्ठति यासः झीस [illegible]

स्मै यासः झ्वासमस्मै । अस्माऽइत्यस्मै । रा [illegible] ।यज्ञोऽअस्मिन्नस्मिन्न [illegible] पो [illegible] स्मो पोषेण [illegible] न्नित्यस्मिन् ॥

समिधा सः ऽ समिधा । इषामदेनोम [illegible] मदे [illegible] मामामाने मे [illegible]

[illegible] विशाः । प्रतिवेशा रिषाम रिषाम प्रतिवेशाः प्रतिवेशा रिषाम । प्रति

[illegible] त्या [illegible] रिषामेति रिषाम ॥ ३० ॥ नानो हविष्याः हविष्या नान्ना नान्नो हविष्याः । हविष्या [illegible] समिक्ष

समिक्षानह विष्याः हविष्याः समिक्षाने । समिक्षाने ऽअग्ना वग्नौ समिक्षाने समिक्षाने ऽअग्नौ । समिक्षान ऽइति सम् ।

इ [illegible] नौ रायो रायो ग्ना वग्नौ रायः । रायस्पोषाय पोषाय रायो रायस्पोषाय । पोषाय हूयते हूयते पोषाय पोषाय

हूयते । हूयते हवामहे हवामहे हूयते हूयते हवामहे । हवामह ऽइति हवामहे । इरम्मदम्बृहद्बृहदुक्थम्बृहद्

बृहदुक्थमिरम्मदमिरम्मदम्बृहद्बृहदुक्थम् । इरम्मदमितीरम् । मदम् । बृहदुक्थं यजत्रं यजत्रम्बृहदुक्थम्बृहदु

क्थं यजत्रम् । बृहदुक्थमिति बृहत् । उक्थम् । यजत्रं जेतारं जेतारं यजत्रं यजत्रं जेतारम् । जेता

रमग्निमग्निं जेतारं जेतारमग्निम् । अग्निम्पृतनासु पृतनास्वग्निमग्निम्पृतनासु । पृतनासु सासहिं सासहिं

१५९

नरन्नतनः स्रुतोऽश्रनवदन्नवदस्रुतोस्रुतोऽश्रनवतू। अश्रनवद्वयोर्नितिर्बाध्यान्निरन्नवद
न्यान्निर्यद्य द्वयोर्नितिर्बाध्यान्निर्यत्। द्वयोर्नितिरितिवयोन्नितिः। यादनामनंयद्यादनमू। एन
न्द्यौः। द्यौरजनयदजनयद्यौद्यौरजनयत्। अजनयत्सुरेताः सुरेताऽअजनयद्दज
सुरेताऽइतिसुऽरेताः॥२॥ नक्तोषासा समनसा समनसा नक्तोषासा नक्तोषासा समन
पसेति नक्तोषसा। समनसा विरूपे विरूपे समनसा समनसा विरूपे। समनसेतिस। मनसा॥
पयेतक्षपयेतविरूपेविरूपे क्षपयेत। विरूपेऽइतिवि। रूपे। क्षपयेतशिशुंशिशुन्क्ष
पयेतशिशुम्। क्षपयेतऽइतिक्षपयेत। शिशुमेकमेकंशिशुंशिशुमेकम्। एकं समीची
हुकमेकर्मीची समीचीऽइतिसम्। ईची। द्यावाक्षामारुक्मोरुक्मो द्यावाक्षामा द्यावाक्षामारुक्मः।
त्विदेवतेद्गमाऽश्रग्निमग्निन्देवादेवाऽश्रग्निमूर्धिजिद्यातिनातिविविनाति। नातिहदेवानां
द्राद्रविणोदाःस्मरयन्स्मरयंद्रविणोदाःद्रविणोदाऽइतिद्रविणः। अग्निमग्निन्स्मरयन्स्मरयन्नग्निमग्निन्स्मरयन्। स्मरयन्द्रवि
... पाति
इतिद्रविणः...

१५९

प्रतिरूपाणिरूपाणिप्रति। प्रतिमुं[illegible]मुञ्चात् मुञ्चातेऽस्तेप्रतिमुञ्चति। मुं

रूपाणि। रूपाणिप्रतिप्रतिरूपाणिरूपाणिप्रति। [illegible] प्रासावीदसावीत्प्रासावीत्। असावी

श्वाविश्वारूपाणि। रूपाणिप्रति [illegible] कविः। कवि [illegible] द्विपदे। द्विपादचतुष्पादचतुष्पादद्वि

[illegible] निःकविः [illegible] मुञ्चातमुञ्चातकविः [illegible] द्विपादिति द्विपाद। चतुष्पदे। इति चतुःपदे। विनाकमानाकं विविनाकं

नसं [illegible] नाकन्नाकमख्यत्। अख्यत्प्रसविताप्रसविता [illegible] प्रसविता। सविताववरे

इध्रः। सवितासविता वरेण्यः। वरेण्योऽन्वनुवरेण्यो वरेण्योऽनु। अनुप्रयाणं प्रयाणमन्व

मं। प्रयाणमुषसःऽनुषसः प्रयाणं प्रयाणमुषसः। प्रयानमिति प्र। यानम्। उषसो वि [illegible] ष

हुं [illegible]। विराजति राजति विविराजति। राजतीतिराजति॥ ३॥ सुपर्णोऽसिसुपर्णः सुपर्णोऽसि

[illegible] यज। पर्णः। असिगरुत्मान् गरुत्मानस्यसिगरुत्मान्। गरुत्माँस्त्रिवृत्त्रिवृद्गरुत्मान् गरुत्मा

रमन्निमान्त त्रिवृत्त्रिवृत्ते। त्रिवृदितित्रि। वृत्। तेशिरः शिरस्तेतेशिरः। शिरोगा। यत्रं जाय

त्रम्। गायत्रञ्चक्षुश्चक्षुर्गायत्रं गायत्रञ्चक्षुः। चक्षुर्बृहद्बृहद्रथन्तरे बृहद्रथन्तरे

रक्षुश्चक्षुर्बृहद्रथन्तरे। बृहद्रथन्तरे पक्षौ पक्षौ बृहद्रथन्तरा रबृहद्रथन्तरा रपक्षौ। बृहद्रथन्तरे इ
ति बृहत्ऽरथन्तरे। पक्षाविति पक्षौ। स्तोमः आत्मात्मा स्तोमः स्तोम आत्मा। आत्मा छन्दांसि छन्दांसि
स्यात्मात्मा छन्दांसि। छन्दांस्यङ्गान्यङ्गानि छन्दांसि छन्दांस्यङ्गानि। अङ्गानि यजूंषि यजूंषि
जूंषि अङ्गान्यङ्गानि यजूंषि। यजूंषि नाम नाम यजूंषि यजूंषि नाम। नामेति नाम। साम तते
साम साम ते। ते तनूस्तनूस्ते ते तनूः। तनूर्वामदेव्यं वामदेव्यं तनूस्तनूर्वामदेव्यम्। वामदेव्यं यज्ञा
यज्ञियं यज्ञायज्ञियं वामदेव्यं वामदेव्यं यज्ञायज्ञियम्। वामदेव्यमिति वामऽदेव्यम्। यज्ञायज्ञियम्पु
च्छम्पुच्छं यज्ञायज्ञियं यज्ञायज्ञियम्पुच्छम्। यज्ञायज्ञियमिति यज्ञाऽयज्ञियम्। पुच्छं धिष्ण्या धिष्ण्याः पुच्छ
म्पुच्छं ब ति राज ति वि विराजे। तस्मात् धिष्ण्या धिष्ण्याः शफाः। शफा इति शफाः। दिवङ्गच्छ गच्छ दिवन्दिवङ्ग
च्छ। गच्छ स्वः स्वर्गच्छ गच्छ स्वः। स्वः पत पत स्वः स्वः पत। स्वरिति स्वः। पतेति पत ॥४॥ विष्णोः क्रमः क्र
मो विष्णो विष्णोः क्रमः। क्रमोऽसि असि क्रमः क्रमोऽसि। असि सपत्नहा सपत्नहास्यसि सपत्नहा। सपत्नहा
गायत्रं गायत्रं सपत्नहा सपत्नहा गायत्रम्। सपत्नहेति सपत्नऽहा। गायत्रं छन्दश्छन्दो गायत्रं गा

खुत्रच्छन्दः। छन्दसाऽऽरोह रोह छन्दसा छन्दसाऽऽरोह। आरोह। रोह पृथिवीम्पृथिवीं रोह रोह पृथिवीम्। पृथि
वीमन्वनु पृथिवीम्पृथिवीमनु। अनु विष्णुश्चनु वि। वि क्रमस्व क्रमस्व वि विक्रमस्व। क्रमस्व। जिमाति हा ति
माति हा क्रमस्व क्र... मानिस्रुकृतिं माति हा त्रैष्टुभेन त्रैष्टुभेन मन्निमाति हा निमाति हा त्रैष्टुभेन म। अ
न्तिमा त्रिं तिमुच्चातकविः। कवि ... मन्तरिक्षमन्तरिक्षं त्रैष्टुभेन त्रैष्टुभेन मन्तरिक्षम्। त्रैष्टुभेनमिति त्रैष्टुभेन
मू। अन्त... रातीयतोऽरातीयतोऽन्तरिक्षमन्तरिक्षमरातीयतः। अरातीयतो हन्ता हन्ताऽरातीयतोऽरातीय
तो हन्ता। अरातीयत इत्यरातिऽयतः। हन्ता जागतं जागतं हन्ता हन्ता जागतम्। जागतन्दिवन्दिव
ञ्जागतं जागतन्दिवम्। दिवं शाक्वरं शाक्वरन्दिवन्दिवं शाक्वरम्। शाक्वरं हन्ता हन्ता शाक्वरम्
यतः शाक्वरं यतो हन्ता। शाक्वरन्त इति शाक्वऽयतः। हन्तानुष्टुभेनानुष्टुभेन हन्ता हन्तानुष्टुभेन। आनुष्टु
न दिशो दिशाऽऽनुष्टुभेनानुष्टुभेन दिशः। आनुष्टुभेनेत्यानुऽस्तुभेन। दिशऽइति दिशः॥ ॥ अक्र
न्दत्। अग्निः स्तनयन्निव। स्तनयन्निव स्तनयन्निव द्यौर्द्यौः स्तनयन्निव। स्तनयन्नि
वेति स्तनयन्ऽइव। द्यौः क्षामं क्षामन्द्यौर्द्यौः क्षामम्। क्षा

खु४

१६३

मारेरिहद्रेरिहज्ज्मामज्मामारेरिहत् । आरेरिहद्वीरुधो वीरुधो रेरिहद्रेरिहद्वीरुधः । वीरुधः समँञ्जन्सम

ञ्जन्वीरुधो वीरुधः समञ्जन् । समञ्जन्निति सम् । अञ्जन् । सद्यो जज्ञानो जज्ञानः सद्यः सद्यो जज्ञानः । जज्ञा

नो वि वि जज्ञानो जज्ञानो वि । वि हि हि वि वि हि । हीमीँ हि हीम् । ईमिद्ध इद्ध ईमीमिद्धः । इद्धो ऽअख्यदख्य

दिद्ध इद्धो ऽअख्यत् । अख्यदा रोदसी रोदसी ऽआख्यदख्यदा रोदसी । आ रोदसी । रोदसी भानुना भानुना

रोदसी रोदसी भानुना । रोदसी ऽइति रोदसी । भानुना भाति भाति भानुना भानुना भाति । भात्यन्तरन्तर्भाति

भात्यन्तः । अन्तरित्यन्तः ॥ ६ ॥ अग्नेऽभ्यावर्तिन्नभ्यावर्तिन्नग्नेऽग्नेऽभ्यावर्तिन् । अभ्यावर्तिन्नभ्यभ्यावर्तिन्नभ्या

वर्तिन्नभि । अभ्यावर्तिन्नित्यभि । आवर्तिन् । अभि मा माभ्यभि मा । मा नि नि मा मा नि । नि वर्तस्व वर्तस्व नि

नि वर्तस्व । वर्तस्वायुषायुषा वर्तस्व वर्तस्वायुषा । आयुषा वर्चसा वर्चसायुषायुषा वर्चसा । वर्चसा प्रज

या प्रजया वर्चसा वर्चसा प्रजया । प्रजया धनेन धनेन प्रजया प्रजया धनेन । प्रजयेति प्र । जया । धनेनेति ध

नेन । सन्या मेधया मेधया सन्या सन्या मेधया । मेधया रय्या रय्या मेधया मेधया रय्या । रय्या पोषेण पोषेण

रय्या रय्या पोषेण । पोषेणेति पोषेण ॥ ७ ॥ अग्ने ऽअङ्गिरो ऽङ्गिरो ऽग्ने ऽग्ने ऽअङ्गिरः । अङ्गिरः शतँ शतमङ्गिरो ऽङ्गि

रः शतम् । शतन्ते ते शतꣳ शतन्ते । ते सन्तु सन्तु ते ते सन्तु । सन्त्वावृतऽआवृतः सन्तु सन्त्वावृतः । आवृतस्स
हस्रꣳ सहस्रमावृतऽआवृ । वृतः सहस्रम् । आवृतऽइत्या । वृतः । सहस्रन्ते ते सहस्रꣳ सहस्रन्ते । तऽउ
पावृतऽउपावृतस्ते तऽउपा । उपावृतः । उपावृतऽइत्युप । आवृतः । अध पोषस्य पोषस्याधाध पोषस्य । पो
षस्य पोषेण पोषेण पोषस्य पोषस्य पोषेण । पोषेण पुनः पुनः पोषेण पोषेण पुनः । पुनर्न्नो नः पुनः पु
नर्न्नः । नो नष्टन्नष्टन्नो नो नष्टम् । नष्टमाकृधि कृध्याऽनष्टन्नष्टमाकृधि । आकृधि । कृधि पुनः पुनस्कृधि
कृधि पुनः । पुनर्न्नो नः पुनः पुनर्न्नः । नो रयिꣳ रयिन्नो नो रयिम् । रयिमाकृधि कृध्या रयिꣳ रयिमा
कृधि । आकृधि । कृधीति कृधि ॥ ९ ॥ पुनरूर्जोर्जा पुनः पुनरूर्जा । ऊर्जा नि न्यूर्जोर्जा नि । नि वर्त्तस्व
वर्त्तस्व नि नि वर्त्तस्व । वर्त्तस्व पुनः पुनर्वर्त्तस्व वर्त्तस्व पुनः । पुनरग्नेऽग्ने पुनः पुनरग्ने । अग्नऽइषेषा

ऽग्नऽइषा । इषायुषायुषेषेषायुषा । आयुषेत्यायुषा । पुनर्न्नो नः पुनः पुनर्न्नः । नः पाहि पाहि नो नः
पाहि । पाह्यꣳहसोꣳहसः पाहि पाह्यꣳहसः । अꣳहसऽइत्यꣳहसः ॥ १० ॥ सह रय्या रय्या सह सह
रय्या । रय्या नि नि रय्या रय्या नि । नि वर्त्तस्व वर्त्तस्व नि नि वर्त्तस्व । वर्त्तस्वाग्नेऽग्ने वर्त्तस्व वर्त्तस्वाग्ने । अग्ने

१६४

ह२

पिन्वस्व पिन्वस्वाग्ने ऽग्ने पिन्वस्व । पिन्वस्व क्षरस्या क्षरस्या पिन्वस्व पिन्वस्व क्षरस्या । क्षरस्येति क्षरस्या । वि
श्वकृत्या । विश्वतो विश्वतो विश्वकृत्या विश्वकृत्या विश्वतः । विश्वकृत्येति विश्व । कृत्या । विश्वतस्परि परि विश्व
तो विश्वतस्परि । परीति परि ॥१०॥ आ त्वा त्वा त्वा । त्वा हार्षम् हार्षं त्वा त्वा हार्षम् । अहार्षमन्तरन्तरहा
र्षमहार्षमन्तः । अन्तरभूरभूरन्तरन्तरभूः । अभूर्ध्रुवो ध्रुवोऽभूरभूर्ध्रुवः । ध्रुवस्तिष्ठ तिष्ठ ध्रुवो ध्रु
वस्तिष्ठ । तिष्ठाविचाचलिरविचाचलिस्तिष्ठ तिष्ठाविचाचलिः । अविचाचलिरित्यवि । चाचलिः । विश
स्त्वा त्वा विशो विशस्त्वा । त्वा सर्वाः सर्वास्त्वा त्वा सर्वाः । सर्वा वाञ्छन्तु वाञ्छन्तु सर्वाः सर्वा वाञ्छन्तु । वाञ्छ
न्तु मा मा वाञ्छन्तु वाञ्छन्तु मा । मा त्वत् त्वन्मा मा त्वत् । त्वद्राष्ट्रं राष्ट्रं त्वत् त्वद्राष्ट्रम् । राष्ट्रमध्यधि राष्ट्रं
राष्ट्रमधि । अधि भ्रशद् भ्रशदध्यधि भ्रशत् । भ्रशदिति भ्रशत् ॥११॥ उदुत्तममुत्तममुदुदुत्तमम् । उ
त्तमं वरुण वरुणोत्तममुत्तमं वरुण । उत्तममित्युत् । तमम् । वरुण पाशं पाशं वरुण वरुण पाशम् । पा
शमस्मदस्मत् पाशं पाशमस्मत् । अस्मदवावास्मदस्मदव । अवाधममधममवावाधमम् । अधमं वि
व्यधममधमं वि । वि मध्यमं मध्यमं वि वि मध्यमम् । मध्यमं श्रथाय श्रथाय मध्यमं मध्यमं श्रथा

स्व वत्तस्वा ।

या। श्रथ्य इति श्रथय। अथा वयं वयमथाथा वयम्। वयमादित्यादित्य वयं वयमादित्य। आदित्य व्र
ते व्रत ऽआदित्यादित्य व्रते। व्रते तव तव व्रते व्रते तव। तवानागसो नागसस्तव तवानागसः। अनाग
सो ऽअदितयेऽदितये नागसो नागसो ऽअदितये। अदितये स्यामस्यामादितयेऽदितये स्याम। स्यामेति
स्याम॥१२॥ अग्रे [illegible] न्नग्रेऽग्रे बृहद्बृहन्। बृहन्नुषसामुषसां बृहद्बृहन्नुषसाम्। उषसामूर्ध्वो
ऽर्ध्व ऽउषसामुषसामूर्ध्वः। ऊर्ध्वो ऽअस्थादस्थादूर्ध्व ऊर्ध्वो ऽअस्थात्। अस्थान्निर्जगन्वान्निर्जग
न्वानस्थादस्थान्निर्जगन्वान्। निर्जगन्वान्तमसस्तमसो निर्जगन्वान्निर्जगन्वान्तमसः। निर्ज
गन्वानिति निः। जगन्वान्। तमसो ज्योतिषा ज्योतिषा तमसस्तमसो ज्योतिषा। ज्योतिषागादगा
ज्ज्योतिषा ज्योतिषागात्। आगात्। अगादित्यगात्। अग्निर्भानुना भानुनाग्निरग्निर्भानुना। भानुना रुश
ता रुशता भानुना भानुना रुशता। रुशता स्वङ्गः स्वङ्गो रुशता रुशता स्वङ्गः। स्वङ्ग ऽआ जातो जात ऽआ
स्वङ्गः स्वङ्ग ऽआ जातः। स्वङ्ग इति सु। अङ्गः। आ जातः। जातो विश्वा विश्वा जातो जातो विश्वा। विश्वा
सद्मानि सद्मानि विश्वा विश्वा सद्मानि। सद्मान्यप्रा ऽअप्राः सद्मानि सद्मान्यप्राः। अप्रा इत्यप्राः॥१३॥

सीदत्वन्त्व७ंसीदसीदत्वम् । त्वम्मातुर्म्मातुस्त्वन्त्वम्मातुः । मातुरस्याऽअस्यामातुर्म्मातुरस्याः । अस्याऽउ
पस्थेऽउपास्थस्याऽअस्याऽउपस्थे । उपस्थे विश्वानि विश्वान्युपस्थेऽउपस्थे विश्वानि । उपस्थऽइत्युप
स्थे । विश्वान्यग्नेऽग्ने विश्वानि विश्वान्यग्ने । अग्ने वयुनानि वयुनान्यग्नेऽग्ने वयुनानि । वयुनानि विद्वान्वि
द्वान्वयुनानि वयुनानि विद्वान् । विद्वानिति विद्वान् । मैनामेनाम्मामैनाम् । एनान्तपसा तपसैना
मेनान्तपसा । तपसा मामा तपसा तपसा मा । मार्च्चिषार्च्चिषा मामार्च्चिषा । अर्च्चिषाभ्यभ्यर्च्चिषार्च्चिषाभि ।
अभिशोचीः शोचीरभ्यभि शोचीः । शोचीरन्तरन्तः शोचीः शोचीरन्तः । अन्तरस्यामस्यामन्तरन्तरस्याम् ।
अस्या७ंशुक्रज्योतिः शुक्रज्योतिरस्यामस्या७ंशुक्रज्योतिः । शुक्रज्योतिर्विवि शुक्रज्योतिः शुक्र
ज्योतिर्वि । शुक्रज्योतिरिति शुक्र । ज्योतिः । विभाहि भाहि वि विभाहि । भाहीति भाहि ॥१४॥ अन्तर
ग्नेऽग्नेऽन्तरन्तरग्ने । अग्ने रुचा रुचाग्नेऽग्ने रुचा । रुचा त्वन्त्व७ंरुचा रुचा त्वम् । त्वमुखायाऽउखायास्त्वन्त्वमु
खायाः । उखायाः सदने सदनऽउखायाऽउखायाः सदने । सदने स्वे स्वे सदने सदने स्वे । स्वऽइति
स्वे । तस्यास्त्वन्त्वन्तस्यास्तस्यास्त्वम् । त्व७ंहरसा हरसा त्वन्त्व७ंहरसा । हरसा तपँस्तपन्हरसा हर

सातपन्।तपञ्जातवेदो जातवेदस्तपँस्तपञ्जातवेदः।जातवेदः शिवः शिवो जातवेदो जातवेदः शि
वः।जातवेदऽइति जात।वेदः।शिवो नव नव शिवः शिवो नव।नवेति नव॥१५॥शिवो त्वा त्वा शि
वः शिवो त्वा।त्वामस्य मस्य त्वा त्वामस्य।मस्यमग्नेऽग्नेमस्य मस्यमग्ने।अग्नेऽअथोऽअथोऽग्न
ग्नेऽअथो।अथो सीद सीदाथोऽअथो सीद।अथोऽइत्यथो।सीद शिवः शिवः सीद सीद शिवः।शिवस्त्व
त्वं शिवः शिवस्त्वम्।त्वमिति त्वम्।शिवाः कृत्वा कृत्वा शिवाः शिवाः कृत्वा।कृत्वा दिशो दिशः कृत्वा
कृत्वा दिशः।दिशः सर्वाः सर्वा दिशो दिशः सर्वाः।सर्वाः स्वं स्वं सर्वाः सर्वाः स्वम्।स्वं योनिं योनि
ं स्वं स्वं योनिम्।योनिमिहेह योनिं योनिमिह।इहासद आसद इहेहासदः।आसदः।आसद
इत्यासदः॥१६॥दिवस्परि परि दिवो दिवस्परि।परि प्रथमं प्रथमं परि परि प्रथमम्।प्रथमं जज्ञे
जज्ञ प्रथमं प्रथमं जज्ञे।जज्ञेऽअग्निरग्निर्जज्ञे जज्ञेऽअग्निः।अग्निरस्मदस्म[illegible]दग्निरग्निरस्म
त्।अस्मद्द्वितीयं द्वितीयमस्मदस्मद्द्वितीयम्।द्वितीयं परि परि द्वितीयं द्वितीयं परि।परि जातवे
दा जातवेदाः परि परि जातवेदाः।जातवेदाऽइति जात।वेदाः।तृतीयमप्सु प्सु तृतीयं तृतीय

मप्सु।अप्सुनृमणानृमणाऽअप्स्वप्सुनृमणाः।अप्स्वित्यप्ऽसु।नृमणाऽअजस्रमजस्रन्नृमणानृमणा
अजस्रम्।नृमनाऽइतिनृ।मनाः।अजस्रमिन्धानऽइन्धानोजस्रमजस्रमिन्धानः।इन्धानऽएनाम
नमिन्धानऽइन्धानऽएनम्।एनञ्जरतेजरतऽएनमेनञ्जरते।जरतेस्वाधीःस्वाधीर्जरतेजरतेस्वा
धीः।स्वाधीरितिसु।आधीः।।१७।।विद्मातेतेविद्मविद्माते।तेऽअग्नेग्नेतेतेऽअग्ने।अग्नेत्रेधात्रेधा
ग्नेग्नेत्रेधा।त्रेधात्रयाणित्रयाणित्रेधात्रेधात्रयाणि।त्रयाणिविद्मविद्मत्रयाणित्रयाणिविद्म।
विद्मातेतेविद्मविद्माते।तेधामधामतेतेधाम।धामविभृताविभृताधामधामविभृता।विभृता
पुरुत्रापुरुत्राविभृताविभृतापुरुत्रा।विभृतेतिविऽभृता।पुरुत्रेतिपुरुऽत्रा।विद्मातेतेविद्मवि
द्माते।तेनामनामतेतेनाम।नामपरमम्परमन्नामनामपरमम्।परमङ्गुहागुहापरमम्पर
मङ्गुहा।गुहायद्यद्गुहागुहायत्।यद्विद्मविद्मयद्यद्विद्म।विद्मातन्तंविद्मविद्मातम्।तमु
त्समुत्सन्तन्तमुत्सम्।उत्संयतोयतऽउत्समुत्संयतः।यतऽआजगन्थाजगन्थयतोयतऽआजग
न्थ।आजगन्थेत्या।जगन्थ।।१८।।समुद्रेत्वात्वासमुद्रेसमुद्रेत्वा।त्वानृमणानृमणास्त्वात्वानृमणाः।

नृमणाऽअप्स्वप्सुनृमणोनृमणाऽअप्सु। नृमनाऽइतिनृ। मनाः। अप्स्वन्तरन्तरप्स्वप्स्वन्तः। अप्स्वित्यप्ऽसु।
अन्तर्नृचक्षानृचक्षाऽअन्तरन्तर्नृचक्षाः। नृचक्षाऽईधऽईधिनृचक्षानृचक्षाऽईधि। नृचक्षाऽइतिनृऽच
क्षाः। ईधिदिवोदिवऽईधऽईधिदिवः। दिवोऽअग्नेऽग्नेदिवोदिवोऽअग्ने। अग्नऽऊधन्नूधन्नग्नेऽग्नऽऊधन्। ऊ
धन्नित्यूधन्। तृतीयेत्वात्वातृतीयेतृतीयेत्वा। त्वारजसिरजसित्वात्वारजसि। रजसितस्थिवांसंस
न्तस्थिवांसंरजसिरजसितस्थिवांसम्। तस्थिवांसमपामपान्तस्थिवांसन्तस्थिवांसमपाम्। तस्थिवांसमितितस्थिऽवांसम्। अपामुपस्थऽउपस्थेऽपामपामुपस्थे। उपस्थेमहिषामहि
षाऽउपस्थऽउपस्थेमहिषाः। उपस्थऽइत्युपऽस्थे। महिषाऽअवर्द्धन्नवर्द्धन्महिषामहिषाऽअवर्द्ध
न्। अवर्द्धन्नित्यवर्द्धन्। ॥१९॥ श्रीणामुदारऽउदारःश्रीणांश्रीणामुदारः। उदारोधरुणोधरुणऽ
उदारऽउदारोधरुणः। उदारऽइत्युत्ऽआरः। धरुणोरयीणांरयीणान्धरुणोधरुणोरयीणाम्।
रयीणाम्मनीषाणाम्मनीषाणांरयीणांरयीणाम्मनीषाणाम्। मनीषाणाम्प्रार्पणःप्रार्पणोमनी
षाणाम्मनीषाणाम्प्रार्पणः। प्रार्पणःसोमगोपाःसोमगोपाःप्रार्पणःप्रार्पणःसोमगोपाः। प्रार्पणऽइतिप्रऽअ

१६७

प्रार्पणः१

र्पिणः। सोमगोपाऽ इति सोम। गोपाः। वसुः सूनुः सूनुर्वसुर्वसुः सूनुः। सूनुः सहसः सहसः सूनुः सूनुः
सहसः। सहसोऽ अप्स्वप्सु सहसः सहसोऽ अप्सु। अप्सु राजा राजाप्स्वप्सु राजा। अप्स्वित्यप्ऽसु। राजा वि वि रा
जा राजा वि। वि भाति भाति वि वि भाति। भात्यग्रेऽग्रे भाति भात्यग्रे। अग्रऽ उषसामुषसामग्रेऽग्रऽ उषसाम्। उष
सामिधान इधानऽ उषसामुषसामिधानः। इधानऽ इतीधानः॥२०॥ विश्वस्य केतुः केतुर्विश्वस्य विश्व
स्य केतुः। केतुर्भुवनस्य भुवनस्य केतुः केतुर्भुवनस्य। भुवनस्य गर्भो गर्भो भुवनस्य भुवनस्य गर्भः।
गर्भऽ आ गर्भो गर्भऽ आ। आ रोदसी रोदसीऽ आ रोदसी। रोदसीऽ अपृणादपृणाद्रोदसी रोदसीऽ अ
पृणात्। रोदसीऽ इति रोदसी। अपृणाज्जायमानो जायमानोऽपृणादपृणाज्जायमानः। जायमानऽ इति
जायमानः। वीडुं चिच्चिद्वीडुं वीडुं चित्। चिदद्रिमद्रिं चिच्चिदद्रिम्। अद्रिमभिनदभिनदद्रिमद्रिमभि
नत्। अभिनत्परायन्परायन्नभिनदभिनत्परायन्। परायञ्जना जनाः परायन्परायञ्जनाः। परायन्निति परा। यन्। जना यद्यज्जना जना यत्। यदग्निमग्निं यद्यदग्निम्। अग्निमयजन्तायजन्ताग्निमग्नि
मयजन्त। अयजन्त पञ्च पञ्चायजन्तायजन्त पञ्च। पञ्चेति पञ्च॥२१॥ उशिक्पावकः पावकऽ उशिगुशि

क्यो वकः। पावकोऽरतिररतिः पावकः पावकोऽरतिः। अरतिः सुमेधाः सुमेधा अरतिररतिः सुमेधाः।
सुमेधा मर्त्येषु मर्त्येषु सुमेधाः सुमेधा मर्त्येषु। सुमेधा इति सु। मेधाः। मर्त्येष्वग्निरग्निर्मर्त्येषु मर्त्येष्वग्निः। अ
ग्निरमृतो मृतोऽग्निरग्निरमृतः। अमृतो निन्यमृतो मृतो नि। नि धायि धायि नि नि धायि। धायीति धायि।
इयर्ति धूममियर्तीयर्ति धूमम्। धूममरुषमरुषं धूमं धूममरुषम्। अरुषं भरिभ्रद्भरिभ्रदरु
षमरुषं भरिभ्रत्। भरिभ्रदुदुद्भरिभ्रद्भरिभ्रदुत्। उच्छुक्रेण शुक्रेणोदुच्छुक्रेण। शुक्रेण शोचिषा
शोचिषा शुक्रेण शुक्रेण शोचिषा। शोचिषा द्यान्द्यां शोचिषा शोचिषा द्याम्। द्यामिनक्षन्निनक्षन्द्यान्द्या
मिनक्षन्। इनक्षन्नितीनक्षन्। ॥२२॥ यस्तेतियोयह्वो। तऽअग्ध्याघ्यतेतऽअग्ध्या। अग्ध्या घृणावद्घृणाव द
द्या घृणावत्। घृणावद्ददृशे ददृशे घृणावद्घृणावद्ददृशे। ददृशे वपुर्वपुर्ददृशे ददृशे वपुः। वपुरिव
वेन ददृशे वपुः। वपुरिव... इति ददृशे। ददृशे वपुषा वपुषा ददृशे ददृशे वपुषा। वपुषा
वस्तेन देवदेव ...घृतवन्तम्। घृतवन्तमग्नेऽग्ने घृतवन्तं घृतवन्तमग्ने। घृतवन्तमिति घृत। वन्तम्। अ
ग्नऽइत्यग्ने। प्रतरं प्रतरम्। तन्नयन नयत तन्नय। नय प्रतरं प्रतरन्नयन नय प्रतरम्। प्रतरं वस्यो

वस्यः प्रतरम्प्रतरं वस्यो वस्यः। प्रतरमितिप्रऽतरम्। वस्यो अच्छाच्छ वस्यो वस्यो अच्छ। अच्छा ऽगुग्र च्छा
च्छाति। अतिसुम्नꣳ सुम्नमत्यति सुम्नम्। सुम्नन्देवत्तन्देवत्तꣳ सुम्नꣳ सुम्नन्देवत्तम्। देवत्तं
यविष्ठयविष्ठ देवत्तन्देवत्तं यविष्ठ। देवत्तमितिदेवाऽत्तम्। यविष्ठेतियविष्ठ॥२३॥ आ
तन्तमातम्। तन्न जन्नज तन्तन्न ज। नजसो अवसेषु सो अवसेषु नजनज सो अवसेषु। सो अवसे येन
सो अवसेषु सो अवसे येन। अन्तुच्छोऽन्तच्छो अनुच्छोऽन्तच्छे नेनऽनुच्छोऽन्तच्छो। अनुच्छोऽन्तच्छोऽआ नज
नजोच्छोऽन्तच्छोऽनुच्छोऽन्तच्छोऽआ नज। अनुच्छोऽन्तच्छोऽइत्यनुच्छो। अन्तच्छो। आनज। नज शास्यमाने शास्य
माने नज न्नज शास्यमाने। शास्यमान इति शास्यमाने। प्रियः सूर्ये सूर्ये प्रियः प्रियः सूर्ये। सूर्ये प्रियः
प्रियः सूर्ये सूर्ये प्रियः। प्रियो अग्ना अग्ना प्रियः प्रियो अग्ना। अग्ना नवाति नवात्यग्ना अग्ना नवाति। नवा
त्यद्दुन्नवाति नवात्यद्दुत्। उज्जातेन जातेनो दुज्जातेन। जातेन भिनदद्भिन दज्जातेन जातेन भि
नदत्। भिनदद्दुदु भिनदद्भिनदद्दुत्। उज्जनित्वैरुज्जनित्वैरुदुज्जनित्वैः। जनित्वैरितिजनित्वैः।
॥२४॥ त्वामग्ने ग्नेत्वा त्वामग्ने। अग्नेयजमाना यजमाना अग्ने अग्ने यजमानाः। यजमानाऽअन्द्वय

ङ्मां नायजमानाऽअनु। अनु द्यून्द्यूनन्वनु द्यून्। द्यून्विश्वा विश्वा द्यून्द्यून्विश्वा। विश्वा वसु वसु विश्वा
विश्वा वसु। वसु दधिरे दधिरे वसु वसु दधिरे। दधिरे वार्य्याणि वार्य्याणि दधिरे दधिरे वार्य्याणि। वा
र्य्याणीति वार्य्याणि। त्वया सह सह त्वया त्वया सह। सह द्रविणन्द्रविणं सह सह द्रविणम्। द्रविण
मिच्छमानाऽइच्छमाना द्रविणन्द्रविणमिच्छमानाः। इच्छमाना व्रजं व्रजमिच्छमानाऽइच्छमाना व्रज
म्। व्रजङ्गोमन्तङ्गोमन्तं व्रजं व्रजङ्गोमन्तम्। गोमन्तमुशिजोऽउशिजो गोमन्तङ्गोमन्तमुशिजः। गोमन्त
मिति गोऽमन्तम्। उशिजो वि व्युशिजोऽउशिजो वि। वि वव्रुर्वव्रुर्वि वि वव्रुः। वव्रुरिति वव्रुः॥२५॥ अ
स्त्राग्निरग्निरस्त्राऽस्त्राग्निः। अग्निर्नरान्नरामग्निरग्निर्नराम्। नराण्णं सुशेवः सुशेवो नरान्नरा
ण्णं सुशेवः। सुशेवो वैश्वानरो वैश्वानरः सुशेवः सुशेवो वैश्वानरः। सुशेवऽइति सु। शेवः। वैश्वान
रऽऋषिभिर्ऋषिभिर्वैश्वानरो वैश्वानरऽऋषिभिः। ऋषिभिः सोमगोपाः सोमगोपाऽऋषिभिर्ऋषिभिः
सोमगोपाः। ऋषिभिरित्यृषि। भिः। सोमगोपाऽइति सोम। गोपाः। अद्वेषे द्यावापृथिवी द्यावापृथिवीऽ
अद्वेषेऽअद्वेषे द्यावापृथिवी। अद्वेषेऽइत्यद्वेषे। द्यावापृथिवी हुवेम हुवेम द्यावापृथिवी द्यावा

१६९

पृथिवी इह वि मा । द्यावापृथिवी ऽइति द्यावापृथिवी । इह वेम् आ देवा देवा इह वेम इह वेम आ देवाः । देवा धत्त धत्त दे

वा देवा धत्त । धत्त रयिं रयिं धत्त धत्त रयिम् । रयिम् अस्मे ऽअस्मे रयिं रयिम् अस्मे । अस्मे सुवीरं सुवी

रम् अस्मे ऽअस्मे सुवीरम् । अस्मे ऽइत्यस्मे । सुवीरम् इति सु ऽ वीरम् ॥२६॥ उदु त्वा वो दुदु त्वा । ऊं ऽ इत्यूम् ॥

त्वा विश्वे विश्वे त्वा त्वा विश्वे । विश्वे देवा देवा विश्वे विश्वे देवाः । देवा ऽअग्ने ऽग्ने देवा देवा ऽअग्ने । अग्ने न

रस्तु नरस्त्वग्ने ऽग्ने नरस्तु । नरस्तु चिति शितिनि स्विति निर्नरस्तु नरस्तु चिति शिनितिः । चित्तिनि तिरिति चित्ति । निः ।

स नो नः स स नः । नो नव न नव नो नो नव । नव शिवः शिवो नव न व शिवः । शिवस्त्व न्त्वं शिवः शिवस्त्व

म् । त्वं सुप्रतीकः सुप्रतीकस्त्वं त्वं सुप्रतीकः । सुप्रतीको विना वसु विना वसुः सुप्रतीकः सुप्रतीको

विना वसुः । सुप्रतीक ऽइति सु । प्रतीकः । विना वसुरिति विना । वसुः ॥२७॥ प्रेदित्यप्रेतु । इदग्ने ऽग्न ऽइ

दिदग्ने । अग्ने ज्योतिष्मा ज्योतिष्मान् अग्ने ऽग्ने ज्योतिष्मान् । ज्योतिष्मान्याहि याहि ज्योतिष्मा ज्योतिष्मान्याहि ।

याहि शिवेभिः शिवेभिर्याहि याहि शिवेभिः । शिवेभिरर्चिभिरर्चिभिः शिवेभिः शिवेभिरर्चिभिः । अ

र्चिभिष्ट्वं त्वमर्चिभिरर्चिभिष्ट्वम् । अर्चिभिरित्यर्चि । भिः । त्वमिति त्वम् । बृहद्भिर्भानुभिर्भानुभिर्बृहद्भिर्बृहद्भि

हृद्भिर्नो नु नि भिर्हृद्‌ हृद्भिरिति हृत्‌ हृत् । निः । नोनु नि र्न सिन्ना सन्नानुनि र्नुनि निर्न्नासिनू । नानुनिरिति ना
नु । निः । नासन्मामा ना सन्ना सन्मा । माहिं सी दिं सीर्म्मा माहिं सीः । हिं सीस्तन्वा तन्वा हिं सी हिं सी
स्तन्वा । तन्वा प्रजाः प्रजास्तन्वा तन्वा प्रजाः । प्रजाऽइति प्र । जाः ॥ २८ ॥ प्र प्रायमयम्प्र प्र प्रायम् । प्रेप्रेति
प्र । प्र । अयमग्निरग्निरयमयमग्निः । अग्निर्नरतस्य नरतस्याग्निरग्निर्नरतस्य । नरतस्येष्टावि ष्टावे
न्नरतस्ये नरतस्येष्टावे । ष्टावे वि विष्टावेष्टावे वि । वि यद्यद्वि वियत् । यच्छूर्य्यः सूर्य्यो यद्य च्छूर्य्यः
सूर्य्यो नि न सूर्य्यः सूर्य्यो नि । न रोचते रोचते न न रोचते । रोचते हृद्ध हृद्ध हृद्धो रोचते रोचते हृद्ध हृत् । हृ
हृद्धा ना हृद्‌ हृद्‌ हृद्धाः । नाऽइति ना । अनियो यो अनियः । यः पुरुम्पुरुं यो यः पुरुम् । पुरुम्पृतनासु
पृतनासु पुरुम्पुरुम्पृतनासु । पृतनासु तस्थौ तस्थौ पृतनासु पृतनासु तस्थौ । तस्थौ दीदाय दीदा
यत स्थौ तस्थौ दीदाय । दीदाय दैव्यो दैव्यो दीदाय दीदाय दैव्यः । दैव्योऽ अतिथिरतिथिर्दैव्यो दैव्योऽ
अतिथिः । अतिथिः शिवः शिवोऽतिथिरतिथिः शिवः । शिवो नो नः शिवः शिवो नः । नऽइति नः ॥ २९ ॥
आपो हवी हवी राप आपो हवीः । हवीः प्रति प्रति हवी हवीः प्रति । प्रतियन्नीत यन्नीत प्रति प्रति

१३०

यज्ञीत । यज्ञीत न्नस्मै नस्मै यज्ञीत यज्ञीत न्नस्मै । नस्मै तदेत न्नस्मै नस्मै तत् । एतच्छ्रोनं श्रोन एतदेत
च्छ्रोने । श्रोने सृणुध्वं सृणुध्वं श्रोनं श्रोनं सृणुध्वम् । सृणुध्वं सुरत्नौ सुरत्नौ सृणुध्वं सृणुध्वं सुरत्नौ ।
सुरत्नावुल्लोके लोके सुरत्नौ सुरत्नावुल्लोके । उल्लोक इति लोके । तस्मै नमन्तान्नम
न्ताव्नस्मै तस्मै नमन्ताम् । नमन्ता जनयो जनयो नमन्ता नमन्ता जनयः । जनयः सुपत्नीः सुपत्नीर्जन
यो जनयः सुपत्नीः । सुपत्नीर्मातेव मातेव सुपत्नीः सुपत्नीर्मातेव । सुपत्नीरिति सु । पत्नीः । मातेव पु
त्रम्पुत्रम्मातेव मातेव पुत्रम् । मातेवेति माता । इव । पुत्रम्बिभृत बिभृत पुत्रम्पुत्रम्बिभृत । बिभृ
ताप्स्वप्सु बिभृत बिभृताप्सु । अप्स्वेनदेनदप्स्वप्स्वेनत् । अप्स्वित्यप्सु । एनत् दित्येनत् ॥ ३० ॥ अप्स्वग्ने
सधिष्ट्वं । अप्स्वित्यप्सु । अग्ने सधिः सधिरग्नेग्ने सधिः । सधिष्टवं तव सधिः सधिष्टव । तव सत सत तव तव
सः सौषधीरोषधीः ससौषधीः । ओषधीरन्वन्वोषधीरोषधीरनु । अनु रुध्यसे रुध्यसेन्वनु रुध्यसे । रु
ध्यस इति रुध्यसे । गर्भे सं संगर्भे गर्भे सम् । सञ्जायसे जायसे सं सञ्जायसे । जायसे पुनः पुन
र्जायसे जायसे पुनः । पुनरिति पुनः ॥ ३१ ॥ गर्भोऽस्यसि गर्भे गर्भोऽसि । अस्योषधीनामोषधी

४ स्व

नामस्यस्यौषधीनाम्।गर्भ्भौषधीनाङ्गर्भोगर्भ्भओषधीनामोषधीनाङ्गर्भोगर्भोवनस्पतीनांवनस्पतीना
ङ्गर्भोगर्भोवनस्पतीनाम्।वनस्पतीनामितिवनस्पतीनाम्।गर्भोविश्वस्यविश्वस्यगर्भोगर्भोविश्व
स्य।विश्वस्यभूतस्यभूतस्यविश्वस्यविश्वस्यभूतस्य।भूतस्याग्नेऽग्नेभूतस्यभूतस्याग्ने।अग्नेगर्भोगर्भोऽग्ने
ऽग्नेगर्भोगर्भोऽग्नेऽग्नेगर्भोऽपामपाङ्गर्भोगर्भोऽपाम्।अपामस्यस्यपामपामसि।असीत्यसि॥३२॥प्रसद्यभस्म
नाभस्मनाप्रसद्यप्रसद्यभस्मना।प्रसद्येतिप्रसद्य।भस्मनायोनिंयोनिंभस्मनाभस्मनायोनिम्।यो
निमपोऽपोयोनिंयोनिमपः।अपश्चचापोऽपश्च।चपृथिवीम्पृथिवीञ्चचपृथिवीम्।पृथिवीमग्नेऽग्नेपृ
थिवीम्पृथिवीमग्ने।अग्नइत्यग्ने।संसृज्यमातृभिर्मातृभिःसंसृज्यसंसृज्यमातृभिः।सं
सृज्येतिसम्।सृज्य।मातृभिष्ट्वन्त्वम्मातृभिर्मातृभिष्ट्वम्।मातृभिरितिमातृ।भिः।त्वञ्ज्योतिष्मान्ज्यो
तिष्मांस्त्वन्त्वञ्ज्योतिष्मान्।ज्योतिष्मान्पुनःपुनर्ज्योतिष्मान्ज्योतिष्मान्पुनः।पुनरासदआस
दःपुनःपुनरासदः।आसदः।आसदइत्यासदः॥३३॥पुनरासद्यासद्यपुनःपुनरासद्य।आ
सद्यसदनंसदनमासद्यासद्यसदनम्।आसद्येत्यासद्य।सदनमपोऽपःसदनंसदनमपः।अ

पश्चैतापोपश्च। त्वम्पृथिवीम्पृथिवीन्त्वन्त्वम्पृथिवीम्। पृथिवीमग्नेऽग्ने पृथिवीम्पृथिवीमग्ने। अग्नऽइत्यग्ने। ओ
षमातृम्मातुरोषेरोषेमातुः। मातुर्यथा यथा मातुर्मातुर्यथा। यथोपस्थऽउपस्थे यथा यथोपस्थे।
उपस्थेऽन्तरन्तरुपस्थऽउपस्थेऽन्तः। उपस्थऽइत्युपऽस्थे। अन्तरस्यामस्यामन्तरन्तरस्याम्। अस्यां शि
वतमः शिवतमोऽस्यामस्यां शिवतमः। शिवतमऽइति शिवऽतमः॥३४॥ बोधमे मे बोध बोधमे। मेऽ
अस्यास्याम्मे मेऽअस्य। अस्य वचसो वचसोऽस्यास्य वचसः। वचसो यविष्ठय यविष्ठ वचसो वचसो यवि
ष्ठ। यविष्ठ मंहिष्ठस्य मंहिष्ठस्य यविष्ठ यविष्ठ मंहिष्ठस्य। मंहिष्ठस्य प्रभृतस्य प्रभृतस्य
मंहिष्ठस्य मंहिष्ठस्य प्रभृतस्य। प्रभृतस्य स्वधावः स्वधावः प्रभृतस्य प्रभृतस्य स्वधावः। प्रभृत
स्येति प्रऽभृतस्य। स्वधावऽइति स्वधाऽवः। पीयति त्वस्त्वः पीयति पीयति त्वः। त्वोऽअनु अनु त्वस्त्वोऽ
अनु। अनु त्वस्त्वोऽनु अनु त्वः। त्वो गृणाति गृणाति त्वस्त्वो गृणाति। गृणाति वन्दारुर्वन्दारुर्गृणाति गृ
णाति वन्दारुः। वन्दारुष्टे ते वन्दारुर्वन्दारुष्टे। ते तन्वन्तन्वन्ते ते तन्वम्। तन्वं वन्दे वन्दे तन्वन्तन्वं व
न्दे। वन्देऽअग्नेऽग्ने वन्दे वन्देऽग्ने। अग्नऽइत्यग्ने॥३५॥ स बोधि बोधि स स बोधि। बोधि सूरिः सूरिर्बोधि

बो॑धिस्तू॒रिः। स्तू॒रिर्म्म॑घ॒वा म॒घवा॑ स्तू॒रिः स्तू॒रिर्म्म॑घ॒वा। म॒घवा॑ वसुपते॒ वसु॑पते म॒घवा॑ म॒घवा॑ वसुपते।
म॒घवेति॑ म॒घ॒ऽवा। वसुपते॒ वसु॑दावन्वसुदाव॒न्वसु॑पते॒ वसुपत॒ वसु॑दावन्। वसु॑पत॒ऽइति॒ वसु॑।पते।
वसु॑दाव॒न्निति॒ वसु॑। दावन्। यु॒यो॒ध्य॑स्म॒दस्म॒द्यु॑यो॒धि यु॒यो॒ध्य॑स्मत्। अ॒स्मद्द्वेषा॑ᳪसि॒ द्वेषा॑ᳪस्य॒स्मद॒
स्मद्द्वेषा॑ᳪसि। द्वेषा॑ᳪसि वि॒श्वक॑र्म्मणे वि॒श्वक॑र्म्मणे॒ द्वेषा॑ᳪसि॒ द्वेषा॑ᳪसि वि॒श्वक॑र्म्मणे। वि॒श्वक॑र्म्म
णे स्वाहा॒ स्वाहा॑ वि॒श्वक॑र्म्मणे वि॒श्वक॑र्म्मणे॒ स्वाहा॑। वि॒श्वक॑र्म्मण॒ऽइति॑ वि॒श्व। कर्म्मणे। स्वाहेति॑ स्वा॑हा।
॥३६॥ पुन॑स्त्वा त्वा॒ पुनः॒ पुन॑स्त्वा ▓▓। पुन॒रिति॒ पुनः॑। त्वादि॒त्या आ॒दि॒त्यास्त्वा॑ त्वादि॒त्याः। आ॒दि॒त्या रु॒
द्रा रु॒द्रा आ॑दि॒त्या आ॑दि॒त्या रु॒द्राः। रु॒द्रा वस॑वो॒ वस॑वो रु॒द्रा रु॒द्रा वस॑वः। वस॑व॒ᳪ सᳪ सं वस॑वो॒ वस॑वः
सम्। समि॑न्धता॒मिन्धता॒ᳪ सᳪ समि॑न्धताम्। इन्ध॑ता॒म्पुनः॒ पुन॒रिन्ध॑ता॒मिन्ध॑ता॒म्पुनः॑। पुन॑र्ब्र॒ह्मा
णो ब्र॒ह्माणः॒ पुनः॒ पुन॑र्ब्र॒ह्माणः॑। ब्र॒ह्माणो॑ वसुनीथ वसुनीथ ब्र॒ह्माणो॑ ब्र॒ह्माणो॑ वसुनीथ। वसु॑नी
थ य॒ज्ञैर्य॒ज्ञैर्व॑सुनीथ वसुनीथ य॒ज्ञैः। वसु॑नी॒थेति॒ वसु॑। नीथ। य॒ज्ञैरिति॑ य॒ज्ञैः। घृ॒तेन॒ त्वन्त्वङ्घृ॒
तेन॑ घृ॒तेन॒ त्वम्। त्वन्त॒न्वन्त॒न्वन्त्वन्त्वन्त॒न्वम्। त॒न्वं᳖ वर्द्धयस्व वर्द्धयस्व त॒न्वन्त॒न्वं᳖ वर्द्धयस्व। वर्द्धयस्व

१९२

सत्याः सत्या बृहद्वयिस्त्वं बृहद्वयिस्त्वं सत्याः । सत्याः सन्तु सन्तु सत्याः सत्याः सन्तु । सन्तु यजमानस्य यजमान
स्य सन्तु सन्तु यजमानस्य । यजमानस्य कामाः कामा यजमानस्य यजमानस्य कामाः । कामा ऽ इति कामाः ॥
॥ ३४ ॥ अपेतेतापापेत । इत बिवीतेतेत बि । बीतेत बिवीत । इत बिवीतेतेत बि । बि च च बि बि च । च सर्प्प
त सर्प्पत च च सर्प्पत । सर्प्पतातोतः सर्प्पत सर्प्पतातः । अतो ये ये तोतो ये । ये त्रात्र ये ये त्र । अत्र स्थ स्थात्रात्र स्थ ।
स्थ पुराणाः पुराणाः स्थ स्थ पुराणाः । पुराणा ये ये पुराणाः पुराणा ये । ये च च ये ये च । च नूतना नूतनाश्च च
नूतनाः । नूतना ऽ इति नूतनाः । अदाद्यमो यमो दाददाद्यमः । यमो वसानमवसानं यमो यमो वसानम् ।
अवसानं पृथिव्याः पृथिव्या अवसानमवसानं पृथिव्याः । अवसानमित्यव । सानम् । पृथिव्या अ
क्रन्नक्रन्पृथिव्याः पृथिव्या अक्रन् । अक्रन्निममिममक्रन्नक्रन्निमम् । इमम्पितरः पितर इममिमम्
पितरः पितरो लोकं लोकं पितरः पितरो लोकम् । लोकमस्मा अस्मै लोकं लोकमस्मै । अस्मा ऽ इत्य
स्मै ॥ ३५ ॥ संज्ञानमस्यसि संज्ञानं संज्ञानमसि । संज्ञानमिति सम् । ज्ञानम् । असि कामधरणं कामध
[illegible] रणमस्यसि कामधरणम् । कामधरणम्मयि मयि कामधरणं कामधरणम्मयि । कामधरण

मितिकाम।धरणम्।मखितातमखिमयिति।।तकामधरणाङ्कामधरणान्तेतेकामधरणम्।कामधरणान्नूया
न्नूयात्कामधरणाङ्कामधरणान्नूयात्।कामधरणमितिकाम।धरणम्।नूयादितिनूयात्।अग्नेनस्मिन्
स्मान्नेरग्नेन्नस्मि।नस्मात्स्थसितस्मन्नस्मात्सि।अस्थनेरग्नेरस्यस्थग्नेः।अग्नेःपुरीषम्पुरीषमग्नेरग्नेःपुरीष
म्।पुरीषमस्यसिपुरीषम्पुरीषमसि।असिचितश्चितोस्यसिचितः।चितस्स्थस्थचितश्चित[illegible]स्थ।स्थप
रिचितःपरिचितस्स्थस्थपरिचितः।परिचितऽऊर्द्ध्वचितऽऊर्द्ध्वचितःपरिचितःपरिचितऽऊर्द्ध्वचितः।प
रिचितऽइतिपरि।चितः।ऊर्द्ध्वचितःश्रयध्वꣳश्रयध्वमूर्द्ध्वचितऽऊर्द्ध्वचितःश्रयध्वम्।ऊर्द्ध्वचितऽइ
त्यूर्द्ध्व।चितः।श्रयध्वमितिश्रयध्वम्।।३०।।अयꣳसमोयमयꣳसः।सोऽअग्निरग्निःसमोऽग्निः।अग्निर्यस्मि
न्नस्मिन्नग्निरग्निर्यस्मिन्।यस्मिन्त्सोमꣳसोमंयस्मिन्यस्मिन्त्सोमम्।सोममिन्द्रऽइन्द्रःसोमꣳसोम
मिन्द्रः।इन्द्रःसुतꣳसुतमिन्द्रऽइन्द्रःसुतम्।सुतन्दधेदधेसुतꣳसुतन्दधे।दधेजठरेजठरेदधेदधेजठरे।
जठरेवावशानोवावशानोजठरेजठरेवावशानः।वावशानऽइतिवावशानः।सहस्त्रियंवाजंवा
जꣳसहस्त्रियꣳसहस्त्रियंवाजम्।वाजमत्यमत्यंवाजंवाजमत्यम्।अत्यन्ननात्यमत्यन्न।नसप्तिꣳ

१९३

ज३

सञ्जिन्नन सञ्जिम्। सञ्जिॅं ससवाँ अस सवां अञ्जिॅं सञ्जिॅं ससवान्। ससवाँ अञ्जं अञ्जं असवाँ असवाँ अस्नन्।
ससवानितिससः। वान्। सँ अन्नु ग्रसे अन्नु ग्रसे सँ अँ अन्नु ग्रसे। अन्नु ग्रसे जातवेदो जातवेद अन्नु ग्रसे अन्नु ग्रसे
जातवेदः। जातवेदऽइति जात। वेदः॥४०॥ अग्ने यद्य दाग्नेग्ने यत्। यद्दैतयद्य द्दै। ते दि विदि वितातदिवि।
दि विवर्त्रे वि वर्त्रे दि दि विदि वि वर्त्रेः। वर्त्रेः पृथिव्याम्पृथिव्यां वर्त्रे वि वर्त्रेः पृथिव्याम्। पृथिव्यां यद्यत्पृथिव्या
म्पृथिव्यां यत्। यदोषधीष्वोषधीषु यद्यदोषधीषु। ओषधीष्वप्स्वप्स्वोषधीष्वोषधीष्वप्सु। अप्स्वायजत्र यजु
त्राप्स्वप्स्वा यजत्र। अप्स्वित्यप्ऽसु। आयजत्रायजत्रेति यजत्र। येनान्तरिक्षमन्तरिक्षं येन येनान्तरिक्षम्।
अन्तरिक्षमुरुर्वन्तरिक्षमन्तरिक्षमुरु। उर्वाततन्थाततन्थोर्वाततन्थ। आततन्थ त्वेषस्त्वेषऽआततन्था
ततन्थ त्वेषः। आततन्थेत्याऽततन्थ। त्वेषः स स त्वेषस्त्वेषः सः। स भानुर्भानुः स स भानुः। भानुरर्णवो
र्णवो भानुर्भानुरर्णवः। अर्णवो नृचक्षा नृचक्षाऽअर्णवो र्णवो नृचक्षाः। नृचक्षाऽइति नृ। चक्षाः।
॥४१॥ अग्ने दिवो दिवोऽग्नेग्ने दिवः। दिवोऽअर्णमर्णन्दिवो दिवोऽअर्णम्। अर्णमच्छाच्छार्णमर्णमच्छ। अ
च्छा जिगासि जिगास्यच्छाच्छा जिगासि। जिगास्यच्छाच्छ जिगासि जिगास्यच्छ। अच्छा देवान्देवानच्छाच्छा दे

वान्। देवान्॥ऽऊत्विषऽऊत्विषे देवान्देवान्॥ऽऊत्विषे। ऊत्विषे विश्न्व्यो विश्न्व्योऽऊत्विषऽऊत्विषे विश्न्व्यो। वि
श्न्व्याये ये विश्न्व्या विश्न्व्याये। ये इति ये। यारो तुने रो तुने या यारो तुने। रोतुने परस्तात्परस्ताद्रोतुने रो
तुने परस्तात्। परस्तात्सूर्यस्य सूर्यस्य परस्तात्परस्तात्सूर्यस्य। सूर्यस्य यायाः सूर्यस्य सूर्यस्य याः
याश्च तु याया याश्च। नावस्तात् दवस्तान्न नावस्तात्। अवस्तात्तु पतिष्ठन्तऽउपतिष्ठन्ते वस्तात् दवस्तात्तु उपतिष्ठ
न्ते। उपतिष्ठन्तु ऽआपऽआपऽउपतिष्ठन्तऽउपतिष्ठन्तऽआपः। उपतिष्ठन्तऽइत्युपऽतिष्ठन्ते। आपऽइत्या
पः॥४२॥ भूरीश्चासोऽअग्न्ययो ग्रसथा भूरीश्चासः भूरीश्चासोऽअग्न्यसथः। अग्न्यसथः प्रावृणेन्तिः प्रावृणेन्तिरग्न्ययो
ग्न्यथः प्रावृणेन्तिः प्रावृणेन्तिः सजोषसः सजोषसः प्रावृणेन्तिः प्रावृणेन्तिः सजोषसः। प्रवृणेन्तिरिति प्र
वृणेन्तिः। सजोषसऽइति स। जोषसः। जुषन्तां यज्ञं यज्ञं जुषन्तां जुषन्तां यज्ञम्। यज्ञमद्रुहोऽद्रुहो य
ज्ञं यज्ञमद्रुहः। अद्रुहोऽनमीवाऽअनमीवाऽअद्रुहोऽद्रुहोऽनमीवाः। अनमीवाऽइषऽइषोऽनमीवाऽअ
नमीवाऽइषः। इषो महीर्महीरिषऽइषो महीः। महीरिति महीः॥४३॥ इडामग्नेऽग्नऽइडामिडामग्ने।
अग्ने पुरुदंसं पुरुदंसमग्नेऽग्ने पुरुदंसम्। पुरुदंसं सनिं सनिं पुरुदंसं पुरुदंसं स

११४

निमू । उरुद्रऽसमितिउरु । द्रऽसमू । सनिङ्गोर्गोः सनिऽसनिङ्गोः । गोःशाश्वत्तमऽशाश्वत्तमङ्गोर्गोःशा
श्वत्तमू । शाश्वत्तमऽहवमानायहवमानायशाश्वत्तमऽशाश्वत्तमऽहवमानाय । शाश्वत्तममितिशाश्वतू
तमू । हवमानायसाधसाधहवमानायहवमानायसाध । साधेतिसाध । स्यान्नोनःस्याश्च्यान्नः । नःस्तुतुः
स्तुतुर्नोनःस्तुतुः । स्तुतुस्तनयस्तनयःस्तुतुःस्तुतुस्तनयः । तनयेयोबिजावोबिजावातनयस्तनयेयोबि
जावा । बिजावाग्नेग्नेबिजावोबिजावाग्ने । बिजावतिबिजा । बा । अग्नेसासाग्नेग्नेसा । सातेतेसासाते । तेसुम
तिःसुमतिस्तेतेसुमतिः । सुमतिर्द्उत्उसुमतिःसुमतिर्द्उ । सुमतिरितिसु । मतिः । नूत्वस्मेऽत्रस्मे
नूउन्नूत्वस्मे । अस्मेऽइत्यस्मे ॥४४॥ विदस्यसिविविदसि । असितयातयास्यसितया । तयादेवत
यादेवतयातयातयादेवतया । देवतयाङ्गिरस्वदङ्गिरस्वद्देवतयादेवतयाङ्गिरस्वतू । अङ्गि
रस्वद्ध्रुवाध्रुवाङ्गिरस्वदङ्गिरस्वद्ध्रुवा । ध्रुवासीदसीदध्रुवाध्रुवासीद । सीदपरिचित्परिचित्सी
दसीदपरिचितू । परिचिल्लोकल्लोकम्परिचित्परिचिल्लोकमू । परिचिदितिपरि । चितू ॥४५॥
लोकम्पृणपृणलोकल्लोकम्पृण । पृणछिद्रञ्छिद्रम्पृणपृणछिद्रमू । छिद्रम्पृणपृणछिद्रञ्छि

इन्द्रेण। इन्द्रेणायोऽअयोरिन्द्रेणेन्द्रेणायोः। अयोः सीदसि सीदस्ययोऽअयोः सीद। अयोऽइत्ययोः। सीद ध्रुवा ध्रुवा
सीदसीद ध्रुवा। ध्रुवा त्वं त्वं ध्रुवा ध्रुवा त्वम्। त्वमिति त्वम्। इन्द्राग्नी त्वा त्वेन्द्राग्नी ऽइन्द्राग्नी त्वा। इ
न्द्राग्नीऽइतीन्द्राग्नी। त्वा बृहस्पतिर्बृहस्पतिस्त्वा त्वा बृहस्पतिः। बृहस्पतिरस्मिन्नस्मिन् बृहस्प
तिर्बृहस्पतिरस्मिन्। अस्मिन् योनौ योनावस्मिन्नस्मिन् योनौ। योनावसीषदन्नसीषदन् योनौ योनौ
वसीषदन्। असीषदन्नित्यसीसदन्॥ ४८॥ ताऽअस्यास्य ताऽअस्य। अस्य सूददोहसः सूददोह
सोस्यास्य सूददोहसः। सूददोहसः सोमं सोमं सूददोहसः सूददोहसः सोमम्। सूददोहसऽइ
ति सूद। दोहसः। सोमं श्रीणन्ति श्रीणन्ति सोमं सोमं श्रीणन्ति। श्रीणन्ति पृश्नयः पृश्नयः श्रीणन्ति
श्रीणन्ति पृश्नयः। पृश्नयऽइति पृश्नयः। जन्मन्देवानान्देवानाञ्जन्मञ्जन्मन्देवानाम्। देवानां विशो
विशो देवानान्देवानां विशः। विशस्त्रिषु त्रिषु विशो विशस्त्रिषु। त्रिष्वा रोचने रोचनऽआ त्रिषु त्रिष्वा
रोचने। आ रोचने। रोचने दिवो दिवो रोचने रोचने दिवः। दिवऽइति दिवः॥ ४९॥ इन्द्रं विश्वा विश्वाऽइ
न्द्रमिन्द्रं विश्वाः। विश्वाऽअवीवृधन्नवीवृधन् विश्वा विश्वाऽअवीवृधन्। अवीवृधं समुद्रव्यचसं समुद्र

१७५

थ्यं वसङ्गिरः। सुमुद्रथ्यं वसमिति समुद्र। थ्यं वसम्। गिरऽइति गिरः। रथीतमँ रथीनाँ रथीनाँ र
थीतमँ रथीतमँ रथीनाम्। रथितममिति रथितमम्। रथीनां वाजानां वाजानाँ रथीनाँ रथीनां
वाजानाम्। रथिनामिति रथिनाम्। वाजानाँ सत्पतिँ सत्पतिं वाजानां वाजानाँ सत्पतिम्।
सत्पतिम्पतिम्पतिँ सत्पतिँ सत्पतिम्पतिम्। सत्पतिमिति सत्। पतिम्। पतिमिति पतिम्॥ ४८॥
समितमितँ सँ समितम्। इतँ सँ समितमितँ सम्। सङ्क्लेथाङ्क्लेथाँ सँ सङ्क्लेथाम्।
कल्पेथाँ सम्प्रियौ सम्प्रियौ कल्पेथाङ्क्लेथाँ सम्प्रियौ। सम्प्रियौ रोचिष्णू रोचिष्णू सम्प्रियौ सम्प्रि
यौरोचिष्णू। सम्प्रियाविति सम्। प्रियौ। रोचिष्णू सुमनस्यमानौ सुमनस्यमानौ रोचिष्णू रोचिष्णू सुमन
स्यमानौ। रोचिष्णूऽइति रोचिष्णू। सुमनस्यमानाविति सु। मनस्यमानौ। इषमूर्जमूर्जमिषमिष
मूर्जम्। ऊर्जमभि अभ्यूर्जमूर्जमभि। अभीति संवसानौ संवसानावभि अभीति संवसानौ। संवसानाविति सम्। वसानौ॥ ४९॥ सं वां वाँ सँ सं वाम्। वाम्मनांसि मनांसि वां वाम्मनांसि। म
नांसि सँ सम्मनांसि मनांसि सम्। सं व्रता व्रता ॥॥ सँ सं व्रता। व्रता सँ सं व्रता व्र

मा ५

ताःसम्।समु चित्तानि चित्तान्युसं समु चित्तानि। कुं इत्कम्। चित्तान्याकरमकरमा चित्तानि चित्तान्याक
रम्। आकरम्। आकरमित्याकरम्। अग्ने पुरीष्य पुरीष्याग्ने अग्ने पुरीष्य। पुरीष्याधिपाऽअधिपाः पुरीष्य
पुरीष्याधिपाः। अधिपानवन्नवाधिपाऽअधिपानव। अधिपाऽइत्यधिपाः। नवत्वन्त्वन्नव नव त्वम्।
त्वन्नोनस्त्वन्त्वन्नः नऽइषमिषन्नोनऽइषम्। इषमूर्ज्जमूर्ज्जमिषमिषमूर्ज्जम्। ऊर्ज्जंयजमानाय
यजमानायोर्ज्जमूर्ज्जंयजमानाय। यजमानायधेहि धेहि यजमानाय यजमानायधेहि। धेहीति
धेहि॥ ५०॥ अग्नेत्वन्त्वमग्नेग्नेत्वम्। त्वम्पुरीष्य पुरीष्य त्वन्त्वम्पुरीष्य। पुरीष्यारयिमान्रयिमान्पुरीष्य
पुरीष्यारयिमान्। रयिमान्पुष्टिमान्पुष्टिमान्त्रयिमान्रयिमान्पुष्टिमान्। रयिमानितिरयिमान्। पुष्टि
मानसि। असिपुष्टिमान्पुष्टिमानसि। असि। पुष्टिमानितिपुष्टिमान्। असीत्यसि॥ ५१॥ मातेवपुत्रम्पु
त्रम्मातेवमातेवपुत्रम्। मातेवेतिमाता। इव। पुत्रम्पृथिवीपृथिवीपुत्रम्पुत्रम्पृथिवी। पृथिवीपुरीष्य
म्पुरीष्यम्पृथिवीपृथिवीपुरीष्यम्। पुरीष्यमग्निमग्निम्पुरीष्यम्पुरीष्यमग्निम्। अग्निंस्वेस्वेग्निमग्निंस्वे
स्वे। स्वेयोनौयोनौस्वेस्वेयोनौ। योनावभाऽअभायोनौयोनावभाः। अभारुखारुखाभाऽअभारुखा। रु

१३६

स्वत्यु स्वा। तां ब्रिश्वे ब्रिश्विस्तान्नां विश्वैः। विश्वैर्हविर्हवि विश्वि विश्वैर्हवि। हवैः सृत्तनिः सृत्तनि हवै

हर्वि [illegible] विऽसृत्तनिः। सृत्तनिः सं ब्रिद्वानः सं ब्रिद्वानऽ सृत्तनिऽ सृत्तनिः सं ब्रिद्वानः। सृत्तनिरित्युत्त

नि सं ब्रिद्वानः प्रजापतिः प्रजापतिः सं ब्रिद्वानः सं ब्रिद्वानः प्रजापतिः। सं ब्रिद्वानऽ इति सम्। ब्रि

द्वानः। प्रजापति ब्रिश्वकर्म्मा ब्रिश्वकर्म्मा प्रजापतिः प्रजापति ब्रिश्वकर्म्मा। प्रजापतिरिति प्रजा। प

तिः। ब्रिश्वकर्म्मा ब्रिविविश्वकर्म्मा ब्रिश्वकर्म्मा ब्रि। ब्रिश्वकर्म्मेति विश्व। कर्म्मा। ब्रिमुञ्चतु मुञ्चतु ब्रि

ब्रिमुञ्चतु। मुञ्चतु विति मुञ्चतु। परा। अस्मुन्वंतमयजमानमयजमानमस्मुन्वन्तमस्मुन्वन्तमयज

मानम्। अयजमानमिच्छ इच्छायजमानमयजमानमिच्छ। इच्छस्तेनस्यस्तेनस्येच्छेच्छस्तेनस्य। स्तेन

स्येत्यामित्यां स्तेनस्य स्तेनस्येत्याम्। इत्यामन्वन्वित्यामित्यामनु। अन्विहीह्यन्वन्विहि। इहि

तस्करस्य तस्करस्येहीहि तस्करस्य। तस्करस्येति तस्करस्य। अन्यमस्मदस्मदन्यमन्यमस्मत्॥

त्रस्मदिच्छेच्छास्मदस्मदिच्छ। इच्छ सासेच्छेच्छसा। सा ते ते सा सा ते। तऽ इत्येत्या। ते तऽ इत्या। इत्या

नमो नमऽ इत्येत्या नमः। नमो देवि देवि नमो नमो देवि। देवि निर्ऋते निर्ऋते देवि देवि निर्ऋ

त। निर्ऋते उग्र उग्रन्तु उग्रं निर्ऋति निर्ऋते उग्रम्। निर्ऋतऽइति निःऽऋते। उग्रमस्त्वखु उग्रंखुन्न्यमस्तु। अ
स्त्वितस्खु॥ ५३॥ नमः स्तु॰ नमो नमः स्तु। स्तु ते ते स्तु ते। ते निर्ऋते निर्ऋते ते ते निर्ऋते। निर्ऋते तिग्मते
जस्तिग्मतेजो निर्ऋते निर्ऋते तिग्मतेजः। निर्ऋतऽइति निःऽऋते। तिग्मतेजोऽयस्मयमयस्मयन्तिग्मते
जस्तिग्मतेजोऽयस्मयम्। तिग्मतेजाऽइति तिग्म। तेजः। अयस्मयं विचृं अयस्मयमयस्मयं वि। वि चृत चृ
त वि विचृता चृता बन्धम्बन्धं चृतं चृता बन्धम्। बन्धमेतमेतम्बन्धम्बन्धमेतम्। एतमित्येतम्। यमेन
त्वं त्वं यमेन यमेन त्वम्। त्वं यम्या यम्या त्वं त्वं यम्या। यम्या संविदाना संविदाना यम्या यम्या संविदाना।
संविदानोत्तमऽउत्तमे संविदाना संविदानोत्तमे। संविदानेति सम्। विदाना। उत्तमे नाके नाकऽउ
त्तमऽउत्तमे नाके। उत्तमऽइत्युत्ऽतमे। नाकेऽअधि अधि नाके नाकेऽअधि। अधि रोहय रोहयाध्यधि
रोहय रोहयैनमेनं रोहय रोहयैनम्। एनमित्येनम्॥ ५४॥ यस्यास्ते ते यस्या यस्यास्ते। ते घो
रे घोरे ते ते घोरे। घोरऽआसन्नासन्घोरे घोरऽआसन्। आसञ्जुहोमि जुहोम्यासन्नासञ्जुहोमि। जु
होम्येषामेषाञ्जुहोमि जुहोम्येषाम्। एषाम्बन्धानाम्बन्धानामेषामेषाम्बन्धानाम्। बन्धानाम

१९९

वसर्ज्जनायावसर्ज्जनायबन्धनान्बन्धनानमवसर्ज्जनाय।अवसर्ज्जनायेत्यव।सर्ज्जनाय।याहत्वा
त्वायांयात्त्वा।त्वाजनोजनस्त्वात्वाजनः।जनोन्नूमिन्नूमिर्ज्जनोजनोन्नूमिः।नूमिरितीतिनूमि
र्नूमिरिति।इतिप्रमन्दतप्रमन्दतइतीतिप्रमन्दते।प्रमन्दतेनिर्ऋतिर्न्निर्ऋतिःप्रमन्दातप्रमन्द
तेनिर्ऋतिम्।प्रमन्दतइतिप्र।मन्दते।निर्ऋतिस्त्वात्वानिर्ऋतिर्न्निर्ऋतिस्त्वानिर्ऋतिमितिनिःऋति
म्।त्वाहमहन्त्वात्वाहम्।अहमपरिपर्यहमहमपरि।परिवदद्वेदपरिपरिवद।वेदद्विश्वतोविश्व
तोवेदवेदविश्वतः।विश्वतइतिविश्वतः।पप।यत्तेतेयंयत्ते।तेदेवीदेवीतेतेदेवी।देवीनिर्ऋति
र्न्निर्ऋतिर्देवीदेवीनिर्ऋतिः।निर्ऋतिराबबन्धाबबन्धनिर्ऋतिर्न्निर्ऋतिराबबन्ध।निर्ऋतिरितिनिः
ऋतिः।आबबन्धपाशम्पाशमाबबन्धाबबन्धपाशम्।आबन्धेत्या।बबन्ध।पाशङ्ग्रीवासुग्रीवा
सुपाशम्पाशङ्ग्रीवासु।ग्रीवास्वविचृत्यमविचृत्यङ्ग्रीवासुग्रीवास्वविचृत्यम्।अविचृत्यमित्यवि।
चृत्यम्।तत्तेतेततत्ते।तेविवितेतेवि।विष्यामिस्यामिविविष्यामि।स्यामि।आयुषआयुषःस्या
मिस्याम्यायुषः।आयुषोनन्नायुषआयुषोन।नमध्यान्मध्यान्ननमध्यात्।मध्यदथाथमध्यान्मध्य

दृशे। अथैतमेतमथाथैतम्। एतम्मिन्नम्मिन्नमेतमेतमम्मिन्नम्। पिन्वमध्य द्विपिन्वम्मिन्नमद्वि। अद्वि प्रहृतः

प्रसृतो अद्वि प्रहृतः। प्रहृत इति प्र। हृतः। नमो अनुत्यै नुत्यै नमो नमो अनुत्यै। नुत्यै याया नुत्यै नुत्यै या।

य इदमिदं यायेदम्। इदस्तुकारस्तुकार इदमिदस्तुकारः। स्तुकार इति स्तुकारः। ५८। निवेशनः सङ्गम

नः सङ्गमनो निवेशनो निवेशनः सङ्गमनः। निवेशन इति नि। विशनः। सङ्गमनो वसूनां वसू

नाम् सङ्गमनः सङ्गमनो वसूनाम्। सङ्गमन इति सम्। गमनः। वसूनां विश्वा विश्वा वसूनां वसू

नां विश्वा। विश्वा रूपा रूपा विश्वा विश्वा रूपा। रूपाभि निरूपा रूपाभि। अभि चष्टे चष्टे अभि चष्टे शची

भिः शचीभिश्चष्टे चष्टे शचीभिः। शचीभिरिति शचीभिः। देव इव सविता सविता देव इव

देव इव सविता। देव इवेति देवः। इव। सविता सत्यधर्मासि सत्यधर्मा सविता सविता सत्यधर्मा।

सत्यधर्मेन्द्र इन्द्रः सत्यधर्मा सत्यधर्मेन्द्रः। सत्यधर्मेति सत्य। धर्मा। इन्द्रो न नेन्द्र इन्द्रो न। न त

स्थौ तस्थौ न न तस्थौ। तस्थौ समरे समरे तस्थौ तस्थौ समरे। समरे पथीनां पथीनां समरे समरे

पथीनाम्। समर इति सम्। अरे। पथीनामिति पथीनाम्। ५७। सीरा युञ्जन्ति युञ्जन्ति सीरा सीरा यु

१९८

स्तूरिणौनावस्तूर्ष्यिस्तूरिणौ। नौगार्हपत्यानिगार्हपत्यानिनौ नौगार्हपत्यानि। गार्हपत्यानिसन्तुस
न्तुगार्हपत्यानिगार्हपत्यानिसन्तु। गार्हपत्यानीतिगार्ह। पत्यानि। सन्तुशतꣳशतꣳसन्तुसन्तुशतम्।
शतꣳहिमाहिमाः शतꣳशतꣳहिमाः। हिमाऽअवारिषमवारिषꣳहिमा। हिमाऽअवारिषम्। अवारिष
न्तन्नद्वारिषमवारिषन्नतु। नद्दशाकमशाकन्नत्र नद्दशाकम्। अशाकन्नत्र दशाकमशाकन्नतु। तन्मे
मेतन्नन्मे। मेराध्वराधिमेमेराधि। अराधीदमिदमराध्वराधीदम्। इदमहमहमिदमिदमहम्। अहं
योयोहमहंयः। यऽएवैवयोयऽएव। एवास्म्यस्म्येविवास्मि। अस्मिसस्सोस्म्यस्मिसः। सोस्म्यस्मिससे।
स्मि। अस्मीत्यस्मि॥२७॥ अग्नयेकव्यवाहनायकव्यवाहनायाग्नयेग्नयेकव्यवाहनाय। कव्य
वाहनायस्वाहा स्वाहाकव्यवाहनायकव्यवाहनायस्वाहा। कव्यवाहनायेतिकव्य। वाह
नाय। स्वाहासोमायसोमायस्वाहास्वाहा सोमा[illegible]य। सोमायपितृमतेपितृमतेसोमा
यसोमायपितृमते। पितृमतेस्वाहास्वाहापितृमतेपितृमतेस्वाहा॥ पितृमतऽइतिपितृ। मते।
स्वाहेतिस्वाहा। अपहताऽअसुराऽअसुराऽअपहताऽअपहताऽअसुराः। अपहताऽइत्यप।

असुरा रक्षांसि रक्षांस्यसुराऽअसुरा रक्षांसि । रक्षांसि वेदिषदो वेदिषदो रक्षांसि रक्षां
सि वेदिषदः । वेदिषदो ये ये वेदिषदो वेदिषदो ये । वेदिसदऽइति वेदि । सदः ॥२५॥ ये रूपाणि रूपाणि
ये ये रूपाणि । रूपाणि प्रतिमुञ्चमानाः प्रतिमुञ्चमाना रूपाणि रूपाणि प्रतिमुञ्चमानाः । प्रतिमुञ्चमानाऽ
असुराऽअसुराः प्रतिमुञ्चमानाः प्रतिमुञ्चमानाऽअसुराः । प्रतिमुञ्चमानाऽइति प्रति । मुञ्चमानाः । असुराः
सन्तः सन्तोऽसुराऽअसुराः सन्तः । सन्तः स्वधया स्वधया सन्तः सन्तः स्वधया । स्वधया चरन्ति चरन्ति स्वधया स्व
धया चरन्ति । चरन्तीति चरन्ति ॥ परापुरो निपुरो निपुरः परापुरः परापुरो निपुरः । परापुरऽइति परा ।
पुरः । निपुरो ये ये निपुरो निपुरो ये । निपुरऽइति नि । पुरः । ये भरन्ति भरन्ति ये ये भरन्ति । भरन्त्यग्निरग्नि
र्भरन्ति भरन्त्यग्निः । अग्निष्टांस्तानग्निरग्निष्टान् । तांल्लोकाल्लोकात्तांस्तांल्लोकात् । लोकात्प्र लोकाल्लोका
त्प्रणुदाति प्र प्रणुदाति । नुदात्यस्मादस्मान्नुदाति नुदात्यस्मात् । अस्मादित्यस्मात् ॥२६॥ अत्र पितरः
पितरोऽत्रात्र पितरः । पितरो मादयध्वम्मादयध्वम्पितरः पितरो मादयध्वम् । मादयध्वं यथाभागं यथाभाग
म्मादयध्वम्मादयध्वं यथाभागम् । यथाभागमावृषायध्वं वृषायध्वमा यथाभागं यथाभागमावृषायध्वम् ॥

२४

यथाभागमितियथा।भागम्।आवृषायध्वम्।वृषायध्वमितिवृषं।यध्वम्॥अमीमदन्तपितरःपितरोमीम
दन्तामीमदन्तपितरः।पितरोयथाभागंयथाभागमितिपितरःपितरोयथाभागम्।यथाभागमावृषायिषतावृ
षायिषतायथाभागंयथाभागमावृषायिषत।यथाभागमितियथा।भागम्।आवृषायिषत।अवृषायि
षतेत्यवृषायिषत॥३०॥नमोवोवोनमोनमोवः।वःपितरःपितरोवोवःपितरः।पितरोरसायरसायपित
रःपितरोरसायरसाय।रसायशोषायशोषायरसायरसायशोषाय।शोषायजीवायजीवायशोषायशोषायजी
वाय।जीवायस्वधायैस्वधायैजीवायजीवायस्वधायै।स्वधायैघोरायघोरायस्वधायैस्वधायैघोराय।
घोरायमन्यवेमन्यवेघोरायघोरायमन्यवे।मन्यवेनमोनमोमन्यवेमन्यवेनमः।नमोवोवोनमोनमोवः।
वःपितरःपितरोवोवःपितरः।पितरःपितरःपितरःपितरःपितरःपितरः।पितरोनमोनमःपितरःपि
तरोनमः।नमोवोवोनमोनमोवः।वोगृहान्गृहान्वोवोगृहान्।गृहान्नोनोगृहान्गृहान्नः।नःपितरः
[illegible]पितरोनोनःपितरः।पितरोदत्तदत्तपितरःपितरोदत्त।दत्तसतःसतोदत्तदत्तसतः।सतो
वोवःसतःसतोवः।वःपितरःपितरोवोवःपितरः।पितरोदेष्मदेष्मपितरःपितरोदेष्म।देष्मेतदेतदे
ष्मादेष्मेतत्।एतद्वोवएतदेतद्वः।वःपितरःपितरोवोवःपितरः।पितरोवासोवासःपितरःपित

रोवासंन वासस्त्वाआधत्त धत्त्वा वासो वासस्आधत्त॥३१॥ आधत्त। धत्त पितरः पितरो धत्त धत्त पितरः। पितरोग
नेङ्गःनेम्पितरः पितरोगनेम्। गनेङ्कुमारङ्कुमारङ्गनेङ्गनेङ्कुमारम्। कुमारम्पुष्करस्रजम्पुष्करस्रजङ्कु
मारङ्कुमारम्पुष्करस्रजम्। पुष्करस्रजमिति पुष्कर। स्रजम्। यथेह यथा यथेह। इह पुरुषः पुरुष
इहेह पुरुषः। पुरुषोसदसत्पुरुषः पुरुषोसत्। असदित्यसत्॥३२॥ ऊर्जं वहन्तीर्वहन्तीरूर्जमूर्जं
वहन्तीः। वहन्तीरमृतममृतं वहन्तीर्वहन्तीरमृतम्। अमृतं घृतं घृतममृतं घृतम्। घृतम्पयः पयो घृ
तं घृतम्पयः पयः कीलालं कीलालम्पयः पयः कीलालम्। कीलालम्परिस्रुतम्परिस्रुतं कीलालं कीलाला
लम्परिस्रुतम्। परिस्रुतमिति परि। स्रुतम्॥ स्वधास्थ स्थ स्वधा स्वधा स्थ। स्थ तर्पयत तर्पयत स्थ स्थ त
र्पयत। तर्पयत मे मे तर्पयत तर्पयत मा। मा पितॄन्पितॄन्मे मे पितॄन्। पितॄनिति पितॄन्॥३३॥ छ॥ ॥
इति वाजसनेय्येकमजटायां द्वितीयोऽध्यायः समाप्तः॥२॥ श्रीमंतं श्रीगणेशं तदनु च महतीं कालिकां मां च
वाचं। साङ्गं गंगे प्रणम्याथ च रघुरुगणं श्रीमतो याज्ञिकस्य॥ आकेः पुत्रो लघिष्ठो नल परिचरणो योज
गन्नाथनामा सुदृढं पूर्वधमयत्न द्वितीयं लिखति यजुषः पुस्तकं श्रीजटायाः॥ गोविंदनी पोथी॥ श्रीः॥ ॥श्रीः॥
॥ [illegible]॥ समित्। समिधाग्निमग्निं समिधा समिधा[illegible]ग्निम्। समिधेति सम्। इधा। अग्निं दुवस्यत दुवस्यताग्नि

मन्त्र ५

२५

मग्निन्दुवस्यत। दुवस्यत घृतैर्घृतैर्दुवस्यत दुवस्यत घृतैः। घृतैर्बोधयत बोधयत घृतैर्घृतैर्बोधयत। बोधय
तातिथिमतिथिं बोधयत बोधयतातिथिम्। अतिथिमित्यतिथिम्। आस्मिन्नस्मिन्नास्मिन्। अस्मिन्हव्या ह
व्यास्मिन्नस्मिन्हव्या। हव्या जुहोतन जुहोतन हव्या हव्या जुहोतन। जुहोतनेति जुहोतन ॥१॥ सुसमिद्धा
य शोचिषे शोचिषे सुसमिद्धाय सुसमिद्धाय शोचिषे। सुसमिद्धायेति सु। समिद्धाय। शोचिषे घृतं घृतं ७ शो
चिषे शोचिषे घृतम्। घृतं तीव्रं तीव्रं घृतं घृतं तीव्रम्। तीव्रं जुहोतन जुहोतन तीव्रं तीव्रं जुहोतन। जुहोतने
ति जुहोतन। अग्नये जातवेदसे जातवेदसेऽग्नयेऽग्नये जातवेदसे। जातवेदस इति जात। वेदसे ॥२॥ तन्त्वा त्वा
तन्तन्त्वा। त्वा समिद्भिः समिद्भिस्त्वा त्वा समिद्भिः। समिद्भिरङ्गिरोऽङ्गिरः समिद्भिः समिद्भिरङ्गिरः। समिद्भिरि
ति समित्। भिः। अङ्गिरो घृतेन घृतेनाङ्गिरोऽङ्गिरो घृतेन। घृतेन वर्द्धयामसि वर्द्धयामसि घृतेन घृतेन वर्द्धया
मसि। वर्द्धयामसीति वर्द्धयामसि। बृहच्छोच बृहद्बृहच्छोच। शोचा यविष्ठ्य यविष्ठ्य शोच शोचा यविष्ठ्य।
यविष्ठ्येति यविष्ठ्य ॥३॥ उप त्वा त्वोपोप त्वा। त्वाग्ने अग्ने त्वा त्वाग्ने। अग्ने हविष्मतीर्हविष्मतीरग्ने अग्ने हविष्मतीः।
हविष्मतीर्घृताचीर्घृताचीर्हविष्मतीर्हविष्मतीर्घृताचीः। घृताचीर्यन्तु यन्तु घृताचीर्घृताचीर्यन्तु। यन्तु हर्य

त हर्य्युतिय न्त्वु यन्त्वु हर्य्यंत। हर्य्यतेति हर्य्यतं॥ जुषस्वसमिधंः समिधं जुषस्वजुषस्वसमिधंः समिधं मम
ममसमिधंः समिधं मम। समिधऽइतिसम्। इधंः ममेति मम॥४॥ नूर्त्तुवो नुवो नूर्त्तुवंः। नुवंः स्वंः स्व
र्त्तुवो नुवः स्वंः स्वर्द्यौरिव द्यौरिवस्वंः स्वर्द्यौरिव। द्यौरि[illegible]वन्तूम्ना न्तूम्ना द्यौरिव द्यौरिव न्तूम्ना। द्यौरिवे
ति द्यौः। इव। न्तूम्नापृथिवी वपृथिवी वन्तूम्ना न्तूम्ना पृथिवीव। पृथिवीव वरिम्णा वरिम्णा पृथिवीव पृथि
वीव वरिम्णा। पृथिवीवेति पृथिवी। इव। वरिम्णेति वरिम्णा॥ तस्यास्तेते तस्यास्तस्यास्ते। तेपृथिवि पृथि
वितेते पृथिवि। पृथिवि देवयजनि देवयजनि पृथिवि पृथिवि देवयजनि। देवयजनि पृष्ठे पृष्ठे दे
वयजनि देवयजनि पृष्ठे। देवयजनीति देव। यजनि। पृष्ठेग्निमग्निं पृष्ठे पृष्ठेग्निम्। अग्निमन्नादमन्ना
दमग्निमग्निमन्नादम्। अन्नादमन्नाद्यायान्नाद्यायान्नादमन्नादमन्नाद्याय। अन्नादमित्यन्न। अदम्।
अन्नाद्यायादधे दधऽआन्नाद्यायान्नाद्यायादधे। अन्नाद्यायेत्यन्न। अद्याय। आदधे। दधऽइति दधे॥
॥५॥ आयमयमायम्। अयङ्गौर्गौरयमयङ्गौः। गौः पृश्निः पृश्निर्गौर्गौः पृश्निः। पृश्निरक्रमीदक्रमी
त्पृश्निः पृश्निरक्रमीत्। अक्रमीदसदत्सदक्रमीदक्रमीदसदत्। असदन्मातरम्मातरमसदत्सदन्मा

सदद३

२९

तरम्। मातरम्पुरः पुरो मातरम्मातरम्पुरः। पुरऽइति पुरः॥ पितरञ्च च पितरम्पितरञ्च। च प्रयन्त्
प्रयंश्च च प्रयन्। प्रयंत्स्वः स्वः प्रयन्प्रयंत्स्वः। प्रयन्निति प्रऽयन्। स्वरिति स्वः॥ ६॥ अन्तश्चरति चरत्य
न्तरन्तश्चरति। अन्तरित्यन्तः। चरति रोचना रोचना चरति चरति रोचना। रोचनास्यास्य रोचना रो
चनास्य। अस्य प्राणात्प्राणादस्यास्य प्राणात्। प्राणादपानत्यपानती प्राणात्प्राणादपानती। अपान
तीत्यपऽअनती॥ व्यख्यदख्यद्वि व्यख्यत्। अख्यन्महिषो महिषोऽख्यदख्यन्महिषः। महिषो दिवन्दिवम्म
हिषो महिषो दिवम्। दिवमिति दिवम्॥ ७॥ त्रिंशद्धाम धाम त्रिंशत्त्रिंशद्धाम। धाम वि वि धाम धाम वि।
वि राजति राजति वि वि राजति। राजति वाग्वाग्राजति राजति वाक्। वाक्पतङ्गाय पतङ्गाय वाग्वाक्प
तङ्गाय। पतङ्गाय धीयते धीयते पतङ्गाय पतङ्गाय धीयते। धीयतऽइति धीयते॥ प्रति वस्तोर्वस्तोः प्रति
प्रति वस्तोः। वस्तोरहाह वस्तोर्वस्तोरह। अह द्युभिर्द्युभिरहाह द्युभिः। द्युभिरिति द्युऽभिः॥ ८॥ अ
ग्निर्ज्योतिर्ज्योतिरग्निरग्निर्ज्योतिः। ज्योतिर्ज्योतिर्ज्योतिर्ज्योतिर्ज्योतिर्ज्योतिः। ज्योतिरग्निरग्निर्ज्योति
र्ज्योतिरग्निः। अग्निः स्वाहा स्वाहाग्निरग्निः स्वाहा। स्वाहा सूर्यः सूर्यः स्वाहा स्वाहा सूर्यः। सूर्यो ज्योति

ज्र्यो॑ति॒ः सूर्य्यः॒ सूर्य्यो॒ ज्योति॑ः । ज्योति॒र्ज्योति॒र्ज्योति॒र्ज्योति॒र्ज्योति॒र्ज्योति॑ः । ज्योति॒ः सूर्य्य॒ः सूर्य्यो॒ ज्योति॒र्ज्यो
ति॒ः सूर्य्य॑ः । सूर्य्य॒ः स्वाहा॒ स्वाहा॒ सूर्य्य॒ः सूर्य्य॒ः स्वाहा॑ । स्वाहेति॒ स्वाहा॑ ॥ अ॒ग्निर्व॒र्चो व॒र्चो॒ऽग्निर॒ग्निर्व॒र्च॑ः । व॒र्चो ज्यो
ति॒र्ज्योति॒र्व॒र्चो व॒र्चो ज्योति॑ः । ज्योति॒र्व॒र्चो व॒र्चो ज्योति॒र्ज्योति॒र्व॒र्च॑ः । व॒र्चः॒ स्वाहा॒ स्वाहा॑ व॒र्चो व॒र्चः॒ स्वा
हा॑ । स्वाहा॒ सूर्य्य॒ः सूर्य्य॒ः स्वाहा॒ स्वाहा॒ सूर्य्य॑ः । सूर्य्यो॒ व॒र्चो व॒र्च॒ः सूर्य्य॒ः सूर्य्यो॒ व॒र्च॑ः । व॒र्चो ज्योति॒र्ज्योति
र्व॒र्चो व॒र्चो ज्योति॑ः । ज्योति॒र्व॒र्चो व॒र्चो ज्योति॒र्ज्योति॒र्व॒र्च॑ः । व॒र्चः॒ स्वाहा॒ स्वाहा॑ व॒र्चो व॒र्चः॒ स्वाहा॑ । स्वाहेति॒ स्वा
हा॑ ॥ [illegible] ज्योति॒ः सूर्य्य॒ः सूर्य्यो॒ ज्योति॒र्ज्योति॒ः सूर्य्य॑ः । सूर्य्य॒ः सूर्य्य॒ः सूर्य्यः॒ सूर्य्य॒ः सूर्य्य॒ः सूर्य्य॑ः । सूर्य्यो॒ ज्यो
ति॒र्ज्योति॒ः सूर्य्य॒ः सूर्य्यो॒ ज्योति॑ः । ज्योति॒ः स्वाहा॒ स्वाहा॒ ज्योति॒र्ज्योति॒ः स्वाहा॑ । स्वाहेति॒ स्वाहा॑ ॥ ए ॥ स॒जूर्दे॒
वेन॑ दे॒वेन॑ स॒जूः स॒जूर्दे॒वेन॑ । स॒जूरिति॑ स॒ऽजूः । दे॒वेन॑ सवि॒त्रा स॑वि॒त्रा दे॒वेन॑ दे॒वेन॑ सवि॒त्रा । स॒वि॒त्रा स॒
जूः स॒जूः स॑वि॒त्रा स॑वि॒त्रा स॒जूः । स॒जू रात्र्या॒ रात्र्या॑ स॒जूः स॒जू रात्र्या॑ । स॒जूरिति॑ स॒ऽजूः । रात्र्येन्द्र॑वत्ये
न्द्र॑वत्या॒ रात्र्या॒ रात्र्येन्द्र॑वत्या । इन्द्र॑वत्येतीन्द्र॑ऽवत्या ॥ जु॒षा॒णो॒ऽग्निर॒ग्निर्जु॑षा॒णो जु॑षा॒णो॒ऽग्निः । अ॒
ग्निर्वे॑तु वेत्व॒ग्निर॒ग्निर्वे॑तु । वे॒तु॒ स्वाहा॒ स्वाहा॑ वेतु वेतु॒ स्वाहा॑ । स्वाहेति॒ स्वाहा॑ ॥ उ॒षसा॑ सूर्य्य॒ः सूर्य्य॑ उ॒ष
हा ॥ १

२१

ज्ञवाहसमितियज्ञ। वाहसम्। सुतीर्थानोनः सुतीर्थसुतीर्थानिनःसुतीर्थेतिसु।तीर्था।नोऽसदसन्नोनो।
असतु।असद्वशेवशेसदसद्वशे। वशाऽइतिवशे।येदेवादेवायेयेदेवाः।देवामनोजातामनोजानादे
वादेवामनोजाताः।मनोजातामनोयुजोमनोयुजोमनोजातामनोजामनोयुजः।मनोजाताऽइतिमनः।
जाताः।मनोयुजोदक्षक्रतवोदक्षक्रतवोमनोयुजोमनोयुजोदक्षक्रतवः।मनोयुजइतिमनः।युजः।
दक्षक्रतवस्तेतेदक्षक्रतवोदक्षक्रतवस्ते।दक्षक्रतवऽइतिदक्ष।क्रतवः।तेनोनस्तेतेनः।नोवन्त्ववन्तु
नोनोवन्तु।अवन्तुतेतेवन्त्ववन्तुते।तेनोनस्तेतेनः।नःपान्तुपान्तुनोनःपान्तु।पान्तुतेभ्यस्तेभ्यःपान्तुपा
न्तुतेभ्यः।तेभ्यःस्वाहास्वाहातेभ्यस्तेभ्यःस्वाहा।स्वाहेतिस्वाहा।।१।।स्वात्राःपीताःपीताःस्वात्राःस्वात्राः
पीताः।पीताभवतभवतपीताःपीताभवत।भवतयूयंयूयम्भवतभवतयूयम्।यूयमापऽआपोयूयं
यूयमापः।आपोऽअस्माकमस्माकमापऽआपोऽअस्माकम्।अस्माकमन्तरन्तरस्माकमस्माकमन्तः।
अन्तरुदरऽउदरेन्तरन्तरुदरे।उदरेसुशेवाःसुशेवाऽउदरऽउदरेसुशेवाः।सुशेवाऽइतिसु।शेवाः।
[illegible]ताऽअस्मभ्यम[illegible]ताऽअस्मभ्यम्।अस्मभ्यमयक्ष्माऽअयक्ष्माऽअस्मभ्यमस्मभ्यमयक्ष्माः।अ

४३

सुसस्याऽइतिसुऽस [lacuna] स्वधितिस्वधितिरेषास्वेषास्वधितस्वधीतिस्वधितउच्छ्रयस्वच्छ्रयस्वोदुच्छ्रयस्वोच्छ्रय

स्ववनस्पतेवनस्पतेउच्छ्रयस्वच्छ्रयस्ववनस्पते।वनस्पतऽऊर्ध्वऊर्ध्वोवनस्पतेवनस्पतऽऊर्ध्वः।ऊर्ध्वोमा

मोर्ध्वऽऊर्ध्वोमा।मापाहिपाहिमामापाहि।पाह्यꣳहसोंꣳहसःपाहिपाह्यꣳहसः।अꣳहसऽइत्यꣳहसः।

॥१०॥व्रतङ्कृणुतकृणुतव्रतंव्रतङ्कृणुत।कृणुतव्रतंव्रतङ्कृणुतकृणुतव्रतम्।व्रतङ्कृणुतकृणुतव्रतंव्रत

ङ्कृणुत।कृणुताग्निरग्निःकृणुतकृणुताग्निः।अग्निर्ब्रह्मब्रह्माग्निरग्निर्ब्रह्म।ब्रह्माग्निरग्निर्ब्रह्मब्रह्माग्निः।

अग्निर्यज्ञोयज्ञोग्निरग्निर्यज्ञः।यज्ञोवनस्पतिर्वनस्पतिर्यज्ञोयज्ञोवनस्पतिः।वनस्पतिर्यज्ञियोयज्ञि

योवनस्पतिर्वनस्पतिर्यज्ञियः।यज्ञियऽइतियज्ञियः।दैवीन्धियन्धियन्दैवीन्दैवीन्धियम्।धियम्मनाम

हेमनामहेधियन्धियम्मनामहे।मनामहेसुमृडीकाꣳसुमृडीकाम्मनामहेमनामहेसुमृडीकाम्।सु

मृडीकामभिष्टयेभिष्टयेसुमृडीकाꣳसुमृडीकामभिष्टये।सुमृडीकामितिसुऽमृडीकाम्।अभिष्टये

वर्चोधांवर्चोधामभिष्टयेभिष्टयेवर्चोधाम्।वर्चोधांयज्ञवाहसंयज्ञवाहसंवर्चोधांवर्चोधांयज्ञवा

हसम्।वर्चोधामितिवर्चःऽधाम्।यज्ञवाहसꣳसुतीर्थासुतीर्थायज्ञवाहसंयज्ञवाहसꣳसुतीर्थाय

मन्दिषीमहि।सुसुमन्दिषीमहि।मन्दिषीमहीतिमन्दिषीमहि।रक्षाणोनोरक्षरक्षाणः।नोऽअप्रयुछन्नप्र

मन्दिषीमहि।सुसुमन्दिषीमहि।मन्दिषीमहीतिमन्दिषीमहि।रक्षाणोनोरक्षरक्षाणः।नोऽअप्रयुछन्नप्र

युछन्नोनोऽअप्रयुछन्।अप्रयुछन्प्रबुधेप्रबुधेप्रयुछन्नप्रयुछन्प्रबुधे।अप्रयुछन्नित्यप्र।युछन्।प्रबु

धेनोनःप्रबुधेप्रबुधेनः।प्रबुधऽइतिप्र।बुधे।नःपुनःपुनर्नोनःपुनः।पुनस्कृधि।कृधिपुनःपुनस्कृधि।

पुनरितिपुनः।कृधीतिकृधि।१४।पुनर्म्मनोमनःपुनःपुनर्म्मनः।मनःपुनःपुनर्म्मनोमनःपुनः।पु

नरायुरायुःपुनःपुनरायुः।आयुर्म्मेमऽआयुरायुर्म्मे।मऽआगन्नगन्मेमऽआगन्।आगन्।आगन्पुनःपु

नरगन्नगन्पुनः।पुनःप्राणःप्राणःपुनःपुनःप्राणः।पुनरितिपुनः।प्राणःपुनःपुनःप्राणःप्राणःपुनः।

पुनरात्मा॥त्मापुनःपुनरात्मा।आत्मामेमऽआत्मात्मामे।मऽआगन्नगन्मेमऽआगन्।आगन्।आ

गन्पुनःपुनरगन्नगन्पुनः।पुनश्चक्षुश्चक्षुःपुनःपुनश्चक्षुः।पुनरितिपुनः।चक्षुःपुनःपुनश्चक्षु

श्चक्षुःपुनः।पुनःश्रोत्रंश्रोत्रम्पुनःपुनःश्रोत्रम्।पुनरितिपुनः।श्रोत्रम्मेमेश्रोत्रंश्रोत्रम्मे।मऽआगन्नग

न्मेमऽआगन्।आगन्।अगन्नित्यगन्।वैश्वानरोऽदब्धोदब्धोवैश्वानरोवैश्वानरो।अदब्धः।अदब्धस्त

नूपास्तनूपाऽअदब्धो ... नूपाऽअग्निर्…तनूपास्तनूपा…ग्निः।तनूपाऽइतितनू।पाः

४४

यक्ष्मा ऽअनमीवा ऽ[illegible]यक्ष्मा ऽअयक्ष्मा ऽअनम[illegible] ऽअनमीवा ऽअ[illegible]गसोनागसोनमीवा ऽअन
मीवा ऽअनागसः। अनागसः स्वदन्तु स्वदन्त्वनागसोनागसः स्वदन्तु। स्वदन्तु देवीर्देवीः स्वदन्तु स्वदन्तु दे
वीः। देवीरमृता ऽअमृता देवीर्देवीरमृताः। अमृता ऽऋतावृध ऽऋतावृधोमृता ऽअमृता ऽऋतावृधा ऋत
वृध ऽइत्यृत। वृधः॥२॥ इयन्ते ऽइयमियन्ते। तेयज्ञियायज्ञियातेतेयज्ञिया। यज्ञियातनूस्तनूर्यज्ञि
यायज्ञियातनूः। तनूरपोपस्तनूस्तनूरपः। अपोमुञ्चामिमुञ्चाम्यपोपोमुञ्चामि। मुञ्चामिननमुञ्चामि
मुञ्चामिन। नप्रजाम्प्रजान्नन प्रजाम्। प्रजामितिप्रजाम्। अंहोमुचः स्वाहाकृताः स्वाहाकृता ऽअंहो
मुचोंहोमुचः स्वाहाकृताः। अंहोमुच ऽइत्यंहः। मुचः। स्वाहाकृताः पृथिवीम्पृथिवीं स्वाहाकृताः स्वा
हाकृताः पृथिवीम्। स्वाहाकृता ऽइति स्वाहा। कृताः। पृथिवीमाविशत विशत पृथिवीम्पृथिवीमावि
शत। आविशत। विशत पृथिव्या पृथिव्याविशत विशत पृथिव्या। पृथिव्यासंसम्पृथिव्या पृथिव्या
सम्। सम्भव भव संसम्भव। भवेति भव॥१३॥ अग्नेत्वन्त्वमग्नेग्नेत्वम्। त्वंसुसुत्वन्त्वंसु। सुजागृहि जा
गृहि सुसुजागृहि। जागृहि वयं वयञ्जागृहि जागृहि वयम्। वयंसुसुवयं वय[illegible]सु। सुमन्दिषीमहि

...पोनागसोनमोवाङ्ग्न
...हवन्तुस्वदन्तुदे
ख्नाऽग्नमी...

घ्राजम्।घ्राजङ्गच्छगच्छघ्राजम्घ्राजङ्गच्छ।गच्छेतिगच्छ।जूरस्यसिजूर्जूरसि।असिधृताधृतास्यसिधृता।धृ
तामनसामनसाधृताधृतामनसा।मनसाजुष्टाजुष्टामनसामनसाजुष्टा।जुष्टाविष्णवेविष्णवेजुष्टाजुष्टा
विष्णवे।विष्णवऽइतिविष्णवे॥१७॥तस्यास्तेतेतस्यास्तस्यास्ते।तेसत्यसवसःसत्यसवसस्तेतेसत्यस
वसः।सत्यसवसःप्रसवेप्रसवेसत्यसवसःसत्यसवसःप्रसवे।सत्यसवसऽइतिसत्यसवसः।प्रस
वेतन्वस्तन्वःप्रसवेप्रसवेतन्वः।प्रसवऽइतिप्रसवे।तन्वोयन्त्रंयन्त्रन्तन्वस्तन्वोयन्त्रम्।यन्त्रमशीयाशीय
यन्त्रंयन्त्रमशीय।अशीयस्वाहास्वाहाशीयाशीयस्वाहा।स्वाहेतिस्वाहा।शुक्रमस्यसिशुक्रꣳशुक्रम
सि।असिचन्द्रञ्चन्द्रमस्यसिचन्द्रम्।चन्द्रममृतममृतञ्चन्द्रञ्चन्द्रममृतम्।अमृतंवैश्वदेवंवैश्व
देवममृतममृतंवैश्वदेवम्।वैश्वदेवमितिवैश्व।देवम्॥१८॥चिन्मनामनाचिच्चिन्मना।मनाधीर्धी
र्मनामनाधीः।धीर्दक्षिणादक्षिणाधीर्धीर्दक्षिणा।दक्षिणाक्षत्रियाक्षत्रियादक्षिणादक्षिणाक्षत्रिया॥
क्षत्रियायज्ञियायज्ञियाक्षत्रियाक्षत्रियायज्ञिया।यज्ञियादितिरदितिर्यज्ञियायज्ञियादितिः।अदिति
...शीर्ष्णी।उभयतःशीर्ष्णीत्युभयतः।शीर्ष्णी।सानोनः
रुभयतःशीर्ष्ण्युभयतः...

५
४५

ग्निर्नो नोग्निरग्नि[र्नः] पातु पातु नोनः पातु। पातु दुरिता दुरितात्पातु पातु दुरितात्। दुरिता दवद्या
दवद्या दुरिता दुरिता दवद्यात्। दुरितादिति दुः। इतात्। अवद्यादित्यवद्यात्॥ १५॥ त्वमग्ने अग्ने त्वं त्वमग्ने।
अग्ने व्रतपा व्रतपा अग्ने अग्ने व्रतपाः। व्रतपा असि असि व्रतपा व्रतपा असि। व्रतपा इति व्रत पाः। असि
देवो देवो स्यसि देवः। देव आ मर्त्येषु मर्त्येष्वा देवो देव आ मर्त्येषु। आ मर्त्येषु। आ मर्त्येषु। मर्त्येष्वा मर्त्येषु मर्त्येष्वा।
एत्य। त्वं यज्ञेषु यज्ञेषु त्वं त्वं यज्ञेषु। यज्ञेष्वीड्य ईड्यो यज्ञेषु यज्ञेष्वीड्यः। ईड्य इतीड्यः। रास्वेयदिय
द्रास्व रास्वेयत्। इयत्सोम सोमेयदियत्सोम। सोमा भूयो भूयः आ सोम सोमा भूयः। आ भूयः। भूयो
भर भर भूयो भूयो भर। भर देवो देवो भर भर देवः। देवो नो नो देवो देवो नः। नः सविता सविता नो नः स
विता। सविता वसोर्वसोः सविता सविता वसोः। वसोर्दाता दाता वसोर्वसोर्दाता। दाता वस्वो वस्वो दाता
दाता वस्वः। वस्वदा ददा वस्व वस्वदात्। अदादित्यदात्॥ १६॥ एषा ते तऽएषैषा ते। ते शुक्र शुक्र ते ते शु
क्र। शुक्र तनूस्तनूः शुक्र शुक्र तनूः। तनूरेतदेतत्तनूस्तनूरेतत्। एतद्वर्चो वर्च एतदेतद्वर्चः। वर्च
स्तया तया वर्चो वर्चस्तया। तया सं सं तया तया सम्। सम्भव भव सं सम्भव। भव भ्राजं भ्राजं भव भव

अग्नि

...रितात्। दुरिता देव द्या

...मेत्य त्वमग्ने।

उ। आवर्त्तयतु। वर्त्तयतु स्वस्ति स्वस्ति वर्त्तयतु वर्त्तयतु स्वस्ति। स्वस्ति सोमसखा सोमसखा स्वस्ति स्व[illegible]। सो
मसखा। सोमसखा पुनः पुनः सोमसखा सोमसखा पुनः। सोमसखेति सोम। सखा। पुनरेहीह्या पुनः। [illegible]।
नरेहि। एहि। इहीतीहि। २०॥ वस्व्यस्यसि वस्वी वस्व्यसि। अस्यदितिरदितिरस्यस्यदितिः। अदितिरादि
त्यादित्यादितिरदितिरादित्या। आदित्या रुद्रा रुद्रादित्यादित्या रुद्रा। रुद्रा चन्द्रा चन्द्रा रुद्रा रुद्रा चन्द्रा। च
न्द्रेति चन्द्रा। बृहस्पतिष्ट्वा त्वा बृहस्पतिर्बृहस्पतिष्ट्वा। त्वा सुम्ने सुम्ने त्वा त्वा सुम्ने। सुम्ने रम्णातु रम्णातु सुम्ने
सुम्ने रम्णातु। रम्णातु रुद्रो रुद्रो रम्णातु रम्णातु रुद्रः। रुद्रो वसुनिर्वसुनी रुद्रो रुद्रो वसुनिः। वसुनिरा
चके चकऽ आ वसुनिर्वसुनिराचके। वसुनिरिति वसु। निः। आचके। चकऽ इति चके। [illegible] आदित्यास्त्वा
त्वादित्याऽ अदित्यास्त्वा। त्वा मूर्द्धन्मूर्द्धंस्त्वा त्वा मूर्द्धन्। मूर्द्धन्नाजिघर्म्याजिघर्म्मि मूर्द्धन्मूर्द्धन्नाजिघर्म्मि। आजि
घर्म्मि। जिघर्म्मि देवयजने देवयजने जिघर्म्मि जिघर्म्मि देवयजने। देवयजने पृथिव्याः पृथिव्या देवयजने दे
वयजने पृथिव्याः। देवयजनऽइति देव[illegible]। यजने। पृथिव्याऽ इडाया इडायाः पृथिव्याः पृथिव्याऽ
इडायाः। इडा[illegible]डायास्पदम्। पदमस्यसि पदम्पदमसि। असि घृतवद्घृतवदस्य

४८

सोसानतानसुवा[illegible] सुप्राची। सुप्राचीसुप्रतीचीसुप्रतीचीसुप्राचीसुप्राचीसुप्रतीची। सुप्राची
तिसु। प्राची। सुप्रतीच्येध्येधिसुप्रतीचीसुप्रतीच्येधि। सुप्रतीचीतिसु। प्रतीची। एधिमित्रोमित्र एध्येधिमित्रः।
मित्रस्त्वात्वामित्रोमित्रस्त्वा। त्वापदिपदित्वात्वापदि। पदिबध्नीताम्बध्नीताम्पदिपदिबध्नीताम्। बध्नीताम्पू
षापूषाबध्नीताम्बध्नीताम्पूषा। पूषाध्वनोध्वनः पूषापूषाध्वनः। अध्वनस्पातुपात्वध्वनोध्वनस्पातु। पात्विन्द्रा
येन्द्रायपातुपात्विन्द्राय। इन्द्रायाध्यक्षायाध्यक्षायेन्द्रायेन्द्रायाध्यक्षाय। अध्यक्षायेत्यधि। अक्षाय।।[illegible]
अनुत्वात्वान्वनुत्वा। त्वामातामातात्वात्वामाता। मातामन्यताम्मन्यताम्माता मातामन्यताम्। मन्यताम्पि
ता। पितामन्यताम्मन्यताम्पिता। पिता भ्राता भ्राता पिता पिता भ्राता। भ्राता सगर्भ्यः सगर्भ्यो भ्राता भ्राता सग
र्भ्यः। सगर्भ्यः सखा सखा सगर्भ्यः सगर्भ्यः सखा। सगर्भ्य इति स। गर्भ्यः। सखा सयूथ्यः सयूथ्यः सखा
सखा सयूथ्यः। सयूथ्य इति स। यूथ्यः। सा देवि देवि सा सा देवि। देवि देवं देवं देवि देवि देवम्। देवम
च्छाच्छ देवं देवमच्छ। अच्छेहीह्यच्छाच्छेहि। इहीन्द्रायेन्द्रायेहीहीन्द्राय। इन्द्राय सोमं सोममिन्द्रायेन्द्राय [illegible]
य सोमम्। सोमं रुद्रो रुद्रः सोमं सोमं रुद्रः। रुद्रस्त्वा त्वा रुद्रो रुद्रस्त्वा। त्वा वर्तयतु वर्तयतु त्वा त्वा व। वनव

सासानतान् सुचा

तिसु। प्राची। सुप्रतीच्ये धो धि सुप्रती ... सुप्राची। सुप्र

मितृत्सो न ... तीच्ये वेदिवे दोषा वस्तर्द्दोषा वस्ताहिं वेदि वेदिवे दवद

षाह्षावस्तुर्द्दुरस्त। अन्नमेहिमान नमा ... षावस्तर्द्दोषा वस्तर्द्धिया। दोषा वस्तरिति दोषा। वस्तः। धिया द्युयं

येन्द्रायपम हिमानमानस्तु। आधि धनोधनः। प्र ... नो नर स्तो नमो नमो स्तर स्तः। नरस्त ऽ एमसीमस्यास्तरस्तो नर

अनुत्वा वपदी मेकपदी मेकप दी। ... राणो मध्वराणाणं राजन्न राजन्नम ध्वराणा मू। अध्वराणा ज्ञेपा

तापि नाम। दीन्निपदीम्। द्विपदीमितिद्वि। प ... गोपाज्ञे पामृतस्य। ज्ञतस्य दीदिविन्दीदिविमृ तस्य त्तस्य दी दि

न्यैः। सगन्। त्रिपदीमिति त्रि। पदीमू। चतुष्प ... वर्द्धमानं वर्द्धमानं स्वे। स्वेदमे दमे स्वेस्वे दमे। दमऽइति दमे ॥

सखासख्यः। तिरुट्ठः। पदीम्। अष्टापदी सखा ... पितेव। पितेवस्तूनवे स्तूनवे पितेव पितेव स्तूनवे। पितेवेति पिता ॥

छाच्छेद्वदन्देवमच्छे। अच्छेही ... सख्य। सा दैवि ... सूपायनो ऽग्ने सूपायनः। सूपायनो त्तवन्नवसूपा युनः सूपा

यसोममू। सोमरुद्रा रुद्रा सोम सोम रुद्रा ... नव। सनवा नोनः सचस्व सच स्वानः। नः स्वस्तये स्वस्तये नो नः स्व

मग्ने न्वमू। वन्नो नस्त्व स्त्वन्नः। नोऽअत्रमोत्रमो नोनो ऽअत्रमः। अ

तोत त्राता। त्राता शिवः। शिवस्त्राता त्राता शिवः। शिवो ...

नो वनव

सासा नितः। निरुखे जोरगम्नि ... सुप्रोवी। सुप्रावीस

तिसु। प्रोवी। सुप्रतीच्ये धा धिसुप्रतीवी। सुप्रतीच्ये भि

मित्रस्त्वा। त्वा मित्रो मित्रस्त्वा। त्वा पदि पुदित्वा। त्वा पदि।

षा हुषा बध्नीताम्ब ...

येन्द्राय पात्र ... थ हि त्र हहन्त्र त्र हहन्त्र थमू। हे नः हुषा

अनुत्वा त्वायुस्नातं। ।त ब्रह्मणा ब्रह्मणातेते ... येन्द्र

तापिनाम। अह्वी वीन ७ सुस्व ह्वी वीनम ह्वीता। माता

न्यः। सगन्य मनो यावा याव दाना लो भाता भ्राता पिता

सखा सस्रुष्या। वसुनेति वसुना। इमं न्यः सखा। सगन्य

छा ह्वे देवन्दे ... इति षोडशिने। ।२१। युदे दविस

य सोममू। सोम ७ ... रुद्रः सोमम ७ सोमम ७ रुद्रः। रुद्रस्त्वा

वा वरूथ्यः। वरूथ्य इति वरूथ्यः। वसुरग्निरग्निर्वसुं

वाः। वसुश्रवाऽअच्छा च्छ वसुश्रवा वसुश्रवाऽअच्छा। वसुश्रवाऽइति

हि द्युमत्तमन्द्युमत्तमं न्नग्निन ह्नि द्युमत्तमममं। द्युमत्तम ७ रयि

मिति द्युमत्। तममं। रयिन्दा दार यिं ७ रयिन्दाः। दाऽइति

हे त्वा त्वा शो चिष्ठ। शोचिष्ठ दीदिवोदी दिवः शो चिष्ठ शो चिष्ठ दी

वः सुम्नाय। दीदिवऽइति दीदिवः। सुम्नाय नूनं न्नूनं ७ सुम्ना

मीमहे। ईमहे सखिभ्यः सखिभ्यऽईमहऽईमहे सखिभ्य

बोधि बोधिनो नो बोधि। बोधि श्रुधि श्रुधि बोधि बोधि श्रुधि। श्रु

श्रुधी हव ७ हवमुरुष्य। उरुष्या णो नऽ उरुष्या रुष्या णः। नोऽ

न मस्मात्थ मस्माद घायतो घायतः समस्मात्। अघायतऽइ

तऽ एही त्वे उऽइ इऽ एहि। एहि। इह्य दितेदित

३१

सासानीतीनैष्टुभीगा
तिष्ठु। प्राची
मित्र

वतवद्विदेयध्विदेयतवातवदेविदेविनवतवदेवि। देविसन्दृशिसन्दृशिदेविदेविसन्दृशि। सन्दृशीतिसम्ऽदृशि। इति
दृशि॥२३॥ एषतेनऽएषऽएषते। नेगायत्रोगायत्रस्तेनेगायत्रः। गायत्रोनागोनागोगायत्रोगायत्रोनमऽरयि
नागऽइतीतिनागोनागऽइति। इतिमिमऽइतीतिमे। मेसोमायसोमायमेमेसोमाय। सोमायब्रूताब्रूइति
ष्सोमायसोमायब्रूताब्रू। ब्रूतात्रैष्टुभंस्त्रैष्टुभोब्रूताब्रूतात्रैष्टुभः। त्रैष्टुभोजागतोजागतस्त्रैष्टुभस्त्रैष्टुभोजा
गतः। त्रैष्टुभऽइतित्रैष्टुभः। जागतश्छन्दोनामानाञ्छन्दोनामानाञ्जागतोजागतश्छन्दोनामानाम्। छन्दो
नामानांसाम्राज्यंसाम्राज्यञ्छन्दोनामानाञ्छन्दोनामानांसाम्राज्यम्। छन्दोनामानामितिछन्दः॥
नामानाम्। साम्राज्यङ्गच्छगच्छसाम्राज्यंसाम्राज्यङ्गच्छ। साम्राज्यमितिसाम्। राज्यम्। गच्छास्माकऽआ
स्माकोगच्छगच्छास्माकः। आस्माकोस्यस्यास्माकऽआस्माकोसि। असिशुक्रःशुक्रोस्यसिशुक्रः। शुक्र
स्तेतशुक्रःशुक्रस्ते। तेग्रहोग्रहस्तेतेग्रहः। ग्रहोविचितोविचितोग्रहोग्रहोविचितः। विचि
तस्त्वात्वाविचितोविचितस्त्वा। विचितऽइतिवि। चितः। त्वाविवित्वात्वावि। वि चिन्वन्तुचिन्वन्तुविवि
चिन्वन्तु। चिन्वन्त्विति चिन्वन्तु॥२४॥ अभित्यंत्यमभ्यभित्यम्। त्यन्देवं देवन्त्यन्त्यन्देवम्। देवम्

३१

...घृतवीदां तद्धृती। घृतु। स्वाहेति स्वाहा। अस्मे रमस्व रम
सिघृतवत्। घृतवत्स्वाहा। स्वाहा घृतवद्घृतवत्स्वाहा। अस्मे ते ते स्मेऽअस्मे ते। अस्मेऽइत्यस्मे। ते बन्धु
स्वास्मेऽअस्मे रमस्व। अस्मेऽइत्यस्मे। अस्मे रमस्व रमस्वास्मे। अस्मे ते ते स्मेऽअस्मे ते। ...
...त्वे राये रायस्त्वे त्वे रायः। त्वेऽइति त्वे। रायो मे मे रायो रायो मे।
र्बन्धुस्ते स्ते बन्धुः। बन्धुस्त्वे त्वे बन्धुर्बन्धुस्त्वे। त्वे रायो रायस्त्वे त्वे रायः। त्वेऽइति त्वे। रायो मे मे रायो रायो मे।
मे रायो रायो मे मे रायः। मेऽइति मे। रायो मा मा रायो रायो मा। मा वयं वयम्मा मा वयम्। वयꣳ रायो रायो वयं
वयꣳ रायः। रायस्पोषेण पोषेण रायो रायस्पोषेण। पोषेण वि वि पोषेण पोषेण वि। वि योष्म योष्म वि वि
योष्म। योष्म तो तस्तो तो योष्म योष्म तो तः। तो तो रायो रायस्तो तस्तो तो रायः। रायऽइति रायः॥२२॥ सम
स्व्यध्वꣳ सम रव्यो। अरव्ये द्यावा देद्यावा रव्ये रव्ये देद्यावा। देद्यावा धिया धिया द्यावा देद्यावा धिया। धिया सꣳ सं धिया धि
घासम्। सन्दक्षिणया दक्षिणया सꣳ सन्दक्षिणया। दक्षिणया उरु उरु दक्षिणया दक्षिणया। दक्षिणयोरु च हसो रु च हसा दक्षिणया दक्षि
णयोरु च हसा। उरु च हसेत्युरु। च हसा। मा मे मे मा मा मे। मेऽआयुरायुर्मे मेऽआयुः। आयुः प्र प्रायु
खुः प्र प्र मोषी मोषी: प्र प्र मोषीः। मोषीम्मो मा मोषीम्मोषीम्मो। मोऽअहमहम्मो मोऽअहम्। मोऽइति मे
हन्तव तवाहमहन्तव। तव वीरं वीरन्तव तव वीरम्। वीरं विदेय विदेय वीरं वीरं विदेय। विदे...

...इति स्वाहा। अस्मे रमस्व रम

सि घृतवत्। घृतव...

। अस्मे न ... स्मे।

स्वः तपा तपा स्वः। स्वरिति स्वः। प्रजान्य स्त्वा त्वा प्रजान्यः प्रजान्य स्त्वा। प्रजान्त्यऽइति प्रजाऽन्यः। त्वा प्रजाः प्र

जाः स्त्वा त्वा प्रजाः। प्रजा स्त्वा ● त्वा प्रजाः प्रजा स्त्वा। प्रजाऽइति प्रजाः। त्वानु प्राणे ● त्वनु प्राणे न्नु त्वा त्वानु

प्राणेन्नु। अनु प्राणेन्नु प्रजाः प्रजाऽअनु प्राणेन त्वनु प्राणेन्नु प्रजाः। अनु प्राणे हि वित्यनु। प्राणेन्नु। प्रजास्त्व

त्वम्प्रजाः प्रजास्त्वम्। प्रजाऽइति प्रजाः। त्वमनु प्राणि त्यनु प्राणि हि विन्त्वमनु प्राणि हि। अनु प्राणि

हीत्यनु। प्राणि हि। ॥२५॥ शुक्र न्त्वा त्वा शुक्र शुक्र न्त्वा। त्वा शुक्रेण शुक्रेण त्वा त्वा शुक्रेण। शुक्रेण श्री

णामि श्रीणामि शुक्रेण शुक्रेण श्रीणामि। श्रीणामि चन्द्र... श्रीणामि श्रीणामि ... चन्द्रं चन्द्रे

णा चन्द्रेण चन्द्र चन्द्र चन्द्रेण। चन्द्रेणामृतममृतं चन्द्रेण चन्द्रेणामृतम्। अमृतममृ प्रासु...

तेनामृतेन ● ममृतममृतेन। अमृतेनेत्यमृतेन। सग्मे ते ते सग्मे सग्मे ते। तेगो गोस्ते रतिमे

अस्मे गो गोरस्मे। अस्मे ते ते स्मे अस्मे ते। अस्मेऽइत्यस्मे। तन्द्राणि तन्द्राणि ये बि

णि तपसस्तपसस्तन्द्राणि तन्द्राणि तपसः। तपसस्तन्त्र स्तन्त्र स्तपसस्तपसस्तन्त्र

न्त्र स्तन्त्र रसि। असि प्रजापतेः प्रजापतेरस्यासि प्रजापतेः। प्रजापत र्वर्सो वर्सो ●

...इ ह्यादत...

स्वेहा

सुम्ना

सरिन्य

कश्रिा

थाणेननोऽ

उग्रयतऽइ

३१

सवितारंऽसवितारं देवं देवंऽसवितारम् । सवितारमोण्योरोण्योः सवितारंऽसवि । अस्मेरमस्वरम
कविक्रतुं कविक्रतुमोण्योरोण्योः कविक्रतुम् । कविक्रतुमर्चाम्यर्चामि कविक्रतुं कविऽइत्यस्मे । तेवन्धु
क्रतुमिति कवि । [illegible] क्रतुम् । अर्चामि सत्यसवं सत्यसवमर्चाम्यर्चामि सत्यसम्मेराखेराखोमे ।
रत्नधांऽरत्नधांऽसत्यसवंऽसत्यसवंऽरत्नधाम् । सत्यसवमिति सत्य । सवम् । रत्नधामिति रत्न । धाम् । अभिप्रियम्प्रियमभ्यभिप्रियम् । प्रियम्मतिम्मतिं प्रियं प्रियम्मतिम्
धांऽरत्नधामभि । रत्नधामिति रत्न । धाम् । अभिप्रियम्प्रियमभ्यभिप्रियम् । प्रियम्मतिम्मतिं प्रियं प्रियम्मतिम् ।
मतिं कविं कविम्मतिम्मतिं कविम् । कविमिति कविम् । ऊर्ध्वा यस्या यस्याऊर्ध्वा ऊर्ध्वा यस्य ।
यस्यामतिरमतिर्यस्या यस्यामतिः । अमतिर्भा भाऽमतिरमतिर्भाः । भाऽअदिद्युतदिद्युतद्भा
भाऽअदिद्युतत् । अदिद्युतत्सवीमनि सवीमन्यदिद्युतददिद्युतत्सवीमनि । सवीमनि हिरण्य
पाणिर्हिरण्यपाणिः सवीमनि सवीमनि हिरण्यपाणिः । हिरण्यपाणिरमिमीतामिमीत हिरण्य
पाणिर्हिरण्यपाणिरमिमीत । हिरण्यपाणिरिति हिरण्य । पाणिः । अमिमीत सुक्रतुः सुक्रतुरमि
मीतामिमीत सुक्रतुः । सुक्रतुः कृपा कृपा सुक्रतुः सुक्रतुः कृपा । सुक्रतुरिति सु । क्रतुः । कृपास्वः

३१

तिष्ठ। हस्त। कृशानवेतऽएते कृशानो कृशानवेते। कृशानोऽइति कृशानो। एते वो वऽएतऽएते वः। वः सोमक्र
यणाः सोमक्रयणा वो वः सोमक्रयणाः। सोमक्रयणास्तांस्तान्त्सोमक्रयणाः सोमक्रयणास्तान्। सोमक्रय
णाऽइति सोम। क्रयणाः। तान्रक्षध्वंर रक्षध्वन्तांस्तान्रक्षध्वम्। रक्षध्वम्मा मा रक्षध्वंर रक्षध्वम्मा। मा वो वो मा मा
वः। वो दभन् दभन्वो वो दभन्। दभन्निति दभन्। ॥२७॥ परि मा मा परि परि मा। माग्नेग्ने मा माग्ने। अग्ने
दुश्चरिताद्दुश्चरितादग्नेग्ने दुश्चरितात्। दुश्चरिताद्बाधस्व बाधस्व दुश्चरिताद्दुश्चरिताद्बाधस्व। दु
श्चरितादिति दुः। चरितात्। बाधस्व मा मा बाधस्व बाधस्व मा। आ मा। मा सुचरिते सुचरिते मा मा सुचरि
ते। सुचरिते भज भज सुचरिते सुचरिते भज। सुचरितऽइति सु। चरिते। भजेति भज। उदायुषायुषो
दुदायुषा। आयुषा स्वायुषा स्वायुषायुषा स्वायुषा। स्वायुषोदुत्स्वायुषा स्वायुषोत्। स्वायुषेति सु।
आयुषा। उदस्थाम स्थामोदुदस्थाम। अस्थामामृतानमृतानस्थामास्थामामृतान्। अमृताँ३ऽ अन्वन्व
मृताननमृताँ३ऽ अनु। अन्वित्यनु। ॥२८॥ प्रति पन्थाम्पन्थाम्प्रति प्रति पन्थाम्। पन्थामपद्म ह्यपद्म हि
पन्थाम्पन्थाम् [illegible] अपद्महि स्वस्तिगां स्वस्तिगामपद्मह्यपद्महि स्वस्तिगाम्। स्वस्तिगामने

४८

सः। प्रजा ऽप्रितारꣳसौवितारंतद्वर्षीः परमेण परमेण वर्षी वर्षीः परमेण। परमेण पशुना पशुना परमेण प
रमेण पशुना। पशुना क्रीयसे क्रीयसे पशुना पशुना क्रीयसे। क्रीयसे सहस्रपोषꣳसहस्रपोषं क्रीयसे
क्रीयसे सहस्रपोषम्। सहस्रपोषमुषेयमुषेयꣳसहस्रपोषꣳसहस्रपोषमुषेयम्। सहस्रपोषमिति
सहस्र। पोषम्। पुषेयमिति पुषेयम्॥ २३॥ मित्रो नो नो मित्रो मित्रो नः। न एहि एहि नो न एहि। एहि।
इहि सुमित्रधः सुमित्रध इहीहि सुमित्रधः। सुमित्रध इन्द्रस्येन्द्रस्य सुमित्र[धः] सुमित्रध इन्द्रस्य।
सुमित्रध इति सु। मित्रधः। इन्द्रस्योरुमूरुमिन्द्रस्येन्द्रस्योरुम्। ऊरुमाविश विशोरुमूरुमाविश।
आविश। विश दक्षिणं दक्षिणं विश विश दक्षिणम्। दक्षिणमुशन्नुशन्दक्षिणं दक्षिणमुशन्॥
उशन्नुशन्तमुशन्तमुशन्नुशन्नुशन्तम्। उशन्तꣳस्योनः स्योनमुशन्तमुशन्तꣳस्योनः। स्योनः स्यो
नꣳस्योनꣳस्योनः स्योनः स्योनम्। स्योनमिति स्योनम्। स्वान भ्राज भ्राज स्वान स्वान भ्राज। भ्राजा
ङ्घारे ङ्घारे भ्राज भ्राजाङ्घारे। अङ्घारे बम्भारे बम्भारे ङ्घारे ङ्घारे बम्भारे। बम्भारे हस्त हस्त बम्भारे बम्भारे हस्त।
हस्त सुहस्त सुहस्त हस्त हस्त सुहस्त। सुहस्त कृशानो कृशानो सुहस्त सुहस्त कृशानो। सुहस्ते

राद्रा। विश्व दिहिस्या विश्वेतु। इमानि तानी दिन्नानि। तानि वरुणस्य वरुणस्य तानि तानि वरुणस्य।
वरुणस्य व्रतानि व्रतानि वरुणस्य वरुणस्य व्रतानि। व्रतानीति व्रतानि॥ ३०॥ वनेषु वि वि वनेषु वने
षु वि। व्यन्तरिक्षमन्तरिक्षं वि व्यन्तरिक्षम्। अन्तरिक्षं ततान ततानान्तरिक्षमन्तरिक्षं ततान। तता
न वाजं वाजं ततान ततान वाजम्। वाजमर्वत्स्वर्वत्सु वाजं वाजमर्वत्सु। अर्वत्सु पयः पयोऽर्वत्स्व
र्वत्सु पयः। अर्वत्स्वित्यर्वत्ऽसु। पय उस्रियास्वुस्रियासु पयः पय उस्रियासु। उस्रियास्वित्युस्रिया
सु। हृत्सु क्रतुं क्रतुं हृत्सु हृत्सु क्रतुम्। हृत्स्विति हृत्ऽसु। क्रतुं वरुणो वरुणः क्रतुं क्रतुं वरु
णः। वरुणो विक्षु विक्षु वरुणो वरुणो विक्षु। विक्ष्वग्निमग्निं विक्षु विक्ष्वग्निम्। अग्निं दिवि दिव्यग्निम
ग्निं दिवि। दिवि सूर्यं सूर्यं दिवि दिवि सूर्यम्। सूर्यमदधाददधात् सूर्यं सूर्यमदधात्। अद
धात् सोमं सोममदधाददधात् सोमम्। सोममद्रावद्रौ सोमं सोममद्रौ। अद्राविति अद्रौ॥ ३१॥ सूर्यस्य
चक्षुश्चक्षुः सूर्यस्य सूर्यस्य चक्षुः। चक्षुरारोहारोह चक्षुश्चक्षुरारोह। आरोह। रोहाग्नेरग्नेरारोहारो
हाग्नेः। अग्नेरक्ष्णोऽक्ष्णोऽग्नेरग्नेरक्ष्णः। अक्ष्णः कनीनकं कनीनकमक्ष्णोऽक्ष्णः कनीनकम्। कनी

हसमनेहसं॥ स्वस्तिगां स्वस्तिगामनेहसम्। स्वस्तिगामिति स्वस्तिऽगाम्। अनेहसमित्यनेहसम्॥
येन विश्वा विश्वा येन येन विश्वाः। विश्वाः परि परि विश्वा विश्वाः परि। परि द्विषो द्विषः परि परि द्वि
षः। द्विषो वृणक्ति वृणक्ति द्विषो द्विषो वृणक्ति। वृणक्ति विन्दते विन्दते वृणक्ति वृणक्ति विन्दते॥
विन्दते वसु वसु विन्दते विन्दते वसु। वस्विति वसु॥ २०॥ अदित्यास्त्वक् त्वगदित्याऽअदित्यास्त्वक्। त्व
गस्यसि त्वक् त्वगसि। अस्यदित्याऽअदित्याऽअस्यस्यदित्यै। अदित्यै सदः सदोऽदित्याऽअदित्यै सदः। स
दऽआसीदासीद सदः सदऽआसीद। आसीदासीदेत्यासीद। अस्तभ्नाद् द्यां द्यामस्तभ्नादस्तभ्नाद् द्या
म्। द्यां वृषभो वृषभो द्यां द्यां वृषभः। वृषभोऽअन्तरिक्षमन्तरिक्षं वृषभो वृषभोऽअन्तरिक्षम्। अन्त
रिक्षममिमीतामिमीतान्तरिक्षमन्तरिक्षममिमीत। अमिमीत वरिमाणं वरिमाणममिमीतामिमीत वरि
माणम्। वरिमाणं पृथिव्याः पृथिव्या वरिमाणं वरिमाणं पृथिव्याः। पृथिव्याऽइति पृथिव्याः। आसीदद्
आसीदत्। आसीदद्विश्वा विश्वासीदद् आसीदद्विश्वा। विश्वा भुवनानि भुवनानि विश्वा विश्वा भुवनानि।
भुवनानि सम्राट् सम्राड् भुवनानि भुवनानि सम्राट्। सम्राड्विश्वा विश्वा सम्राट् सम्राड्विश्वा। सम्राडिति सम्।

३१

हुसमनेहस...

नुवस्पते। पते विश्वानि विश्वानि पते पते विश्वानि। विश्वान्यन्युन्नि विश्वानि विश्वान्यनि। अनिक्षमानि क्ष
मान्यन्युन्नि क्षमानि। क्षमानीति क्षमानि। मा त्वो त्वा मा मा त्वा। त्वा परिपरिणः परिपरिणस्त्वा त्वा परिप
रिणः। परिपरिणो वृदन्वृदन् परिपरिणः परिपरिणो वृदन्नु। परिपरिणऽइति परि। परिणः। वृ
दन्वृदन् परिपन्थिनः परिपन्थिनो वृदन्वृदन् परिपन्थिनः परिपन्थिनो हकाहकाः। परिपन्थिनः परि
पन्थिनो हकाः। परिपन्थिनऽइति परि। पन्थिनः। हकाऽअघायवो घायवो हकाहकाऽअघायवः। अ
घायवऽइत्यघ। आयवः। श्येनो हुत्वा हुत्वा श्येनः श्येनो हुत्वा। हुत्वा परा परा हुत्वा हुत्वा परा। परा
पत पत परा परा पत। पत यजमानस्य यजमानस्य पत पत यजमानस्य। यजमानस्य गृहान्गृहा
न्यजमानस्य यजमानस्य गृहान्। गृहान् गच्छ गच्छ गृहान् गृहान् गच्छ। गच्छ तत्तद्गच्छ गच्छ तत्। तन्नो
नोत तन्नो। नो संस्कृतं संस्कृतं नो नो संस्कृतम्। संस्कृतमिति संस्कृतम्॥ ३॥ नमो मित्रस्य मि
त्रस्य नमो नमो मित्रस्य। मित्रस्य वरुणस्य वरुणस्य मित्रस्य मित्रस्य वरुणस्य। वरुणस्य चक्ष
से चक्षसे वरुणस्य वरुणस्य चक्षसे। चक्षसे महो महश्चक्षसे चक्षसे महः। महो देवाय देवाय

...परमे...

नकमिति कनीनकम्। यश्चैतश्शोनिरेतश्शोनिर्यश्च यश्चैतश्शोनिः। एतश्शोनिरीयसऽइयसऽएतश्शोनि
रेतश्शोनिरीयसे। ईयसे भ्राजमानो भ्राजमानऽईयसऽईयसे भ्राजमानः। भ्राजमानो विपश्चिता वि
पश्चिता भ्राजमानो भ्राजमानो विपश्चिता। विपश्चितेति विपः। चिता॥ २२॥ उस्रावेतमितमोस्रावु
स्रावेतम्। एतम्। इतन्धूर्षाहौ धूर्षाहावितमितन्धूर्षाहौ। धूर्षाहौ युज्येथां [illegible] युज्येथान्धूर्षा
हौ धूर्षाहौ युज्येथाम्। धूः सहाविति धूः। सहौ। युज्येथामनश्रूऽअनश्रू युज्येथां युज्येथामनश्रू। अ
नश्रूऽअवीरहणावबीरहणावनश्रूऽअनश्रूऽअवीरहणौ। अनश्रूऽइत्यनश्रू। अवीरहणौ
ब्रह्मचोदनौ ब्रह्मचोदनावबीरहणावबीरहणौ ब्रह्मचोदनौ। अवीरहणावित्यवीर। हनौ। ब्र
ह्मचोदनाविति ब्रह्म। चोदनौ। स्वस्ति यजमानस्य यजमानस्य स्वस्ति स्वस्ति यजमानस्य। य
जमानस्य गृहान्गृहान्यजमानस्य यजमानस्य गृहान्। गृहान्गच्छतं गच्छतं गृहान्गृहान्ग
च्छतम्। गच्छतमिति गच्छतम्॥ २३॥ भद्रो मे मे भद्रो भद्रो मे। मेऽसि सि मे मेऽसि। असि प्र प्रास्यसि
प्राप्र च्यवस्व [illegible] च्यवस्व प्र प्र च्यवस्व। च्यवस्व भुवो भुवश्च्यवस्व च्यवस्व भुवः। भुवस्पते पते भुवो

सघा... तसमू।

ह्नविषाक्षमानिक्षमानिह्नविषा। हविषायजन्त्रियजन्निह्नविषा हविषायजन्त्रि। यजन्त्रिनातायजन्त्रियजन्त्रि

ना। नातेतेनातातेत ॥ तेविश्वा विश्वातेतेविश्वा। विश्वापरिन्द्रःपरिन्द्रविश्वा विश्वापरिन्द्रः। परिन्द्ररस्व

स्तुपरिन्द्रःपरिन्द्ररस्तु। परिन्द्ररितिपरि। न्द्रः। अस्तुयज्ञंयज्ञमस्त्वस्तुयज्ञम्। यज्ञमितियज्ञम्। गय

स्फानःप्रतरणःप्रतरणोगयस्फानोगयस्फानःप्रतरणः। गयस्फानइतिगय। स्फानः। प्रतरणःसुवी

रःसुवीरःप्रतरणःप्रतरणःसुवीरः। प्रतरणइतिप्रतरणः। सुवीरोवीरहावीरहासुवीरःसुवी

रोवीरहा। सुवीरइतिसु। वीरः। अवीरहाप्रप्रावीरहावीरहाप्र। अवीरहेत्यवीर। हा। प्रचरस्व

रप्रप्रचर। चरासोमसोमचरचरासोम। सोमदुर्य्यान्दुर्य्यान्त्सोमसोमदुर्य्यान्। दुर्य्यानितिदुर्य्यान्॥

॥ ३८ ॥ इतिवाजसनेयिक्रमजटायांनवमोऽध्यायःसमाप्तः॥ श्रीमन्तंश्रीगणेशंतन्नुनमहंतीवा

निकंमांचवानंमाध्यंगविप्रगण्याधवरगुरुगणंश्रीमतोयाज्ञिकस्य। आर्काङ्कुशोनविद्योनतपरि

चरणोयाजगन्नाथनामाश्रद्धंह्यमयश्ववींहिलिखतियजुषःपुस्तकंश्रीजटायाः॥ छ ॥ ४ ॥ गोविंदनी

पुस्तिका॥ ॥ छ ॥ श्रीः॥ नुमः॥ अग्नेस्तनूस्तनूरग्नेरग्नेस्तनूः। तनूरस्यसितनूस्तनूरसि। असिवि

ज्ञꣳहिꣳसिष्टम्।हिꣳसिष्टम्मामाहिꣳसिष्टꣳहिꣳसिष्टम्मा।मायज्ञपतिंयज्ञपतिम्मामायज्ञपतिम्।यज्ञपति
ञ्जातवेदसैजातवेदसैयज्ञपतिंयज्ञपतिञ्जातवेदसे।यज्ञपतिमितियज्ञ।पतिम्।जातवेदसेशिवोशि
वोजातवेदसैजातवेदसेशिवो।जातवेदसाविति जात।वेदसे।शिवोनवतत्रवत्तꣳशिवोशिवोनवत
मू।नवतमद्याद्यन्तवन्नवतमद्य।अद्यनोनोद्याद्यनः।नऽइतिनः॥३॥अग्नावग्निरग्निरग्नावग्नावग्निः।अग्नि
श्चरतिचरत्यग्निरग्निश्चरति।चरतिप्रविष्टः प्रविष्टश्चरतिचरतिप्रविष्टः।प्रविष्टऽऋषीणामृषीणाम्प्रवि
ष्टः प्रविष्टऽऋषीणाम्।प्रविष्टऽइतिप्र।विष्टः।ऋषीणाम्पुत्रः पुत्रऽऋषीणामृषीणाम्पुत्रः।पुत्रोऽअभिशा
स्तिपावोभिशास्तिपावापुत्रः पुत्रोऽअभिशास्तिपावा।अभिशास्तिपावेत्यभिशास्ति।पावा।सनोनः सम
नोनः स्योनः स्योनोनोनः स्योनः।स्योनः सुयजासुयजास्योनः स्योनः सुयजा।सुयजायजयजसुयजा
सुयजायज।सुयजेतिसु।यजा।यजेहेहयजयजेह।इहदेवेभ्योदेवेभ्यऽइहेहदेवेभ्यः।देवेभ्योहव्य
ꣳहव्यन्देवेभ्योदेवेभ्योहव्यम्।हव्यꣳसदꣳसदꣳहव्यꣳहव्यꣳसदम्।सदमप्रयुच्छन्नप्रयुच्छन्त्सदꣳस
दमप्रयुच्छन्।अप्रयुच्छन्स्वाहास्वाहाप्रयुच्छन्नप्रयुच्छन्त्स्वाहा।अप्रयुच्छन्नित्यप्र।युच्छन्।स्वाहा।त्वरासि।असिधि

ज्ञवे विज्ञवेस्य सि विज्ञवे। विज्ञवे त्वा त्वा विज्ञवे विज्ञवे त्वा। त्वा सोमस्य सोमस्य त्वा त्वा सोम
स्यातिथेः सोमस्य सोमस्याऽतिथेः। अतिथेरातिथ्यमातिथ्यमतिथेरतिथेरातिथ्यम्। आतिथ्यं श्येनाय
श्येनायाऽतिथ्यमातिथ्यं श्येनाय। श्येनाय सोमभृते सोमभृते श्येनाय श्येनाय सोमभृते। सोमभृतेऽग्न
येऽग्नये सोमभृते सोमभृतेऽग्नये। सोमभृत इति सोम भृते। अग्नये रायस्पोषदे रायस्पोषदेऽग्नयेऽग्नये रा
यस्पोषदे। रायस्पोषद इति रायस्पोष दे। ॥ अग्नेर्जनित्रं जनित्रमग्नेरग्नेर्जनित्रम्। जनित्रमस्यसि
जनित्रं जनित्रमसि। असि वृषणौ वृषणौ वस्य सि वृषणौ। वृषणौ स्थः स्थो वृषणौ वृषणौ स्थः। स्थ उर्वशी
उर्वशी स्थः स्थ उर्वशी। उर्वश्यस्यायुरायुरुर्वश्युर्वश्यायुः। आयुः पुरूरवाः पुरूरवा आयुरायुः पुरू
रवाः पुरूरवा मन्थामि मन्थामि पुरूरवाः पुरूरवा मन्थामि। मन्थामीति मन्थामि। ॥ नवतन्नो नो
नवतन्नवतन्नः। नः समनसौ समनसौ नो नः समनसौ। समनसौ सचेतसौ सचेतसौ समनसौ समन
सौ सचेतसौ। समनसाविति सामनसौ। सचेतसावरेपसावरेपसौ सचेतसौ सचेतसावरेपसौ। सचेत
साविति स चेतसौ। अरेपसाविति अरेपसौ। मा यज्ञं यज्ञम्मा मा यज्ञम्। यज्ञं हिंसिष्टं हिंसिष्टं यज्ञं य
।ततः [illegible]

पं स्विते। स्विते मा मा स्विते स्विते मा। स्वित इति सु। इते। मा धा धा मा मा धाः। धा इति धाः॥ ५॥ अग्ने व्रतपा व्रतपा
ऽअग्नेऽग्ने व्रतपाः। व्रतपास्त्वे त्वे व्रतपा व्रतपास्त्वे। व्रतपा इति व्रत। पाः। त्वे व्रतपा व्रतपास्त्वे त्वे व्रतपाः। त्वे इति
त्वे। व्रतपा या या व्रतपा व्रतपा या। व्रतपा इति व्रत। पाः। या तव तव या या तव। तव तनूस्तनूस्तव तव तनूः। त
नूरियमियं तनूस्तनूरियम्। इयꣳ सा सेयमियꣳ सा। सा मयि मयि सा सा मयि। मयि यो यो मयि मयि यः। यो मम मम
यो यो मम। य इति यः। मम तनूस्तनूर्मम मम तनूः। तनूरेषैषा तनूस्तनूरेषा। एषा सा सैषैषा सा। सा त्वयि
त्वयि सा सा त्वयि। त्वयीति त्वयि। सह नौ नौ सह सह नौ। नौ व्रतपते व्रतपते नौ नौ व्रतपते। व्रतपते व्रतानि व्र
तानि व्रतपते व्रतपते व्रतानि। व्रतपत इति व्रत। पते। व्रतान्यन्वनु व्रतानि व्रतान्यनु। अनु मे मेऽन्वनु मे। मे दी
क्षां दीक्षां मे मे दीक्षाम्। दीक्षां दीक्षापतिर्दीक्षापतिर्दीक्षां दीक्षां दीक्षापतिः। दीक्षापतिर्मन्यतां मन्य
तां दीक्षापतिर्दीक्षापतिर्मन्यताम्। दीक्षापतिरिति दीक्षा। पतिः। मन्यतामन्वनु मन्यतां मन्यतामनु। अनु
तपस्तपोऽन्वनु तपः। तपस्तपस्पतिस्तपस्पतिस्तपस्तपस्तपस्पतिः। तपस्पतिरिति तपः। पतिः॥ ६॥ अꣳशुरꣳ
शुष्टे तेꣳशुरꣳशुरꣳशुष्टे। अꣳशुरꣳशुरित्यꣳशुः। अꣳशुः। ते देव देव ते ते देव। देव सोम सोम देव

॥ ५८

॥४॥ आपतये त्वा त्वापतय आ आपतये त्वा। आपतय इत्या। पतये। त्वा परिपतये परिपतये त्वा त्वा परिपतये।
परिपतये गृह्णामि गृह्णामि परिपतये परिपतये गृह्णामि। परिपतय इति परि। पतये। गृह्णामि तनूनप्त्रे त
नूनप्त्रे गृह्णामि गृह्णामि तनूनप्त्रे। तनूनप्त्रे शाक्वराय शाक्वराय तनूनप्त्रे तनूनप्त्रे शाक्वराय। तनूनप्त्र इति
तनू। नप्त्रे। शाक्वराय शक्मने शक्मने शाक्वराय शाक्वराय शक्मने। शक्मन ओजिष्ठायौजिष्ठाय शक्मने शक्मन्
ओजिष्ठाय। ओजिष्ठायेत्योजिष्ठाय। अनाधृष्टमस्यस्यनाधृष्टमनाधृष्टमसि। अस्यनाधृष्टमनाधृष्टमस्य
स्यनाधृष्टम्। अनाधृष्टन्देवानान्देवानामनाधृष्टमनाधृष्टन्देवानाम्। देवानामोजऽओजो देवानान्देवाना
मोजः। ओजोऽनभिशस्त्यनभिशस्त्योजऽओजोऽनभिशस्ति। अनभिशस्त्यभिशस्तिपाऽअभिशस्तिपाऽअनभि
शस्त्यनभिशस्त्यभिशस्तिपाः। अनभिशस्तीत्यनभि। शस्ति। अभिशस्तिपाऽअनभिशस्तेन्यमनभिशस्तेन्य
मभिशस्तिपाऽअभिशस्तिपाऽअनभिशस्तेन्यम्। अभिशस्तिपाऽइत्यभिशस्ति। पाः। अनभिशस्तेन्यमञ्ज
साञ्जसाऽनभिशस्तेन्यमनभिशस्तेन्यमञ्जसा। अनभिशस्तेन्यमित्यनभि। शस्तेन्यम्। अञ्जसा सत्यꣳ सत्य
मञ्जसाञ्जसा सत्यम्। सत्यमुपोप सत्यꣳ सत्यमुप। उप गेषङ्गेषमुपोप गेषम्। गेष[illegible] स्विते स्विते गेषङ्गे

इत्यृतवादिभ्यं नमो द्यावापृथिवीभ्यान्द्यावापृथिवीभ्यान्नमो नमो द्यावापृथिवीभ्याम् । द्यावापृथिवीभ्या
मिति द्यावापृथिवीभ्याम् ॥ ७ ॥ या ते तेया या ते । तेऽग्नेऽग्ने ते तेऽग्ने । अग्नेयःशया यःशया अग्नेऽग्नेयःशया । अय
शया तनूस्तनूरयःशयाऽयःशया तनूः । अयःशयेत्ययःशया । तनूर्वर्षिष्ठा वर्षिष्ठा तनूस्तनूर्वर्षिष्ठा । व
र्षिष्ठा गह्वरेष्ठा गह्वरेष्ठा वर्षिष्ठा वर्षिष्ठा गह्वरेष्ठा । गह्वरेष्ठेति गह्वरेष्ठा । उग्रं वचो वचोऽनुग्रमुग्रं वचः ।
वचोऽअपाप वचो वचोऽअप । अपावधीदवधीदपापावधीत् । अवधीत्त्वेषन्त्वेषमवधीदवधीत्त्वेषम् । त्वेषं वचो
वचस्त्वेषन्त्वेषं वचः । वचोऽअपाप वचो वचोऽअप । अपावधीदवधीदपापावधीत् । अवधीत्स्वाहा स्वाहाव
धीदवधीत्स्वाहा । स्वाहेति स्वाहा ॥ रजःशया हरिशया हरिशया रजःशया रजःशया हरिशया । रजःश
येति रजः । शया । हरिशयेति हरि । शया ॥ ८ ॥ तप्तायनी मे मे तप्तायनी तप्तायनी मे । तप्तायनीति तप्त । अय
नी । मेस्य सि मे मे सि । असि वित्तायनी वित्तायन्यस्यसि वित्तायनी । वित्तायनी मे मे वित्तायनी वित्तायनी मे
। वित्तायनीति वित्त । अयनी । मेस्य सि मे मे सि । अस्यवतादवतादस्यस्यवतात् । अवतान्मा मावतादवता
न्मा । मा नाथितान्नाथितान्मा मा नाथितात् । नाथितादवतादवतान्नाथितान्नाथितादवतात् । अवता

देवसोम। सोममाप्यायस्व तामाप्यायतामा सोमसोमाप्याय तताम्। आ प्यायताम्। प्यायतामिन्द्रायेन्द्राय प्यायतामाप्याय
तामिन्द्राय। इन्द्रायैकधनविदऽएकधनविदऽइन्द्रायेन्द्रायैकधनविदे। एकधनविदऽइत्येकधन। विदे।
आ तुभ्यं तुभ्यमा तुभ्यम्। तुभ्यमिन्द्रऽइन्द्रस्तुभ्यं तुभ्यमिन्द्रः। इन्द्रः प्यायतामाप्यायतामिन्द्रऽइन्द्रः प्याय
ताम्। प्यायतामा त्वं त्वमा प्यायतामाप्यायतामा त्वम्। आ त्वम्। त्वमिन्द्रायेन्द्राय त्वं त्वमिन्द्राय। इन्द्राय प्यायस्व प्या
यस्वेन्द्रायेन्द्राय प्यायस्व। प्यायस्वेति प्यायस्व। आप्यायय प्याययाप्यायय। प्याययास्मानस्मान्प्यायय प्या
ययास्मान्। अस्मान्त्सखीन्त्सखीनस्मानस्मान्त्सखीन्। सखीन्त्सन्या सन्या सखीन्त्सखीन्त्सन्या। सन्या मेधया
मेधया सन्या सन्या मेधया। मेधया स्वस्ति स्वस्ति मेधया मेधया स्वस्ति। स्वस्ति ते ते स्वस्ति स्वस्ति ते। ते देव देव ते ते
देव। देव सोम सोम देव देव सोम। सोम सुत्याꣳ सुत्याꣳ सोम सोम सुत्याम्। सुत्यामशीयाशीय सुत्याꣳ सुत्या
मशीय। अशीयेत्यशीय। एष्टा रायो राय एष्टैष्टा रायः। एष्टेत्याऽइष्टा। रायः प्र प्र रायो रायः प्र। प्रेषे
इषे प्र प्रेषे। इषे भगाय भगायेष इषे भगाय। भगायर्तमृतं भगाय भगायर्तम्। ऋतमृतवादिभ्य ऋ
तवादिभ्य ऋतमृतमृतवादिभ्यः। ऋतवादिभ्यो नमो नम ऋतवादिभ्य ऋतवादिभ्यो नमः। ऋतवादिभ्यः

प्न्नसाही देवेन्यो देवेन्यः सपत्नसाही सपत्नसाही देवेन्यः सपत्नसहीति सपत्न। सही॥ देवेन्यः कल्पस्व कल्प
स्व देवेन्यो देवेन्यः कल्पस्व। कल्पस्व शुन्धस्व शुन्धस्व कल्पस्व कल्पस्व शुन्धस्व। शुन्धस्व शुम्भस्व शुम्भस्व शु
न्धस्व शुन्धस्व शुम्भस्व। शुम्भस्वेति शुम्भस्व॥१०॥ इन्द्रघोषस्त्वा त्वेन्द्रघोषः इन्द्रघोषस्त्वा। इन्द्रघोष इतीन्द्र।
घोषः। त्वा वसुभिर्वसुभिस्त्वा त्वा वसुभिः। वसुभिः पुरस्तात्पुरस्ताद्वसुभिर्वसुभिः पुरस्तात्। वसुभिरिति वसु।
भिः। पुरस्तात्पातु पातु पुरस्तात्पुरस्तात्पातु। पातु प्रचेताः प्रचेताः पातु पातु प्रचेताः। प्रचेता रुद्रै रुद्रैः प्रचेताः प्र
चे[illegible]ता रुद्रैः। प्रचेता इति प्रचेताः। रुद्रैः पश्चात्पश्चाद्रुद्रै रुद्रैः पश्चात्। पश्चान्मनोजवा मनोजवाः पश्चा
त्पश्चान्मनोजवाः। मनोजवाः पितृभिः पितृभिर्म्मनोजवा मनो[illegible]जवाः पितृभिः। मनोजवा इति म
नःऽजवाः। पितृभिर्द्दक्षिणतो दक्षिणतः पितृभिः पितृभिर्द्दक्षिणतः। पितृभिरिति पितृभिः। दक्षिणतो वि
श्वकर्म्मा विश्वकर्म्मा दक्षिणतो दक्षिणतो विश्वकर्म्मा। विश्वकर्म्मादित्यैरादित्यैर्विश्वकर्म्मा विश्वकर्म्मादित्यैः।
विश्वकर्म्मेति विश्वऽकर्म्मा। आदित्यैरुत्तरतऽउत्तरतऽआदित्यैरादित्यैरुत्तरतः। उत्तरतऽइदमिदमुत्तर
तऽउत्तरतऽइदमू। इदमहमहमिदमिदमहम्। अहन्तन्तदहमहन्तम्। त[illegible]ः।

न्मामा वेतादेवतान्मा। मा व्यथिता व्यथितान्मा मा व्यथितात्। व्यथितादिति व्यथितात्। विदेदग्निरग्निर्विदे विदे
देदग्निः। अग्निर्न्नभो नभो ऽग्निरग्निर्न्नभः। नभो नाम नाम नभो नभो नाम। नामा मे मे नाम नामा मे। अग्ने ऽङ्गि
ङ्गिरो ऽङ्गिरो ऽग्ने ऽग्ने ऽङ्गिरः। अङ्गिर आयुना ऽऽयुना ऽङ्गिरो ऽङ्गिर आयुना। आयुना नाम्ना नाम्ना ऽऽयुना ऽऽयुना ना
म्ना। नाम्नेहीह्या नाम्ना नाम्नेहि। एहि। इहि यो य इहीहि यः। यो ऽस्यामस्यां यो यो ऽस्याम्। अस्याम्पृथिव्याम्पृथि
व्यामस्यामस्याम्पृथिव्याम्। पृथिव्यामस्यसि पृथिव्याम्पृथिव्यामसि। असि यद्यदस्यसि यत्। यत्ते ते यद्य
त्ते। ते ऽनाधृष्टमनाधृष्टन्ते ते ऽनाधृष्टम्। अनाधृष्टन्नाम नामानाधृष्टमनाधृष्टन्नाम। नाम यज्ञियं यज्ञियन्ना
म नाम यज्ञियम्। यज्ञियन्तेन तेन यज्ञियं यज्ञियन्तेन। तेन त्वा त्वा तेन तेन त्वा। त्वा दधे दधे त्वा त्वा द
धे। आ दधे। दधे द्वितीयस्यान्द्वितीयस्यान्दधे दधे द्वितीयस्याम्। द्वितीयस्या न्तृतीयस्यान्तृतीयस्यान्द्विती
यस्यान्द्वितीयस्यान्तृतीयस्याम्। तृतीयस्यामिति तृतीयस्याम्। अनु त्वा त्वान्वनु त्वा। त्वा देववीतये देव
वीतये त्वा त्वा देववीतये। देववीतये सिंही सिंही देववीतये देववीतये सिंही। देववीतय इति देव
वीतये॥ ५॥ सिंह्यस्यसि सिंही सिंह्यसि। असि सपत्नसाही सपत्नसाह्यस्यसि सपत्नसाही। स

पृथिवीम् । पृथिवीन्दृꣳह दृꣳह पृथिवीम्पृथिवीन्दृꣳह । दृꣳह ह्रुवह्नि ह्रुवह्नि दृꣳह दृꣳह ह्रुवह्नित । अवह्नि
दन्तरिक्षमन्तरिक्षम्ँ अवह्नि ह्रुवह्निदन्तरिक्षम् । अवह्निदिति ह्रुवाह्नित् । अन्तरिक्षमव्यथत ह्नि दव्यथत ह्नि द
न्तरिक्षमन्तरिक्षमव्यथत ह्नित् । अव्यथत ह्नि द्दिवन्दिवमव्यथत ह्नि दव्यथत ह्नि द्दिवम् । अव्यथत ह्नि दित्यव्यथत । ह्नि
त् । दिवमग्नेरग्नेर्द्दिवन्दिवमग्नेः । अग्नेः पुरीषम्पुरीषमग्नेरग्नेः पुरीषम् । पुरीषमस्यसि पुरीषम्पुरीषमसि ।
असीत्यसि ॥ १३ ॥ युञ्जते मनो मनो युञ्जते युञ्जते मनः । मन ऽ उतोत मनो मन ऽ उत । उत युञ्जते युञ्जत ऽ उतो
त युञ्जते । युञ्जते धियो धियो युञ्जते युञ्जते धियः । धियो विप्रा विप्रा धियो धियो विप्राः । विप्रा विप्रस्य विप्रस्य
विप्रा विप्रा विप्रस्य । विप्रस्य बृहतो बृहतो विप्रस्य विप्रस्य बृहतः । बृहतो विपश्चितो विपश्चितो बृहतो

४ह

बृहतो विपश्चितः । विपश्चित ऽ इति विपः । चितः । वि होत्रा होत्रा वि वि होत्राः । होत्रा दधे दधे होत्रा होत्रा दधे । द

५७

धे वयुनावि द्वयुनावि द्दधे दधे वयुनावित् । वयुनावि देक ऽ एको वयुनावि द्वयुनावि देकः । वयुनविदि
ति वयुन । वित् । एक ऽ इदि देक ऽ एक ऽ इत् । इन्मही मही दिन्मही । मही देवस्य देवस्य मही मही देवस्य । दे
वस्य सवितुः सवितुर्देवस्य देवस्य सवितुः । सवितुः परि [illegible] परिष्टुतिः सवितुः सवितुः परिष्टुतिः । परि

१ ष्टुतिः

ते द्यावध्री। एते ऽ इत्येते। द्यावर्ध्रं पृथिवीम्पृथिवीन्द्यावर्ध्रन्द्यावर्ध्रं पृथिवीम्। पृथिवीमग्निनाग्निना पृथिवीम्पृथिवीम
ग्निना। अग्निना मरुद्भिर्म्मरुद्भिरग्निनाग्निना मरुद्भिः। मरुद्भिः स्वाहा स्वाहा मरुद्भिर्म्मरुद्भिः स्वाहा। स्वाहेति
हा॥१६॥ देवश्रुतौ देवेषु देवेषु देवश्रुतौ देवश्रुतौ देवेषु। देवश्रुताविति देव। श्रुतौ॥ देवेष्वाघोषतङ्घो
षतमा देवेषु देवेष्वाघोषतम्। आघोषतम्। घोषतम्प्रावीप्रावी घोषतङ्घोषतम्प्रावी। प्रावीप्रप्रावीप्रावीप्र।
प्रावीऽ इति प्रावी। प्रेतमितम्प्रप्रेतम्। इतमध्वरमध्वरमितमितमध्वरम्। अध्वरङ्कल्पयन्ती कल्पयन्तीऽध्व
ध्वरमध्वरङ्कल्पयन्ती। कल्पयन्तीऽऊर्द्ध्वमूर्द्ध्वङ्कल्पयन्ती कल्पयन्तीऽऊर्द्ध्वम्। कल्पयन्तीऽ इति कल्पयन्ती। ऊ
र्द्ध्वं यज्ञं यज्ञमूर्द्ध्वमूर्द्ध्वं यज्ञम्। यज्ञन्नयतन्नयतं यज्ञं यज्ञन्नयतम्। नयतम्मामा नयतन्नयतम्मा। मा जिह्व
रतञ्जिह्वरतम्मामा जिह्वरतम्। जिह्वरतमिति जिह्वरतम्। स्वङ्गोष्ठङ्गोष्ठं स्वं स्वङ्गोष्ठम्। गोष्ठमा
वदतं वदतमा गोष्ठङ्गोष्ठमावदतम्। गोष्ठमिति गो। स्थम्। आवदतम्। वदतन्देवी देवी वदतं वदत
तन्देवी। देवी दुर्य्ये दुर्य्ये देवी देवी दुर्य्ये देवी ऽ इति देवी। दुर्य्ये ऽ आयुरायुर्द्दुर्य्ये दुर्य्ये ऽ आयुः। दुर्य्ये ऽ
इति दुर्य्ये। आयुर्म्मामायुरायुर्म्मा। मा निर्न्निर्म्मा मा निः। निर्ब्बादिष्टं बादिष्टन्निर्न्निर्ब्बादिष्टम्। बादिष्ट

५८

स्रुतिः स्वाहा। स्वाहा परिस्रुतिः परिस्रुतिः स्वाहा। परिस्रुतिरिति परि। स्रुतिः। स्वाहेति स्वाहा॥१४॥ इदं वि
ष्णुर्विष्णुरिदमिदं विष्णुः। विष्णुर्विविष्णुर्विष्णुर्वि। विचक्रमे चक्रमे वि विचक्रमे। चक्रमे त्रेधा त्रेधा चक्र
मे चक्रमे त्रेधा। त्रेधा नि नि त्रेधा त्रेधा नि। नि दधे दधे नि नि दधे। दधे पदम्पदन्दधे दधे पदम्। पदमिति पद
म्। समूढमस्यास्य समूढं समूढमस्य। समूढमिति सम्। ऊढम्। अस्य पांसुरे पांसुरेऽस्यास्य
पांसुरे। पांसुरे स्वाहा स्वाहा पांसुरे पांसुरे स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥१५॥ इरावती धेनुमती धे
नुमती ऽइरावती [illegible] ऽइरावती धेनुमती। इरावती ऽइतीरा। वती। धेनुमती हि हि धेनुमती धेनुमती
हि। धेनुमती ऽइति धेनु। मती। हि भूतम्भूतं हि हि भूतम्। भूतं सूयवसिनी सूयवसिनी भूतम्भू
तं सूयवसिनी। सूयवसिनी मनवे मनवे सूयवसिनी सूयवसिनी मनवे। सूयवसिनी ऽइति सु।
यवसिनी। मनवे दशस्या दशस्या मनवे मनवे दशस्या। दशस्येति दशस्या। व्यस्कभ्ना ऽअस्कभ्ना
वि व्यस्कभ्नाः। अस्कभ्ना रोदसी रोदसी ऽअस्कभ्ना ऽअस्कभ्ना रोदसी। रोदसी विष्णो विष्णो रोदसी रोदसी
विष्णो। रोदसी ऽइति रोदसी। विष्णवेते ऽएते विष्णो विष्णवेते। विष्णो ऽइति विष्णो। एते दाधर्थ दाधर्थैत ऽए

गायो विष्णाव विष्णव ऽनुरुगाय ऽनुरुगायो विष्णव । नुरुगाय ऽइत्युरु । गायः । विष्णवे त्वा वा विष्णवे विष्णवे
त्वा । त्वेति त्वा ॥ १८ ॥ दिवो वा वा दिवो दिवो वा । वा विष्णो विष्णो वा वा विष्णो । विष्णऽउत तो त विष्णो विष्णऽउत । विष्णो
ऽइति विष्णो । उत वा वो तो त वा । वा पृथिव्याः पृथिव्या वा वा पृथिव्याः । पृथिव्या महो महः पृथिव्याः पृथिव्या म
हः । महो वा वा महो महो वा । वा विष्णो विष्णो वा वा विष्णो । विष्णऽउरोरुरो विष्णो विष्णऽउरोः । विष्णो ऽइति वि
ष्णो । उरोरन्तरिक्षादन्तरिक्षादुरोरुरोरन्तरिक्षात् । अन्तरिक्षादित्यन्तरिक्षात् । उभा हि ह्युभोभा हि । हि
हस्ता हस्ता हि हि हस्ता । हस्ता वसुना वसुना हस्ता हस्ता वसुना । वसुना पृणस्व पृणस्व वसुना वसुना
पृणस्व । पृणस्वा प्र प्र पृणस्व पृणस्वा प्र । आ प्र । प्र यच्छ यच्छ प्र प्र यच्छ । यच्छ दक्षिणाद्दक्षिणाद्यच्छ यच्छ
दक्षिणात् । दक्षिणादोतो त दक्षिणाद्दक्षिणादोत । ऊत । उत सव्यात्सव्यादुतो त सव्यात् । सव्याद्विष्ण
वे विष्णवे सव्यात्सव्याद्विष्णवे । विष्णवे त्वा त्वा विष्णवे विष्णवे त्वा । त्वेति त्वा ॥ १९ ॥ प्र तत्तत्प्र प्र तत् । त
द्विष्णुर्विष्णुस्तत्तद्विष्णुः । विष्णुः स्तवते स्तवते विष्णुर्विष्णुः स्तवते । स्तवते वीर्येण वीर्येण स्तवते स्तवते
वीर्येण । वीर्येण मृगो मृगो वीर्येण वीर्येण मृगः । मृगो न न मृगो मृगो न । न भीमो भीमो न न भी

म्प्रजाम्प्रजां वादिष्टं वादिष्टम्प्रजाम् । प्रजाम्मा मा प्रजाम्प्रजाम्मा । प्रजामिति प्रजाम् । मा निर्न्निर्म्मा मा निः । नि
र्वादिष्टं वादिष्टं निर्न्निर्वादिष्टम् । वादिष्टमत्रात्र वादिष्टं वादिष्टमत्र । अत्र रमेथाꣳ रमेथामत्रात्र रमेथा
म् । रमेथां वर्ष्मन्वर्ष्मन्रमेथाꣳ रमेथां वर्ष्मन् । वर्ष्मन्पृथिव्याः पृथिव्या वर्ष्मन्वर्ष्मन्पृथिव्याः । पृथिव्या
ऽइति पृथिव्याः ॥ १७ ॥ विष्णोर्नु नु विष्णो विष्णो[illegible]र्नु । नु कं कन्नु नु कम् । कं वीर्याणि वीर्याणि क
ङ्कं वीर्याणि । वीर्याणि प्र प्र वीर्याणि वीर्याणि प्र । प्र वोचं वोचम्प्र प्र वोचम् । वोचं यो यो वोचं वोचं यः । यः
पार्थिवानि पार्थिवानि यो यः पार्थिवानि । पार्थिवानि विममे विममे पार्थिवानि पार्थिवानि विममे । विममे
रजाꣳसि रजाꣳसि विममे विममे रजाꣳसि । विममऽइति वि । ममे । रजाꣳसीति रजाꣳसि । यो
ऽस्कभायदस्कभायद्यो योऽस्कभायत् । अस्कभायदुत्तरमुत्तरमस्कभायदस्कभायदुत्तर
म् । उत्तरꣳ सधस्थꣳ सधस्थमुत्तरमुत्तरꣳ सधस्थम् । उत्तरमित्युत्तरम् । सधस्थं विचक्रमाणो विच
क्रमाणः सधस्थꣳ सधस्थं विचक्रमाणः । सधस्थमिति सध । स्थम् । विचक्रमाणस्त्रेधा त्रेधा विचक्रमाणो
विचक्रमाणस्त्रेधा । विचक्रमाणऽइति वि । चक्रमाणः । त्रेधोरुगायऽउरुगायस्त्रेधा त्रेधोरुगायः । उरु

घृतेनाक्तौ। अक्तौ पशून्पशूनक्तावक्तौ पशून्। पशूंस्त्रायेथान्त्रायेथाम्पशून्पशूंस्त्रायेथाम्। त्रायेथां
रेवति रेवति त्रायेथान्त्रायेथां रेवति। रेवति यजमाने यजमाने रेवति रेवति यजमाने। यजमाने प्रि
यम्प्रियं यजमाने यजमाने प्रियम्। प्रियन्धा धाः प्रियम्प्रियन्धाः। धाः। धा आ विश विश धा धा आ विश। आवि
श। विशेति विश। उरोरन्तरिक्षादन्तरिक्षादुरोरुरोरन्तरिक्षात्। अन्तरिक्षात्सजूः सजूरन्तरिक्षादन्तरिक्षा
त्सजूः। सजूर्देवेन देवेन सजूः सजूर्देवेन। सजूरिति स। जूः। देवेन वातेन वातेन देवेन देवेन वातेन।
वातेनास्यास्य वातेन वातेनास्य। अस्य हविषो हविषोऽस्यास्य हविषः। हविषस्त्मना त्मना हविषो ह
विषस्त्मना। त्मना यज यज त्मना त्मना यज। यज सꣳ सं यज यज सम्। समस्यास्य सꣳ समस्य। अस्य तन्वा
तन्वास्यास्य तन्वा। तन्वा नव नव तन्वा तन्वा नव। नवेति नव। वर्षो वर्षीयसि वर्षीयसि वर्षो वर्षो वर्षी
यसि। वर्षऽइति वर्षः। वर्षीयसि यज्ञे यज्ञे वर्षीयसि वर्षीयसि यज्ञे। यज्ञे यज्ञपतिं यज्ञपतिं यज्ञे यज्ञे
यज्ञपतिम्। यज्ञपतिन्धा धा यज्ञपतिं यज्ञपतिन्धाः। यज्ञपतिमिति यज्ञ। पतिम्। धाः स्वाहा स्वाहा धा धाः
स्वाहा। स्वाहा देवेभ्यो देवेभ्यः स्वाहा स्वाहा देवेभ्यः। देवेभ्यो देवेभ्यो देवेभ्यो देवेभ्यो देवेभ्यो देवेभ्यः।

१०

मिप्रतिप्रतिमुञ्चामि मुञ्चामि धर्षधर्षे नु मुञ्चामि मुञ्चामि धर्षा। धर्षा मानुषो मानुषो धर्षधर्षा मानुषः। मानुषऽइ
तिमानुषः। अग्नीषोमाभ्यां जुष्टंजुष्टमग्नीषोमाभ्यामग्नीषोमाभ्यां जुष्टम्। जुष्टन्निनिजुष्टंजुष्टन्नि। नियुन
ज्मि युनज्मि नि नि युनज्मि। युनज्मीति युनज्मि। अद्भ्यस्त्वा त्वाद्भ्यो अद्भ्यस्त्वा। अद्भ्यऽइत्यप्ऽभ्यः। त्वौषधीभ्यऽ
ओषधीभ्यस्त्वा त्वौषधीभ्यः। ओषधीभ्यऽइत्योषधीभ्यः॥ २०॥ अपाम्पेरुः पेरुरपामपाम्पेरुः। पेरुरस्यसि पे
रुः पेरुरसि। अस्यापऽआपोस्यस्यापः। आपो देवीर्देवीरापऽआपो देवीः। देवीः स्वदन्तु स्वदन्तु देवीर्देवीः
स्वदन्तु। स्वदन्तु स्वात्तं स्वात्तं स्वदन्तु स्वदन्तु स्वात्तम्। स्वात्तञ्चिच्चित्स्वात्तं स्वात्तञ्चित्। चित्सद्ध
चिच्चित्सद्ध। सद्देवहविर्देवहविः सद्ध देवहविः। देवहविरिति देव। हविः। सन्नेते सं सन्ने। ते प्राणः
प्राणस्ते ते प्राणः। प्राणो वातेन वातेन प्राणः प्राणो वातेन। वातेन गच्छतां गच्छतां वातेन वातेन गच्छ
ताम्। गच्छतामङ्गान्यङ्गानि गच्छतां गच्छतामङ्गानि। अङ्गानि यजत्रैर्यजत्रैरङ्गान्यङ्गानि यजत्रैः।
यजत्रैर्यज्ञपतिर्यज्ञपतिर्यजत्रैर्यजत्रैर्यज्ञपतिः। यज्ञपति [illegible] राशिषाशिषा य
ज्ञपतिर्यज्ञपतिराशिषा। यज्ञपतिरिति यज्ञपतिः। आशिषेत्याशिषा॥ २१॥ घृतेनाक्तौ वक्तौ घृतेन

ष्टारऽइति परि। विष्टाः स्त। सूयास्मेति सूयास्म॥११॥ वाचन्ते ते वाचं वाचन्ते। ते शुन्धामि शुन्धामि ते ते शुन्धा

मि। शुन्धामि प्राणम्प्राणं ७ शुन्धामि शुन्धामि प्राणम्॥ प्राणञ्चक्षुश्चक्षुः प्राणम्प्राणञ्चक्षुः। चक्षुः श्रोत्रं ७ श्रो

त्रञ्चक्षुश्चक्षुः श्रोत्रम्। श्रोत्रन्नाभिन्नाभिं ७ श्रोत्रं ७ श्रोत्रन्नाभिम्। नाभिम्मेढ्रम्मेढ्रन्नाभिन्नाभिम्मेढ्र

म्। मेढ्रम्पायुम्पायुम्मेढ्रम्मेढ्रम्पायुम्॥ पायुञ्चरित्राँश्चरित्रान्पायुम्पायुञ्चरित्रान्। चरित्रानिति चरि

त्रान्॥१२॥ मनस्ते ते मनो मनस्ते। तऽआप्यायता[illegible]म्प्यायतामा ते तऽआप्यायताम्। आप्यायताम्। आप्या

यतां वाग्वाक्त्या प्यायतां मा प्यायतां वाक्। वाक्प्राणः प्राणो वाग्वाक्प्राणः। प्राणश्चक्षुश्चक्षुः प्राणः प्राणश्चक्षुः।

चक्षुः श्रोत्रं ७ श्रोत्रञ्चक्षुश्चक्षुः श्रोत्रम्। श्रोत्रमिति श्रोत्रम्। यत्ते ते यद्यत्ते। ते क्रूरं क्रूरं ते ते क्रूरम्। क्रूरं

यद्यत्क्रूरं क्रूरं यत्। यदास्थितमास्थितं यद्यदास्थितम्। आस्थितन्तत्तदास्थितमास्थितन्तत्। आस्थि

तमित्याऽस्थितम्। तत्ते ते तत्तत्ते। ते शुध्यतु शुध्यतु ते ते शुध्यतु। शुध्यतु शं ७ शं ७ शुध्यतु शुध्यतु शाम्।

शामहोभ्यो ऽहोभ्यः शं ७ शामहोभ्यः। अहोभ्यऽइत्यहःऽभ्यः॥१३॥ निरस्तं ७ रक्षो रक्षो निरस्तन्निरस्त

७ रक्षः। निरस्तमिति निः। अस्तम्। रक्षऽइदमिद ७ रक्षो रक्षऽइदम्। इदमहमहमिदमिदमहम्।

९१

देवेभ्यः स्वाहा स्वाहा देवेभ्यो देवेभ्यः स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥ ९॥ मा हिर हिर्म्मा मा हिः। अहिर्हिर्बुर हि
र हिर्हिः। तुर्म्मा मा तु र्नुर्म्मा। मा पृदाकुः पृदाकुर्म्मा मा पृदाकुः। पृदाकुर्न्नमो नमः पृदाकुः पृदाकुर्नमः।
नमस्तेते नमो नमस्ते। त आतानानातानते त आतान। आतानानर्वानर्वातानानानर्वा। आतानेभ्यो।
नर्वा प्रप्रानर्वानर्वा प्र। प्रेहीहि प्रप्रेहि। इहीतीहि। घृतस्य कुल्याः कुल्या घृतस्य घृतस्य कु
ल्याः। कुल्या उपोप कुल्याः कुल्या उप। उप ऋत ऋतस्य स्योपोप ऋतस्य। ऋतस्य पथ्याः पथ्या ऋ
तस्य तस्य पथ्याः। पथ्या अन्वनु पथ्याः पथ्या अनु। अन्वित्यनु॥ १०॥ देवीरापः आपो देवीर्देवीरा
पः। आपः शुद्धाः शुद्धा आपः आपः शुद्धाः। शुद्धा वोढ्वं वोढ्वं शुद्धाः शुद्धा वोढ्वम्। वोढ्वं सुपरिविष्टाः सु
परिविष्टा वोढ्वं वोढ्वं सुपरिविष्टाः। सुपरिविष्टा देवेषु देवेषु सुपरिविष्टाः सुपरिविष्टा देवेषु। सुप
रिविष्टा इति सु। परिविष्टाः। देवेषु सुपरिविष्टाः सुपरिविष्टा देवेषु देवेषु सुपरिविष्टाः। सुपरिवि
ष्टा वयं वयं सुपरिविष्टाः सुपरिविष्टा वयम्। सुपरिविष्टा इति सु। परिविष्टाः। वयम्परिवेष्टारः प
रिवेष्टारो वयं वयम्परिवेष्टारः। परिवेष्टारो भूयास्म भूयास्म परिवेष्टारः परिवेष्टारो भूयास्म। परिवे

पऽइदमिदमापः। आपः प्र प्रापऽआपः प्र। प्रवहत वहत प्र प्रवहत। वहतावद्यमवद्यं वहत वहतावद्यम्॥

अवद्यञ्च चावद्यमवद्यञ्च। च मलम्मलञ्च च मलम्। मलञ्च च मलम्मलञ्च। च यद्यञ्च च यत्। यदिति यत्।

यञ्च च यद्यञ्च। चाभिदुद्रोहाभिदुद्रोह च चाभिदुद्रोह। अभिदुद्रोहानृतमनृतमभिदुद्रोहाभिदुद्रोहा

नृतम्। अभिदुद्रोहेत्यभि। दुद्रोह। अनृतं यद्यदनृतमनृतं यत्। यञ्च च यद्यञ्च। च शेपे शेपे च च शेपे।

शेपऽअभीरुणमभीरुणं शेपे शेपेऽअभीरुणम्। अभीरुणमित्यभीरुणम्। आपो मा मापऽआपो मा। मा

तस्मात्तस्मान्मा मा तस्मात्। तस्मादेनसऽएनसस्तस्मात्तस्मादेनसः। एनसः पवमानः पवमानऽएनसऽएन

सः पवमानः। पवमानश्च च पवमानः पवमानश्च। च मुञ्चतु मुञ्चतु च च मुञ्चतु। मुञ्चत्विति मुञ्चतु॥१५॥

सन्नेते सं सन्ने। तन्मनो मनस्तन्ने ते मनः। मनो मनसा मनसा मनो मनो मनसा। मनसा सं सम्मनसा म

नसा सम्। सम्प्राणैः प्राणैः सं सम्प्राणैः। प्राणैः प्राणेन प्राणेन प्राणैः प्राणैः प्राणेन। प्राणेन गच्छताङ्गच्छ

ताम्प्राणेन प्राणेन गच्छताम्॥ गच्छतामिति गच्छताम्॥ रडस्यसि रेडेडसि। अस्यग्निरग्निरस्यस्यग्निः॥

अग्निष्ठा त्वाग्निरग्निष्ठा। त्वा श्रीणातु श्रीणातु त्वा त्वा श्रीणातु। श्रीणात्वापऽआपः श्रीणातु श्रीणात्वापः॥

...पदरस्प।

अहꣳरक्षोरक्षोहमहꣳरक्षोनरक्षोऽभ्यनिरक्षोरक्षोनि। अनितिष्ठामितिष्ठाम्यभ्यनितिष्ठामि। तिष्ठाम्य
वावतिष्ठामितिष्ठाम्यव। अवबाधेबाधेवावबाधे। बाधेधममधमम्बाधेबाधेधमम्। अधमन्नमस्तमो
धममधमन्नमः। तमोनयामिनया[illegible]मितमस्तमोनयामि। नयामीतिनयामि। घृतेनद्यावापृथिवीद्या
वापृथिवीघृतेनघृतेनद्यावापृथिवी। द्यावापृथिवीप्रप्रद्यावापृथिवीद्यावापृथिवीप्र। द्यावापृथिवीऽ
इतिद्यावापृथिवी। प्रोर्णुवाथामूर्णुवाथांप्रप्रोर्णुवाथाम्। ऊर्णुवाथांवायोवायोऽऊर्णुवाथामूर्णुवा
थांवायो। वायोवेर्वेर्वायोवायोवेः। वायोऽइतिवायो। वेस्तोकानाꣳस्तोकानांवेर्वेस्तोकानाम्॥
स्तोकानामग्निरग्निस्तोकानाꣳस्तोकानामग्निः। अग्निराज्यस्याज्यस्याग्निरग्निराज्यस्य। आज्यस्यवेत्तु
वेत्त्वाज्यस्याज्यस्यवेत्तु। वेत्तुस्वाहास्वाहावेत्तुवेत्तुस्वाहा। स्वाहास्वाहाकृतेस्वाहाकृतेस्वाहास्वा
हास्वाहाकृते। स्वाहाकृतेऽऊर्ध्वनभसमूर्ध्वनभसꣳस्वाहाकृतेस्वाहाकृतेऽऊर्ध्वनभसम्। स्वाहाकृतेऽ
इतिस्वाहाकृते। ऊर्ध्वनभसम्मारुतम्मारुतमूर्ध्वनभसमूर्ध्वनभसम्मारुतम्। ऊर्ध्वनभसमित्यूर्ध्व
नभसम्। मारुतङ्गच्छतङ्गच्छतम्मारुतम्मारुतङ्गच्छतम्। गच्छतमितिगच्छतम्॥१४॥ इदम्मापञ्च

आ दिशः। प्रदिश इति प्र दिशः। आ दिशो विदिशो विदिश आ दिश आ दिशो विदिशः। आ दिश इत्या।
दिशः। विदिश उद्दिश उद्दिशो विदिशो विदिश उद्दिशः। विदिश इति वि। दिशः। उद्दिशो दिग्भ्यो दिग्भ्य
उद्दिश उद्दिशो दिग्भ्यः। उद्दिश इत्युत्। दिशः। दिग्भ्यः स्वाहा स्वाहा दिग्भ्यो दिग्भ्यः स्वाहा। दिग्भ्य इति दि
क्। भ्यः। स्वाहेति स्वाहा॥१७॥ ऐन्द्रः प्राणः प्राण ऐन्द्र ऐन्द्रः प्राणः। प्राणोऽअङ्गेऽअङ्गेऽङ्गेऽअङ्गे प्राणः
प्राणोऽअङ्गेऽअङ्गे। अङ्गेऽअङ्गे निन्यङ्गेऽअङ्गेऽङ्गेऽअङ्गे नि। अङ्गेऽअङ्गऽइत्यङ्गे। अङ्गे। निदीध्यद्दी
ध्यन्नि निदीध्यत्। दीध्यदैन्द्र ऐन्द्रो दीध्यद्दीध्यदैन्द्रः। ऐन्द्र उदान उदान [illegible] ऐन्द्र ऐन्द्र उदानः।
उदानोऽअङ्गेऽअङ्गेऽङ्गेऽअङ्गऽउदान उदानोऽअङ्गेऽअङ्गे। उदानऽइत्युत्। आनः। अङ्गेऽअङ्गे निधी
तो निधीतोऽङ्गेऽअङ्गेऽङ्गेऽअङ्गे निधीतः। अङ्गेऽअङ्गऽइत्यङ्गे। अङ्गे। निधीतऽइति नि। धीतः। देव त्वष्टु
स्त्वष्टर्देव देव त्वष्टः। त्वष्टर्भूरि भूरि त्वष्टस्त्वष्टर्भूरि। भूरि ते ते भूरि भूरि ते। ते सꣳ सꣳ स [illegible] ꣳ सन्ते
ते सꣳ सम्। सꣳ समेत्वेतु सꣳ सꣳ सꣳ सामेतु। सꣳ समिति सम्। सम्। एतु सलक्ष्म सलक्ष्मैत्वेतु सल
क्ष्म। सलक्ष्मा यद्यत्सलक्ष्म सलक्ष्मा यत्। सलक्ष्मेति स। लक्ष्म। यद्विषुरूपं विषुरूपं यद्यद्विषु

आपस्त्वात्वाप ऽआपस्त्वा। त्वास७ सन्त्वात्वासम्। समरिणान्नरिणा७ सम७ समरिणा। अरिणान्वातस्य वात
स्यारिणान्नरिणान्वातस्य। वातस्य त्वात्वा वातस्य वातस्य त्वा। त्वा अड्यै अड्यै त्वात्वा अड्यै। अड्यै पूष्णे
पूष्णो अड्यै अड्यै पूष्णः। पूष्णो रंह्यै रंह्यै पूष्णः पूष्णो रंह्यै। रंह्यै ऽऊष्मणा ऽऊष्मणो रंह्यै
रंह्यै ऽऊष्मणः। ऊष्मणो व्यथिषद् व्यथिषदूष्मण ऽऊष्मणो व्यथिषत्। व्यथिषत्प्रयुतम्प्रयुतं व्यथिषद् व्य
थिषत्प्रयुतम्। प्रयुतन्द्वेषो द्वेषः प्रयुतम्प्रयुतन्द्वेषः। प्रयुतमिति प्रयुतम्। द्वेष ऽइति द्वेषः॥१३॥ घृत
पावानो घृतपावानो घृत घृत घृतपावानः। घृतपावानः पिबत पिबत घृतपावानो घृतपावानः पि
बत। घृतपावान ऽइति घृतपावानः। पिबत वसां वसां पिबत पिबत वसाम्। वसां वसापावानो वसा
पावानो वसां वसां वसापावानः। वसापावानः पिबत पिबत वसापावानो वसापावानः पिबत। वसा
पावान ऽइति वसापावानः। पिबतान्तरिक्षस्यान्तरिक्षस्य पिबत पिबतान्तरिक्षस्य। अन्तरिक्षस्य ह
विर्हविरन्तरिक्षस्यान्तरिक्षस्य हविः। हविरस्यसि हविर्हविरसि। असि स्वाहा स्वाहास्यसि स्वाहा। स्वा
हेति स्वाहा। दिशः प्रदिशः प्रदिशो दिशो दिशः प्रदिशः। प्रदिश ऽआदिश ऽआदिशः प्रदिशः प्रदिशः

सोमं यज्ञं यज्ञꣳ सोमम्। सोमन्दिव्यन्दिव्यꣳ सोमꣳ सोमन्दिव्यम्। दिव्यन्नो नो दिव्यन्दिव्यन्नः। न
नो ऽग्निमग्निन्नो न नो ऽग्निम्। अग्निं वैश्वानरं वैश्वानरमग्निमग्निं वैश्वानरम्। वैश्वानरम्मनो मनो वै
श्वानरं वैश्वानरम्मनः। मनो मे मे मनो मनो मे। मे हार्द्दि हार्द्दि मे मे हार्द्दि। हार्द्दि यच्छ यच्छ हार्द्दि हार्द्दि
यच्छ। यच्छ दिवन्दिवं यच्छ यच्छ दिवम्। दिवन्ते ते दिवन्दिवन्ते। ते धूमो धूमस्ते ते धूमः। धूमो गच्छतु गच्छ
तु धूमो धूमो गच्छतु। गच्छतु स्वः स्वर्गच्छतु गच्छतु स्वः। स्वर्ज्ज्योतिर्ज्ज्योतिः स्वः स्वर्ज्ज्योतिः। ज्योतिः पृथि
वीम्पृथिवीं ज्योतिर्ज्ज्योतिः पृथिवीम्। पृथिवीम्भस्मना भस्मना पृथिवीम्पृथिवीम्भस्मना। भस्मनापृण
पृण भस्मना भस्मनापृण। आपृण। पृण स्वाहा स्वाहा पृण पृण स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा। १८। मा
पो मा मा पः। अपो मा मापो मा। मौषधीरोषधीर्म्मा मौषधीः। ओषधीर्हिꣳसीर्हिꣳसीरोषधीरोषधीर्हिꣳ
सीः। हिꣳसीर्द्धाम्नो धाम्नो धाम्नो धाम्नो हिꣳसीर्हिꣳसीर्द्धाम्नो धाम्नः। धाम्नो धाम्नो राजन्राजन्धाम्नो धाम्नो
धाम्नो धाम्नो राजन्। धाम्नो धाम्न इति धाम्नः। धाम्नः। राजँस्ततस्ततो राजन्राजँस्ततः। ततो वरुण वरु
ण ततस्ततो वरुण। वरुण नो नो वरुण वरुण नः। नो मुञ्च मुञ्च नो नो मुञ्च। मुञ्चेति मुञ्च। यदाहुराङ्

रूपम्। विष्णुरूपन्नवाति नवाति विष्णुरूपं विष्णुरूपन्नवाति। विष्णुरूपमिति विष्णु। रूपम्। नवाती
ति नवाति। देवत्रा यन्तं यन्तन्देवत्रा देवत्रा यन्तम्। देवत्रेति देव। त्रा। यन्तमवसे अवसे यन्तं यन्तम
वसे। अवसे सखायः सखायो अवसे अवसे सखायः। सखायो अन्वनु सखायः सखायो अनु। अनु त्वा त्वान्वनु त्वा।
त्वा माता माता त्वा त्वा माता। माता पितरः पितरो माता माता पितरः। पितरो मदन्तु मदन्तु पितरः पि
तरो मदन्तु। मदन्त्विति मदन्तु॥१८॥ समुद्रङ्गच्छ गच्छ समुद्रꣳ समुद्रङ्गच्छ। गच्छ स्वाहा स्वाहा गच्छ
गच्छ स्वाहा। स्वाहान्तरिक्षमन्तरिक्षꣳ स्वाहा स्वाहान्तरिक्षम्। अन्तरिक्षन्देवन्देवमन्तरिक्षम
न्तरिक्षन्देवम्। देवꣳ सवितारꣳ सवितारन्देवन्देवꣳ सवितारम्। सवितारम्मित्रावरुणौ मि
त्रावरुणौ सवितारꣳ सवितारम्मित्रावरुणौ। मित्रावरुणावहोरात्रे अहोरात्रे मित्रावरुणौ मि
त्रावरुणावहोरात्रे। अहोरात्रे छन्दांꣳसि छन्दांꣳस्यहोरात्रे अहोरात्रे छन्दांꣳसि। अहोरात्रे
इत्यहोरात्रे। छन्दांꣳसि द्यावापृथिवी द्यावापृथिवी छन्दांꣳसि छन्दांꣳसि द्यावापृथिवी। द्यावा
पृथिवी यज्ञं यज्ञन्द्यावापृथिवी द्यावापृथिवी यज्ञम्। द्यावापृथिवी इति द्यावापृथिवी। यज्ञꣳ सोमꣳ

गृहस्यापन्नगृहस्य वो वोपन्नगृहस्य। अपन्नगृहस्य सदसि सदस्यपन्नगृहस्यापन्नगृहस्य सदसि। अप
न्नगृहस्येत्यपन्न।गृहस्य। सदसि सादयामि सादयामि सदसि सदसि सादयामि। सादयामीन्द्राग्न्योरिन्द्रा
ग्न्योः सादयामि सादयामीन्द्राग्न्योः। इन्द्राग्न्योर्भागधेयी र्भागधेयीरिन्द्राग्न्योरिन्द्राग्न्योर्भागधेयीः। भाग
धेयी स्थ स्थ भागधेयी र्भागधेयी स्थ। भागधेयीरिति भाग।धेयीः। स्थ मित्रावरुणयोर्मित्रावरुणयोस्थ स्थ
मित्रावरुणयोः। मित्रावरुणयोर्विश्वेषां विश्वेषां मित्रावरुणयोर्मित्रावरुणयोर्विश्वेषाम्। विश्वेषान्दे
वानान्देवानां विश्वेषां विश्वेषान्देवानाम्। देवानामिति देवानाम्। अमूर्याया अमूरमूर्याः। या उपो
पयाया उप। उप सूर्ये सूर्य उपोप सूर्ये। सूर्ये याभिर्याभिः सूर्ये सूर्ये याभिः। याभिर्वा वा याभिर्याभि
र्वा। वा सूर्यः सूर्यो वा वा सूर्यः। सूर्यः सह सह सूर्यः सूर्यस्सह। सहेति सह। ता नो नस्तास्ता नः।
नो हिन्वन्तु हिन्वन्तु नो नो हिन्वन्तु। हिन्वन्त्वध्वरमध्वरꣳ हिन्वन्तु हिन्वन्त्वध्वरम्। अध्वरमित्यध्वरम्।।२२।
हृदे त्वा त्वा हृदे हृदे त्वा। त्वा मनसे मनसे त्वा त्वा मनसे। मनसे दिवे दिवे मनसे मनसे दिवे। दिवे सूर्या
य सूर्याय दिवे दिवे सूर्याय। सूर्यायेति सूर्याय। ऊर्ध्वमिममिममूर्ध्वमूर्ध्वमिमम्। इममध्वरन्ध्व

यद्यदाहुः। आहुरघ्न्याऽअघ्न्याऽआहुराहुरघ्न्याः। अघ्न्याऽइतीत्यघ्न्याऽअघ्न्याऽइति। इति वरुण व
रुणेतीति वरुण। वरुणेतीति वरुण वरुणेति। इति शपामहे शपामहऽइतीति शपामहे। शपा
महऽइति शपामहे। सुमित्रिया नो नः सुमित्रियाः सुमित्रिया नः। सुमित्रियाऽइति सु।मित्रियाः। नऽआप
ऽआपो नो नऽआपः। आपऽओषधयऽओषधयऽआपऽआपऽओषधयः। ओषधयः सन्तु सन्त्वोषधयऽओषधयः
सन्तु। सन्तु दुर्मित्रिया दुर्मित्रियाः सन्तु सन्तु दुर्मित्रियाः। दुर्मित्रियास्तस्मै तस्मै दुर्मित्रिया दुर्मित्रिया
स्तस्मै। दुर्मित्रियाऽइति दुः।मित्रियाः। तस्मै सन्तु सन्तु तस्मै तस्मै सन्तु। सन्त्विति सन्तु॥२०॥ हविष्मती
रिमाऽइमा हविष्मतीर्हविष्मतीरिमाः। इमाऽआपऽआपऽइमाऽइमाऽआपः। आपो हविष्मान्हविष्मा
नापऽआपो हविष्मान्। हविष्मांऽ२॥ऽआविवासति विवासत्या हविष्मान्हविष्मांऽ२॥ऽआविवासति।
आ विवासति। विवासतीति विवासति। हविष्मान्देवो देवो हविष्मान्हविष्मान्देवः। देवोऽअध्वरो ध्वरो
देवो देवोऽअध्वरः। अध्वरो हविष्मान्हविष्मानध्वरो ध्वरो हविष्मान्। हविष्मांऽ२॥ऽअस्त्वस्तु हविष्मान्ह
विष्मांऽ२॥ऽअस्तु। अस्तु सूर्य्यः सूर्य्यो स्त्वस्तु सूर्य्यः। सूर्य्यऽइति सूर्य्यः॥२१॥ अग्नेर्वो वाग्नेरग्नेर्वः। वोपन्न

शँ शृणोतु। शृणोतु देवो देवः शृणोतु शृणोतु देवः। देवः सविता सविता देवो देवः सविता। सविता हवं हवं
सविता सविता हवम्। हवम्मे मे हवं हवम्मे। मे स्वाहा स्वाहा मे मे स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥ २४॥ देवीरापः आपो
देवीर्देवीरापः। आपो अपामपामापः आपो अपाम्। अपान्नपान्नपादपामपान्नपात्। नपाद्यो यो नपान्न
पाद्यः। यो वो वो यो यो वः। व ऊर्मिरूर्मिर्वो व ऊर्मिः। ऊर्मिर्हविष्यो हविष्य ऊर्मिरूर्मिर्हविष्यः। हविष्य
इन्द्रियावानिन्द्रियावान्हविष्यो हविष्य इन्द्रियावान्। इन्द्रियावान्मदिन्तमो मदिन्तम इन्द्रियावा
निन्द्रियावान्मदिन्तमः। इन्द्रियवानितीन्द्रिय वान्। मदिन्तम इति मदिन् तमः। तन्देवेभ्यो देवेभ्यस्त
न्तन्देवेभ्यः। देवेभ्यो देवत्रा देवत्रा देवेभ्यो देवेभ्यो दे[illegible]वत्रा। देवत्रा दत्त दत्त देवत्रा देवत्रा दत्त।
देवत्रेति देव त्रा। दत्त शुक्रपेभ्यः शुक्रपेभ्यो दत्त दत्त शुक्रपेभ्यः। शुक्रपेभ्यो येषां येषां शुक्रपे
भ्यः शुक्रपेभ्यो येषाम्। शुक्रपेभ्य इति शुक्र पेभ्यः। येषां भागो भागो येषां येषां भागः। भागस्थ स्थ
भागो भागस्थ। स्थ स्वाहा स्वाहा स्थ स्थ स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥ २५॥ कार्षिरस्यसि कार्षिः कार्षिरसि। अ
सि समुद्रस्य समुद्रस्यास्यसि समुद्रस्य। समुद्रस्य त्वा त्वा समुद्रस्य समुद्रस्य त्वा। त्वाक्षित्या अक्षि
त्यै त्वा त्वाक्षित्यै। अक्षित्या उदुदक्षित्या अक्षित्या उत्। उन्नयामि नयाम्युदुन्नयामि। नयामीति

मिममिममध्वरम्।अध्वरन्दिवि दिव्यध्वरमध्वरन्दिवि।दिवि देवेषु देवेषु दिवि दिवि देवेषु।देवेषु

होत्राहोत्रा देवेषु देवेषु होत्रा।होत्रा यच्छ यच्छ होत्रा होत्रा यच्छ।यच्छेति यच्छ।।२३।।सोम राजन्राजन्त्सो

मसोम राजन्।राजन्विश्वा विश्वा राजन्राजन्विश्वाः।विश्वास्त्वं त्वं विश्वा विश्वास्त्वम्।त्वम्प्रजाः प्रजास्त्वन्त्व

म्प्रजाः।प्रजाऽउपावरोहोपावरोह प्रजाः प्रजाऽउपावरोह।प्रजाऽइति प्रऽजाः।उपावरोह विश्वा वि

श्वाऽउपावरोहोपावरोह विश्वाः।उपावरोहेत्युपऽअवरोह।विश्वास्त्वां त्वां विश्वा विश्वास्त्वाम्।त्वा

म्प्रजाः प्रजास्त्वा त्वा प्रजाः।प्रजाऽउपावरोहन्तूपावरोहन्तु प्रजाः प्रजाऽउपावरोहन्तु।प्रजाऽइति प्र

जाः।उपावरोहन्त्वित्युपऽअवरोहन्तु।शृणोत्वग्निरग्निः शृणोतु शृणोत्वग्निः।अग्निः समिधा समिधा

ग्निरग्निः समिधा।समिधा हवं हवं समिधा समिधा हवम्।[illegible] समिधेति सम्ऽइ

धा।हवम्मे मे हवं हवम्मे।मे शृण्वन्तु शृण्वन्तु मे मे शृण्वन्तु।शृण्वन्त्वापऽआपः शृण्वन्तु शृण्वन्त्वापः।

आपो धिषणा [illegible] धिषणाऽआपऽआपो धिषणाः।धिषणाश्च च धिषणा धिषणाश्च।च देवीर्देवीश्च च

देवीः।देवीरिति देवीः।श्रोता ग्रावाणो ग्रावाणः श्रोत श्रोता ग्रावाणः।ग्रावाणो विदुषो विदुषो ग्रावाणो

ग्रावाणो विदुषः।विदुषो न न विदुषो विदुषो न।न यज्ञं यज्ञन्न न यज्ञम्।यज्ञं शृणोतु शृणोतु यज्ञं य

धुमन्नम्मधुमन्नम्मूर्ज्स्विन्नम्मूर्ज्स्विन्नम्मधुमन्नम्। मधुमन्नम्पयस्वन्नम्पयस्वन्नम्मधुमन्नम्मधुमन्नम्पय
स्वन्नम्। मधुमन्नमितिमधु। मन्नम्। पयस्वन्नन्नियाल्त्या नियाल्त्याः पयस्वन्नम्पयस्वन्नन्नियाल्त्याः। निया
ल्त्यास्थस्थ नियाल्त्या नियाल्त्यास्थ। नियाल्त्याऽइति नि। याल्त्याः स्थादेवकृतो देवकृतस्थस्थ देवकृतस्त
देवकृतस्तर्प्पयितत तर्प्पयित देवकृतो देवकृतस्तर्प्पयित। देवकृतऽइति देव। कृतः। तर्प्पयितमामा
तर्प्पयितत तर्प्पयितमा। मामनो मनो मामा मामनः। २८। मनो मे मे मनो मनो मे। मेत तर्प्पयितत तर्प्पयित मे मेत
र्प्पयित। तर्प्पयित वाचं वाचन्तर्प्पयितत तर्प्पयित वाचम्। वाचम्प्राणम्प्राणं वाचं वाचम्प्राणम्। प्राणं चक्षु
श्चक्षुः प्राणम्प्राणञ्चक्षुः। चक्षुः श्रोत्रं श्रोत्रञ्चक्षुश्चक्षुः श्रोत्रम्। श्रोत्रमात्मानमात्मानं श्रोत्रं श्रोत्रं
श्रोत्रमात्मानम्। आत्मानम्प्रजाम्प्रजामात्मानमात्मानम्प्रजाम्। प्रजाम्पशून्पशून्प्रजाम्प्रजाम्पशून्। प्र
जामितिप्र। जाम्। पशून्गणान्गणान्पशून्पशून्गणान्। गणान्गणान्गणान्गणान्गणान्गणान्गणाः। गणान्मे
मे गणान्गणान्मे। मे मा मा मे मे मा। मा वि वि मा मा वि। वितृषन्तृषन्वि वितृषन्। तृषन्निति तृषन्। २९।
इन्द्राय त्वा त्वेन्द्रायेन्द्राय त्वा। त्वा वसुमते वसुमते त्वा त्वा वसुमते। वसुमते रुद्रवते रुद्रवते वसुम

११

॥५८

नयामि। समापः। आपः सꣳसमापः। आपोऽङ्गिरः। अङ्गिर आपः। आपोऽङ्गिः। अङ्गिरग्मत। अङ्गिरग्मतः। अङ्गिरग्मत।
अग्मत सꣳसमग्मताग्मत सम्। समोषधीभिरोषधीभिः सꣳसमोषधीभिः। ओषधीभिरोषधीरोषधीरोष
धीभिरोषधीभिरोषधीः। ओषधीरित्योषधीः॥२६॥ यमग्ने। अग्नेयं यमग्ने। अग्ने पृत्सु पृत्सु अग्नेऽग्ने पृत्सु।
पृत्सु मर्त्यम्मर्त्यम्पृत्सु पृत्सु मर्त्यम्। पृत्स्विति पृत्सु। मर्त्यमवाः। अवा मर्त्यम्मर्त्यमवाः। अवा वाजेषु वा
जेष्ववाऽअवा वाजेषु। वाजेषु यं यं वाजेषु वाजेषु यम्। यञ्जुनाज्जुना यं यञ्जुनाः। जुनाऽइति जुनाः।
स यन्ता यन्ता स स यन्ता। यन्ता शश्वतीः शश्वतीर्यन्ता यन्ता शश्वतीः। शश्वतीरिषऽइषः शश्वतीः शश्व
तीरिषः। इषः स्वाहा स्वाहेषऽइषः स्वाहा। स्वाहेति स्वाहा॥२७॥ रावासि। रावा रावासि। असि गन्नी
रङ्गन्नीरमस्य सि गन्नीरम्। गन्नीरमिमम् इमङ्गन्नीरङ्गन्नीरमिमम्। इममध्वरमध्वरमिमम् इमम
ध्वरम्। अध्वरङ्कृधि कृध्यध्वरमध्वरङ्कृधि। कृधीन्द्रायेन्द्राय कृधि कृधीन्द्राय। इन्द्राय सुष्टुतमꣳसुष्टुत
मामिन्द्रायेन्द्राय सुष्टुतमम्। सुष्टुतममिति सु। स्तुतमम्। नन्नमेन पविना पविनो न्नमेनो न्नमेन
पविना। नन्नमेन त्यन्नु। नमेन। पविनोर्ज्जस्वन्तमूर्ज्जस्वन्तम्पविना पविनोर्ज्जस्वन्तम्। ऊर्ज्जस्वन्तम्म

र्ताऽइति राधःसूनृताः। अमृतस्य पत्नीः पत्नीरमृतस्यामृतस्य पत्नीः। पत्नीरिति पत्नीः।। तादेवीर्द्देवीस्ता
स्तादेवीः। देवीर्द्देवत्रादेवत्रादेवीर्द्देवीर्द्देवत्रा। देवत्रेममिन्देवत्रादेवत्रेमम्। देवत्रेति देवऽत्रा। इ
मं यज्ञं यज्ञमिममिमं यज्ञम्। यज्ञन्नयत नयत यज्ञं यज्ञन्नयत। नयतोपह्वताऽउपह्वता नयत नयतोप
ह्वताः। उपह्वताः सोमस्य सोमस्योपह्वताऽउपह्वताः सोमस्य। उपह्वताऽइत्युपऽह्वताः। [illegible]। सोमस्य
पिबत पिबत सोमस्य सोमस्य पिबत। पिबतेति पिबत।। ३२।। ऊर्ज्जन्धत्त धत्तोर्ज्जमूर्ज्जन्धत्त। धत्त धि
षणे धिषणे धत्त धत्त धिषणे। धिषणे वीड्वी वीड्वी धिषणे धिषणे वीड्वी। धिषणेऽइति धिषणे। वीड्वी सत
सती वीड्वी वीड्वी सती। वीड्वीऽइति वीड्वी। सती वीडयेथां वीडयेथां सती सती वीडयेथाम्। सतीऽइ
तिसती। वीडयेथामूर्ज्जमूर्ज्जं वीडयेथां वीडयेथामूर्ज्जम्। ऊर्ज्जन्दक्षथान्दक्षथामूर्ज्जमूर्ज्जन्दक्षथा
म्। दक्षथामिति दक्षथाम्। पाप्मा हतो हतः पाप्मा पाप्मा हतः। हतो न न हतो हतो न। न सोमः सोमो
न न सोमः। सोमऽइति सोमः।। ३३।। प्रागपागपाक्प्राक्प्रागपाक्। अपागुदगुदगपागपागुदक्। उ
दगधरागधरागुदगुदगधराक्। अधराक्स ब्रवीतः स ब्रवीतोऽधरागधराक्स ब्रवीतः। स ब्रवीति स्त्वा त्वा स ब्रवीतः स ब्रवीत

ते वसुमते रुद्रवते। वसुमत ऽ इति वसु ऽ मते। रुद्रवत ऽ आदित्यवत ऽ आदित्यवते रुद्रवते रुद्रवत ऽ

आदित्यवते। रुद्रवत ऽ इति रुद्र ऽ वते। आदित्यवतेऽभिमातिघ्नेऽभिमातिघ्न ऽ आदित्यवत ऽ आदि

त्यवतेऽभिमातिघ्ने। आदित्यवत ऽ इत्यादित्य ऽ वते। अभिमातिघ्न ऽ इत्यभिमाति ऽ घ्ने॥ ३०॥ यन्ते त्य

द्यन्ते। ते सोम सोम ते ते सोम। सोम दिवि दिवि सोम सोम दिवि। दिवि ज्योतिर्ज्योतिर्दिवि दिवि ज्योतिः॥

ज्योतिः पृथिव्यां पृथिव्यां ज्योतिर्ज्योतिः पृथिव्याम्। पृथिव्यामुराव् उरौ पृथिव्यां पृथिव्यामुरौ। उरा

वन्तरिक्षेऽन्तरिक्ष ऽ उरा वुरावन्तरिक्षे। अन्तरिक्ष ऽ इत्यन्तरिक्षे। तेनास्मा ऽ अस्मै तेन तेनास्मै। अ

स्मै यजमानाय यजमानायास्मा ऽ अस्मै यजमानाय। यजमानायोरूरु यजमानाय यजमानायो

रु। उरु राये राय ऽ उरूरु राये। राये कृधि कृधि राये राये कृधि। कृध्यध्यधि कृधि कृध्यधि। अधि दा

त्रे दात्रे ध्यधि दात्रे। दात्रे वो वो दात्रे दात्रे वः। वो वः ऽ इति वो वः॥ ३१॥ स्था त्वा त्वा स्थ स्थ स्था त्वा। त्वा स्था

त्वा स्थ। स्थ हृत्वरो हृत्वरः स्थ स्थ हृत्वरः। हृत्वरो राक्षोघ्नी राक्षोघ्नी हृत्वरो हृत्वरो राक्षोघ्नी

नीः। हृत्वर ऽ इति हृत्व ऽ रः। राक्षोघ्नीरमृतस्यामृतस्य राक्षोघ्नी राक्षोघ्नीरमृतस्य। राक्षोघ्नी

स्त्वा।त्वादिशोदिशस्त्वात्वादिशः।दिशऽआधावन्तुधावन्त्वादिशोदिशऽआधावन्तु।आधावन्तु।धावन्त्वि
तिधावन्तु।अम्बनिन्निरम्बाम्बनिः।निष्परपरनिन्निष्पर।परसꣳसमरीपरपरसम्।समरीररीः।सꣳस
मरीः।अरीर्विदांविदामरीरविदाम्।विदामितिविदाम्॥३६॥त्वमङ्गाङ्गत्वंत्वमङ्ग।अङ्गप्रप्राङ्गाङ्गप्र॥
।प्रशꣳसिषःशꣳसिषःप्रप्रशꣳसिषः।शꣳसिषोदेवोदेवःशꣳसिषःशꣳसिषोदेवः।देवःशविष्ठश
विष्ठदेवोदेवःशविष्ठ।शविष्ठमर्त्यम्मर्त्यꣳशविष्ठशविष्ठमर्त्यम्।मर्त्यमितिमर्त्यम्।नत्वत्त्वन्ननत्वत्।
त्वदन्योन्यस्त्वत्त्वदन्यः।अन्योमघवन्मघवन्नन्योन्योमघवन्।मघवन्नस्त्यस्तिमघवन्मघवन्नस्ति॥
मघवन्नितिमघ।वन्।अस्तिमर्डितामर्डितास्त्यस्तिमर्डिता।मर्डितेन्द्रेन्द्रमर्डितामर्डितेन्द्र।इन्द्रब्र
वीमिब्रवीमीन्द्रेन्द्रब्रवीमि।ब्रवीमितेतेब्रवीमिब्रवीमिते।तेवचोवचस्तेतेवचः।वचइतिवचः॥
॥३७॥इतिवाजसनेयक्रमजटायांषष्ठोध्यायःसमाप्तः॥६॥छ॥श्रीमन्तंश्रीगणेशंतदनुचमहतीका
लिकांमांचवाणीं।साष्टांगंविप्रणम्याथवरगुरुगणंश्रीमतोयाज्ञिकस्य।आर्कें:पुत्रोलघिष्ठोनलपरि
चरणोयोजगन्नाथनामा।शुद्धंशुद्धंस्मयत्नंबहिर्लिखतियजुषःपुस्तकंश्रीजटायाः॥शुभम्॥छ॥ ॥श्री॥

॥श्रीः॥ ॐम्॥ वाचस्पतये पतये वाचो वाचस्पतये । पतये पवस्व पवस्व पतये पतये पवस्व । पवस्व वृष्णो वृष्णः
पवस्व पवस्व वृष्णः । वृष्णो अंशुभ्यामंशुभ्यां वृष्णो वृष्णो अंशुभ्याम् । अंशुभ्यां गभस्तिपूतो गभ
स्तिपूतोंऽशुभ्यामंशुभ्यां गभस्तिपूतः । अंशुभ्यामित्यंशुभ्याम् । गभस्तिपूत इति गभस्ति । पूतः ।
देवो देवेभ्यो देवेभ्यो देवो देवो देवेभ्यः । देवेभ्यः पवस्व पवस्व देवेभ्यो देवेभ्यः पवस्व । पवस्व येषां येषाम्प
वस्व पवस्व येषाम् । येषां भागो भागो येषां येषां भागः । भागोऽस्यसि भागो भागोऽसि । असीत्यसि ॥१॥ मधुम
तीर्नो नो मधुमतीर्मधुमतीर्नः । मधुमतीरिति मधु । मतीः । न इष इषो नो न इषः । इषस्कृधि कृधीष इ
षस्कृधि । कृधीति कृधि । यत्ते ते यत्ते । ते सोम सोम ते ते सोम । सोमादाभ्यमदाभ्यं सोम सोमा
दाभ्यम् । अदाभ्यन्नाम नामादाभ्यमदाभ्यन्नाम । नाम जागृवि जागृवि नाम नाम जागृवि । जागृवि तस्मै
तस्मै जागृवि जागृवि तस्मै । तस्मै ते ते तस्मै तस्मै ते । ते सोम सोम ते ते सोम । सोम सोमाय सोमाय सोम सो
म सोमाय । सोमाय स्वाहा स्वाहा सोमाय सोमाय स्वाहा । स्वाहा स्वाहाकृतः स्वाहाकृतः स्वाहा स्वाहा स्वाहाकृतः ॥
॥२॥ स्वाहाकृतोऽस्यसि स्वाहाकृतः स्वाहाकृतोऽसि । स्वाहाकृत इति स्वाहा । कृतः । असि विश्वेभ्यो विश्वेभ्योऽस्यसि वि

मा॰ हृ ... हृत्र ... ॥ ... २८

५९

श्वेभ्यः। विश्वेभ्य ऽइन्द्रियेभ्य ऽइन्द्रियेभ्यो विश्वेभ्यो विश्वेभ्य ऽइन्द्रियेभ्यः इन्द्रियेभ्यो दिव्येभ्यो दिव्येभ्य ऽइ
न्द्रियेभ्य ऽइन्द्रियेभ्यो दिव्येभ्यो दिव्येभ्यः पार्थिवेभ्यः पार्थिवेभ्यो दिव्येभ्यो दिव्येभ्यः पार्थिवेभ्यः। पार्थिव
भ्यो मनो मनः पार्थिवेभ्यः पार्थिवेभ्यो मनः। मनस्त्वा त्वा मनो मनस्त्वा। त्वाष्टु ष्टु त्वा त्वाष्टु। अष्टु स्वाहा स्वाहा
ष्ट्वष्टु स्वाहा। स्वाहा त्वा त्वा स्वाहा त्वा। त्वा सुभव सुभव त्वं त्वा सुभव। सुभव सूर्याय सूर्याय सुभव सुभव सूर्
याय। सुभवेति सु। भव। सूर्याय देवेभ्यो देवेभ्यः सूर्याय सूर्याय देवेभ्यः। देवेभ्यस्त्वा त्वा देवेभ्यो देवे
भ्यस्त्वा। त्वा मरीचिपेभ्यो मरीचिपेभ्यस्त्वा त्वा मरीचिपेभ्यः। मरीचिपेभ्यो देव देव मरीचिपेभ्यो मरीचिपेभ्यो
देव। मरीचिपेभ्य इति मरीचि। पेभ्यः। देवांशो ऽअंशो देव देवांशो। अंशो यस्मै यस्मा ऽअंशो ऽअ
ंशो यस्मै। अंशो ऽइत्यंशो। यस्मै त्वा त्वा यस्मै यस्मै त्वा। त्वेडे ऽईडे त्वा त्वेडे। ईडे तत्तदीड ऽईडे तत्। तत्स
त्यं सत्यन्तत्सत्यम्। सत्यमुपरिश्रुतो परिश्रुता सत्यं सत्यमुपरिश्रुता। उपरिश्रुता भङ्गेन भङ्गेनो
परिश्रुतो परिश्रुता भङ्गेन। उपरिश्रुतेत्युप परि। श्रुता। भङ्गेन हतो हतो भङ्गेन भङ्गेन हतः। हतो ऽसाव
सौ हतो हतो ऽसौ। असौ फट् फडसावसौ फट्। फट् प्राणाय प्राणाय फट् फट् प्राणाय। प्राणाय त्वा त्वा प्राणाय प्रा

णायत्वा। त्वाव्यानाय व्याना यत्वा त्वा व्यानाय। व्याना यत्वा त्वा व्याना य व्याना य त्वेति त्वा॥३॥ उपयामगृही
तोस्यस्युपयामगृहीतऽउपयामगृहीतोसि। उपयामगृहीतऽइत्युपयामगृहीतः। अस्यन्तरन्तरस्यस्य
न्तः। अन्तर्यच्छयच्छान्तरन्तर्यच्छ। यच्छमघवन्मघवन्यच्छयच्छमघवन्। मघवन्पाहि पाहि मघवन्मघवन्पा
हि। मघवन्निति मघवन्। पाहि सोमꣳ सोमम्पाहि पाहि सोमम्। सोममिति सोमम्। उरुष्य राया रायऽउरुष्यो
रुष्य रायः रायऽएषऽइषऽआरायो रायऽएषः एषः इषो यजस्व यजस्वेषऽइषो यजस्व। यजस्वेति यजस्व॥ ॥
॥४॥ अन्तस्ते तेन्तरन्तस्ते। अन्तरित्यन्तः। ते द्यावापृथिवी द्यावापृथिवी ते ते द्यावापृथिवी। द्यावापृथिवी दधा
मि दधामि द्यावापृथिवी द्यावापृथिवी दधामि। द्यावापृथिवीऽइति द्यावापृथिवी। दधाम्यन्तरन्तर्दधामि द
धाम्यन्तः। अन्तर्दधामि दधाम्यन्तरन्तर्दधामि। दधाम्युरूरु दधामि दधाम्युरु। उर्वन्तरिक्षमन्तरिक्षमुरु
र्वन्तरिक्षम्। अन्तरिक्षमित्यन्तरिक्षम्। सजूर्देवेभिर्देवेभिः सजूः सजूर्देवेभिः। सजूरिति सजूः। देवेभिर
वरैरवरैर्देवेभिर्देवेभिरवरैः। अवरैः परैः परैरवरैरवरैः परैः। परैश्च च परैः परैश्च। चान्तर्यामेन्तर्यामे
मे च चान्तर्यामे। अन्तर्यामे मघवन्मघवन्नन्तर्यामेन्तर्यामे मघवन्। अन्तर्यामऽइत्यन्तः यामे। मघवन्माद

[illegible] ॥ अग्ने दिवे दिवे दिवे दिवेग्नेग्ने दिवे दिवे ॥ निकदा [illegible] सुनवन सुनन्तरी ॥ सुरार

णाय स्त [illegible] ग्ने ॥ अग्ने दिवे दिवे दिवे दिवे दिवे ग्नेग्ने दिवे दिवे ॥ [illegible] सुसख्यसि ॥ सख्यसि हा सु

दिवे दिवे इति दिवे ॥ दिवे ॥ दोषावस्तर्धिया धिया दोनेन्द्र ॥ इन्द्र सख्य [illegible] ॥ उपो पेदिदुपो पो पाप तूं उपो पेत्य पा ॥ उप ॥ इन्नु न्विदि

वयमन्धिया ॥ धिया वयम् ॥ वयमिति वयम् ॥ नमो नर ॥ उपो पे दिदुपो पो पाप तूं उपो पेत्य पा ॥ उप ॥ इन्नु न्विदि

वयन्धिया ॥ धिया वयम् ॥ वयमिति वयम् ॥ नमो नर ॥ [illegible] मघवन्निति मघा ॥ वन् ॥ भूयः ॥ इदि भूयो

त्तऽएमसि ॥ एमसि ॥ इमसीतीमसि ॥ २२ ॥ राजन्नमघ्नवन्मघवन् [illegible] मघवन्निति मघा ॥ वन् ॥ भूयः ॥ इदि भूयो

त्तऽएमसि ॥ एमसि ॥ इमसीतीमसि ॥ २२ ॥ राजन्नमघवन्मघवन्नूयः मघवन्निति मघा ॥ वन् ॥ भूयः ॥ इदि भूयो

स्तऽएमसि ॥ एमसि ॥ इमसीतीमसि ॥ २२ ॥ राजन्तमध्वराणाम् गोपामृतस्य दीदिविम् ॥ वर्द्धमानं स्वे दमे ॥ २४ ॥ तथ्यन्तं वित्तं ॥ सवित्तुस्तत्तथ्यं वित्तं ॥ स

ज्ञोपामध्वराणाम् ध्वराणां ॥ गोपाम् ॥ गोपामृतस्य त्वे स्ये त्ते ते दानम् ॥ दानन्दे वस्य देवस्य दानन्दानन्दे वस्य ॥ दे

विम् ॥ दीदिविमिति दीदिविम् ॥ वर्द्धमानं ॥ स्वे इति प्रच्यते ॥ २४ ॥ तथ्यं वित्तं ॥ सवित्तुस्तत्तथ्यं वित्तं ॥ स

॥ २३ ॥ सनोनः ससनं ॥ नः ॥ पितेव पितेव नोनः ॥ रायस्पोषं निसर्गोऽभिरेयं ॥ रायं ॥ सर्गोः ॥ नगोऽति वस्य दे

इव ॥ सूनवेऽग्नेग्ने सूनवे सूनवेग्ने ॥ अग्ने सूपायनः वस्य देवस्य धीमहि ॥ धीमहीति धीमहि ॥ धियोयो यो धियो

यनो नव ॥ सूपायनः इति सु ॥ उपायनः ॥ नवेति ॥ नो नः प्रचोदयात् ॥ प्रचोदयादिति प्र ॥ चोदयात् ॥ २५ ॥ प

स्तये ॥ स्वस्तयः इति स्व स्तये ॥ भू ॥ सज्ज ह्रीवि दूडनो रथोरथो दूडनो दूडनोरथः ॥ दूडनाऽ इति दुः ॥ तनेय्यी

वरर वर हीति ताननो नवारः ॥ अवारिः परैः ॥ अग्नोलग्नो लसमानस्मां ॥ २ ॥ अग्नो ॥ [illegible] तनेय्यी

मेव चानेय्यी ॥ [illegible] ॥ ममघवन्मघवन्नन्त [illegible] ॥ इत्यन्नः यामो ॥ मघवन्माद

८०

…नवा।नवा… …ना।येति…

…श्व सुश्रवा सुश्रवाऽ… …र ह्य सि र ह्य सि येन येन र ह्य सि। र ह्य सि…

वसु। श्रवाः। अष्ठान ह्विन ह्य ष्ठा ष्ठान ह्वि। ना सुप्रजाः सुप्रजाः स्वः स्वः सुप्रजाः। स्वरिति स्वः। सुप्रजाः प्रजेति

ऽरु खिन्ध मत्तन्ध मत्तम ऽरु खिम्। ध मत्तम प्रजाः। प्रजाति स्याऽ स्याम् प्रजाति प्रजाति स्याम्। प्रजा निरि

दाः॥२५॥ तन्वो वा तन्तन्वो। वाजो विभ्वजो सुवीरः। सुवीरो वीरै वीरैः सुवीरः सुवीरो वीरैः। सुवीर इ

दिवः। दी दिवः सुम्नाय सुम्नाय दी दिवो दी दि। षः सुपोषः पोषैः पोषैः सुपोषः सुपोषः पोषैः। सुपोष इति

य सुम्नाय नूनम्। नूनमीम ह्ऽ ईमहे नून नून प्रजाम्। प्रजाम्मे मे प्रजाम्प्रजाम्मे। प्रजामिति प्रजाम्। मे पा

स खिन्य ऽइति स खि। न्यः। सनो नः स स नः। नो था स्य। था स्य प सून्य सून्नु स्य था स्य प सून्। प सून

धी त्वं हव स्प धि स्फ धी ह वम्। ह वमुक घोरः ध्येय्यपि त्रम्। पित्रमिति पित्रम्॥२७॥ आगन्मागन्मागन्म।

घायतो घायतो नो नोऽघायतः घायतः …सम्। विश्ववेदसमस्मन्त्यम स्मन्त्यं विश्ववेदसं विश्व। वेद

बृत्ररिहम्। …यतः। समस्मादिति समस्मात्॥२८॥ इ… स्मन्त्यं वसु विन्तमं वसु विन्तमम स्मन्त्यम स्मन्त्यं वसु

वैरे रवैरे ह्वि विना ह वा न रवारः। …वारः पर… स्वाद्म्राडग्ने ग्ने सम्राट्। सम्राडन्त्य नि सम्राट् सम्राड

मेवचान्नय्यामि। अन्नय्यामिमघवन्मघवन्नन्नय्यामिन्नय्या… …धामा म वन्मा द

८०

धातज्जेष्म। संह्वातऽसंह्वात मितिसंह्वातं। संह्वातं। जेष्म वर्षवृद्धं वर्षवृद्धं ज्जेष्मज्जेष्म वर्षवृद्धं। वर्षवृद्धमस्यसि वर्ष
वृद्धं वर्षवृद्धमसि। वर्षवृद्धमिति वर्ष। वृद्धं। असि प्रतिप्रत्यस्यसि प्रति। प्रति त्वा त्वा प्रति प्रति त्वा। त्वा वर्षवृद्धं वर्ष
वृद्धं त्वा त्वा वर्षवृद्धं। वर्षवृद्धं त्वा वेत्तु वे [illegible] वृद्धं तु वर्षवृद्धं वर्षवृद्धं वेत्तु। वर्षवृद्धमिति वर्ष। वृद्धं। वेत्तु प
रापूतं परापूतं वेत्तु वेत्तु परापूतम्। परापूतऽरक्षो रक्षः परापूतम्परापूतऽरक्षः। परापूतमिति परा। पूतम्।
रक्षः परापूताः परापूता रक्षो रक्षः परापूताः। परापूता अरातयो रातयः परापूताः परापूता अरातयः। परापूता इति
परा। पूताः। अरातयोपहतमपहतमरातयोपहतम्। अपहतऽरक्षो रक्षोपहतमपहतऽरक्षः। अपहतमित्य
पऽहतम्। रक्षो वायुः रक्षो रक्षो वायुः। वायुर्वो वो वायुर्वायुर्वः। वो वि वि वो वो वि। वि विनक्तु नक्तु वि नक्तु वि वि

सुर्वा

विनक्तु। विनक्तु देवो देवो विनक्तु देवः। देवो वो वो देवो वः। वः सविता सविता वो वः सविता। सविता
हिरण्यपाणिर्हिरण्यपाणिः सविता सविता हिरण्यपाणिः। हिरण्यपाणिः प्रति प्रति हिरण्यपाणिर्हि
रण्यपाणिः प्रति। प्रति गृह्णातु गृह्णातु प्रति प्रति गृह्णातु। गृह्णात्वच्छिद्रेणाच्छिद्रेण गृह्णातु गृह्णात्व
च्छिद्रेण। अच्छिद्रेण पाणिना पाणिनाच्छिद्रेणाच्छिद्रेण पाणिना। पाणिनेति पाणिना। १६॥ इष्टिरस्य
सि इष्टिरिष्टिरसि। अस्यपास्यपा अपाग्नेग्ने पा पाग्ने। अग्ने अग्निमग्निमग्नेग्ने अग्निम्। अग्निमाद

धातज्जष्म।संधह्वात७संह्वातमितिसंह्वातं।संह्वातं।जेष्मवृषह्वेदं वर्षह्वेऽद्भं७त्ले ष्मत्तेष्म वर्षह्वेदो।वृषह्वद्म मस्यमिवृष
ह्वदं वर्ष ह्वद्म मासि।वर्ष ह्वद्ध मिति वर्षा
ह्वद्धं त्वात्वा वर्ष ह्व

राह्वस्सि।असित्वयात्वयोस्यसित्वयो।त्वयोव यंवयत्त्वयात्वयोवयम्।वयमग्निमग्निंव यंवयमग्निम्।अग्निं७
शोकेमशोकेमाग्निमग्निं७शोकिमा।शोकेमखनित्रुञ्च निंत्र७शोकेमशोकेमखनित्रम्।खनित्र७सधस्थेसध
स्थेखनित्रुञ्च नित्र७सधस्थे।सधस्थ ऽआसधस्थेसधस्थऽआ।सधस्थऽइतिसधस्थे।एत्या।जागतेनहस्ते
स्तेजागतेनजागतेनहस्ते॥६॥हस्तऽआभरयाभरयहस्तेहस्तऽआभरये।आभरयेसविता सविताभरयाभरये
सविता।आभरयेत्या।भरय।सविताबिभ्रद्बिभ्रत्सविता सविताबिभ्रत्।बिभ्रदग्निमग्निंबिभ्रद्बिभ्रदग्निम्।अग्निं
७हिरण्ययीं७हिरण्ययीमग्निमग्निं७हिरण्ययीम्।हिरण्ययीमानुष्टुभेनानुष्टुभेनहिरण्ययीं७
हिरण्ययीमानुष्टुभेन।आनुष्टुभेनेत्यानु।स्तुभेन॥६॥प्रतूर्त्तंवाजिन्वाजिन्प्रतूर्त्तंप्रतूर्त्तंवाजिन्।प्रतूर्
त्तमितिप्रऽतूर्त्तम्।वाजिन्नाइवद्रवावाजिन्वाजिन्नाद्रव।आद्रव।द्रववरिष्ठांवरिष्ठान्द्रवद्रववरिष्ठाम्।वरि
...नवरिष्ठांवरिष्ठामनु।अनुसंवतं७संव... ।संवतमा।संवतमितिसंऽवतम्।...

तज्जा म्रा सं ध ह्वा त ... वं पा वं थं ... हि दं वृषभ दं ... ष मप्ते प्म ब्रार्ह ... वृष छन्द मस्य सि बार

... रथन्तरं ड्गा यत्रेणागायत्रेणा रथन्तरम्। रथ तरम्हे हइ हद्द इ रथन्तरं रथन्तरम्हे हतू ...

मू तरम्। बृहहज्ञा यत्रवर्त्तनिगायत्रवर्त्तनिहृहह बृहज्ञायत्रवर्त्तनि। गायत्रवर्त्तनिस्वाहा स्वाहा गायत्रवर्त्ते

निगायत्रवर्त्तनिस्वाहा। गायत्रवर्त्तनीतिगायत्र। वर्त्तनि। स्वाहेति स्वाहा।। ६।। आ ददेद दा आ दे दो। इदेगा

यत्रेणगायत्रेणा ददे ददे गायत्रेणा। गायत्रेणा छन्दसा छन्दसा गायत्रेणागायत्रेणा छन्दसा। छन्दसाङ्गिर

स्वदङ्गिरस्व छन्दसा छन्दसाङ्गिरस्वत्। अङ्गिरस्वत्पृथिव्याः पृथिव्या अङ्गिरस्वदङ्गिरस्वत्पृथिव्याः। पृ

थिव्याः सधस्थाद्धसधस्थात्पृथिव्याः पृथिव्याः सधस्थात्। सधस्थादग्निमग्निं सधस्थाद्ध सधस्थादग्निम्। स

धस्थादिति सध। स्थात्। अग्निम्पुरीष्यम्पुरीष्यमग्निमग्निम्पुरीष्यम्। पुरीष्यमङ्गिरस्वदङ्गिरस्वत्पुरीष्यम्पुरी

ष्यमङ्गिरस्वत्। अङ्गिरस्वदा नर नराङ्गिरस्वदङ्गिरस्वदा नर। आ नर। नरत्रैष्टुभेन त्रैष्टुभेन नर नरत्रैष्टु

भेन। त्रैष्टुभेनेति त्रैष्टुभेन।। ७।। अङ्गिरस्यस्यङ्गिरङ्गिरसि। अङ्गिरसि नारीनार्य्यस्य सिनारी। नार्य्यस्य सिनारीना

रत्यपालि

छिद्रणा। अछिद्र ...

सि ... हिरासि। अस्यपा स्यपा ...

शस्त्री रुद्रस्य रुद्रस्य शस्त्री शस्त्री रुद्रस्य । रुद्रस्य गार्हपत्यङ्गार्हपत्यं रुद्रस्य रुद्रस्य गार्हपत्यम् । गार्हपत्य
म्मयोभूर्मयोभूर्गार्हपत्यङ्गार्हपत्यम्मयोभूः । गार्हपत्यमिति गार्ह । पत्यम् । मयोभूरेहीह्या मयोभूर्मयो
भूरेहि । मयोभूरिति मयः । भूः । एहि । इहीतीहि । उर्वन्तरिक्षमन्तरिक्षमुरूर्वन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षं व्यन्तरि
क्षमन्तरिक्षं वि । वीहीहि वीहि । इहि स्वस्तिगव्यूतिः स्वस्तिगव्यूतिरिहीहि स्वस्तिगव्यूतिः । स्वस्तिगव्यू
तिरभयान्यभयानि स्वस्तिगव्यूतिः स्वस्तिगव्यूतिरभयानि । स्वस्तिगव्यूतिरिति स्वस्ति । गव्यूतिः । अभया
नि कृण्वन् कृण्वन्नभयान्यभयानि कृण्वन् । कृण्वन् पूष्णा पूष्णा कृण्वन् कृण्वन् पूष्णा । पूष्णा सयुजा सयुजा पू
ष्णा पूष्णा सयुजा । सयुजा सह सह सयुजा सयुजा सह । सयुजेति स । युजा । सहेति सह । अच्छेमऽइमोऽच्छाच्छेमः ।
इमो नरिष्यामो नरिष्यामऽइमऽइमो नरिष्यामः । नरिष्यामऽइति नरिष्यामः ॥ १२ ॥ अन्वग्निरग्निरन्वन्वग्निः । अग्नि
रुषसामुषसामग्निरग्निरुषसाम् । उषसामग्रमग्रमुषसामुषसामग्रम् । अग्रमख्यदख्यदग्रमग्रमख्यत् । अख्यदन्व
न्वख्यदख्यदनु । अन्वहान्यहान्यन्वन्वहानि । अहानि प्रथमः प्रथमोऽहान्यहानि प्रथमः । प्रथमो जातवेदा जातवे
दाः प्रथमः प्रथमो जातवेदाः । जातवेदाऽइति जात । वेदाः । अनु सूर्यस्य सूर्यस्यान्वनु सूर्यस्य । सूर्यस्य पुरुत्रा

१४४

थिव्यान्नातिन्नोनिः पृथिव्यामू। पृथिव्यामध्यधि पृथिव्यां पृथिव्यामधि। अधियोनिर्योनिरध्यधियोनिः। यो
निरिदिद्योनिर्योनिरित्। इदितीत्॥१०॥ युञ्जाथांरासन्नऽरासन्नं युञ्जाथां युञ्जाथांरासन्नम्। रास
न्नं युवं युवऽरासन्नऽरासन्नं युवम्। युवमस्मिन्नस्मिन्युवं युवमस्मिन्। अस्मिन्यामेयामेस्मिन्नस्मिन्यामे।
यामे वृषण्वसू वृषण्वसू यामे यामे वृषण्वसू। वृषण्वसूऽइति वृषण्। वसू। अग्निम्भरन्तं भरन्तमग्निम
ग्निम्भरन्तम्। भरन्तमस्मयुमस्मयुम्भरन्तम्भरन्तमस्मयुम्। अस्मयुमित्यस्म। युम्॥११॥ योगेयोगे तव
स्तरन्तवस्तरं योगेयोगे योगेयोगे तवस्तरम्। योगेयोगऽइति योगे। योगे। तवस्तरं वा[illegible]जे वा
जे वाजे तवस्तरन्तवस्तरं वाजेवाजे। तवस्तरमिति तवः। तरम्। वाजेवाजे हवामहे हवामहे वा
जेवाजे वाजेवाजे हवामहे। वाजेवाजऽइति वाजे। वाजे। हवामहऽइति हवामहे। सखायऽइन्द्रमि
न्द्रंऽसखायः सखायऽइन्द्रम्। इन्द्रमूतयऽऊतयऽइन्द्रमिन्द्रमूतये। ऊतयऽइत्यूतये॥१२॥ प्रत्न
वन्नेहीप्यापत्नवन्प्रत्नवन्नेहि। प्रत्नवन्निति प्रत्न। वन्। एहि। इष्यावक्रामन्नवक्रामन्निहीष्याव
क्रामन्। अवक्रामन्नशस्तीरशस्तीरवक्रामन्नवक्रामन्नशस्तीः। अवक्रामन्नित्यव। क्रामन्॥

नेम खनेम तम्। तं वयं वयं तं तं वयम्। वयमिति वयम्॥१६॥ द्यौस्तेति द्यौर्द्यौस्ते। ते पृष्ठम्पृष्ठन्ते ते पृष्ठम्। पृष्ठम्पृ
थिवी पृथिवी पृष्ठम्पृष्ठम्पृथिवी। पृथिवी सधस्थं सधस्थम्पृथिवी पृथिवी सधस्थम्। सधस्थमात्मात्मा सधस्थं सधस्थमा
त्मा। सधस्थमिति सधऽस्थम्। आत्मान्तरिक्षमन्तरिक्षमात्मात्मान्तरिक्षम्। अन्तरिक्षं समुद्रः समुद्रोऽन्तरिक्षमन्तरि
क्षं समुद्रः। समुद्रो योनिर्योनिः समुद्रः समुद्रो योनिः। योनिरिति योनिः। विख्याय चक्षुषा चक्षुषा विख्याय विख्या
य चक्षुषा। विख्यायेति वि।ख्याय। चक्षुषा त्वं त्वं चक्षुषा चक्षुषा त्वम्। त्वमभि त्वं त्वमभि। अभि तिष्ठ तिष्ठाभ्यभि ति
ष्ठ। तिष्ठ पृतन्यतः पृतन्यतस्तिष्ठ तिष्ठ पृतन्यतः। पृतन्यत इति पृतन्यतः॥१७॥ उत्क्राम क्रामोदुत्क्राम। क्राम म
हते महते क्राम क्राम महते। महते सौभगाय सौभगाय महते महते सौभगाय। सौभगायास्मादस्मात्सौभगाय सौ
भगायास्मात्। अस्मादास्थानादास्थानादस्मादस्मादास्थानात्। आस्थानाद्द्रविणोदा द्रविणोदा आस्थानादास्थाना
द्द्रविणोदाः। आस्थानादित्या। स्थानात्। द्रविणोदा वाजिन्वाजिन्द्रविणोदा द्रविणोदा वाजिन्। द्रविणोदा इति द्रविणः।
दाः। वाजिन्निति वाजिन्। वयं स्याम स्याम वयं वयं स्याम। स्याम सुमतौ सुमतौ स्याम स्याम सुमतौ। सुमतौ पृथि
व्याः पृथिव्याः सुमतौ सुमतौ पृथिव्याः। सुमताविति सु।मतौ। पृथिव्या अग्निमग्निम्पृथिव्याः पृथिव्या अग्निम्। अग्निं ख

पुरुणा सूर्य्यस्य सूर्य्यस्य पुरुणा। पुरुणा वः वः पुरुणा पुरुणा वः। पुरुणेति पुरुणा। वः। वः रश्मीन् रश्मीन् वः वः रश्मीन्। रश्मीन
न्वनु रश्मीन् रश्मीननु। अनु द्यावापृथिवी द्यावापृथिवीऽअन्वनु द्यावापृथिवी। द्यावापृथिवीऽआततन्थ ततन्थ द्यावा
पृथिवी द्यावापृथिवीऽआततन्थ। द्यावापृथिवीऽइति द्यावापृथिवी। आततन्थ। ततन्थेति ततन्थ॥१४॥ आगत्य वाजी
वाज्यागत्यागत्य वाजी। आगत्येत्या। गत्य। वाज्यध्वानमध्वानं वाजी वाज्यध्वानम्। अध्वानं सर्वाः सर्वाऽअध्वानमध्वा
नं सर्वाः सर्वा मृधो मृधः सर्वाः सर्वा मृधः। मृधो वि वि मृधो मृधो वि। वि धूनुते धूनुते वि वि धूनुते। धूनुतऽइति धूनुते। अ
ग्निं सधस्थे सधस्थेऽग्निमग्निं सधस्थे। सधस्थे महति महति सधस्थे सधस्थे महति। सधस्थऽइति सधऽस्थे। महति चक्षुषा
चक्षुषा महति महति चक्षुषा। चक्षुषा नि नि चक्षुषा चक्षुषा नि। नि चिकीषते चिकीषते नि नि चिकीषते। चिकीषतऽइति
चिकीषते॥१५॥ आक्रम्य वाजिन् वाजिन्नाक्रम्याक्रम्य वाजिन्। आक्रम्येत्या। क्रम्य। वाजिन् पृथिवीं पृथिवीं वाजिन् वाजिन् पृ
थिवीम्। पृथिवीमग्निमग्निं पृथिवीं पृथिवीमग्निम्। अग्निमिच्छेच्छाग्निमग्निमिच्छ। इच्छ रुचा रुचेच्छेच्छ रुचा। रुचा त्वं त्वं
रुचा रुचा [illegible] त्वम्। त्वमिति त्वम्। भूम्या वृत्वाय वृत्वाय भूम्या भूम्या वृत्वाय। वृत्वाय नो नो वृत्वाय वृत्वाय नः।
नो ब्रूहि ब्रूहि नो नो ब्रूहि। ब्रूहि यतो यतो ब्रूहि ब्रूहि यतः। यतः खनेम खनेम यतो यतः खनेम। खनेम तन्तं

नप्रतिक्षियन्तम्। प्र॥ ह्वयस्तु भुवना॥ ने भुवनानि प्रतिक्षियन्तम्प्रतिक्षियन्तम्भुवनानि। प्रतिक्षियन्तमिति प्र
क्षियन्तम्। भुवनानि विश्वा विश्वा भुवनानि भुवनानि विश्वा। विश्वेति विश्वा। द्युम्नितिरश्चा तिरश्चा द्युम्नि द्युम्नि तिर
श्चा वयसा वयसा तिरश्चा तिरश्चा वयसा। वयसा बृहन्तम्बृहन्तं वयसा वयसा बृहन्तम्। बृहन्तं व्या
ष्ठं व्यचिष्ठम्बृहन्तम्बृहन्तं व्यचिष्ठम्। व्यचिष्ठमन्नैरन्नैर्व्यचिष्ठं व्यचिष्ठमन्नैः। अन्नैरभसं ७ रभसमन्नै
रभसम्। रभसं दृशानं दृशानं रभसं ७ रभसं दृशानम्। दृशानमिति दृशानम्॥२०॥ आ विश्वतो विश्व
तऽआ विश्वतः। विश्वतः प्रत्यञ्चम्प्रत्यञ्चं विश्वतो विश्वतः प्रत्यञ्चम्। प्रत्यञ्चं जिघर्मि जिघर्मि प्रत्यञ्चम्प्रत्यञ्च
ञ्चं जिघर्मि। जिघर्म्यरक्षसा रक्षसा जिघर्मि जिघर्म्यरक्षसा। अरक्षसा मनसा मनसारक्षसारक्षसा मन
सा। मनसा तत्तन्मनसा मनसा तत्। तज्जुषेत जुषेत तत्तज्जुषेत। जुषेतेति जुषेत। मर्य्यश्रीः स्पृहयद्वर्णः स्पृहय
द्वर्णो मर्य्यश्रीर्मर्य्यश्रीः स्पृहयद्वर्णः। मर्य्यश्रीरिति मर्य्य श्रीः। स्पृहयद्वर्णोऽअग्निरग्निः स्पृहयद्वर्णः स्पृहयद्वर्णोऽ
अग्निः। स्पृहयद्वर्णऽइति स्पृहयत्। वर्णः। अग्निर्नाग्निरग्निर्न। नाभिमृशेऽभिमृशे न नाभिमृशे। अभिमृशे
तन्वा तन्वाभिमृशेऽभिमृशे तन्वा। अभिमृशऽइत्यभि मृशे। तन्वा जर्हुराणो जर्हुराणस्तन्वा तन्वा ज

ना० ३१।

१८

ख

नेत्वः स्वनेनेममग्निमग्निं स्वनेनत्वः स्वनेनत्वाऽनुपश्यध्वऽअनुपश्यध्वे स्वनेनेनो स्वनेनत्वाऽनुपश्यध्वे । अनुप…ऽअस्याऽअस्या॥
नुपश्यध्वेऽअस्याऽअनुपश्यध्वऽइत्यनुप । श्यध्वे । अस्याऽइत्यस्याः ॥२२॥ उदक्रमीदक्रमीदुदुदक्रमीत् । अक्रमीद्द्रविणोदा द्रवि…
दाऽअक्रमीदक्रमीद्द्रविणोदाः । द्रविणोदा वाजी वाजी द्रविणोदा द्रविणोदा वाजी । द्रविणोदाऽइति द्रविणः । दाः । वा
ज्यर्वार्वा वाजी वाज्यर्वा । अर्वाकरकरर्वार्वाकः । अकः सुसुकरकः सु । अकरित्यकः । सुलोकं लोकं सुसुलो
कम् । लोकं सुकृतं सुकृतं लोकं लोकं सुकृतम् । सुकृतम्पृथिव्याम्पृथिव्यां सुकृतं सुकृतम्पृथिव्याम् ।
सुकृतमिति सु । कृतम् । पृथिव्यामिति पृथिव्याम् । ततः स्वनेम स्वनेम ततस्ततः स्वनेम । स्वनेम सुप्रतीकं सु
प्रतीकं स्वनेम स्वनेम सुप्रतीकम् । सुप्रतीकमग्निमग्निं सुप्रतीकं सुप्रतीकमग्निम् । सुप्रतीकमिति सु । प्रती
कम् । अग्निं स्वः स्वरग्निमग्निं स्वः । स्वो रुहाणा रुहाणाः स्वः स्वो रुहाणाः । स्वरिति स्वः । रुहाणाऽअ
रुहाणा रुहाणाऽअधि । अधिनाकन्नाकमध्यधिनाकम् । नाकमुत्तममुत्तमन्नाकन्नाकमुत्तमम् । उत्तममित्यु
त् । तमम् ॥२३॥ आत्वा त्वा त्वा । त्वा जिघर्मि जिघर्मि त्वा त्वा जिघर्मि । जिघर्मि मनसा मनसा जिघर्मि जि
घर्मि मनसा । मनसा घृतेन घृतेन मनसा मनसा घृतेन । घृतेन प्रतिक्षियन्तम्प्रतिक्षियन्तं घृतेन घृतेन प्र
…न्तं हियतो यतो भुव…

न्नारिरश्मः । अश्मा रमनोरमनोश्मोश्मोरम ॥ अत्र ग्नऽ इत्यत्नू । अग्रें । अत्र रमनस्पारि पर्य्यरमनोरम

स्पारि । परीति परि । वनेभ्यस्त्वमोषधीभ्यस्त्वमोषधीभ्यो वानेभ्यो वानेभ्यस्त्वमोषधीभ्यः । त्वमोषधीभ्यो नृ

णान्नृणामोषधीभ्यस्त्वमोषधीभ्यो नृणाम् । नृणान्नृपते नृपते नृणान्नृणान्नृपते । नृपते जायसे

ज्जायसे नृपते नृपते जायसे । नृपतऽइति नृ पते । जायसे शुचिः शुचिर्ज्जायसे जायसे शुचिः । शुचि

शुचिरिति शुचिः ॥ २४ ॥ अङ्गिरस्त्वं स्वनामि स्वनाम्य [illegible] ङ्गिरस्त्वदङ्गिरस्त्वं स्वनामि स्वना

मीति स्वनामि । ज्योतिष्मन्त्वा त्वा ज्योतिष्मन्ज्योतिष्मन्त्वा । त्वाग्ने ग्ने त्वा त्वाग्ने । अग्ने सुप्रतीक

ं सुप्रतीकमग्ने ग्ने सुप्रतीकम् । सुप्रतीकमजस्रेणाजस्रेण सुप्रतीकं सुप्रतीकमजस्रेण । सु

प्रतीकमिति सु । प्रतीकम् । अजस्रेण नानुना नानुनाजस्रेणाजस्रेण नानुना । नानुना दी

द्यतन्दीद्यतन्नानुना नानुना दीद्यतम् । दीद्यतमिति दीद्यतम् । शिवम्प्रजाभ्यः प्रजाभ्यः शि

वं शिवम्प्रजाभ्यः । प्रजाभ्यो हिंसन्तमहिंसन्तम्प्रजाभ्यः प्रजाभ्यो हिंसन्तम् । प्रजाभ्य ऽ

इति प्रजाभ्यः । अहिंसन्तमिन्वनामः स्वनामो हिंसन्तमहिंसन्तमिन्वनामः स्वनाम ऽ इ

१४

जनुंषाणाऽइति जनुंषाणाः॥२१॥ परि वाजपतिर्वाजपतिः परि परि वाजपतिः॥ वाजपतिः कविः कविर्वाजपतिर्वाज
पतिः कविः॥ वाजपतिरिति वाजऽपतिः॥ कविरग्निरग्निः कविः कविरग्निः॥ अग्निर्हव्यानि हव्यान्यग्निरग्निर्हव्या
नि॥ हव्यान्यक्रमीदक्रमीद्धव्यानि हव्यान्यक्रमीत्॥ अक्रमीदित्यक्रमीत्॥ दधद्रत्नानि रत्नानि दधद्दधद्र
त्नानि॥ रत्नानि दाशुषे दाशुषे रत्नानि रत्नानि दाशुषे॥ दाशुषऽइति दाशुषे॥२२॥ परि त्वा त्वा परि परि त्वा॥ परि ४
त्वाग्नेऽग्ने त्वा त्वाग्ने॥ अग्ने पुरम्पुरमग्नेऽग्ने पुरम्॥ पुरं वयं व[illegible]यम्पुरम्पुरं वयम्॥ वयं विप्रं विप्रं व
यं वयं विप्रम्॥ विप्रंऽसहस्य सहस्य विप्रं विप्रंऽसहस्य॥ सहस्य धीमहि धीमहि सहस्य सहस्य धी
महि॥ धीमहीति धीमहि॥ धृषद्वर्णन्दिवेदिवे दिवेदिवे धृषद्वर्णन्धृषद्वर्णन्दिवेदिवे॥ धृषद्वर्णमिति॥
षत्। वर्णम्॥ दिवेदिवे हन्तारंऽहन्तारन्दिवेदिवे दिवेदिवे हन्तारम्॥ दिवेदिवऽइति दिवेऽदि
वे॥ हन्तारम्भङ्गुरावताम्भङ्गुरावतां हन्तारंऽहन्तारम्भङ्गुरावताम्॥ भङ्गुरावतामिति भङ्गुरऽव
ताम्॥२३॥ त्वमग्नेऽग्ने त्वं त्वमग्ने॥ अग्ने द्युभिर्द्युभिरग्नेऽग्ने द्युभिः॥ द्युभिराशुशुक्षणिराशुशुक्षणि
र्द्युभिर्द्युभिराशुशुक्षणिः॥ द्युभिरिति द्युऽभिः॥ आशुशुक्षणिरद्भ्योऽद्भ्यऽआशुशुक्षणिराशु

ऋतमृतं वसाथां वसाथामृतम् । ऋतमग्निमग्निमृतम् । ऋतमग्निम् । अग्निम्पुरीष्यम्पुरीष्यमग्निमग्निम्पुरीष्यम् । इति ब्रजि
पुरीष्यमिति पुरीष्यम् ॥ २७ ॥ सं वसाथां वसाथां सं सं वसाथाम् । वसाथां स्वर्विदा स्वर्विदा ... वसाथां
थां वसाथां स्वर्विदा । स्वर्विदा समीची समीची स्वर्विदा स्वर्विदा समीची । स्वर्विदेति स्वः विदा । समी
रसा समीची समीची उरसा उरसा समीची । इति समीची । उरसा त्मना त्मनोरसोरसा त्मना । त्मनेति त्मना । अग्निम् ।

परि ४

अन्तरग्निमग्निमन्तः । अन्तर्भरिष्यन्ती भरिष्यन्ती अन्तरन्तर्भरिष्यन्ती । भरिष्यन्ती ज्योतिष्मन्तं ज्यो
तिष्मन्तं भरिष्यन्ती भरिष्यन्ती ज्योतिष्मन्तम् । भरिष्यन्ती इति भरिष्यन्ती । ज्योतिष्मन्तमजस्रमजस्रं ज्योति
ज्योतिष्मन्तमजस्रम् । अजस्रमिदिदजस्रमजस्रमित् । इदितीत् ॥ २८ ॥ पुरीष्योऽस्यसि पुरीष्यः पुरी
। असि विश्वभरा विश्वभरा अस्यसि विश्वभराः । विश्वभरा अथर्वाथर्वा विश्वभरा विश्वभराः

१४५

विश्वभरा इति विश्वभराः । अथर्वा त्वा त्वाथर्वाथर्वा त्वा । त्वा प्रथमः प्रथमस्त्वा त्वा प्रथमः । प्रथ
ताम् । नः प्रथमो निः । निरमन्थदमन्थन्निर्निरमन्थत् । अमन्थदग्नेऽग्नेऽमन्थदमन्थदग्ने । अग्ने
इति त्वामग्नेऽग्ने त्वां त्वामग्ने । अग्ने पुष्करात्पुष्करादग्नेऽग्ने पुष्करात् । ... अङ्गिरसः ... अथर्वा ...

ऋ॒तुना॑ । रू॒पः । अ॒पाम् । उ॒पस्थ॑म् । उ॒पस्थ॑म् अ॒पाम् । अ॒पाम् उ॒पस्थ॑म् । उ॒पस्थ॑म॒स्य सि॑ । ... । पति॑ः ... ॥ ... ॥

... नि॑ः । योनि॑ । निरन्ने॒ । रन्ने॒ । योनि॑ । योनि॑रन्ने॒ । अन्ने॑ः समु॒द्रम् । समु॒द्रम॑ । ... नि॑ । समु॒द्रम् । स॒मु॒द्रमित्य॑ नि॑ । हं ...

... नि॑ । नि॑नत् । समु॒द्रम् । समु॒द्रम॑नि॑नत् । अनि॑नत् पि॒न्वमा॑नम् । पि॒न्वमा॑नम॑नि॑नत् । अनि॑नत् पि॒न्वमा॑नम् ।

पि॒न्वमा॑नम् इति॑ पि॒न्वमा॑नम् । वर्द्ध॑मानो म॒हान् । म॒हान्वर्द्ध॑मानः । वर्द्ध॑मानो म॒हान् । म॒हाँ रा॑ । आ

म॒हान् म॒हाँ र॑ । आ च॑ । आ च॑ । व॒त्सुके॑रे । व॒त्सुके॑रे च॒ च॑ व॒त्सुके॑रे । व॒त्सुके॑रे दि॒वः । दि॒वः व॒त्सुके॑रे व॒त्सुके॑

दि॒वः । दि॒वो मा॒त्रया॑ । मा॒त्रया॑ दि॒वो दि॒वो मा॒त्रया॑ । मा॒त्रया॑ वरि॒म्णा । व॒रि॒म्णा मा॒त्रया॑ मा॒त्रया॑ वरि॒

... रि॒म्णा प्र॒थस्व॑ । प्र॒थस्व॑ वरि॒म्णा व॑रि॒म्णा प्र॒थस्व॑ । प्र॒थस्वेति॑ प्र॒थस्व॑ ॥ २६ ॥ रास्मे॑ च॒ च रा

... मे॑ च । च॒ स्थः । स्थः च॑ च॒ स्थः । स्थो व॒र्म्म । व॒र्म्म स्थः स्थो व॒र्म्म । व॒र्म्म च॑ च॒ व॒र्म्म व॒र्म्म च॑ । च॒ स्थः स्थः च॑ च॒ स्थ

स्थो छि॑द्रेः । अच्छि॑द्रे स्थः स्थो अछि॑द्रे । अछि॑द्रे ब॒हुले॑ ब॒हुले॑ अछि॑द्रे अछि॑द्रे ब॒हुले॑ । अछि॑द्रे इत्य॒ दि

छि॑द्रे । ब॒हुले॑ उ॒भे उ॒भे ब॒हुले॑ ब॒हुले॑ उ॒भे । ब॒हुले॑ इति॑ ब॒हुले॑ । उ॒भे इत्यु॑भे ॥ व्य॒चस्व॑ती सं व

व्य॒चस्व॑ती व्य॒चस्व॑ती सम् । व्य॒चस्व॑ती इति॑ व्य॒चस्व॑ती । सं व॑साथाम् । व॑साथां सं सं व॑साथाम् । व॑साथाम्

... श्री ...

...अपाम्पृष्ठम्पृष्ठमपामपाम्पृष्ठम्। पृष्ठमस्य सिं...

पतिः का... निर्योनिरग्ने रग्ने र्योनिर्योनिरग्नेः। अग्नेः समुद्र ७ समुद्रमग्नेः... समुद्रमूा स

नि... तः पिन्वमानं मिन्वमानमती हृषदनं हृति सान

...नितं समुद्र ७ ... सनो होत्र हृषदने होत्र ... दनः। हो हृसदनः इति होत्र हृसदने। ...

विदानि। विदानस्त्वेषः। त्वेषो दीदिवान्दीदिवांस्त्वेषस्त्वेषो दीदिवान्। दीदिवां ऽ असदत्स्

वांश्। असदत्। दीदिवानिति दीदिवान्। असदत्सुदक्षः सुदक्षोऽसददसदत्सुदक्षः। सुद

अदब्धव्रतप्रमतिर्वसिष्ठो वसिष्ठोऽदब्धव्रतप्रमतिरदब्धव्रतप्रमतिर्वसिष्ठः। अदब्धव्रत

प्रमतिः। वसिष्ठः सहस्रम्भरः सहस्रम्भरो वसिष्ठो वसिष्ठः सहस्रम्भरः। सहस्रम्भर

...भवा स्थ...

...इ... दि

...छि... इति ...

...छिद्रे। बहुलेऽनुत्तेऽनुत्ते बहुले बहुलेऽनुत्ते ... इति बहुले। अनुत्ते इत्यनुत्ते। सरस्वती स...

...संवसाथां वसाथां ... सं वसाथाम्। वसा...

सरस्वती सरस्वती सम्। सरस्वती इति ... सरस्वती ...

रयः । अपाम् ...

अश्विना ...

... निः

पतिः ... अथर्वाथर्वा अथर्वा । अथर्वा निर्निरथर्वाथर्वा निः । निरमन्यत अमन्यत निः ... ऽमन्यति मूर्ध्न

न्यत । मूर्ध्नो विश्वस्य विश्वस्य मूर्ध्नो मूर्ध्नो विश्वस्य । विश्वस्य वाघतो वाघतः ... मुद्र मूास

ऽइति वाघतः । त्वाम् । तमु त्वा त्वोत तन्त्वमु त्वा । ऊं इत्यूं । त्वा दध्यङ् दध्यङ् ... ध्यङ् ... ानि तं पितं मान

ध्यङ् ऋषिः । ऋषिः पुत्रः पुत्र ऋषिर्ऋषिः पुत्रः । पुत्र ईधे ईधे पुत्रः पुत्र ईधे । ईधे ... । महा ... ।

... प्रथस्व प्र ... इत्यथर्वाणः । वृत्रहणं । पुरन्दरं पुरन्दरं वृत्रहणं वृत्रहणं ... पुरन्दर ...

... मेवा ... प्रथस्व । प्रथस्वेति प्रथस्व । ... ऊं इति ...

मेव । वस्त्रः ... वस्त्रः । ... वर्म ... वर्म । वर्मेव ... वर्मेव । वस्त्रः ...

... ऽच्छिद्रे ... स्त्रः ... अच्छिद्रे बहुले बहुले अच्छिद्रे ... अच्छिद्रे ...

अच्छिद्रे । बहुले ऽनु ... बहुले ... इति बहुले । नु ... ऽइत्य ... । सरस्वती ...

... सरस्वती ... इति सरस्वती । संवसाथां वसाथां ... सं ... वसाथाम् ... वसा ...

२५॥ अप...

तिर्धी अश्वा ... नि निर्निरिथ वोथ वोनिः। निरमन्यता मन्स्... ... स्यति वाजि

न्य ...

... वस्य वाघतो वाघतेऽग्नि ... ... सा स

सा दया इ विकि वाँ श्विकि वा आ दया। सा दयाय यज्ञं यज्ञं सा दय सा दयाय यज्ञमु। यज्ञं सुल्ल तस्य सुज्ञ तस्य यज्ञं यज्ञं

सुल्ल तस्या सुज्ञ तस्य योनौ योनौ सुज्ञ तस्य सुज्ञ तस्य योनौ। सुज्ञ तस्येति सु। ज्ञ तस्य। योना ... विति योनौ॥

द्वावी हैं वान्देवान्देवावी हैं वावी हैं वानु। द्वावीरिति देवा। अवीः। देवान्ह विषा हविषा देवान्देवान्हविषा ह

विषा यजासि यजासि हविषा हविषा यजासि। यजास्य ग्ने ग्ने यजासि यजास्य ग्ने। अग्ने ... ग्ने ... तु। ह

ह्व यजमाने यजमाने ... ह्व यजमाने। यजमाने वयो वयो यजमाने यजमाने वयः। वयोऽश्व वयो वयो

श्वः। श्वऽइति श्वः॥ ३२॥ नि होता होता नि नि होता वञ्छ्ने ... ... इ ... ... इ वञ्छ्ने ... ... इ इ

... स्वती ... दानो ... सिमु। स्वरस्वती इति ... स्वती। संवसाथां वसाथां ... सं वसाथामु। वसा ...

जर्त्तुणाः। [illegible] अपाम [illegible]

[illegible] नूवापाथ्याः [illegible]

तिहत्रा। हननमू। भुरन्दरमितिभुरमू। दरम [illegible] समीधऽइषसं५समीधा। इषिद

त्वापाथ्यः। पाथ्यो। वृषा वृषापाथ्यः पाथ्यो वृषा। वृषासं५सं वृषा वृषासमू। समीधऽइषसं५समीधा। इषिद

स्यहन्त्रमन्दस्यहन्त्रममीधऽइषिदस्यहन्त्रममू। दस्यहन्त्रममिति दस्यहनू। तममू। धनञ्जु। सं५रणे

रणेरणेरणे। धनञ्जयन्धनञ्जयं५रणेरणे। धनञ्जयमितिधनमू। जयमू। रणेरणऽइतिरणे। रणे॥

॥३१॥ सीदहोतहोतिः सीदसीदहोतः। होतः स्वेस्वेहोतहोतिः स्वे। होतरितिहोतः। स्वऽउलोके लोकऽ

उस्वेस्वऽउलोके। कं५ऽइत्यमू। लोके विकित्वां स्विकित्वां ह्येलोके लोके विकित्वानू। विकित्वां ह्यसादय

[illegible] स्वेतिप्रथस्वे॥२६॥ राम्मे [illegible]

छिड्रेऽ [illegible] मवित्रवत्रममवित्र मर्मेत्रा। वस्कुः [illegible]

[illegible] उनेऽउनेबद्भुलेबद्भुलेऽबच्छिद्रेऽच्छिद्रेबद्भुलो। अच्छिद्रेऽइ [illegible]

[illegible] उनेऽउनेबद्भुलेबद्भुलेऽउनो। बद्भुलेऽइतिबद्भुलो। उनेऽइत्युनो। द्युरस्वती सं५ [illegible]

द्युरस्वता। द्युरस्वतीसमू। द्युरस्वतीऽइतिद्युरस्वती। संवसाथां वसाथां५सं५संवसाथामू। वसाथ [illegible] हणि

तामोषधयऽउषधयोजिहताञ्जिहतामोषधयः। उषधयः सुपिप्पलाः सुपिप्पलाऽउषधयऽउषधयः सुपिप्प
लाः। सुपिप्पलाऽइतिसु। पिप्पलाः॥३५॥ सन्नेतेसꣳसन्ने। तेबायुर्बायुस्तेतेबायुः। बायुर्मातरिश्वामात
रिश्वाबायुर्बायुर्म्मातरिश्वा। मातरिश्वादक्षऽउदक्षऽउमातरिश्वामातरिश्वादक्षऽउ। दक्षऽउत्तानायाऽउ
त्तानायादक्षऽउदक्षऽउत्तानायाः। उत्तानायाहृदयꣳहृदयमुत्तानायाऽउत्तानायाहृदयम्। हृद
यंयद्यद्धृदयꣳहृदयंयत्। यद्विकस्तंविकस्तंयद्यद्विकस्तम्। विकस्तमितिवि। कस्तम्। योदेवानान्दे
वानांयोयोदेवानाम्। देवानाञ्चरसिचरसिदेवानान्देवानाञ्चरसि। चरसिप्राणथेनप्राणथेनचर
सिचरसिप्राणथेन। प्राणथेनकस्मैकस्मैप्राणथेनप्राणथेनकस्मै। कस्मैदेवदेवकस्मैकस्मैदेव। देवव
षड्वषड्देवदेववषट्। वषडस्त्वस्तुवषड्वषडस्तु। अस्तुतुभ्यन्तुभ्यमस्त्वस्तुतुभ्यम्। तुभ्यमितितुभ्य
म्॥३६॥ सुजातोज्योतिषाज्योतिषासुजातः सुजातोज्योतिषा। सुजातऽइतिसु। जातः। ज्योतिषासहसह
ज्योतिषाज्योतिषासह। सहशर्म्मशर्म्मसहसहशर्म्म। शर्म्मबरूथꣳबरूथꣳशर्म्मशर्म्मबरूथम्॥
बरूथमासदऽआसदबरूथंबरूथमासद। आसदत्। असदत्स्वःस्वरसददसदत्स्वः। स्वरितिस्वः॥

१५०

जिह्वः सहस्रम्भरः सहस्रम्भरः शुचिजिह्वः । सहस्रम्भर इति सहस्रम्-भरः । शुचिजिह्वो ऽग्निरग्निः शुचिजि-
ह्वः शुचिजिह्वो ऽग्निः । शुचिजिह्व इति शुचि-जिह्वः । अग्निरित्यग्निः ॥ ३३ ॥ सꣳसीदस्व सीदस्व सꣳसꣳसीदस्व ।
सीदस्व महान्महान्त्सीदस्व सीदस्व महान् । महाꣳ ऽअस्यसि महान्महाꣳ ऽअसि । असि । असि शोचस्व शोचस्वास्य-
सि शोचस्व । शोचस्व देववीतमो देववीतमः शोचस्व शोचस्व देववीतमः । देववीतम इति देव-वीतमः ॥ वि धूम-
न्धूमं वि वि धूमम् । धूमम् अग्ने ऽग्ने धूमन्धूमम् अग्ने । अग्ने ऽरुषम् अरुषम् अग्ने ऽग्ने ऽरुषम् । अरुषम् मियेध्य मियेध्यारुष-
म् अरुषम् मियेध्य । मियेध्य सृज सृज मियेध्य मियेध्य सृज । सृज प्रशस्त प्रशस्त सृज सृज प्रशस्त । प्रशस्त दर्शतन्द-
र्शतम् प्रशस्त प्रशस्त दर्शतम् । प्रशस्तेति प्र-शस्त । दर्शतमिति दर्शतम् ॥ ३४ ॥ अपो देवीर्देवीरपो ऽपो देवीः । दे-
वीरुप देवीर्देवीरुप । उप सृज सृजोपोप सृज । सृज मधुमतीर्मधुमतीः सृज सृज मधुमतीः । मधुमतीरय-
क्ष्मायायक्ष्माय मधुमतीर्मधुमतीरयक्ष्माय । मधुमतीरिति मधु-मतीः । अयक्ष्माय प्रजाभ्यः प्रजाभ्यो ऽय-
क्ष्मायायक्ष्माय प्रजाभ्यः । प्रजाभ्य इति प्र-जाभ्यः । तासाम् आस्थानादास्थानात्तासान्तासाम् आस्थानात् । आ-
स्थानादुदुदास्थानादास्थानादुत् । आस्थानादित्या-स्थानात् । उज्जिहतां जिहतामुदुज्जिहताम् । जिह-

तासनिता वाजस्य वाजस्य सनिता।। सनिता यद्यत्सनिता सनिता यत्। यदञ्जि निरञ्जि निर्य्यद्यदञ्जि निः। अ
ञ्जि निर्बाधघ्नि र्बाधघ्नि रञ्जि न्निरञ्जि न्निर्बाधघ्निः। अञ्जि न्निरित्यञ्जि। निः। बाधघ्नि विह्वयामहे विह्वयाम
हे बाधघ्नि बाधघ्नि विह्वयामहे। बाधघ्निरिति बाधघ्नी। निः। विह्वयामहाऽइति वि। ह्वयामहे।। ३९।। सजातो
जातः ससजातः। जातो गर्भो गर्भो जातो जातो गर्भः। गर्भोऽअस्यसि गर्भो गर्भोऽअसि। असि रोदस्योरस्यसि

रोदस्ये

रोदस्योः। रोदस्योरग्नेऽग्ने रोदस्यो रोदस्योरग्ने। अग्ने चारुश्चारुरग्नेऽग्ने चारुः। चारुर्विभृतो विभृतश्चारुश्चारु
र्विभृतः। विभृतऽओषधीष्वोषधीषु विभृतो विभृतऽओषधीषु। विभृतऽइति वि। भृतः। ओषधीषु चित्रऽओषधी
षु। चित्रः शिशुः शिशुश्चित्रश्चित्रः शिशुः। शिशुः परि परि शिशुः शिशुः परि। परि तमांसि तमांसि

१५१

परि परि तमांसि। तमांस्यक्तूनक्तूंस्तमांसि तमांस्यक्तून्। अक्तून्प्राक्तूनक्तून्प्र। प्र मातृ
भ्यो मातृभ्यः प्र प्र मातृभ्यो मातृभ्योऽअध्यधि मातृभ्यो मातृभ्योऽअधि। मातृभ्यऽइति मातृ। भ्यः। अधि
कनिक्रदत्कनिक्रदददध्यधि कनिक्रदत्। कनिक्रदद्गाः। कनिक्रदत्कनिक्रदद्गाः। गाऽइति गाः।
।। ४०।। स्थिरो भव भव स्थिरः स्थिरो भव। भव वीड्वङ्गो वीड्वङ्गो भव भव वीड्वङ्गः। वीड्वङ्गऽआशुराशु

बासो ऽग्ने ऽग्ने बासो बासो ऽग्ने। अग्ने बिश्वरूपं बिश्वरूपमग्ने ऽग्ने बिश्वरूपम्। बिश्वरूपं सं सं बिश्वरूपं

बिश्वरूपं सम्। बिश्वरूपमिति बिश्व। रूपम्। सं व्ययस्व व्ययस्व सं सं व्ययस्व। व्ययस्व बिभावसो बिभा

वसो व्ययस्व व्ययस्व बिभावसो। बिभावसो इति बिभा। बसो॥३७॥ उदु तिष्ठ तिष्ठोदुदु तिष्ठ॥ ऊं ऽ इत्यमू॥

तिष्ठ स्वध्वर स्वध्वर तिष्ठ तिष्ठ स्वध्वर। स्वध्वरावा वा व स्वध्वर स्वध्वरावा। स्वध्वरेति सु। अध्वर। अवा नो नो वा वान॥

नो देव्या देव्या नो नो देव्या। देव्या धिया धिया देव्या देव्या धिया। धियेति धिया। दृशे च च दृशे दृशे च। च भासा भासा

सा च च भासा। भासा बृहता बृहता भासा भासा बृहता। बृहता सुशुक्वनिः सुशुक्वनिर्बृहता बृहता सुशुक्वनिः। सुशु

क्वनिरा ऽऽसुशुक्वनिः सुशुक्वनिरा। सुशुक्वनिरिति सु। शुक्वनिः। आग्ने। अग्ने याहि

याह्यग्ने ऽग्ने याहि। याहि सुशस्तिभिः सुशस्तिभिर्याहि याहि सुशस्तिभिः। सुशस्तिभिरिति सुशस्ति। भिः

॥३८॥ ऊर्ध्व ऊ ऊर्ध्व ऊर्ध्व ऊ षु णो नः सू ऊर्ध्व ऊर्ध्व ऊ षु णः। ऊं ऽ इत्यमू। सु नः। न ऽ ऊतय ऽ ऊतये नो न ऽ ऊतये। ऊ

ऊतये तिष्ठ तिष्ठोतय ऽ ऊतये तिष्ठ। तिष्ठा देवो देव स्तिष्ठ तिष्ठा देवः। देवो न न देवो देवो न। न स वि

ता सविता न न सविता। सवितेति सविता। ऊर्ध्वो बाजस्य बाजस्योर्ध्व ऊर्ध्वो बाजस्य। बाजस्य सनि

नेऽस्वं नि क्रदत्त्वं नि क्रदन्नानदत् । नानदद्दासत्तो रासत्तो नानदन्नानदद्दासन्तः । रासन्तः पत्वा पत्वा रासत्तो
रासन्तः पत्वा । पत्वेति पत्वा । नरन्नग्निमग्निन्नरन्नरन्नग्निम् । अग्निन्तुरीष्ठन्तुरीष्ठमग्निमग्निन्तुरीष्ठम् । तुरीष्ठम्मा
मा तुरीष्ठन्तुरीष्ठम्मा । मा पादि पादि मा मा पादि । पाद्यायुषऽआयुषः पादि पाद्यायुषः । आयुषस्तुरा तुरा
युषऽआयुषस्तुरा । तुरेति तुरा । हृषाग्निमग्निं हृषा हृषाग्निम् । अग्निं हृषणं हृषणमग्निमग्निं हृषणम् ।
हृषणान्नरन्नरं हृषणं हृषणान्नरन् । नरन्नपामपान्नरन्नरन्नपाम् । अपाङ्गेनेङ्गेनेमपामपाङ्गेनेम् ।
गनेꣳ समुद्रियꣳ समुद्रियङ्गेनेङ्गेनेꣳ समुद्रियम् । समुद्रियमिति समुद्रियम् । अग्नेऽआयाहि या
ह्याग्नेऽग्नऽआयाहि । आयाहि । याहि वीतये वीतये याहि याहि वीतये । वीतयऽइति वीतये ॥४३॥ ऋतꣳ स
त्यꣳ सत्यमृतमृतꣳ सत्यम् । सत्यमृतमृतꣳ सत्यꣳ सत्यमृतम् । ऋतꣳ सत्यꣳ सत्यमृतमृतꣳ सत्य
म् । सत्यमग्निमग्निꣳ सत्यꣳ सत्यमग्निम् । अग्निन्तुरीष्ठन्तुरीष्ठमग्निमग्निन्तुरीष्ठम् । तुरीष्ठमङ्गिरस्वद
ङ्गिरस्वत्तुरीष्ठन्तुरीष्ठमङ्गिरस्वत् । अङ्गिरस्वद्दन्नरामो नरामोऽङ्गिरस्वदङ्गिरस्वद्दन्नरामः । नरामऽइति
नरामः । इडि षधस्युः प्रति प्रत्योषधस्युऽडि षधस्युः प्रति । प्रतिमोदध्वम्मोदध्वम्प्रति प्रतिमोदध्वम् । मोदध्वमग्नि

१५२

वीड्वङ्गो वीड्वङ्गऽआशुः। वीड्वङ्गऽइति वीडु। अङ्गः। आशुर्भव भवाशुराशुर्भव। भव वाजी वाजी भव भव
वाजी। वाज्यर्वन्नर्वन्वाजी वाज्यर्वन्। अर्वन्नित्यर्वन्। पृथुर्भव भव पृथुः पृथुर्भव। भव सुषदः सुषदो
भव भव सुषदः सुषदस्त्वं त्वं सुषदः सुषदस्त्वम्। सुसदऽइति सु। सदः। त्वमग्नेरग्नेस्त्वं त्वमग्नेः। अग्नेः
पुरीषवाहणः पुरीषवाहणोऽग्नेरग्नेः पुरीषवाहणः। पुरीषवाहनऽइति पुरीष। वाहनः॥४१॥ शिवो भ
व भव शिवः शिवो भव। भव प्रजाभ्यः प्रजाभ्यो भव भव प्रजाभ्यः। प्रजाभ्यो मानुषीभ्यो मानुषीभ्यः प्रजा
भ्यः प्रजाभ्यो मानुषीभ्यः। प्रजाभ्यऽइति प्र। जाभ्यः। मानुषीभ्यस्त्वं त्वं मानुषीभ्यो मानुषीभ्यस्त्वम्। त्वमङ्गि
रोऽङ्गिरस्त्वं त्वमङ्गिरः। अङ्गिरऽइत्यङ्गिरः। मा द्यावापृथिवी द्यावापृथिवी मा मा द्यावापृथिवी। द्यावापृथि
वीऽअभ्यभि द्यावापृथिवी द्यावापृथिवीऽअभि। द्यावापृथिवीऽइति द्यावापृथिवी। अभि शोचीः शोचीरभ्य
भि शोचीः। शोचीर्म्मा मा शोचीः शोचीर्म्मा। मान्तरिक्षमन्तरिक्षम्मा मान्तरिक्षम्। अन्तरिक्षम्मा मान्तरिक्ष
मन्तरिक्षम्मा। मा वनस्पतीन्वनस्पतीन्मा मा वनस्पतीन्। वनस्पतीनिति वनस्पतीन्॥४२॥ प्रैत्वेतु प्र प्रैतु॥
एतु वाजी वाज्येत्वेतु वाजी। वाजी कनिक्रदत्कनिक्रदद्वाजी वाजी कनिक्रदत्। कनिक्रदन्नानदन्ना

४ वी

सधस्थम्। सधस्थमा सं हद आ सदन्त्वा सधस्थꣳ सधस्थमासदतु। सधस्थमिति सधऽस्थम्। आसदतु। असददित्यस

दतु॥४५॥ विपाजसा पाजसा वि वि पाजसा। पाजसा पृथुना पृथुना पाजसा पाजसा पृथुना। पृथुना शोशुचानः

शोशुचानः पृथुना पृथुना शोशुचानः। शोशुचानो बाधस्व बाधस्व शोशुचानः शोशुचानो बाधस्व। बाधस्व द्विषो

द्विषो बाधस्व बाधस्व द्विषः। द्विषो रक्षसो रक्षसो द्विषो द्विषो रक्षसः। रक्षसो अमीवा अमीवा रक्षसो रक्षसो अमी

मीवाः। अमीवा इत्यमीवाः। सुशर्मणो बृहतो बृहतः सुशर्मणः सुशर्मणो बृहतः। सुशर्मण इति सुऽशर्म

णः। बृहतः शर्मणि शर्मणि बृहतो बृहतः शर्मणि। शर्मणि स्याꣳ स्याꣳ शर्मणि शर्मणि स्याम्। स्याम् अग्नेरग्ने

स्याꣳ स्याम् अग्नेः। अग्नेरहमहमग्नेरग्नेरहम्। अहꣳ सुहवस्य सुहवस्याहमहꣳ सुहवस्य। सुहवस्य प्र

णीतौ प्रणीतौ सुहवस्य सुहवस्य प्रणीतौ। सुहवस्येति सुऽहवस्य। प्रणीताविति प्रऽनीतौ॥४६॥ आपो हि ष्ठ

पआपो हि। हि ष्ठ स्थ हि हि ष्ठ। स्था मयोभुवो मयोभुवः स्थ स्था मयोभुवः। मयोभुवस्ता स्ता मयोभुवो म

योभुवस्ताः। मयोभुव इति मयःऽभुवः। ता नो नस्तास्ता नः। न ऊर्जे ऊर्जे नो न ऊर्जे। ऊर्जे दधातन दधातनो

र्जे ऊर्जे दधातन। दधातनेति दधातन। महे रणाय रणाय महे महे रणाय। रणाय चक्षसे चक्षसे रणाय रणाय च

१५३

मग्निम्मो दधम्मो दधमग्निमग्निम्। अग्निमेतमेतमग्निमग्निमेतम्। एतं शिवं शिवमेतमेतं शिवम्। शिवमाय
तनमायतनं शिवं शिवमायतनम्। आयतनमग्न्याग्न्यायतनमायतनमग्नि। आयतनमित्या। यतनम्। अन्यत्रा
त्रान्यन्यत्र। अत्रेयुष्मायुष्माऽअत्रात्रेयुष्माः। युष्माऽइति युष्माः। घास्यन्विश्वाविश्वाघास्यन्घास्यन्वि
श्वाः। घास्यन्निति ति वि। अस्यन्। विश्वाऽअनिराऽअनिराविश्वाविश्वाऽअनिराः। अनिराऽअमीवाऽअमीवाऽ
अनिराऽअनिराऽअमीवाः। अमीवानिषीदन्निषीदन्नमीवाऽअमीवानिषीदन्। निषीदन्नोनोनिषीदन्नि
षीदन्नः। निसीदन्निति नि। सीदन्। नोऽअपापनोनोऽअप। अपदुर्म्मेतिन्दुर्म्मेतिमपापदुर्म्मेतिम्। दुर्म्मे
तिञ्जहि जहि दुर्म्मेतिन्दुर्म्मेतिञ्जहि। दुर्म्मेतिमिति दुः। मतिम्। जहीति जहि॥४४॥ ओषधयः प्रति प्र
त्योषधयऽओषधयः प्रति। प्रतिगृह्णीत गृह्णीत प्रति प्रतिगृह्णीत। गृह्णीत पुष्पवतीः पुष्पवतीर्गृह्णीत गृह्णी
त पुष्पवतीः। पुष्पवतीः सुपिप्पलाः सुपिप्पलाः पुष्पवतीः पुष्पवतीः सुपिप्पलाः। पुष्पवतीरिति पुष्प
वतीः। सुपिप्पलाऽइति सु। पिप्पलाः। अयंवोवोयमयंवः। वोगर्भोगर्भोवोवोगर्भः। गर्भऽऋत्वियऽऋत्वि
योगर्भोगर्भऽऋत्वियः। ऋत्वियः प्रत्नम्प्रत्नमृत्वियऽऋत्वियः प्रत्नम्। प्रत्नं सधस्थं सधस्थम्प्रत्नम्प्रत्नं

समितिजात।वेदसम्।त्रयस्मायत्वा।त्वायस्मायायस्मायत्वा।त्वासᳪंसह्वां।त्वासम्।
दसमयस्मायं।जातवेदसमितिजात।वेदसम्।त्रयस्मायत्वा।त्वायस्मायायस्मायत्वा।त्वासᳪंसृजामिसृजामिप्रजाभ्यः।प्रजान्यु ऽइतिप्रजा।
सᳪंसृजामिसृजामिसᳪंसᳪंसृजामि।सृजामिप्रजाभ्यःप्रजाभ्यःसृजामिसृजामिप्रजाभ्यः।प्रजाभ्यःसृजाम्यःपृथिवीमृथिवीᳪंसᳪंसृज्यसᳪंसृज्यैप्र
जाभ्यःप्रजाभ्यः।रुद्राःसᳪंसृज्यैसᳪंसृज्यैरुद्रारुद्राःसᳪंसृज्य।सᳪंसृज्यैपृथिवीमृथिवीम्‌हृदन्तु।हृदज्योतिर्ज्योतिर्हृदेहृदज्यो
थिवीम्।सᳪंसृज्येतिसम्।सृज्य।पृथिवीम्हृदहृदन्तःपृथिवीमृथिवीम्हृदन्तु।ईमिरेसᳪंसमीमिरे।ईमिरऽइतीमिरे।तेषांभानुर्भानुस्तेषां
तिःज्योतिःसᳪंसज्योतिर्ज्योतिःसम्।समीमिरऽईमिरेसᳪंसमीमिरे।ईमिरऽइतीमिरे।तेषांभानुर्भानुस्तेषा
तेषांभानुः।भानुरजस्रोजस्रोभानुर्भानुरजस्रः।अजस्रऽइति।जस्रोजस्रऽइतु।इच्छुक्रःशुक्रऽइति
शुक्रः।शुक्रोदेवेषुदेवेषुशुक्रःशुक्रोदेवेषु।देवेष्वारोचतेरोचतेदेवेषुदेवेष्वारोचते।रोचतऽइतिरोचते॥
॥५१॥सᳪंसृष्टांवसुभिर्वसुभिःसᳪंसृष्टांसᳪंसृष्टांवसुभिः।सᳪंसृष्टामितिसम्।सृष्टाम्।वसुभीरुद्रै
रुद्रैर्वसुभिर्वसुभीरुद्रैः।वसुभिरितिवसु।भिः।रुद्रैर्धीरैर्धीरैरुद्रैरुद्रैर्धीरैः।धीरैःकर्मण्याङ्कर्मण्यान्धी
रैर्धीरैःकर्मण्याम्।कर्मण्यामृदमृदङ्कर्मण्याङ्कर्मण्यामृदम्।मृदमितिमृदम्।हस्तोन्यामृदीमृदी
ᳪंहस्तोन्याᳪंहस्तोन्यामृदीम्।मृदीङ्कुत्वाकृत्वामृदीमृदीङ्कुत्वा।कृत्वासिनीवालीसिनीवालीकृ

णो युञ्च हसे । च हसे । सऽइति च हसे ॥४७॥ यो वै वो यो यो वः । वः शिवतमः शिवतमो वो वः शिवतमः । शिवतमो रसो
रसः शिवतमः शिवतमो रसः शिवतमः इति शिव । तमः । रसस्तस्य तस्य रसो रसस्तस्य । तस्य भाजयत भाज
यत तस्य तस्य भाजयत । भाजयतेह इह भाजयतेह । इह नो न इह इह नः । नऽइति नः । उशतीरिव मातरो मात
रऽउशतीरिवो शतीरिव मातरः । उशतीरिवेत्युशतीः । इव । मातरऽइति मातरः ॥४८॥ तस्माऽअरमरन्तस्मैत
स्माऽअरम् । अरङ्गमाम गमामारमरङ्गमाम । गमाम वो वो गमाम गमाम वः । वो यस्य यस्य वो वो यस्य । यस्य क्षया
य क्षयाय यस्य यस्य क्षयाय । क्षयाय जिन्वथ जिन्वथ क्षयाय क्षयाय जिन्वथ । जिन्वथेति जिन्वथ । आपो जन
यथ जनयथा प आपो जनयथ । जनयथा च च जनयथ जनयथा च । च नो नश्च च नः । नऽइति नः ॥४९॥ मित्रः
सꣳसृज्य सꣳसृज्य मित्रो मित्रः सꣳसृज्य । सꣳसृज्य पृथिवीम्पृथिवीꣳ सꣳसृज्य सꣳसृज्य पृथिवीम् । सꣳसृ
ज्येति सम् । सृज्य । पृथिवीम्भूमिम्भूमिम्पृथिवीम्पृथिवीम्भूमिम् । भूमिञ्च च भूमिम्भूमिञ्च । च ज्योतिषा ज्योतिषा
च च ज्योतिषा । ज्योतिषा सह सह ज्योतिषा ज्योतिषा सह । सहेति सह । सुजातञ्जातवेदसञ्जातवेदसꣳसु
जातꣳसुजातञ्जातवेदसम् । सुजातमिति सु । जातम् । जातवेदसमयक्ष्मायायक्ष्माय जातवेदसञ्जातवे

न्तु बिलन्तु गर्त्तौ। गर्त्तौऽग्ना गर्त्तौ गर्त्तौऽग्ना। एष्या। मखस्य शिरः। शिरो मखस्य मखस्य शिरः। शिरोऽस्यसि शि
रः शिरोऽसि। असीत्यसि॥५४॥ वसवस्त्वा त्वा वसवो वसवस्त्वा। त्वा कृण्वन्तु कृण्वन्तु त्वा त्वा कृण्वन्तु। कृण्वन्तु
गायत्रेण गायत्रेण कृण्वन्तु कृण्वन्तु गायत्रेण। गायत्रेण छन्दसा छन्दसा गायत्रेण गायत्रेण छन्दसा। छ
न्दसाङ्गिरस्वदङ्गिरस्वच्छन्दसा छन्दसाङ्गिरस्वत्। अङ्गिरस्वद्ध्रुवा ध्रुवाङ्गिरस्वदङ्गिरस्वद्ध्रुवा। ध्रुवा
स्यसि ध्रुवा ध्रुवासि। असि पृथिवी पृथिव्यस्यसि पृथिवी। पृथिव्यसि पृथिवी पृथिव्यसि। असि धारय धा
रयास्यसि धारय। धारय मयि मयि धारय धारय मयि। मयि प्रजां प्रजां मयि मयि प्रजाम्॥ प्रजां रायो रायः प्र
जाम्प्रजां रायः। प्रजामिति प्रऽजाम्। रायस्पोषं पोषं रायो रायस्पोषम्। पोषं गौपत्यं गौपत्यं पोषं पोषं गौ
पत्यम्। गौपत्यं सुवीर्यं सुवीर्यं गौपत्यं गौपत्यं सुवीर्यम्। सुवीर्यं सजातान्त्सजातान्त्सुवीर्यं सुवीर्यं सु
वीर्यं सजातान्। सुवीर्यमिति सुऽवीर्यम्। सजातान्यजमानाय यजमानाय सजातान्त्सजातान्यजमानाय। सजाता
निति सऽजातान्। यजमानाय रुद्रा रुद्रा यजमानाय यजमानाय रुद्राः। रुद्रास्त्रैष्टुभेन त्रैष्टुभेन रुद्रा रुद्रास्त्रैष्टुभे
न। त्रैष्टुभेनान्तरिक्षमन्तरिक्षन्त्रैष्टुभेन त्रैष्टुभेनान्तरिक्षम्। त्रैष्टुभेनेति त्रैष्टुभेन। अन्तरिक्षमादित्याऽआदि

१५५

खा॥ त्वा सिनीवाली। सिनीवाली कृणोतु कृणोतु सिनीवाली सिनीवाली कृणोतु। कृणोतु तान्तां कृणोतु कृ
णोतु ताम्। तामिति ताम्॥ प८॥ सिनीवाली सुकपर्दा सुकपर्दा सिनीवाली सिनीवाली सुकपर्दा। सुकपर्दा
सुकुरीरा सुकुरीरा सुकपर्दा सुकपर्दा सुकुरीरा। सुकपर्देति सु। कपर्दा। सुकुरीरा स्वौपशा स्वौपशा सुकुरी
रा सुकुरीरा स्वौपशा। सुकुरीरेति सु। कुरीरा। स्वौपशेति सु। औपशा। सा तुभ्यन्तुभ्यं सा सा तुभ्यम्। तुभ्य
मदितेदिते तुभ्यन्तुभ्यमदिते। अदिते महि मह्यदितेदिते महि। मह्युखामुखाम्महि मह्युखाम्। उखा
म्। उखान्दधातु दधातूखामुखान्दधातु। दधातु हस्तयोर्हस्तयोर्दधातु दधातु हस्तयोः। हस्तयोरिति ह
स्तयोः॥ प९॥ उखाङ्कृणोतु कृणोतूखामुखाङ्कृणोतु। कृणोतु शक्त्या शक्त्या कृणोतु कृणोतु शक्त्या। शक्त्या
बाहुभ्याम्बाहुभ्यां शक्त्या शक्त्या बाहुभ्याम्। बाहुभ्यामदितिरदितिर्बाहुभ्याम्बाहुभ्यामदितिः। बा
हुभ्यामिति बाहु। भ्याम्। अदितिर्धिया धियादितिरदितिर्धिया। धियेति धिया। माता पुत्रम्पुत्रम्माता माता पुत्र
म्। पुत्रं यथा यथा पुत्रम्पुत्रं यथा। यथोपस्थ उपस्थे यथा यथोपस्थे। उपस्थे सा सोपस्थ उपस्थे सा। उप
स्थ इत्युप। स्थे। साग्निमग्निं सा साग्निम्। अग्निम्बिभर्तु बिभर्त्वग्निमग्निम्बिभर्तु। बिभर्तु गर्भे गर्भे बि

वरुणो विष्णुर्विष्णुर्वरुणो वरुणो विष्णुः । विष्णुरिति विष्णुः ॥ ५७ ॥ अदितिष्ट्वा त्वादितिरदितिष्ट्वा । त्वां देवी देवी त्वा
त्वा देवी । देवी विश्वदेव्यावती विश्वदेव्यावती देवी देवी विश्वदेव्यावती । विश्वदेव्यावती पृथिव्याः पृथिव्या वि
श्वदेव्यावती विश्वदेव्यावती पृथिव्याः । विश्वदेव्यावतीति विश्वदेव्य । वती । पृथिव्याः सधस्थे सधस्थे पृथिव्याः पृ
थिव्याः सधस्थे । सधस्थेऽङ्गिरस्वदङ्गिरस्वत्सधस्थे सधस्थेऽङ्गिरस्वत् । सधस्थऽइति सध । स्थे । अङ्गिरस्व
त्खनतु खनत्वङ्गिरस्वदङ्गिरस्वत्खनतु । खनत्ववटाववटं खनतु खनत्ववटम् । अवटं देवानां देवानामव
टाववटं देवानाम् । देवानां त्वा त्वा देवानां देवानां त्वा । त्वा पत्नीः पत्नीस्त्वा त्वा पत्नीः । पत्नीर्देवीर्देवीः पत्नीः पत्नी
र्देवीः । देवीर्विश्वदेव्यावतीर्विश्वदेव्यावतीर्देवीर्देवीर्विश्वदेव्यावतीः । विश्वदेव्यावतीर्दधतु दधतु विश्व
देव्यावतीर्विश्वदेव्यावतीर्दधतु । विश्वदेव्यवतीरिति विश्वदेव्य । वतीः । दधतूखऽउखे दधतु दधतूखे । उखे
धिषणो धिषणोऽन्तु खवऽउखे धिषणाः । धिषणाऽअन्त्यन्ति धिषणा धिषणो [illegible]ऽन्तुनि । अभीन्धतामिन्धता
मन्त्युनीन्धताम् । इन्धतां वरूत्रीर्वरूत्रीरिन्धतामिन्धतां वरूत्रीः । वरूत्रीः श्रपयन्तु श्रपयन्तु वरूत्री
र्वरूत्रीः । श्रपयन्तु । श्रपयन्तु ग्नाः ग्नाः श्रपयन्तु श्रपयन्तु ग्नाः । ग्नाः पचन्तु पचन्तु ग्नाः ग्नाः पचन्तु । पचन्तु

त्याऽन्तरिक्षमन्तरिक्षमादित्याः। आदित्या जागतेन जागतेनादित्याऽआदित्या जागतेन। जागतेन द्यौर्द्यौ

र्जागतेन जागतेन द्यौः। द्यौर्बिश्वे बिश्वे द्यौर्द्यौर्बिश्वे। बिश्वे देवा देवा बिश्वे बिश्वे देवाः। देवा बैश्वानरा बैश्वानरा

देवा देवा बैश्वानराः। बैश्वानराऽआनुष्टुभेनानुष्टुभेन बैश्वानरा बैश्वानराऽआनुष्टुभेन। आनुष्टुभेन दिशो दि

शऽआनुष्टुभेनानुष्टुभेन दिशः। आनुष्टुभेनेत्यानु। स्तुभेन। दिशऽइति दिशः॥ ५५॥ अदितिष्टादितिरदिति

ष्टा ते बिलम्बिलन्ते ते बिलम्। बिलं गृभ्णातु गृभ्णातु बिलम्बिलं गृभ्णातु। गृभ्णात्विति गृभ्णातु। कृत्वाय सा सा कृ

त्वाय कृत्वाय सा। सा महीम्महीं सा सा महीम्। महीमुखामुखाम्महीम्महीमुखाम्। उखाम्मृन्मयीम्मृन्मयीमुखा

मुखाम्मृन्मयीम्। मृन्मयीं योनिं योनिम्मृन्मयीम्मृन्मयीं योनिम्। मृन्मयीमिति मृत्। मयीम्। योनिमग्नयेऽग्नये योनिं

योनिमग्नये। अग्नयऽइत्यग्नये। पुत्रेभ्यः प्र प्र पुत्रेभ्यः पुत्रेभ्यः प्र। प्रायच्छदयच्छत्प्र प्रायच्छत्। अयच्छददितिरदि

तिरयच्छदयच्छददितिः। अदितिः श्रपयाञ्छ्रपयानदितिरदितिः श्रपयान्। श्रपयानितीति श्रपयाञ्छ्रपयानिति। इ

तीतीति॥ ५६॥ वसवस्त्वा त्वा वसवो वसवस्त्वा। त्वा धूपयन्तु धूपयन्तु त्वा त्वा धूपयन्तु। धूपयन्त्विन्द्रऽइन्द्रो धूपय

न्तु धूपयन्त्विन्द्रः। इन्द्रो धूपयतु धूपयत्विन्द्रऽइन्द्रो धूपयतु। धूपयतु वरुणो वरुणो धूपयतु धूपयतु वरुणः।

दिशःऽ आशुगाशुगा दिशो दिशऽ आशुगा। आशुगा। आशुगेत्याशुगा॥८०॥ उत्तिष्ठ बृहती बृहत्युत्तिष्ठोत्तिष्ठ बृहती॥

बृहती भव भव बृहती बृहती भव। भवोर्ध्वा ऊर्ध्वा भव भवोर्ध्वा। ऊर्ध्वा तिष्ठ तिष्ठोर्ध्वा ऊर्ध्वा तिष्ठ। उदित्युत्। तिष्ठ ध्रुवा ध्रु

वा तिष्ठ तिष्ठ ध्रुवा। ध्रुवा त्वन्त्वं ध्रुवा ध्रुवा त्वम्। त्वमिति त्वम्। मित्रैतामेतां मित्र मित्रैताम्। एतान्तेतऽ एता

मेतान्ते। तऽ उखामुखान्तेतऽ उखाम्। उखाम्परि पर्युखामुखाम्परि। परि ददामि ददामि परि परि ददामि। ददा

म्यभित्त्याऽ अभित्त्यै ददामि ददाम्यभित्त्यै। अभित्त्याऽ एषैषाभित्त्याऽ अभित्त्याऽ एषा। एषा मामैषैषा मा। मा भेदि भेदि

मामा भेदि। भेदीति भेदि। वसवस्त्वा त्वा वसवो वसवस्त्वा। त्वा छृन्दन्तु छृन्दन्त्वा त्वा त्वा छृन्दन्तु। आ छृन्दन्तु।

छृन्दन्त्विति छृन्दन्तु॥८१॥ आकूतिमग्निमग्निमाकूतिमाकूतिमग्निम्। आकूतिमित्याकूतिम्। अग्नि

म्प्रयुजं म्प्रयुजमग्निमग्निम्प्रयुजम्। प्रयुजं(ण) स्वाहा स्वाहा प्रयुजं प्रयुजं(ण) स्वाहा। प्रयुजमिति प्रयुजम्।

स्वाहा मनो मनः स्वाहा स्वाहा मनः। मनो मेधाम्मेधाम्मनो मनो मेधाम्। मेधाञ्चित्तञ्चित्तम्मेधाम्मेधाञ्चित्तम्।

चित्तं विज्ञातं विज्ञातञ्चित्तञ्चित्तं विज्ञातम्। विज्ञातं वाचो वाचो विज्ञातं विज्ञातं वाचः। विज्ञातमिति विज्ञात

म्। वाचो विधृतिं विधृतिं वाचो वाचो विधृतिम्। विधृतिम्प्रजापतये प्रजापतये विधृतिं विधृतिम्प्रजापतये।

१५७

जनयोजनयः परन्तुपरन्तुजनयः।।जनयोछिन्नपत्राऽअछिन्नपत्राजनयोजनयोछिन्नपत्राः।अछि
न्नपत्राः परन्तुपरन्त्वछिन्नपत्राऽअछिन्नपत्राः परन्तु।अछिन्नपत्राऽइत्यछिन्न।पत्राः।परन्त्विति पर
न्तु।।पर।।मित्रस्य चर्षणीधृतश्चर्षणीधृतो मित्रस्य मित्रस्य चर्षणीधृतः।चर्षणीधृतो वो वश्चर्षणीधृतश्चर्षणी
धृतो वः।चर्षणीधृतऽइति चर्षणि।धृतः।अवो देवस्य देवस्यावो वो देवस्य।देवस्य सानसि सानसि देव
स्य देवस्य सानसि।सानसीति सानसि।द्युम्नं चित्रश्रवस्तमं चित्रश्रवस्तमं द्युम्नं द्युम्नं चित्रश्रवस्तमम्।चि
त्रश्रवस्तममिति चित्रश्रवः।तमम्।।पर।।देवस्त्वा त्वा देवो देवस्त्वा।त्वा सविता सविता त्वा त्वा सविता।सवि
तोदुत्सविता सवितोत्।उद्वपतु वपतूदुद्वपतु।वपतु सुपाणिः सुपाणिर्वपतु वपतु सुपाणिः।सुपाणिः
स्वङ्गुरिः स्वङ्गुरिः सुपाणिः सुपाणिः स्वङ्गुरिः।सुपाणिरिति सु।पाणिः।स्वङ्गुरिः सुबाहुः सुबाहुः स्वङ्गु
रिः स्वङ्गुरिः सुबाहुः।स्वङ्गुरिरिति सु।अङ्गुरिः।सुबाहुरुतोत सुबाहुः सुबाहुरुत।सुबाहुरिति सु।।
बाहुः।उत शक्त्या शक्त्योतोत शक्त्या।शक्त्येति शक्त्या।अव्यथमाना पृथिव्यां पृथिव्यामव्यथमानाव्यथ
माना पृथिव्याम्।पृथिव्यामाशाऽआशाः पृथिव्यां पृथिव्यामाशाः।आशा दिशो दिशऽआशाऽआशा दिशः।।